

သု.ကျန်မခံပြီ

ကတ္တသိုလ်တုန်းနိုင်

Book-Shelf Admin Team

စကားသစ္စာ
မှန်သောခါဝယ်
ဩဇာလေးနက်
ပေါ်ဆီတက်၍
နွယ်မြက်သစ်ပင်
ဆေးဖက်ဝင်၏။
ရှင်မဟာသီလဝံသ

သစ္စာ

ငါ့စာဖတ်၍၊ မမြတ်တိုင်စေ
မရှုံးစေသား၊ ပျင်းပြေနှစ်ခြိုက်
တွေးဖွယ်ထိုက်ရာ၊ တစ်ပိုဒ်တစ်လေ
တွေ့ငြားပေမူ၊ စာပေကျေးကျွန်
ငါ့ဝတ်ပွန်ပြီ၊ ငါ့မွန်အမြတ်
ငါအတတ်ဟု၊ စာဖတ်သူပေါ်
ခေါင်းကိုကျော်၍၊ ငါသော်ဆရာ
မလုပ်ပါတည်း။ ။

တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်

(၁)

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၈၅ ခု၊ မေလ၏နောက်ပိုင်း မိုးသည်ထန်သော ည တစ်ည ဖြစ်သည်။

မိုးသံလေသံတို့ဖြင့် ဆူညံလျက် ဤသို့အမှောင်မင်းမူသော ညဝယ် ရတနာပုံနေပြည်တော်၏ အနောက်ပြင် ‘ကုလားမြို့’ အပါအဝင် မေဃာ ဂီရိရပ်ရှိ ဝါးကျောထုထရုံ ဝန်းကာအပ်သည့် အမိုးသုံးထပ် လည်ပေါ် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဖရန်စစ် အရေးပိုင် အင်မ် ဖရက်ဒရစ် ဟက်စ် (M. Frederic Haas) ၏ နေအိမ်ခြံဝင်းတံခါးရှေ့၌ နွားဆွဲ ဗီရိုလှည်း တစ်စီးသည် မြင်းစီးသူရဲ ဝဲယာအခြံအရံနှင့် ရုတ်တရက် ထိုးဆိုက် လာသည်။

ရထားထက်မှ ခေါင်းနှင့်ကိုယ်ပါ ဝက်ရံနက်များ ခြံလွှမ်းထားကြသော လူသုံးဦး ဆင်းလာကြသည်။ ထိုအခိုက် တွင်ပင် မိုးသံလေသံတို့အား ခွင်းလျက် သိမ်းငှက်အော်သံပမာ အသံတစ်ရပ်သည် စူးစူးရှရှ ထွက်ပေါ် လာသဖြင့် ရထား ထက်မှ ဆင်းလာသူသုံးဦးမှာ ခြေလှမ်းတုံ့သွားသည်။ သို့ရာတွင် ခြံတံခါး အတွင်းဘက်မှ လှံစွပ်တပ် သေနတ်ကိုင် အစောင့် တစ်ဦးသည် ပေါ်လာ၏။

“ဘယ်သူတွေလဲ . . .”

ဖရန်စစ်ဘာသာနှင့် အစောင့်၏ မေးသံအဆုံးတွင် လူသုံးဦးအနက် တစ်ဦးသည် ရှေ့ထွက်၍ ဖရန်စစ်ဘာသာ နှင့်ပင် . . .

“ထွားစ် ဝီဇီယံ ဒီမားဆေးစ် . . .”

“မာဆေးမြို့သားသုံးယောက် . . .” ဟု အဖြေပေးသည်။

အချိန်းအချက်ကို ကြိုတင်နားလည်ထားဟန်တူသူ အစောင့်သည် အထွေအထူး မမေးတော့ပဲ သော့ကိုထုတ်၍ ဝင်းတံခါးအား ဖွင့်ပေးသည်။

ခဏမှာပင် လူသုံးဦးသည် လည်းကောင်း၊ မြင်းစီးသူရဲနှစ်ဦး သည်လည်းကောင်း၊ ဗီရိလည်းသည် လည်းကောင်း ခြံတွင်းသို့ ရောက်လာပြီး တံခါးမှာလည်း ပြန်ပိတ်သွားသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် လျှပ်စီးလက်၍ ပြင်းထန်သော မိုးကြိုးပစ်သံတစ်ချက် ပေါ်လာ၏။

လျှက်ပြက်လိုက်သည်တွင် ကြိုဆိုစောင့်ခေါ်သူသည် လူသုံးဦးအနက် အလယ်မှ အရပ်ပြတ်ပြတ်နှင့် လူ၏ မျက်နှာအား ခေတ္တ ပြတ်သားစွာ တွေ့လိုက်ရသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်မှာ နှုတ်ခမ်းမွှေးကျင်စွယ်၊ ကောက်သ ယောင်ရှိသော နှာတံ၊ အမှောင်တွင်း၌ပင် စူးရှသော မျက်လုံးများ၊ တင်းမာသော မျက်နှာတို့ ရှိသည်။

ချက်ချင်းပင် အစောင့်လုပ်သူ၏ သဏ္ဌာန်တွင် နိမ့်ချရိုကျိုးသော အမူ အရာပေါ်လာသည်။ ထို့နောက် ကိုယ်ကို ကိုင်းညွှတ် အရိုအသေပေးကာ လူသုံးဦးကား အိမ်ကြီးဆီသို့ ဦးဆောင် ခေါ်ငင်သွားသည်။

မိမိတို့ ဆိုင်ရာ အသီးသီး၌ အာရုံစိုက်နေကြသဖြင့် အစောင့်များသည် လည်းကောင်း၊ လူသုံးဦးသည်လည်း ကောင်း၊ မြင်းစီးသမားများသည် လည်းကောင်း၊ လှည်းမောင်းသူသည် လည်းကောင်း လျှပ်ပြက်သည့်

အဆိုက်၌ အပြင် ဘက် မလှမ်းမကမ်း မှောင်ရိပ်မှ ဝတ်ရုံနက်နှင့် လူတစ်ဦးသည် ခြံဝင်းစပ်ရှိ ထနောင်းပင်တစ်ပင်၏ ပင်စည်သို့ သွက် လက်စွာ ခုန်ဝင် ပုန်းကွယ် ကပ်လိုက်သည်ကို မည်သူမျှ မမြင်လိုက်ကြ။

မရှေးမနှောင်းတွင်ပင် ခြံစည်းရိုးအတွင်းဘက်မှ လူတစ်ယောက်လည်း ပေါ်လာသည်။ ထိုလူအား မြင် သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထနောင်းပင်ကွယ်မှ လူသည် ၎င်းထံသို့ တစ်ဆင့် ပြေးချဉ်းကပ် သွားပြန်သည်။

“မြန်မြန် ကျော်လိုက် . . . လူလစ်တယ် . . .”

ခြံတွင်းမှလူက ဝဲယာသို့ လှမ်းမျှော် အရိပ်အခြည်ကြည့်၍ တိုးတိုးလော ဆော်သဖြင့် အပြင်မှလူသည် ဝတ်ရုံ ကြီးအား သိမ်းရုံးစုလျက် ပခုံးတစ် ဖက်ပေါ် လွှဲတင်လိုက်ပြီး လူတစ်ရပ်မရှိတရှိ ခြံဝင်းထရံ၏ အပေါ်တန်း အား ဆွဲယူကာ တစ်ဖက်ခြံတွင်းသို့ ပေါ့ပါးစွာ ခုန်လွှားဝင်လိုက်၏။

နှစ်ဦးသား ရပ်လျက်ရှိကြသည့် နေရာအနီးတွင် စံပယ်ပန်းချဲ့ကြီး တစ်ခုရှိသဖြင့် အတော်ပင် လုံခြုံမှုရှိသည်။

လူနှစ်ဦးသည် ပန်းပင်ရိပ်ကွယ်မှ အခြေအနေကို တစ်ချီ လှမ်းအကဲခတ် ကြည့်ကြပြန်သည်။ လက်ယာ ဘက် ကိုက်ငါးဆယ်ခန့် အကွာတွင် လှည်းသမားသည် နွားဖြုတ်နေခိုက် လူသုံးဦးမှာ မြင်းများကို မြင်းဇောင်းရှိရာ သို့ ခေါ်ဆောင် သွားနေကြသည်။ အိမ်ကြီးဆီမှ သေနတ်ကိုင် အစောင့်နှစ်ဦးသည် တံခါးရှိရာသို့ ပြန်လျှောက်လာနေ ကြ၏။ လက်ဝဲဘက် ကိုက်တစ်ရာခန့် အကွာတွင်မူ မီးဖိုတစ်ဖိုမှ အရောင်နှင့် လင်းလျက်ရှိသော တဲတန်းရှည်တစ် ခု ရှိ၏။ မီးဖို

တစ်ဝိုက်တွင်မူ လူငါးဦးခန့် ဝိုင်းထိုင်လျက်ရှိပြီး တဲ၏နံရံတွင် ဓား၊ လှံ၊ သေနတ်များကို မှီ ထောင်ထားကြသည်။

တဲတန်းရှည်နှင့် ပန်းချီအနီးရှိ လူနှစ်ဦးတို့အကြား ဗဟိုတည့်တည့်တွင် ဘဲဥပုံ ရေကူးကန်တစ်ခုရှိ၍ ကန် ၏ အုတ်ပေါင်နှင့် သုံးပေခန့်အကွာ၌ လူနှစ်ဖက်ခန့်ရှိ သစ်သားရေစည်အဝိုင်းကြီးတစ်ခု ရှိလေသည်။

ခြံတွင်းမှလူက လက်ကုတ်အချက်ပေးသဖြင့် ဝတ်ရုံနှင့်လူသည် ကိုယ်ကို ကိုင်းကာ နားစွင့်လိုက်၏။

“ဟို အုတ်ပေါင်နဲ့ရေစည်ကြားကို ကျွန်တော်အရင်သွားမယ် . . . ဗိုလ်မှူး အရိပ်အခြည် ကြည့်ပြီး လိုက်လာပါ . . .”

ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ထိုသူသည် ကြောင်ကဲ့သို့ ပေါ့ပါးစွာ အုတ်ပေါင်နှင့် ရေစည်အကြားသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ မကြာမီ ဗိုလ်မှူးဆိုသူကလည်း သွက်လက်စွာ ဆိုက်ရောက်လာ၏။

မိုးမှာ သည်းထန်ဆဲဖြစ်၏။ ရေကူးကန်မျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ မိုးပေါက်များ ကျသံသည် လည်းကောင်း၊ သံတဲ အဆောက်အအုံကြီး၏ တံစက်မြိတ်မှ ရေကျသံသည် လည်းကောင်း၊ လေပြင်းဝယ် ယိမ်းယိုင်ညည်းညူ၊ နေကြသော သစ်ပင်များ၏ အသံတို့နှင့် ရောယှက်ထွက်ပေါ်နေသည်။ လျှပ်စစ်မှာလည်း မကြာခဏပြက်လျက်ရှိသဖြင့် အုတ်ပေါင်နှင့် ရေစည် ကြားမှ လူနှစ်ဦးမှာ ခေါင်းမဖော်ဝံ့အောင် ရှိနေကြသည်။

ထိုစဉ် လေသင့်သဖြင့် တဲတန်းရှည်ရှိ အစောင့်စစ်သားများထံမှ အော်ကျယ်ဟစ်ကျယ်နှင့် စကားပြောသံများသည် လွင့်ပါလာ၏။

“အား . . . အိပ်ချင်ပါတိ . . . မိုးအေးအေးနဲ့ ကွေးရရင် စည်းစိမ်ပဲဟေ့ .”

မီးပုံဘေးမှ စစ်သားတစ်ဦးက ဆိုသည်။

“တန်စမ်းပါ ကိုရင်ကျောက်လုံးရာ . . . ကိုရင့်ကင်းဝတ်က အရင်
မဟုတ်လား . . . ကျုပ်တို့အရင် ကွေးပါရစေဦး . . .”

အခြားတစ်ဦးက ကွမ်းဖတ်များ ထွေးရင်း ပြန်ကြားသည်။

“ကွေးချင်လဲ ကွေးချေပေါ့ ကိုရင်ချစ်စံနယ် . . . ကျုပ်လဲ
ကွေးချင်ကွေးမပေါ့ . . . ရွှေနန်းတော်ကြီးထဲ အစောင့်အနေကျတာမှ
မဟုတ်ပဲ . . . ဒီကုလားဖြူသံတဲ လာလာအမှုထမ်းနေရတာ စိတ်တော့
အကုန်သား . . . ထို့ . . .”

ကျောက်လုံး ဆိုသူကလည်း ကွမ်းတံတွေးထွေးရင်း ပြန်ပြောသဖြင့်
ချစ်စံဆိုသူက . . . “ကိုရင် . . . နှုတ်လေးလဲ စောင့်စည်းပါ . . .” ဟု
သတိပေးသည်။

ကျောက်လုံးက တဟားဟား အော်ရယ်လျက် စကားကိုဆက်သည်။

“အစိုးရိမ်ကြီးရန်ကော ကိုရင့်နယ် . . . ကျုပ်က ပူစရာမရှိတာကို
ပြောတာပါ . . . ဟို အင်္ဂလိပ်အရေး ပိုင် စိန့်ဘာဘီ (St. Barbe) နဲ့
သူ့မျက်နှာဖြူ ခွေးကောင်တွေ ဘုန်းတော်ကြီးဘုရားရဲ့ အရှိန်အစော်
မခံနိုင်လို့ ပြန်ပြေး ပြီးကတည်းက နေပြည်တော်မှာ မူစရာ ဘယ်သူများ
ကျန်သေးသတဲ့တုံး . . .”

“တန်ပါလေ ကိုရင် . . . ကိုရင်က ထန်းရည်လေးနည်းနည်းထွေရင် တယ် လေထွားလာတာကိုး . . . သ ဟာနဲ့ တောင်ပြော မြောက်ရောက် စကားတွေ မှောက်မှောက်မှားမှား ရှိပါမယ် . . . တော်ပြီ . . . ကျုပ် သွားလှဲချေဦးမယ် . . . နာရီစေ့ရင် နှိုးသဟာပ . . .”

ချစ်စံက တဲအတွင်းသို့ ဝင်သွားသဖြင့် အခြားနှစ်ယောက်မှာလည်း ထလိုက်သွားသည်။ အပြင်ဘက် မီးပုံ ဘေးတွင် ကျောက်လုံးနှင့် အဖော် တစ်ယောက်သာ ကျန်ခဲ့၏။

ကျောက်လုံးက ပျင်းရိဟန်နှင့် သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ကောက်ကာငင်ကာ ဆိုသည်။

“မွေးမေလေး . . . သူမသနားလို့ . . . ရွှေသားကိုတဲ့ ထည့်လိုက်လေ . . .
. ဒီရေက တိုးသနဲ့ . . . ထိုင်းနိုင်ငံ . . . ဒီမိုးရယ် ဒီလေတွေနဲ့ . . .
ဟယ်”

“ဘယ့်နှယ် ထိုင်းနိုင်ငံလဲ ကိုရင့်နှယ် . . . ဒီတစ်ခါ ချီတော်မူရင် ရန်ကုန်၊
ဟံသာဝတီ မဟုတ်လား . . .”

သူ့အဖော်က ထောက်လိုက်သဖြင့် တဲအတွင်းမှ ချစ်စံ၏အသံသည် ပေါ်လာရပြန်၏။

“ကိုရင်တို့ . . . ကိုရင်တို့ . . . နှုတ်လေးများလဲ စောင့်စည်းကြပါ . . .”

ကျောက်လုံးက ပမာမပြုပဲ သူ သန်ရာ ဆက်ပြောနေသည်။

“အေး . . . ဟုတ်သဟ . . . ဒီတစ်ခါ ချီတော်မူရင် ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ . . . ဒီ ဘင်္ဂလားမြို့စားရဲ့ ကုလားဖြူတပ်တွေကို ပင်လယ်ထဲ မောင်းထုတ်ရမယ် . . . မွေးမေလေး . . . သူမသနားလို့ . . . ရွှေသားကိုတဲ့ ထည့်လိုက်တယ် . . .”

“ထည့်လိုက်တယ် . . . ဟေ . . . ဟေ . . .”

ဘေးမှအဖော်သည် ညာသံပေးရင်း မီးပုံဘေး ဖျာကြမ်းပေါ်သို့ အိပ်ချလိုက်သည်။ ကျောက်လုံကသာ ဆွေးဆွေးမြည်းမြည်း ဆက်ဆို နေ၏။

“ရန်ကုန် ဟံသာဝတီ . . . ဒီမိုးရယ် ဒီလေတွေနဲ့ . . . သေပေစေ မွေးမေထည့်တယ် . . . လွမ်းပေါင် ကွယံလေး . . . လွမ်းပေါင်ကွယံလေး . . .”

အုတ်ပေါင်နှင့် ရေစည်ကြားမှ လူနှစ်ဦးမှာ ခေါင်းပြု၍ အရိပ်အကဲကို ခတ်ကြပြန်သည်။ လက်ယာဘက်၌ လူရိပ်လူယောင် မတွေ့ရ။ တဲအတွင်း၌လည်း မိမိတို့ရှိရာ ဘေးတိုက်ပေး၍ ကိုယ့်တေး၌ကိုယ် ကြည်နူးနေသော ကျောက်လုံးတစ်ယောက်သာ ရှိတော့သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် နောက်တစ်ကြိမ် လျှက်ပြက်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း နှစ်ဦးသားသည် ကိုက်အစိတ်ခန့် ဝေးသော သံတဲ၏အရိပ်ဆီသို့ သွက်လက်စွာ ကူးလာခဲ့ကြပြန်သည်။

သံတဲမှာ ခြေတံရှည်ဖြစ်၍ အောက်ထပ်မှာ လူတစ်ယောက် ကောင်းစွာ ရပ်နိုင်သည်။

ခြံတွင်းမှလူသည် ဗိုလ်မှူးအား မှောင်မည်းနေသော ဤ အောက်ထပ် အရှေ့ထောင့်အစွန်သို့ ဦးဆောင် ခေါ်ငင်သွား၏။ တစ်နေရာသို့ ရောက်သော် ရပ်လိုက်ကြပြီး ဦးဆောင်ခေါ်ငင်လာသူသည် အဆင်သင့် ထားခဲ့ဟန်တူ သော ခုံငယ်တစ်ခုပေါ် တက်၍ ကြမ်းပြင်ကို ဓားရှည်နှင့် ကန့်လန့်ခွာလိုက်၏။

ထို့နောက် ကွာလာသော ကြမ်းပြင်အား လက်နှစ်ဖက်နှင့် မပြု၏။ လူတစ်ယောက် ဝင်သာရုံ အပေါက်တစ်ခု ဟလာသည်။

"ဗိုလ်မှူး . . . ဒီခုံပေါ်တက်ပြီး ခုလိုမထားပါ . . . ကျွန်တော် တက်နှင့်ပျံ့မယ် . . . အပေါ်က ကျွန် တော် ကြမ်းဆွဲမထားမှ ဗိုလ်မှူးတက်ခဲ့ပါ . . ."

ဗိုလ်မှူးက နားလည်သည့်ဟန် ခေါင်းညိတ်သည်။ မကြာမီ နှစ်ဦးစလုံး ချောမောစွာနှင့် အပေါ်သို့ တက်ခဲ့ကြသည်။

"ပိုင်နိုင် သေသပ်လှပါပေတယ် သွေးသောက်ကြီး . . ."

အပေါ်ထပ်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ဗိုလ်မှူးက ဦးဆောင်ခေါ်ငင် လာသူ၏ ပခုံးပေါ်လက်တင်၍ ချီးမွမ်းသည်။

"ဒီအခန်းဟာ အရေးပိုင်ဟက်(စ်)ရဲ့ အတွင်းအခန်းနဲ့ အနီးဆုံးပဲ . . . အပေါ်ကနေ ဒီဘက်အဆောင်ကို သူနဲ့ သူ့လက်ထောက်တွေကလွဲလို့ ဘယ်သူမှ လာခွင့်မပြုဘူး . . . လာ . . . လာ . . . ဗိုလ်မှူး . . . ဟိုပြ တင်းနား သွားကြမယ် . . ."

သွေးသောက်ကြီး အခေါ်ခံရသူက ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ပြတင်းတစ်ခုဆီသို့ လျှောက်သွားသဖြင့် ဗိုလ်မှူးလည်း ခြေကိုဖောက်ကာ လိုက်သွားသည်။

အခန်းမှာ လေလုံသဖြင့် အပြင်မှ မိုးသံတို့ကို သဲ့သဲ့သာကြားရ၏။

နှစ်ဦးသား ချဉ်းကပ်လာသည့် ပြတင်း၌ တရုတ်ကပ်တံခါး တပ်ထားကာ တစ်ဖက်အတွင်းမှ ပိတ်ခန်းဆီး အထူတစ်ရပ် ချကာထား၏။ ခန်းဆီးမှ လျှံကာ မီးရောင်သည် ဤမှာဘက်သို့ ဖျော့ဖျော့ခွင်းလာနေ၏။ သွေးသောက်ကြီးက ဓားမြှောင်နှင့် တရုတ်ကပ်ကြားမှလျှိုလျက် ခန်းဆီးအား အနည်းငယ်ရွေ့ရုံ ဆွဲဟလိုက်သည်။

တစ်ဖက်အခန်းတွင်း၌မူ ဖယောင်းတိုင်ကြီးများ အရောင်ကြောင့် လင်းထိန်နေသည်။

တစ်ဖက်ခန်း၏ ကြမ်းပြင်တွင် အမွှေးထူ ကြက်သွေးရောင် ပြင်သစ် ကော်ဇောကြီးနှစ်ချပ်အား ဗဟိုတွင် ကြမ်းပြင်ပေါ်အောင် ခွာလျက် ခင်းထားသည်။ အခန်းတွင်းသို့ဝင်ရာ တံခါးမကြီး၌ အစိမ်းရင့်ရောင် ကတ္တီပါခန်းဆီး ကြီးတစ်ခု ရှိ၏။ ဖြူစင်သောနံရံများတွင် ရွှေရောင် တောက်နေသော ဖယောင်းတိုက်စိုက် အခံတိုင်များ ကပ်ချိတ် ထား၏။ နံရံကပ်တိုင်တွင် ငွေပန်းကွပ် ပြောင်းတိုသေနတ်များအားလည်း အလှချိတ်ထားသေး၏။ ဤမှာဘက် ခန်းမှ ချောင်းကြည့်နေသူများ၏ လက်ဝဲဘက်ရှိ နံရံဗဟို၌မူ ခုံညားသော မျက်နှာဖြူကြီးတစ်ဦး၏ ရွှေဘောင်ကွပ်ထားသည့် ပန်းချီကားတစ်ချပ်ရှိ၏။ ပန်းချီကား၏ အောက်

ခြေတွင် အနောက်နိုင်ငံသုံး ဆို့(ဒ်) ခေါ် ဓားရှည် နှစ်လက်ကို အိမ်မှ ထုတ်၍ ကြက်ခြေခတ် တန်ဆာဆင် ကပ်တွယ်ထားသည်။

ပန်းချီကား၏ အောက်တည့်တည့်တွင် ကြမ်းဝယ် အဝတ်အုပ် ကုလားထိုင်ကြီးနှစ်လုံး ရင်ပေါင်တန်းလျက်ရှိရာ ၎င်းတို့ထက်၌ ထိုင်နေ ကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ လက် ယာဘက်တွင် ထိုင်နေသူမှာ ဆိတ်မုတ်ဆိတ်မွေးချွန်၊ ကော့ပျံသော နှုတ်ခမ်းမွှေး၊ ခုံညားသော်လည်း ပြုံးချိုသော မျက်နှာသွယ် သွယ်နှင့် အညိုရောင် သိုးဆောင်းဝတ်စုံ ဆင်ယင်ထားသည့် ပြင်သစ် အရေးပိုင်မင်းကိုယ်တိုင် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ လက်ဝဲဘက်တွင် ထိုင်နေ သူမှာ ပိုးအင်္ကျီကိုယ်ကြပ် ရွှေဖလားရောင်၊ တောင်ရှည် အချိတ်ပုဆိုးနှင့် အသက်လေးဆယ်ခန့် မြန်မာလူမျိုးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်မှာ အရပ်ပြတ်ပြတ်၊ တောင့်တင်းခိုင်မာသော ကိုယ်ထည်ရှိ၍ ဟန်ပန်မှာ အမိန့်ပေးလေ့ရှိသူတစ်ဦး၏ မြင်ရုံနှင့် ခုံကြောက်ရုံသေဖွယ် သဏ္ဌာန် ပေါ်နေ၏။

ထိုအခိုက်တွင်မူ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှေ့သို့ အတန်ငယ် ကိုယ်ညွတ် စောင်းလျက် ကြမ်းပြင်တွင် ဖုံတစ်ခုစီထက် ဒူးယှက်ထိုင်နေသူ လူနှစ်ဦး အနက် တစ်ဦးအား တစ်စုံတစ်ခု လှမ်းမေးနေဆဲ ဖြစ်သဖြင့် မျက်နှာအား ဤဘက်ခန်း မှ ချောင်းကြည့်နေသူများသည် တိုက်ရိုက်မမြင်ရ။ သို့ရာ တွင် လည်ကုတ်ပေါ်တွင်မူ ဆေးနှင့်ထိုးနှံထားသော နဂါး ရုပ်ကြီးကို ထင်ရှားစွာ တွေ့နိုင်သည်။

ဗိုလ်မှူးနှင့် သွေးသောက်ကြီးမှာ တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦး လှည့်ကြည့် မိကြသည်။ သွေးသောက်ကြီးက သူ၏ လည်ကုတ်ကို သူပြန်စမ်းပြရင်း

မျက်လုံးများသည် ဗိုလ်မှူး၏ လည်ကုတ်ဆီ ရောက်သွားသည်။
ဗိုလ်မှူး၏ လည်ကုတ်တွင်လည်း နဂါးရုပ် ရှိနေ၏။

“လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း ကိုယ်တော်တိုင်ပါလား . . .”

ဗိုလ်မှူး၏ ပါးစပ်မှ တိုးတိုးထွက်လာသည်။ သွေးသောက်ကြီးမှာ သိသိ
သာသာ တုန်လှုပ်သွားသည်။ ထိုအခိုက်တွင် အတွင်းဝန်မင်းမှာ
တည့်တည့် ပြန်ထိုင်လိုက်သဖြင့် ၎င်း၏ သိမ်းငှက်မျက်နှာကို
ထင်ထင်ရှားရှားမြင် လိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သွေးသောက်ကြီးမှာ
ကျောတစ်လျှောက်၌ စိမ့်ချမ်းသွားသည်။ လှေသင်းအတွင်းဝန်
မင်းဆိုလျှင် ရွှေနန်းတော်ကြီးတစ်ခုလုံး ဓားအထက်ဆုံး၊ အခက်ထန်ဆုံး၊
သီပေါဘုရင်၏ အယုံဆုံး စစ်သူကြီးတစ်ပါးအဖြစ် သွေးသောက်ကြီးမှာ
သိပြီးဖြစ်ပါ၏။

အတွင်းဝန်မင်းသည် အရေးပိုင်ဟတ်(စ်)၏ မျက်လုံးများအား တည့်
တည့်ရင်ဆိုင်လျက် စကားစပြော သည်။ စကားသံမှာ လူသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့
မာကျော စူးရှပေသည်။

“ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် သင်၏သံတဲသို့ အချိန်မဲ့ ထွက်လာခဲ့သည်ကို
ထောက်၍ ယခုပြောအပ်မည့် စကားသည် လွှတ်တော်တွင်း၌ပင်
ရုတ်တရက် မပေါက်ကြားအပ်သည်ကို သိပါလေ . . . ဤအရေးကြီး
သော စကားရပ်ကို ကျွန်ုပ် မဖွင့်ဟမီ ကျွန်ုပ် သိလိုချက်တို့အား မေးပါအံ့
. . . သံကြီးတမန်ကြီး ပီသစွာ ချစ်ကြည်သော မဟာမိတ်၏ ကျင့်ဝတ်နှင့်
အညီ တော်တည့်မှန်ကန်စွာ ဖြေပါလေ . . .”

အတွင်းဝန်မင်း စကားဆုံးသောအခါ ကော်ဇောထက် ဖုံဝယ် ထိုင်နေသူ တစ်ဦးသည် ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် စကားပြန်သည်။

သွေးသောက်ကြီးက ဗိုလ်မှူးအား အသာလက်တို့၍ စကားပြန် လုပ်သူအား ညွှန်ပြသည်။ ထိုသူမှာ ပိန်ပိန် သွယ်သွယ် ပွေးမျက်လုံးနှင့် ကောက်သောနာတံ၊ မောက်သောနဖူး ရှိသည်။

"ဒီလူကို သိပ်မသင်္ကာချင်ဘူး ဗိုလ်မှူး . . . သံတဲကိုလဲ မကြာခဏလာ . . . ပိုင်အရက်ချို သောက် လေ့ရှိတယ် . . . ဘွန်ဘွိုင်ဇင် (Bon Voisin) လို ဖရန်စစ်လူလည်တွေနဲ့လဲ သိပ်တွဲတယ် . . ."

ဗိုလ်မှူးက အသာခေါင်းညိတ်လျက် စကားပြန်မှတစ်ဆင့် အတွင်းဝန် မင်းနှင့် ပြင်သစ်အရေးပိုင်တို့၏ အပြန်အလှန်ပြောဆိုချက်ကို စူးစိုက်စွာ နားထောင်နေသည်။

ဟက်(စ်)သည် ကိုယ်ကို အနည်းငယ်စောင်း၍ ရှေ့သို့ ယဉ်ကျေး ရှိကျိုးစွာ ညွှတ်ရင်း ပြန်ကြားသည်။

"အတွင်းဝန်မင်းဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ကြွရောက်လာခဲ့သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ များစွာ ဂုဏ်ယူမိပါသည် . . . အမေးကို ဖြေရသော် ကျွန်ုပ်တို့ ဖရန်စစ်တိုင်းကြီးသည် အိမ်နီးချင်း လက်နက်နိုင်ငံကြီးဖြစ်သော အင်္ဂလန် ကျွန်း၏ အငြိအငြင်ကိုခံ၍ အင်းဝရွှေနန်းရှင် ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရား၏ အကျိုးတော်ကို ထမ်းရွက်ရန် ရွှေလမ်းငွေ လမ်းခင်းခဲ့သူ ဖြစ်ကြောင်းကို မင်းဘုရားကြီးအသိပင် . . . မေးလိုသည်ကို အမိန့်ရှိပါ . . . ကျွန်ုပ်သိသမျှ အရေး ပိုင်သမျှ ဖြေကြားပါမည် . . ."

လေ့သင်းအတွင်းဝန်မင်း၏ မျက်နှာမှာ ပိုမိုတည်ကြည်သွားလျက် ပြင်သစ်အရေးပိုင်၏ မျက်နှာမှတစ်ဆင့် စိတ်အား အကဲခတ်သည့်ဟန် အေးစက်စွာစိုက်ကြည့်လျက် တိုတောင်းသော မေးခွန်းတစ်ရပ်ကို ပြုသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့၏အကြည်တော် . . . သင်တို့တိုင်းကြီး၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အင်(မ်) ဂျူး(စ်) ဖယ်ရီ (M. Jules Ferry) အရာမှ ကျသွားပြီဆိုသည်မှာ မှန်ပါသလော . . .”

“မှန်ပါသည် အတွင်းဝန်မင်း . . .”

“ဤသို့ဖြစ်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်နိုင်ငံ၏ ရေးရာတို့မှာ အင်(မ်) ဂျူး(စ်) ဖယ်ရီ လက်ထက်က ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည် . . . ယခုအချိန်၌ အင်(မ်) ဂျူး(စ်) ဖယ်ရီမှာ ထောင်အကျဉ်း၌ သေခြင်းကို ငုံ့လင့်နေတော့မည် . . . အဘယ်သူသည် ကျွန်ုပ်တို့ ရှေ့ဆောင်ဖွယ် ရှိသည်တို့ကို အားပေး ထောက်ပံ့ပါမည်နည်း . . .”

အရှေ့တိုင်းသားပီပီသာ တွေးတတ်၍ ကမ္ဘာ့ရေးရာဗဟုသုတ နည်းသေးသော အတွင်းဝန်မင်း၏အဖြစ်ကို ရိပ်မိသွားသဖြင့် ဟတ်(စ်)၏ မျက်နှာမှာ မသိမသာ ပြုံးယောင်ယောင် ဖြစ်သွားသည်။

“ဤအတွက်မူ စိုးရိမ်ခြင်း မရှိစေလိုပါ . . . အင်(မ်) ဂျူး(စ်) ဖယ်ရီမှာ အကျဉ်းလဲ မကျပါ . . . သေခြင်းကိုလည်း ငုံ့လင့်မနေပါ . . . အရာမှကျခြင်းလဲ မဟုတ်ပါ . . . လွှတ်တော်၌ မဲအများနှင့် ထောက်ခံမှုမရသဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ အပြောင်းအလဲဖြစ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည် . . .”

ဤသို့ ဟတ်(စ်)၏ဖြေကြားချက်ကို စကားပြန်မှတစ်ဆင့် သိရသောအခါ အတွင်းဝန်မင်း၏ မျက်မှောင်မှာ နားမလည်သယောင် ကြတ်သွားသည်။
ထို့နောက် . . .

“ဘယ့်နယ် . . . အကျဉ်းမချဘူး . . . ဟုတ်စ . . . အရာချ အပြစ်ရသူကို မသုတ်သင်ပစ်ရင် ရန်စွယ် ဘယ်အေးမလဲ . . . သင်တို့ သမ္မတမင်းက တယ်ညွှံ့ဖျင်းသကိုး . . .” ဟု မိမိကိုယ်ကို ပြောဟန် ညည်းညူလိုက်သည်။

ဟတ်(စ်)ကသာ ဆက်ရှင်းပြ၏။

“ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံရဲ့ အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်အရ အစိုးရအဖွဲ့ပြောင်းလဲပေမယ့် အစိုးရသစ်ဟာ အစိုးရဟောင်းရဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကတိ ခံဝန်ချက် တွေကို လိုက်နာရမိပါ . . . သို့ဖြစ်ပါ၍ အင်(မ်) ဂျူး(စ်) ဖယ်ရီ မရှိတော့ပေမယ့် ဖရန်စစ်နိုင်ငံဟာ အင်းဝရွှေနန်းတော်နဲ့ ထားဆိုခဲ့တဲ့ ကတိကို ဆက်လက် အကောင်အထည် ဖော်ပါလိမ့်မယ် . . .”

“ဘယ်လို သက်သေခံ အထောက်အထားပြမလဲ . . .”

ဟတ်(စ်)သည် မည်သူ့အားမျှ ယုံကြည်ဟန်မပေါ်သော အရှေ့ တိုင်းသား နန်းတွင်းအရာရှိအား တစ်ချက်မျှ စိုက်ကြည့်လိုက်သည်။

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းကသာ ဆက်လက်အမိန့်ရှိသည်။

“အသင်ကသာ ဤသို့ဆိုသည် . . . ကျွန်ုပ်တို့သိရသမျှမှာ ပါရစ်မြို့တော်ရှိ အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူ သံအမတ် လော့ဒ်လိုင်ယွန် (Lord Lyons) ဟာ ဘိလပ်ဘုရင်မ အမိန့်နဲ့ ဖရန်စစ်နဲ့ မြန်မာ အစီအစဉ်

ဖျက်ပစ်အောင် တင်းတင်းကြပ်ကြပ် တောင်းဆိုလို့ အင်(မ်) ဂျူး(စ်) ဖယ်ရီတောင် အသင့်အတင့် လျှော့ပေးခဲ့ရတယ်ဆို မဟုတ်လား . . .”

“ဤအချက်ကို ကျွန်ုပ်ကောင်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည် . . . ဖရန်စစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့၏ ဆက်သွယ်ရေး အစစ်အမှန်ကို အထူးလျှို့ဝှက် ထားသည်ကို ဝန်မင်းအသိပင် မဟုတ်ပါလော . . . လော့ဒ်လိုင်ယွန်အား ဝန်မင်းကြီး ဖယ်ရီက အလျှော့ပေးခဲ့သည် ဆိုခြင်းမှာလည်း မမှန်ပါ . . . ဖရန်စစ်တိုင်းနှင့် အင်းဝရွှေနန်းတော်တို့ စစ်ရေး စာချုပ်ပြုလုပ်သော် အင်္ဂလိပ်အစိုးရအနေနှင့် အင်အားကိုအသုံးပြုကာ တားဆီးတန့် တားဆီး မည်ဟု လော့ဒ်လိုင် ယွန်သည် ခြိမ်းခြောက်လာသဖြင့် ရာဇ ပရိယာယ်အဖြစ် ဝန်ကြီးဖယ်ရီသည် ဖရန်စစ်တိုင်းသည် အင်းဝ ရွှေနန်းအား မည်သည့် စစ်ရေးအကူအညီမှ မပေးဟု ပြန်ကြားခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည် . . . မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိုပြန်ကြားချက်ပြု သည့်နေ့တွင်ပင် တုံကင်းပြည်မှ တစ်ဆင့် ရတနာပုံနေပြည်တော်သို့ လက်နက် ခဲယမ်းများပို့ရေး အစီအစဉ် အကြောင်းကြားစာကို ဝန်ကြီးဖယ်ရီသည် ပါရစ်မြို့ မြန်မာသံအဖွဲ့လက်သို့ အပ်ခဲ့သည်မှာ ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက် ပြီထင်ပါသည် . . .”

ဟတ်(စ်)သည် မုတ်ဆိတ်မွေးအား အသာပွတ်၍ အတွင်းဝန်မင်းထံမှ အဖြေကိုတောင်းသည့်ဟန် ဦးခေါင်း ကို ညင်သာစွာ ရှေ့သို့ တစ်ချက်ညွှတ်လိုက်၏။

“စာရောက်သည်မှာ မှန်ပါသည် . . . သို့ရာတွင် စာ၌ဆိုသော လက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက်များပို့ရေးအစီ အစဉ်မှာ ယနေ့တိုင် အကောင်အထည် မပေါ်သေး . . .”

“အကောင်အထည် ပေါ်ပါစေမည် . . . ယခုလောလောဆယ်မူ တိုက်ကင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့ ရင်ဆိုင်နေရသော အရေးအခင်းမှာလည်း မပြီးပြတ်သေး . . . တရုတ်ဘုရင် ဧကရာဇ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အာနန်ပြည် အရေးကြောင့် ပွားခဲ့သော စစ်မီးမှာလည်း မငြိမ်းသတ်သေး . . . ဤအရေးများ ပြီးပြတ်သော် ဝန်ကြီးဖယ်ရီ၏ စာပါအတိုင်း မတိမ်း မသွေ ဖြစ်ပါစေမည် . . . ဝန်ကြီးဖယ်ရီ၏ အစိုးရသည် လွန်ခဲ့သောမတ်လမှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ရပါသည် . . . နှစ်လ ကြာမြင့်သော ဤမေလတွင် အဆိုပါ စာပါ အချက်အလက်တို့အား ဆောင်ရွက်စီမံရန် ရတနာပုံ နေပြည် တော်သို့ ကျွန်ုပ်ရောက်ရှိလာခြင်းသည်ပင် ဖရန်စစ်နိုင်ငံသည် အင်းဝရွှေနန်းနှင့် ပတ်သတ်၍ သဘောထား မပြောင်းလဲကြောင်း လုံလောက်သော သက်သေဟု ကျွန်ုပ်ယူဆပါသည် . . .”

အတွင်းဝန်မင်းသည် မျက်မှောင်တစ်ချက်ကြွတ်လျက် နဖူးအရစ်များ ပေါ်လာသည့်တိုင်အောင် တွေဝေစဉ်းစားနေသည်။ ထို့နောက် ကော်ဇောပေါ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးထံသို့ မျက်လုံးများမှာ ရောက်သွားသည်။ စကားပြန်လုပ်သူ က မသိမသာ ခေါင်းညိတ်ပြသည်။

အတွင်းဝန်မင်း၏မျက်နှာမှာ ပြန်လည်ကြည်လင်လာ၍ ဟတ်(စ်)အား အဓိပ္ပါယ်ပါစွာ ကြည့်လျက်ဆို၏။

“ဤမျှ ရှင်းပြသည်ကို ကျေနပ်ပါသည် . . . ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်တို့အား ဘုန်းတော် ကြီးဘုရားထံ အမိန့်ခံယူ၍ မကြာမီ ပြန်ကြားပါမည် . . .”

လေ့သင်းအတွင်းဝန်မင်းသည် စကားဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုင်ရာမှ ထသည်။ သို့ရာတွင် အရေးပိုင် ဟတ်(စ်)သည် ပျာပျာသလဲ ထိုင်ရာမှ သူပါ ထရင်း တားဆီးသည်။

“လောတော်မူပါနဲ့ ဝန်မင်း . . . မြင့်မြတ်သော ရွှေနန်းတော်မှ ဝန်မင်းများ ကြွရောက်ခိုက်မှာ ကျွန်ုပ် ဧည့်ဝတ်ပြုပါရစေ . . . တစ်ဖက်ခန်းမှာ စားကောင်းသောက်ဖွယ်တို့နှင့် ပါရစ်မြို့မှ နောက်ဆုံး ရောက်ရှိလာသော အလွန်ဆေးဖက်ဝင်သည့် ဝိုင်အရက်ချိုများ ပြင်ဆင်ထားသည် . . . ကြွတော်မူပါ . . .”

ပြောပြောဆိုဆိုပင် ဟတ်(စ်)သည် တံခါးပေါက်ဝရှိ ကတ္တီပါခန်းဆီးအား ကိုယ်တိုင်မလျက် လမ်းပေးဖိတ်ခေါ်သည်။

မကြာမီပင် အခန်းမှာ လူသူမဲ့၍ တိတ်ဆိတ်စွာ ကျန်ခဲ့၏။

၂၃

(၂)

ဤမှာဘက်မှ ချောင်းမြောင်းနားထောင်နေသူ နှစ်ဦးအတွက်မှာလည်း ဤကိစ္စမှာ ပြီးပြတ်သွားသကဲ့သို့ ရှိသည်။

“ကြားရတာတော့ အစုံပါပဲ ဗိုလ်မှူး . . .”

သွေးသောက်ကြီးက တရုတ်ကတ်မှ မျက်နှာကို ခွာရင်း ပြောသည်။

ဗိုလ်မှူးကမူ အတွေးနက်နေဟန်နှင့် ရုတ်တရတ် စကားမပြန်ချေ။

“ကြုံတုန်း မေးပါရစေ ဗိုလ်မှူး . . . ကိုယ်တော်လေးဆီက ဘာများ အမှာတော်ရပါသေးလဲ . . .”

ဗိုလ်မှူးက သက်ပြင်းတစ်ချက် ရှိုက်လိုက်သည်။

“အင်း . . . ဟိုတစ်လါက ကိုယ်တော်လေး ရန်ကုန်ကို တိတ်တဆိတ် ကြွလာပြီး ပြန်သွားရကတည်းက ဘာမှ တိုက်ရိုက် အမှာတော် မဆိုက် သေးဘူး . . . ဒါပေမယ့် . . .”

လေသံနှင့် ပြောနေရာမှ ဗိုလ်မှူးသည် ချက်ချင်းရပ်သွားသည်။ ကြမ်းပြင်မှာ အနည်းငယ်လှုပ်သွားကာ တစ်ဖက်ခန်းမှ ခြေသံ ပြန်ကြားရသည်။

နှစ်ဦးသားမှာ တရုတ်ကတ်ဆီ ပြန်ခေါင်းရောက်သွား၍ ခန်းဆီးကို အသာဖယ်၍ ကြည့်မိပြန်သည်။ တစ်ဖက်ခန်း၌ နံရံလျှိုငှက် တံခါးတစ်ချပ်မှ ဟတ်(စ်)၏ လက်ထောက်ဖြစ်ဟန်တူသူ မျက်နှာဖြူ

တစ်ယောက် ဝင်လာသည်။ မရှေးမနှောင်းပင် ကတ္တီပါတပ်တံခါးမှ စောစောက စကားပြန်လုပ်သူသည် ပြန်ဝင်လာ၏။

“ဘယ့်နယ်လဲ စာရေးတော်ကြီး . . . ဒီညလာတာ ဘာအဓိပ္ပါယ်လဲ . . .”

မျက်နှာဖြူက ဆီးမေးသည်။

“တိုးတိုး မွန်စီယာ . . . ကောင်းသော အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ . . . မြန်မာဘက်က လိုက်လျောမှုတွေ အမိန့်မချမီ လာစုံစမ်းတဲ့သဘောပဲ . . .” နှစ်ဦးမှာ ပြင်သစ်ဘာသာနှင့် ပြောဆိုနေကြခြင်းဖြစ်ရာ သွေးသောက်ကြီးမှာ ဘာမျှ နားလည်ဟန်မပေါ်။

ပြင်သစ်ဘာသာ တတ်ဟန်ရှိသော ဗိုလ်မှူးကသာ အသက်မရှုပ် ငြိမ်နားစွင့်နေသည်။

“သူ ကျေနပ်ပုံရရဲ့လား . . .”

“ကျေနပ်ပါတယ် . . . သူကျေနပ်ရင် တိုင်တားမင်းကြီးလဲ ကျေနပ်တာပဲ . . . ရွှေနန်းရှင်ဘုရားနဲ့ ထိပ်စုမြတ်ဖုရားလဲ ကျေနပ်ရမှာပဲ . . . ဒီလာရတာက ရွှေနန်းတော်ထဲမှာ စကားကုန်ပြောလို့မဖြစ်ဘူး . . . ကင်းဝန်မင်းကြီးက ရှိသေးတယ် မဟုတ်လား . . . ဒီအဘိုးကြီးက အင်္ဂလိပ်ဘက် ယိုင်ချင်သလိုလို . . .”

“ကျုပ်တို့ တောင်းတာတွေကော ဘယ့်နယ်လဲ . . .”

“အို . . . ရမယ် . . . စိတ်ချ . . .”

“ဘာတွေ ရမှာလဲ . . .”

“အကုန်ပေါ့ . . . နေပြည်တော်မှာ ပြင်သစ်ဘဏ်တိုက် ဖွင့်ခွင့်ရမယ် . . .
. ဘုရင်ပိုင်လုပ်ငန်းတွေလဲ ပြင်သစ်ကို လွှဲပေးမယ် . . . စာတိုက်
လုပ်ငန်းလဲ ရမှာပဲ . . . မြစ်စဉ်တစ်လျှောက် မီးသဘော ပြေးခွင့်လဲ
ရမယ် . . . မန္တလေးနဲ့ တောင်ငူလဲ ရထားလမ်း ဖောက်ရမယ် . . .
ငွေတော့ ခင်ဗျားတို့ စိုက်ပေါ့ . . . တုံကင်းနဲ့ ဒီ ကုန်လမ်းဖွင့်ဖို့လဲ
ခွင့်ပြုရမှာပဲ . . . အရေးအကြီးဆုံးက မိုးကုတ်နဲ့ ကျပ်ပြင်က ပတ္တမြား
တွင်းတွေတောင် တူးဖော် ခွင့်ပေးမယ် . . . ကဲ . . . ဘာကျန်သေးလဲ”

မျက်နှာဖြူက ဘာမျှပြန်မပြောတော့ပဲ ရွှေဒဂီးထည့် ကတ္တီပါအိတ်
တစ်ခုကို ထိုသူ့အား လှမ်းပေးလိုက်သည်။

ထိုအခိုက် အောက်ထပ်မှ ကျောက်လုံး၏ အော်ဟစ်ခေါ်သံ ကြား
ရသည်။

“သွေးသောက်မင်း ဦးမြတ်ကျော် . . . ဗျို့ . . . သွေးသောက်မင်း . . .
ဘယ်ဆီ ရောက်နေပါသလဲ . . .”

နှစ်ဦးသားမှာ အခြေမပျက် ပြန်ဆင်းရန်သာ ရှိတော့သည်။ သို့ရာတွင်
မမျှော်လင့်သော အဖြစ်တစ်ရပ်က ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

စကားပြန်လုပ်သူက . . . “ကဲ . . . မွန်စီယာ . . . သွားမယ် . . .
အခင်းလေး ထွက်ချင်ယောင် ဆောင်လာခဲ့ရတာ . . . ကြာရင် ရိပ်မိ
နေဦးမယ် . . .” ဟုဆိုကာ ပြန်ရန်ပြင်သည်။

ပြင်သစ်အရာရှိမှာ စကားမပြန်ပဲ မိမိ၏ ခြေထောက်ဆီ ငုံ့ကြည့်လိုက်သည်။ လွှာဖိနပ်အပါးသာ စီးထား၍ ကော်ဇောလွတ်ရာတွင် ရပ်နေသော ခြေထောက်မှာ ရေတို့ဖြင့် ရွှဲနေသည်။ အရာရှိ၏မျက်လုံးမှာ ထူးဆန်းစွာ ကြမ်းပြင်တစ်လျှောက် စီးလာနေသော ရေများဆီ ရောက်လာ၏။ ရေစီးကြောင်းမှာ တစ်ဖက်ခန်း တရုတ်ကတ်တပ် တံခါးရှိရာမှ လာသည်။

တစ်ဖက်ခန်းမှ ချောင်းကြည့်နေသူ သွေးသောက်ကြီးမှာလည်း ဆွဲထားသော ခန်းဆီးစကို လျှင်မြန်စွာ လွှတ်ချပစ်လိုက်၏။ သို့ရာတွင် နောက်ကျသွားပေပြီ။ မျက်စိလျင်သော ပြင်သစ်အရာရှိသည် ခန်းဆီး၏ လှုပ်ရှားမှုကို သေချာစွာ မြင်လိုက်ရသည့်ခဏ၌ ကတ္တီပါခန်းဆီး တပ်တံခါးမှ တစ်ဟုန်ထိုးပြေးထွက်ကာ အောက်ထပ်ရှိအစောင့် များအား အော်ဟစ်အမိန့်ပေးသည်။

သွေးသောက်ကြီးနှင့် ဗိုလ်မှူးတို့မှာလည်း လျင်မြန်လှသည်။

အခြေအနေကို ရိပ်မိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နှစ်ဦးသားသည် ဆုတ်ဆိုင်းတွေဝေနေတော့ပဲ လာလမ်း ကြမ်းပေါက်ဆီ လွှားခနဲ ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ကြမ်းပေါက်မှ ဒရောသောပါး ဆင်းခဲ့စဉ် ဗိုလ်မှူးသည် မိုးကြောင့်ရွှဲရွှဲ စိုနေသော အဝတ်များကိုမေ့၍ တံခါးပေါက်အနီး တစ်နေရာတည်းတွင် ကြာရှည်စွာရပ်နေမိသည့် မိမိ၏ပေါ့လျော့မှုကို မိမိအပြစ်တင်မိသေးသည်။

မှောင်မည်းသော အောက်ထပ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်မှူးသည် ဓားအိမ်မှ ဓားရှည်ကို ဆွဲထုတ်ယူလိုက်သည်။ သွေးသောက်ကြီးမှာလည်း မိမိဓားကို ထုတ်ပြီး ဖြစ်နေသည်။

“ကဲ . . . သွေးသောက်ကြီး . . . မထူးပြီ . . . မနေရစ်နှင့် . . .”

တိုတောင်းစွာသော အမိန့်တစ်ချက်ပေးလျက် ဗိုလ်မှူးသည် အရိပ်အခြည် တစ်ချက်ငဲ့ကာ အောက်ထပ် မှောင်ရိပ်မှ ရဲတင်းစွာပင် အပြင်သို့ ထွက်လိုက်၏။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် လက်ဝဲဘက်မှ လုံစွဲအစောင့် စစ်သားတစ်ဦးသည် အော်ဟစ်ပြေးလာရင်း ဗိုလ်မှူး၏ရင် ဆီသို့ လှံရှည်နှင့် အားကုန်ဆောင့်ထိုးလိုက်သည်။ လျင်မြန်သောဗိုလ်မှူးသည် ရုတ်တရက် ညာခြေကိုနောက်ဆုတ်၍ ကိုယ်ကို စောင်းပေးလိုက်သဖြင့် လှံသွားသည် ရင်အုံမှ ပွတ်သီဖြတ်သွားခိုက် ညာလက်မှဓားရှည်ဦးသည် အား လွန်လာသည့် အစောင့်၏ ရင်ဘတ်တွင်းသို့ စူးမြုပ်ဝင်သွား၏။ လုံမှာလည်း ဗိုလ်မှူး၏ ဘယ်လက်ဝယ် ဆုပ်ယူထားပြီး ဖြစ်နေသည်။

ဓားချက်မိသွားသော အစောင့်၏ အော်သံကြောင့် လက်ယာဘက်မှ အစောင့်သုံးဦးသည် ပြေးပေါ်လာ၏။ သို့ ရာတွင် မှောင်ရိပ်ခို၍ အသင့်စောင့်နေသော သွေးသောက်ကြီး၏ ဓားချက်များကြောင့် သုံးယောက်မှာ ခဏတွင်း မြေပေါ်သို့ လဲကျကုန်သည်။

လက်ဝဲဘက်မှ ထပ်ပြေးလာသော အစောင့်များဆီသို့ ဗိုလ်မှူးသည် လှံကို ပစ်လွှတ်လိုက်ပြီး ၎င်းတို့အသိုက် ထဲမှ အော်သံတစ်ချက် ပေါ်လာသည့်အခိုက်တွင်ပင် ပေါ့ပါးစွာခုန်လွှားလျက် စောစောက

အုတ်ရေကန်ဘေးသို့ ရောက်သွားသည်။ သွေးသောက်ကြီးမှာလည်း အနားမှ ကပ်ပါလာသည်။

နှစ်ဦးသားမှာ အုတ်ပေါင်ဘေး ကပ်ဝပ်လိုက်သည်မှာ အချိန်မီပင် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ထိုခဏတွင်ပင် သေနတ်သံတစ်ချက် ပေါ်လာပြီး အုတ်ပေါင်ထပ်မှကပ်လျက် ကျည်ဆန်သည် ဖြတ်ပြေးသော ကြောင့်တည်း။

ကန်ပေါင်ကွယ်မှ ဗိုလ်မှူးသည် ပြောင်းတိုသေနတ်ကို ထုတ်၍ တစ်ချက် ပြန်ပစ်သည်။

ဤသို့ မမျှော်လင့်သော သေနတ်သံ ကြားလိုက်ရသဖြင့် လိုက်လာကြသော အစောင့်များ ရုတ်တရက်အရှိန် တန့်သွားသည်မှာ နှစ်ဦးအတွက် အခွင့်ကောင်းဖြစ်သွားသည်။

ဤနေရာမှ ခြံစည်းရိုးမှာ ကိုက်ငါးဆယ်ခန့်သာဝေးသည်။ ဗိုလ်မှူးနှင့် သွေးသောက်ကြီးသည် မြားပစ်လိုက်ဘိသို့ တစ်ဟုန်ထိုး ပြေးထွက်ကာ ခြံစည်းရိုးအား လွှားခနဲ ခုန်ထွက်ပြေးကြသည်။ နောက်မှ ကပ်လိုက်လာသော လုံသွားများမှာ ခြံစည်းရိုးတွင် တန်းလန်း စိုက်ကျန်ရစ်သည်။ ခြံဝင်းတံခါးရှိရာမှ သေနတ်သံများလည်း ပေါ်လာ သည်။

သွေးသောက်ကြီးနှင့် ဗိုလ်မှူးမှာ အပြင်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မှောင်ရိပ်နှင့် သစ်ပင်များကို ကွယ်၍ ကွေ့ရှောင်ပုန်းရင်း ပြလမ်းထောင့် မန်ကျည်းပင်ကြီးများအရိပ်သို့ ရောက်လာကြ၏။ မန်ကျည်းပင်ရိပ်မှ

လူတစ်ဦးသည် မြင်းနှစ်စီးအား ဇက်ကြီးများကိုဆွဲလျက် အဆင်သင့် စောင့်ကြိုနေသည်။

မကြာမီ ဗိုလ်မှူးနှင့် သွေးသောက်ကြီးမှာ မြင်းတစ်စီး၊ စောင့်ကြိုသူမှာ မြင်းတစ်စီးနှင့် မှောင်ထဲတွင် အရှေ့ ဘက်သို့ အပြင်းပိုင်းနှင့် ပြေးကြသည်။

သံတဲအတွင်း၌မူ လှုပ်ရှားကျန်ရစ်၏။ ထိုအချိန်တွင် သံမှူး ဟတ်(စ်)နှင့် တကွ ဧည့်သည်တော်များပါ သံတဲ၏ ဥပစာတွင် ရပ်နေကြပေပြီ။

“ဘာကြောင့် ဝင်းတံခါးကြီးကို ပိတ်ထားရသလဲ . . . မြင်းသည်တွေကို ဖွင့်လွှတ်ခိုင်းလိုက်ပါ . . .”

အပြင်ဘက်မှောင်တွင်းမှ မြင်းခွာသံများ ကြားလျှင်ကြားချင်း လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းသည် ကြံရာမရ ဖြစ်နေပုံပေါ်သည့် သံမှူးအား ပြတ်သားတည်ငြိမ်စွာ အမိန့်ပေးသည်။ ထိုအခါကျမှ သံမှူးသည် လှုပ်ရှားလာကာ မိမိ၏ လက်ထောက်ကို တစ်ဆင့်အမိန့်ပေးသည်။

အတွင်းဝန်မင်းသည် အနီးရှိ မိမိနောက်ပါ မြန်မာအရာရှိအားလည်း လှည့်အမိန့်ပေးသည်။

“သွား . . . ဗိုလ်ကျော်ခေါင် . . . မြင်းနဲ့ ဦးဆောင်လိုက် . . . ကင်းတွေ အားလုံးဆင့်ဆို . . . ပြင် မြို့ရိုး အဝင်အထွက်တွေ အစည်း အကြပ်ရှိပေစေ . . . အရှင်မိအောင်ဖမ်း . . . မိမိတာဝန်မှလွတ်သူ တာဝန်ခံ သေဒဏ်ပြန်ချေ . . .”

မြန်မာအရာရှိမှာ လက်အုပ်ချီ ဦးတစ်ချက်ညွှတ်လျက် သွက်လက်စွာ သံတော်ပေါ်မှဆင်းသွားသည်။ မကြာမီပင် သံတော်အတွင်းမှ မြင်းရှစ်စီး အပြင်းမောင်းနှင်ထွက်သွား၏။

“ဘယ့်နယ်ထင်ပါသလဲ ဝန်မင်း . . . အင်္ဂလိပ်သူလျှို့ဝှက်များပင်လော . . .”

သံမှူးက စုံစမ်းသည်။ စကားပြန်လုပ်သူမှာ သဘောတူဟန် ခေါင်းတစ်ဆတ်ဆတ် ညှိတ်နေသည်။

အတွင်းဝန်မင်းသည် စဉ်းစားတွေးခေါ်နေရာမှ ဖြည်းညင်းစွာ ခေါင်းကို ခါသည်။ အပြင်ဘက်အား အံ့ကြိတ်ရင်း မျှော်ကြည့်နေခိုက် အတွင်း ဝန်မင်း၏ စိတ်သန္တာန်ဝယ် စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ခြင်းမှာ ဝင်ရောက်လာသည်။

“ကုလားဖြူရဲ့ ကြေးစားသူလျှို့ဝှက်တွေမှာ ဒီလောက်စွန့်စားရဲတဲ့ သတ္တိ မရှိနိုင်ဘူး . . .”

အတွင်းဝန်မင်းက ဖြေးညင်းစွာ မှတ်ချက်ချသဖြင့် ကျန်လူများမှာ အံ့အားသင့်သွားသည်။ “ဒါဖြင့် ဘယ်သူတွေလဲ . . .”

အတွင်းဝန်မင်းသည် သံမှူးထံမှ မျက်နှာလွှဲလိုက်၍ မိမိကိုယ်ကို ပြောဟန် တိုးတိုးရေရွတ်လိုက်သည်။

“ညောင်ရမ်းဆက်တွေ . . .”

မြင်းနှစ်စီးနှင့် တရကြမ်းစိုင်းနှင့်လာသူများမှာ မင်္ဂလာတံခါးမှ သွယ်ထွက်လာသော လမ်းမတော်ကြီးသို့ မရောက်မီ တစ်ပြအလို၌ ခေတ္တရပ်လိုက်ကြသည်။

အနောက်ဝေးဝေးမှ အပြင်းမောင်းလိုက်လာကြသော မြင်းခွာသံများကို ကြားနိုင်သည်။

“ဒီတိုင်း ရှေ့ပြေးနေလို့မဖြစ်ဘူး . . သူတို့မျက်စိလည်အောင် လူစုခွဲမှပဲ”

ဗိုလ်မှူးက ပြေးမည်တကဲကဲ လုပ်နေသော မြင်းညိုကြီးအား ဇက်ထိန်းရင်း အကြံပေးသည်။

“မှန်ပါတယ် ဗိုလ်မှူး . . . ကျွန်တော် ဒီနေရာဆင်းပြီး ခြေကျင် ရုပ်ဖျောက် တိမ်းရစ်ပါ့မယ် . . .”

သွေးသောက်ကြီးသည် ပြောရင်းဆိုရင်း မြင်းပေါ်မှဆင်းသည်။

“ရှေ့ . . . သွေးသောက်ကြီး . . . လိုလိုမယ်မယ် ဒါဆောင်သွား . . .”

ဗိုလ်မှူးသည် ခါးကြားမှ ပြောင်းတိုသေနတ်အား ထုတ်၍ သွေးသောက်ကြီးဆီသို့ လှမ်းပေးလိုက်သည်။

ဗိုလ်မှူးထံမှ သေနတ်အား ယူပြီး သွေးသောက်ကြီးသည် မဆိုင်းတော့ပဲ မှောင်ရိပ်ခို၍ ပျောက်ပြေးသည်။

မြင်းခွာသံများမှာလည်း နီးသည်ထက် နီးလာသည်။

“ကဲ . . . ဗိုလ်မင်းထင် . . . မှောင်ရိပ်ခိုပြီး သူတို့လွန်မှ လူယောင်ပြပြီး
နောက်ကြောင်းပြန်ပြေး . . . ကျွန်တော်က ဒီအစောင့်အမြင်ခံပြီး များ
ခေါ်ယူမယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင် အခေါ်ခံရသူသည် ဘာမှပြန်မပြောပဲ ပြလမ်းအတွင်းသို့
မြင်းကို မောင်းနှင်ချိုးဝင်၍ ခြံတစ်ခု၏အစပ် မှောင်ရိပ်၌ ငြိမ်နေသည်။

ထိုအချိန်တွင် မိုးမှာ တဖွဲဖွဲသာကျနေတော့၍ တိမ်ကွယ်မှ လရောင်
မှိန်မှိန်သည် သက်ဆင်းကျနေ၏။

မြင်းခွာသံများ ပိုမိုကျယ်လောင်လာသည်သာမက အနောက်ဘက်
နှစ်ပြအကွာမှ မြင်းငါးစီးခန့်မှာလည်း ပေါ်လာသည်။ ဗိုလ်မှူးသည်
မြင်းကို တစ်ပတ်ကွေ့လှည့်လိုက်သည်။ မြင်းညှိကြီးသည် လရောင်၌
တစ်ချက်ဟီကာ ပတတ်ရပ်လိုက်ပြီး အရှေ့ဘက်သို့ လေ၏
လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် တစ်ဟုန်ထိုး ပြေးထွက်ခဲ့သည်။

လမ်းမတော်ကြီးနှင့် ပြလမ်းဆုံထောင့်တိုင်း၌ ကင်းရဲများရှိကြောင်း
သိပြီးဖြစ်သောဗိုလ်မှူးသည် မြင်းနှင့် အပြင်းစိုင်းနှင်လာစဉ် ညာလက်မှ
ဓားရှည်ကြီးအားလည်း ဆွဲထုတ်ယူပြီး ဖြစ်နေသည်။

မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်းပင် ကင်းရဲမှ လှံကိုင်အစောင့်နှစ်ဦးမှာ
ပြေးထွက်လာသည်။

“ရပ်လိုက် . . .”

တားမြစ်သံမှာလည်း ပေါ်ထွက်လာ၏။

သို့ရာတွင် အရှိန်နှင့် ပြေးလာရာမှ ဇက်ကိုဆွဲဆောင်ခြင်းခံလိုက်ရသဖြင့် ပတတ်ရပ်လျက်ဖြစ်သွားသော မြင်းညှိကြီးမှာ ရှေ့တည့်တည့်မှ ကာဆီးရပ်နေသူ အစောင့်နှစ်ဦးအပေါ်သို့ ကြောက်မက်ဖွယ် မိုးလျက်သားရှိပေသည်။

ထိတ်လန့်တကြား ဘေးသို့တိမ်းလိုက်ရသော အစောင့်နှစ်ဦးမှာ ခေါင်းထက်သို့ ဘယ်ပြန်ညာပြန် ဆက်တိုက် ကျရောက်လာသော ပြင်းထန်သည့် ဓားနှောင့်ဒဏ်ကို ခံလိုက်ရပြီး မြေပေါ်သို့ ပုံလဲကျသွားသည်။

နောက်မှ အပြင်းလိုက်လာကြသော မြင်းငါးစီးမှာလည်း ပြလမ်းအလွန်တွင် နောက်ဆီမှ တဟားဟားရယ် သံပြု၍ စစ်ရေးငင်ကာ လရောင်၌ ကဆုန်စိုင်းပြေးသော ရန် မြင်းရှင်ကြောင့် ဝေခွဲမရဟန် တုံ့ခနဲ တန့်သွားသည်။

အစောင့်နှစ်ဦးအား စီရင်ခဲ့ပြီး လွတ်မြောက်လာသူ ဗိုလ်မှူးသည် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်ရာ နှစ်ပြခန့် အကွာ၌ မြင်းသုံးစီးသာ မိမိနောက်သို့ လိုက်လာတော့မှန်း သိရသည်။

မြင်းချင်းမှာ ခြေကွာလှသည်။ ငါးပြခန့် ပြေးမိသည့်ခါတွင်မူ နောက်မှ မြင်းများမှာ ပြတ်ကျန်ရစ်ကာ ခွာသံ သဲ့သဲ့သာကြားရတော့၏။

ရှေ့မှောင်ကျရာတစ်နေရာသို့ ရောက်သောအခါတွင် ဗိုလ်မှူးသည် မြင်းကို ချက်ချင်းရပ်ပစ်လိုက်ပြီး လူမှာ မြေပေါ်သို့ ခုန်ဆင်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် မြင်းညှိကြီး၏ တင်ပါးဆုံအား သုံးချက်ဆင့် ရိုက်လိုက်သည်ခဏ၌ မြင်းကြီးသည် ရှေ့သို့ ခွာသံပြင်းပြင်းနှင့် ဆက်စိုင်းနှင်သွားသည်။

တိုတောင်းလှသော အချိန်အတွင်း၌ ဗိုလ်မှူးသည် အသင့်ဆောင်
လာသော ကြိုးတစ်ခွေနှင့် အလုပ်များနေပြီ။

ပထမကြိုး တစ်စအား လက်ယာဘက် လမ်းဘေးရှိ သစ်ပင်တစ်ပင်၏
ပင်စည်၌ ပတ်ရစ်ချည်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ကြိုးအား ခါးလယ်ခန့်
အမြင့်မှ လမ်းအားဖြတ်ကာ လက်ဝဲဘက်ရှိ သစ်ပင်တစ်ပင်၏ ပင်စည်၌
သုံးလေးပတ် ရစ်လိုက်၍ ကြိုးစအားကိုင်ရင်း မှောင်ရိပ်၌ ငြိမ်သက်စွာ
စောင့်နေသည်။

ဘာမျှ မရိပ်မိသော ရန်သူများမှာမူ နောက်မှမြင်းများကို ခြေကုန်လွှတ်
စီးလာသည်။ ရင်ပေါင်တန်းပြေးဝင် လာသော မြင်းသုံးစီးမှာ ကြိုး
တန်းနှင့် ဝင်တိုးမိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လူသုံးဦးမှာ ကုန်းမှထွက်၍
လေထဲတွင် မြောက်ကာ မြေပြင်သို့ အရှိန်ပြင်းစွာ ကျရောက်လာသည်။
မြင်းသုံးစီးစလုံးမှာလည်း မြေပြင်ပေါ်တွင်ချော်လဲ၍ နှစ်ပတ်သုံးပတ်
လိမ့်သွားသည်။ မြင်းများ ထ၍ သွေးရူးသွေးတန်းနှင့် ဦးတည်ရာမဲ့
စွတ်ပြေးကြသည့်တိုင်အောင် မြေပြင်မှ လူသုံးဦးမှာမူ မလှုပ်ကြသေး။

ဗိုလ်မှူးသည် ကြိုးကိုဖြုတ်ယူလျက် မိမိ၏မြင်းညိုကြီးသွားရာနောက်သို့
ပြေးလိုက်ခဲ့သည်။

တစ်ပြုအလွန်တွင်မူ မိမိရှိရာ လှည့်နားစွင့်ရင်း စောင့်နေသော မြင်းကြီး
အား တွေ့ရသည်။

မိုးမှာ ကောင်းစွာစဲသွားပြီ ဖြစ်သည်။ တိမ်တို့မှာ မိုးပြင်တစ်လျှောက်
တရွေ့ရွေ့လွင်းပါနေကြ၍ လရောင် မှာ မှိန်ချည်လင်းချည် ထွန်းလဲ့
နေ၏။

နောက်မှလိုက်ခဲ့သော ရန်အေးပြီဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ်မှူးသည်
ရှေးဦးစွာတွေ့သော ပြလမ်းအတိုင်း မြင်းကြီးအား မပြေးစေတော့ပဲ
ဖြည်းညင်းစွာ စီးလာခဲ့၏။

တရိပ်ရိပ်နှင့် မြင်းရောလူပါ အရှေ့ပြင်ဆီ ရောက်ခဲ့သည်။
ဤနေရာတွင်မူ လက်ယာဘက်၌ ကျောင်း တိုက်ကြီးများရှိ၍ လက်ဝဲ
ဘက်တွင်မူ သစ်ပင်အုပ်တို့နှင့် မှောင်မည်းနေသော ခြံကျယ်
ကြီးများရှိသည်။

ရှေ့လမ်းထောင့်တစ်ခု အရောက်တွင်မူ နားရှင်သော ဗိုလ်မှူးသည်
မြင်းခွာသံများကို ကြားရပြန်သဖြင့် ရုတ် တရက်ရပ်လိုက်သည်။

ကံအားလျော်စွာပင် လက်ယာဘက် ခြံစည်းရိုးတစ်ခုမှာ
လူတစ်ယောက်၏ ခါးသာသာ မြင့်သည်။ ဗိုလ်မှူး သည် လွယ်ကူစွာပင်
မြင်းကြီးနှင့် ခြံစည်းရိုးအား ခုန်ကျော်ဝင်လိုက်သည်။

ခြံတွင်း၌ လရောင်မထိုးဖောက်နိုင်အောင်ပင် အရွက်ဝေမြိုင်စွာ ပေါက်
နေသော ခရေပင်ကြီးတစ်ပင်က ရှိနေသည်။

ခရေပင်ရိပ်မှ အသာငြိမ်လျက် အရိပ်အခြည်ကို အကဲခတ်နေမိသည်။

မြင်းခွာသံများမှာ မိမိဝင်နေမိသော ခြံ၏ တံခါးဝတွင်ပင် ရပ်သွား
ကြသည်။

မလှမ်းမကမ်းရှိ ခြံလယ်တွင် နံရံမြေစိုက် တစ်ထပ်အိမ်တစ်လုံး ရှိသည်။
ခြံတံခါးမှာ အိမ်နှင့် ကိုက်သုံး ဆယ်ခန့်ကွာ၍ ဗိုလ်မှူးရပ်နေရာနှင့်
ကိုက်ငါးဆယ်ခန့်ကွာသည်။

မြင်းမှာ အားလုံးသုံးစီးဖြစ်သည်။ လူသုံးဦးသည် မြင်းထက်မှဆင်း၍
ခြံဝင်းတံခါးအား ဖွင့်ကြပြီးနောက် မြင်းများအား ဇက်ကြိုးမှဆွဲလျက်
ခြံတွင်းသို့ ဝင်လာကြသည်။

ဗိုလ်မှူးသည် မိမိတွက်ကိန်းမှား၍ ရန်သူသစ်နှင့် မလွဲမရှောင်သာ
တွေ့ရတော့အံ့ ထင်မိလိုက်ကာ ဓားကို အသံမမြည်အောင်
အိမ်မှဆွဲချွတ်လျက် အသင့်စောင့်နေသည်။

သို့ရာတွင် လူသုံးဦးသည် မြင်းများအား အိမ်၏တစ်ဖက်သို့
ဆွဲယူသွားကြသည်။ ထို့နောက် ပြန်ပေါ်လာ ကြပြီး နှစ်ဦးမှာ
ခြံတံခါးဆီသို့ ပြန်သွားသည်။ တစ်ဦးကမူ အိမ်ဆီသို့လာကာ
တံခါးကိုဖွင့်သည်။ အိမ်တွင်း၌မူ မှောင်မည်းနေကာ လူသူရှိဟန်မတူ။

ထိုအချိန်တွင် စိတ်ဝင်စားလာပြီဖြစ်သော ဗိုလ်မှူးသည် မိမိ၏
ဘေးအန္တရာယ်ကို မေ့ပျောက်သွားလျက် မြင်းညိုကြီး၏ လည်အား
အသာ သုံးချက် ပွတ်သပ်ပြီးနောက် ခြေသံမကြားအောင်
ကိုယ်ဖော့လျက် မြင်းထက်မှဆင်း လိုက်သည်။

ခရေပင်မှ အိမ်ရှေ့ဝင်းထရံဆီသို့ သွယ်တန်းလျက်စိုက်ထားသော ယုဇန
ပန်းပင်များရှိသည်။ ခြံနှင့်တကွ ပန်းပင်များမှာ ပြုစုယုယထားခြင်း
ကင်းမဲ့နေသဖြင့် ပန်းပင်များထက် ရှုပ်ထွေးစွာ နွယ်တက်နေသော
နွားလျှာကြီး ပင်၊ ခွေးတောက်ပင်များလည်း ရှိနေသည်။ ဗိုလ်မှူးသည်
ထိုပန်းပင်များဆီသို့ လျင်မြန်စွာ ပြေးဝင်ခိုကပ်လိုက် သည်။ ခိုကပ်မိစဉ်
ဤည၌ မိမိအတွက် ဤသို့သော ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်လုပ်ငန်းများ
ဆုံးပါတော့မည်လောဟု တွေးမိ သဖြင့် အသာပြီးမိသေးသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် ခြံသို့ လှည်းတစ်စီး ဆိုက်လာသည်။ ဗိုလ်မှူးမှာ ထိုအချိန်၌ ခြံနှင့် ငါးကိုက်ခန့်သာ ဝေးတော့သဖြင့် ကြည်လင်စွာ ကျဆင်းနေပြီဖြစ်သော လရောင်အောက်တွင် ခြံမှလူများအား ကောင်းစွာလှမ်းမြင်နိုင်သည်။

လှည်းထက်မှ လူသုံးဦးဆင်းလာကြသည်။ နှစ်ဦးမှာ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းဖြစ်၍ သာမန်အရပ်ဝတ် အရပ်စားများ ဝတ်ဆင်ထားကာ ဓားလွယ်ဆောင်ထားကြ၏။ တစ်ဦးမှာမူ ခြံထည်ကြီးတစ်ခုအား ခေါင်းမှစ၍ တစ်ကိုယ်လုံးလွှမ်းထားလျက် အရပ်မှာ အဖော်နှစ်ဦးထက် အတန်ပင်နိမ့်သည်။

ထိုခဏ၌ပင် ဗိုလ်မှူးသည် မမျှော်လင့်သည့်အဖြစ်အား မြင်လိုက်ရသဖြင့် ပါးစပ်မှ အသံပင် ထွက်သွားလှနီး ဆိုက်သွားသည်။

လူလေးဦးမှာ ခြံတွင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်လေသည်။ ခြံတွင်းရောက်လျှင်ရောက်ချင်း အရပ်နိမ့်နိမ့်နှင့်လူ သည် ခေါင်းမှခြံထည်အား ပခုံးထက် ဆွဲချလိုက်သည်။ ထိုခဏ၌ လရောင်တွင် ဖြူဝင်းနုနယ်သော ချောမောလှပသည့် မိန်းမပျိုတစ်ဦး၏ မျက်နှာလေးမှာ ပေါ်လာ၏။

ခြံတွင် ရောက်နှင့်သူ နှစ်ဦးသည် မိမိတို့၏ဓားများအား အိမ်မှထုတ်ပြီး ဓားဦးနှင့်ဓားရိုးမှ ဆုပ်ကိုင်ကာ ရင်ဆီဖိကပ်လျက် ခါးများကိုညွှတ်၍ အရှိအသေပေးသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် အိမ်လေး၏ ပိတ်ထားသောရှေ့ဘက်တံခါးသည် ပွင့်လာခဲ့၍ လူတစ်ဦးသည် ဖြည်း ညင်းညင်သာစွာ ထွက်လာသည်။

ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ ခြံတွင်းရှိ ယောကျ်ားအားလုံးမှာ ဓားများကိုထုတ်၍ ရှေးနည်းတူစွာ အရှိအသေပေးကြ ပြန်သည်။ မိန်းမပျိုကမူ လက်အုပ်ချီ၍သာ တစ်ချက်အလေးပြုသည်။

အိမ်တွင်းမှထွက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ဘာစကားမှပြန်မပြောပဲ မိန်းမပျိုအနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာသည်။

ပန်းခြံရိပ်မှဗိုလ်မှူးသည် အံ့ဩလွန်း၍ ရှေ့မြင်သာသမျှအား ကြောင်ကြောင်ငေးကြည့်နေမိသည်။

ထိုစဉ် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ စကားပြောသံ တိုးတိုးကို ကြားလိုက်ရ၏။

“သစ္စာရှိသမျှ စွန့်စားရဲပေသည် တူမတော် . . . သို့ရာတွင် ဤခြံတွင်း၌ အန္တရာယ်များလှသည် . . . အိမ်တွင်းအမြန်ဝင်မှ သင့်တော်မည် . . .”

စကားအဆုံး၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က အိမ်ဘက်သို့ကွေ့ရန် ဗိုလ်မှူးပုန်းနေရာသို့ မျက်နှာ လှည့်လာသည်။

ထိုအချိန်တွင် လရောင်မှာ ကောင်းစွာ ကြည်လင်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ အသက် ငါးဆယ်ကျော်ခန့် နှုတ်ခမ်းမွှေးရေး ရေးနှင့် ရှမ်းလူမျိုးရုပ်ပီသလှသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ငြိမ်ခန့်ညားလှသည့်မျက်နှာအား ဗိုလ်မှူးသည် ကောင်းစွာမြင် လိုက်ရသည်။ မြင်လိုက်ရသည့်ခဏ၌ပင် နှုတ်မှ စကားသုံးလုံး စိတ်မှတ်မဲ့ ရေရွတ်မိသွားသည်။

“စော . . . နော် . . . ဖ . . .”

စောနော်ဖသည် ဦးဆောင်၍ အိမ်တွင်းသို့ဝင်သွားရာ မိန်းမပျိုနှင့် အဖော်နှစ်ဦးမှာလည်း နောက်မှ လိုက်ပါ သွားကြသည်။

ခြံတွင်းသို့ ရောက်နှင့်နေသော လူသုံးဦးအနက် ခေါင်းဆောင်နှင့် တူသူသည် လှည်းအား စောစောက မြင်း များထားရာသို့ မောင်းသွား စေသည်။ ထို့နောက် မိမိ၏လူများအား အသံအုပ်အုပ်နှင့် အမိန့် ပေးသည်။

“အိုက်ကွန်းက ခြံဝက မှောင်ရိပ်ခိုပြီး လမ်းမကို အရိပ်အခြည် စောင့်ကြည့် . . . စိုင်းငြိမ်းက မြင်းတွေနား မှာနေ . . . အစစ အဆင်သင့်ဖြစ်ပါစေ . . . ငါ အခုပြန်ထွက်ခဲ့မယ် . . . ကြားလား . . .”

သူသည် ပြောပြောဆိုဆို ခြံဝင်းပတ်လည်အား မျက်လုံးများနှင့်ဝေ၍ တစ်ချက် အကဲခတ်ကြည့်လိုက်ပြီး အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် သွားသည်။

ပန်းချီအကွယ်မှ ဗိုလ်မှူးသည် ယခုမှ အောင့်ထားသော ထွက်သက်အား လေးပင်စွာ လွှတ်ထုတ်သည်။ ထို့ နောက် အခွင့်ကောင်းအား လက်မ လွှတ်ပဲ ငြိမ်သက်စွာ စောင့်စားနေသော မြင်းလိမ္မာကြီးဆီ ပြန်လာ ခဲ့သည်။

“ဖြည်းဖြည်း . . . အသံမကြားစေနဲ့ . . .”

ဗိုလ်မှူးသည် မိမိ၏ မြင်းကြီး၏ လည်ကိုပွတ်ကာ စွင့်နေသော နားနားကပ်၍ တိုးတိုးပြောသည်။

ထို့နောက် ဇက်ကြီးမှဆွဲကာ ခြံစည်းရိုးအထိ ခေါ်ခဲ့သည်။ လူစကား
နားလည်ဟန်တူသော မြင်းကြီးမှာ လေ၏ပေါ့ပါးခြင်းဖြင့် ခြေသံမကြား
စေပဲ ခြံဝင်းအား ခုန်ကျော်ကူးလိုက်သည်။

ဗိုလ်မှူးသည် မြင်းကြီးထက်တက်၍ ဤ လျှို့ဝှက်မှောင်မည်းနေသော
ခြံလေးမှ ထွက်ခွာလာစဉ် ရွှေနန်း တော်ကြီးမှ ပဟိုရ်သံကိုကြားရသည်။
ညဉ့်ပဟိုရ်တစ်ချက် ရှိပေပြီ။

လရောင်ဝယ် မိုးတိမ်အလွှမ်းလွှမ်းနှင့် မိုင်းမှုန်ပြာရီလျက်ရှိသော
ရှမ်းရိုးမတောင်တန်းကြီးအား တိုးလျှို ပေါက်အတိုင်းသားမြင်နေရသော
လမ်းတလျှောက် အရှေ့ဆီသို့ ဦးတည်စိုင်းနှင်လာခဲ့စဉ် ဗိုလ်မှူးသည်
ဤနန်း တွင်း အရေးတော်ပုံအစုံနှင့် ရှုပ်ထွေးပွေလီလှသော
သီပေါဘုရင်စံရာ ရတနာပုံနေပြည်တော်၏ မိုးညအကာလ ဝယ်
လျှို့ဝှက်စွာ လှုပ်ရှားနေကြသည်မှာ မိမိတို့တစ်စုတည်းသာ
မဟုတ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နား လည်နေမိခဲ့သည်။

၂၃

(၃)

အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးသည့်နောက် နှစ်လကျော် အကြာ တော်သလင်းလဆုံးမည်မှူးမှူး သီတင်းကျွတ်နီးလုလု တစ်ညနေ ပဟိုရ် လေးချက်ခန့်တွင် အမရပူရမြို့အနောက်ဘက် သပြေတန်း ခံတပ်ထိပ် အမြောက်တစ်လက်အနီးတွင် လူနှစ်ဦးမှာ လေးနက်စွာ ဆွေးနွေးလျက် ရှိကြသည်။

တစ်ဦးမှာ ဘုရင့်တပ်မတော်အရာရှိ အဆောင်အယောင်ဆင်ယင်ထား၍ အသက်အစိတ်ခန့် အရပ်အမောင်း မြင့်မြင့်မားမား၊ ရင်အုပ်ကျယ်ကျယ် သံမဏိကဲ့သို့ မာကျောဟန် သဏ္ဌာန်ပေါ်သူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်း၏လည်ကုတ် ၌ ထင်ရှားလှသော နဂါးရုပ်ကြီးအား ဆေးရေး ထိုးနှံ ထားသည်။ ထိုသူမှာ အခြားမဟုတ်။ ဤသပြေတန်းခံတပ်၏ ဗိုလ်မင်း ဗိုလ်ဦးကြယ်၏ လက်ထောက်တပ်မှူးလေး ဗိုလ်သူရိန်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်သူရိန်နှင့်အတူ ရှိနေသူမှာ မြန်မာ ဘုရင့် သစ္စာတော်ခံ အီတာလျံ လူမျိုး ကပ္ပတိန် ကွမ်မိုတို (Commotto) ဖြစ်သည်။

နှစ်ဦးမှာ စကားပြတ်စ အတွေးကိုယ်စီ အလီလီနှင့် ငြိမ်သက် နေကြသည်။

ဓားလွယ်ခုတ် တစ်ဖက်ကမ်းတွင် မြကြောနောက်ခံဝယ် ထုံးဖြူဖြူရောင် ဖွေးဖွေးနှင့် သပ္ပယ်ဖွယ် စေတီ တော်တို့စံပယ်ရာ အေးငြိမ်း သာယာသော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးအား လှမ်းမြင်ရသည်။ မြစ်လယ်တွယ်မှု သောင်ရိပ် ကျွန်းရိပ်တို့ ပေါ်ထွန်းစပြုပေပြီ။

သီတင်းကျွတ် လဦးတွင်ဖြစ်သဖြင့် ခံတပ်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောင်သမန် အင်းရေတို့ လျှောကျခဲ့ပြီဖြစ်ရာ နံးနု တင်ကျန်ရာ မြေပြင်အနံ့မှာ ယာသမားတို့ ထွန်ယက်ထားသောကြောင့် နီကြန့်ကြန့်အဆင်းကို ဆောင်နေသည်။

ခံတပ်၏ တစ်ခုတည်းသောအဝမှ မြောက်ဘက်သို့ တည့်တည့် ထွက်သွားသော လမ်းတစ်လျှောက် တိုက်ဆင်တစ်စီးသည် ဖြေးလေးစွာ သွားလျက်ရှိ၏။ ဤလမ်း၏ လက်ဝဲဘက်တွင် ကပ်လျက် ရွှေကြက်ကျ စေတီတော်ကို လည်းကောင်း၊ ရွှေကြက်ကျ စေတီတော်၏ အနောက်ဘက် ဧရာဝတီမြစ်တွင်းသို့ စွန်းထွက်လျက်ရှိသော ကျောက် ဆောင်ထက်၌ ရွှေကြက်ယက် စေတီတော်ကို လည်းကောင်း ဝန်းရံခ လျက်ရှိသော တောအုပ်တောစုတို့ အလယ်တွင် မိုင်းညိုညို၊ ဖူးတွေ နိုင်သည်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အနောက်တွင် နေမှာ ၎င်းဝင်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း အလှူများပြေးနေ၍ တိမ်စိုင်းအချို့ မှာ လိမ္မော်သွေး ရောင်ပြန် ဟပ်နေသမျှ အရှေ့ဘက်မိုးပြင်မှာ ခရမ်းရောင်သွေးမှ အပြာရောင် အေးအေးသို့ အဆင့်လိုက်ပြေပြေ ရောစပ်ဝင်းလဲ့လျက် ရှိသည်။

အင်းဝမြို့ အဖျားဆီ နွားညီနောင် ဦးတည် မောင်းနှင်လျက်ရှိသော ယာသမားတစ်ဦးဆီမှ ဆွဲဆွဲငင်ငင် ကြည်ကြည်နူးနူး အော်ဟစ် ဆိုလိုက်သည့် သီချင်းသံသည် တောင်လေ၌ မျောမှီပျံ့လွင့်လာ၏။

“ကြက်ညီနောင် ရေဝယ်မျောစေတော့ . . . မြကြော မင်းဝံရွှေတောင် . . . လဲတော့ မရှောင် . . .”

သီချင်းရှင်၏ ဆက်ဆိုသံမှာ ခံတပ်ထိပ်မှ တပ်သားတစ်ဦး၏ အသံနှင့် ရောနှော ထွက်ပေါ်လာသည်။

“အာကာဘောင် . . . ကြယ်ပြောင်ကွယ့်မြေလူး . . . ပြည်ဇေယျာ လေလာလျှင် မြေဝါရွှေစေတော့ . . . ခင်မေ့ကို မောင်မမုန်းတယ် (ကွယ်) . . . သုံးဘဝကူး . . .”

စစ်ကိုင်းတော်ဦး ပုညရှင်စေတီတော်အား ငေးမျှော်ဖူးကြည့်နေရာမှ လှည့်လျက် ဗိုလ်သူရိန်သည် မေးခွန်း တစ်ရပ်ကို ရုတ်တရက် ပြုလိုက်သည်။

“ဒီအင်္ဂလိပ်တွေဟာ အထက်မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို မုချသိမ်းတော့မယ်လို့ ခင်ဗျားထင်တယ်ပေါ့ . . . ဟုတ်လား ကွမ်မိုတို . . .”

ရွှေကြက်ယက် ကျောက်ဆောင်စွန်းအား ဖြတ်လာခိုက် ဝဲလည် လျက်ရှိသော ဧရာဝတီမြစ်ရေအား စိုက်ကြည့် နေရာမှ ကွမ်မိုတိုသည် အံ့သြဟန်နှင့် ဗိုလ်သူရိန်အား လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။

“ထင်သလား . . . ဟုတ်လား ဗိုလ်သူရိန် . . . ထင်ရုံတင်မကဘူး . . . ကျုပ်က ယုံနေတယ် . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် ပြောပြောဆိုဆို ဘောင်းဘီအိတ်တွင်းမှ စာရွက် တစ်ရွက်ကို ဆွဲထုတ်ယူလိုက်ပြီးနောက် . . .

“ဒါ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲအပြီးမှာ ၁၈၅၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက် နေ့စွဲနဲ့ ပဲခူးတိုင်းကို သိမ်းယူတာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး လော့ဒ်ဒါလဟိုဇီရဲ့ ကြေညာချက်ပဲ . . .”

သူသည် စာရွက်အားဖြန့်ကာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့်ရေးသားချက်အား ဖတ်ပြသည်။

‘But if the King of Ava shall fail to renew his former relations with the British Government, and if he shall recklessly seek to dispute its quiet possession own, the Governor General in Council will again put forth the power to hold and will visit with full retributions, which, if they do persisted in must of necessary lead to the total subversion of the Burman Stated and to ruin and exile of the King and his race.’

အဓိပ္ပါယ်မှာ ‘အကယ်၍ အင်းဝဘုရင်သည် ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ရှေးယခင်နည်းတူ အကြည်အသာ ပြန် လည် မဆက်ဆံလျှင် လည်းကောင်း၊ ဗြိတိသျှအစိုးရက မိမိပိုင်ဆိုင်သည်ဟု ကြေညာပြီး ဖြစ်သော နယ်ပယ် (အောက် မြန်မာနိုင်ငံ) အား ဗြိတိသျှပိုင် မဟုတ်ဟု ပမာမခန့် အရေးဆိုလာလျှင် လည်းကောင်း အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံ ချုပ်မင်းသည် မိမိ၏ အာဏာစက်အောက်ရှိ စစ်အင်အားအစုစုအား အလုံးအရင်းနှင့် နောက်တစ်ကြိမ် ချီတက်စေ၍ မြန်မာမင်း၏ ကျူးလွန် စော်ကားမှုတို့အား တစ်ခဲနက် တုံ့ပြန်ရလိမ့်မည်။ မြန်မာမင်းသည် အလျော့မပေးပဲ ခုခံတင်းမာနေခဲ့သော် မလွှဲမရှောင်သာသည့် အလျောက် ဤချီတက်လာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပြိုကွဲခြင်းနှင့် မြန်မာမင်းနှင့်တကွ မြန်မာတို့ မျိုးပြုတ်ပျက်စီးခြင်း၌ အဆုံးသတ် ပေလိမ့်မည် . . .’

ကွမ်မိုတိုသည် စာအား အဆုံးသတ်လိုက်သောအခါ မျက်မှောင်ကြုတ် နားထောင်လျက်ရှိသည့် ဗိုလ်မှူး၏ မျက်နှာမှာ မခံချင်မှု၊ အမျိုးမာန် တက်ကြွမှုတို့ကြောင့် ချက်ချင်း ခက်ထန် တင်းမာလာသည်။ လက်ယာ

လက်မှာလည်း စွဲလွယ်ထားသော ဓားရှည်၏ လက်ကိုင်ဆီသို့ အမှတ်မထင် ရောက်ရှိသွားသည်။

“တယ်လဲ စော်ကားလိုက်ပါလား . . . ကွယ်ရဲ့ . . . ဒီကုလားဖြူ ဘင်္ဂလားမြို့စားက ရိုင်းပျိုမိုက်မဲလှ ပါကလား . . . ဟင် . . . ဒီမှာ ကွမ်မိုတို . . . ဘယ်မှာလဲ ခင်ဗျားတို့ လူဖြူတွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု . . . ဟင် . . . မြန်မာမျိုးတို့ရဲ့ သွေးကွဲအာဏာလုမှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး လက်နက်အားကိုးနဲ့ သင်းတို့ကလဲ အောက်မြန် မာနိုင်ငံကို ဓားပြတိုက်ယူရဲ့ . . . သင်းတို့ကပဲ သူခိုးကလူဟစ်လို့ . . . ကိုယ့်ပိုင်နက် ပြန်လိုချင်တဲ့ မြန်မာ ဘုရင်ကိုများ ကျူးလွန် စော်ကားသူလို့ ခေါ်ချင်ရဲ့ . . . ဟုတ်စ . . . တောက် . . . ရာဇဝင်ရိုင်း လိုက်လေကွယ် . . . သင်းတို့မှာ ဘယ်လောက်ပဲ လက်နက်အင်အား သာလွန်နေပါစေ . . . သူ့ကျွန်တော့မခံချင်ပြီ . . . သူ့ကျွန်ထက် သေခြင်းက မြတ်သေးတော့တယ် . . . အနိုင်ခံရပေမယ့် အရှုံးမပေးတဲ့ မြန်မာ့သတ္တိသွေးကိုတော့ ရေးရေးမှဖြစ်ဖြစ် . . . သင်းတို့ သိသွားအောင် တစ်ပွဲတစ်လမ်းတော့ နှိပ်လိုက်ချင်သေးရဲ့ . . . တောက်”

ဗိုလ်မှူးသည် ဤစကားရပ်များအား ပြင်းပြလှသောမာန်နှင့် ပြောချ လိုက်သည်ဖြစ်ရာ ကြားရသူ ကွမ်မိုတို ပင်လျှင် ထိတ်လန့်တကြား ဖြစ်လျက် မော့ကြည့်သည်။ ထို့နောက် အေးချမ်းစွာ ဆက်ပြောသည်။

“ခင်ဗျားတို့ မြန်မာလူမျိုးတွေ . . . အထူးသဖြင့် ခင်ဗျားတို့ မြန်မာ့ တပ်မတော်သားတွေမှာ ဒီစိတ်ဓာတ်ရှိ တယ်ဆိုတာ ကျုပ်ယုံပါတယ် . . . အထူးသဖြင့် လော့ဒ်ဒါလဟိုဇီလို ရန်သူရင့်မကြီး တစ်ယောက်လုံးက

ချီးကျူး လေးစားရတဲ့ ပဲခူးနယ်သူရဲကောင်းကြီး ဦးမြတ်ထွန်းရဲ့ သားဖြစ်သူ ခင်ဗျားရဲ့သတ္တိကို ယုံကြည်ပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် စကားမဆက်ပဲ စဉ်းစားဟန် ဆိုင်းငံ့နေသည်။

“ဒါပေမယ့် ဘာဖြစ်မလဲ . . .”

“ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားတို့ တိုင်းပြည် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှာ ညီညွတ်မှုရှိရဲ့လား . . .”

ကွမ်မိုတိုက လေသံကိုနိမ့်၍ မေးသည်။ ဗိုလ်သူရိန်မှာ ရုတ်တရက် အဖြေပေးနိုင်အောင် ဖြစ်သွားသည်။ ကွမ်မိုတိုကသာ ဆက်ပြောသည်။

“ဒီစကားတွေကို ကျုပ် ဖွင့်ပြောဖို့မသင့်ဘူး . . . ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားကိုတော့ ထိမ်ဝှက်မထားလိုဘူး . . . ခင်ဗျားတို့ ရွှေနန်းတော်နဲ့ လွှတ်တော်အတွင်းမှာ အင်္ဂလိပ်ဘက်သားတွေ ရှိသလို ပြင်သစ် အလိုတော်ရိတွေလဲ ရှိနေ တယ်မဟုတ်လား . . .”

ဤအကြိမ်တွင်မူ ဗိုလ်မှူးသူရိန်မှာ ငြိမ်နားထောင်နေရာမှ လှုပ်ရှား လာသည်။

“ဘက်တော်သားနဲ့ အလိုတော်ရိဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ ကျုပ် လက်မခံချင်ဘူး . . . ဖရန်စစ်အကူအညီကို ယူချင်သူ၊ အင်္ဂလိပ်ကို အားကိုးချင်သူ စသည်တွေတော့ ရှိတယ် . . . နောက်တစ်မျိုးကတော့ အင်္ဂလိပ်တွေနဲ့ အကြည်အသာဆက်ဆံပြီး အလိမ္မာဖက်နေချင် သူတွေပဲ”

“ခင်ဗျားပြောတဲ့ နောက်ဆုံး အမျိုးအစားဆိုတာ ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ အသိုက်ကို ပြောတာလား . . .”

“ဟုတ်တယ် . . . ကင်းဝန်မင်းကြီးဟာ စင်စစ်တော့ အမြော်အမြင် အပြည့်စုံဆုံး ပညာရှိကြီးပဲ . . . ဒါပေမယ့် ခက်တာက အခု သူ့မှာ ဘာ တန်ခိုးအာဏာမှ မရှိဘူး . . . သူတင်မကဘူး . . . ရေနံချောင်းဝန်ကြီး၊ ရွှေပြည်ဝန်ကြီးနဲ့ ယောအတွင်းဝန်မင်းတို့လို ပညာရှိကြီးတွေလဲ အရာက ကျကုန်ပြီ . . . ဖန်ချက်ဝန်မင်းတို့လို ဖရန်စစ်တက္ကသိုလ်ကြီးတွေက ပညာဘွဲ့ရခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ နှာစေးနေကြရတယ် မဟုတ်လား . . . အထက်စီးက အာဏာရနေတဲ့ လူတွေကလဲ . . .”

ဗိုလ်မှူးသူရိန်သည် နှုတ်ကိုစောင့်စည်းရန် ချက်ချင်း စကားရပ် လိုက်သည်။

ကွမ်မိုတိုသည် သူ့အား တစ်ချက်မော့ကြည့်လိုက်သည်။ ဘာစကားမျှ ထွက်မလာသောအခါ သူက ဆက်သည်။

“အာဏာရတဲ့ လူတွေကလဲ ဖရန်စစ်ကို အားကိုးချင်သူတွေဆိုပါတော့ . . . ဟုတ်လား . . .”

ကွမ်မိုတိုက ပြီးရယ်သော်လည်း ဗိုလ်မှူးသူရိန်သည် မရယ်မပြုံးနှင့် ခေတ္တငြိမ်နေပြီးမှ ဖြည်းလေးစွာပြော၏။

“အာဏာရနေတဲ့ တိုင်တားမင်းကြီး၊ လေ့သင်းအတွင်းဝန်မင်း၊ စက်ဝန်မင်း၊ အက္ကပတ် မြင်းဝန်မင်းတို့က ဖရန်စစ်ဘက်ကို ယိုင်တယ်ဆိုတာ မှန်တယ် . . . ဒါပေမယ့် ဒီမှူးတော်မတ်တော်ကြီး

တွေဟာ ကိုယ့်နိုင်ငံကိုကိုယ် ဖရန်စစ်လက် ရောင်းစား ချင်သူတွေတော့ မဟုတ်ဘူး . . . သူတို့တွေက အင်္ဂလိပ်ကို သိပ်မုန်းတယ် . . . သူတို့ မုန်းတဲ့ အင်္ဂလိပ်ကိုတိုက်ဖို့ ဖရန်စစ်တွေဆီက အကူအညီယူချင်တယ် . . . ဒါပါပဲ . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် နေရာမှထ၍ စကားအား အုပ်အုပ်ဆိုင်းဆိုင်း ပြောနေသူ တပ်မှူးလေး၏ ပုခုံးအား တစ်ချက် ပုတ်လိုက်ကာ ပုတ်နေသော လက်အား ပုခုံးထက်မှမချပဲ တည်ကြည်စွာပြောသည်။

“ဗိုလ်သူရိန် . . . ခင်ဗျားဟာ မင်းလုနယ်စပ် တိုက်ပွဲတုံးက တစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ကို တစ်ယောက် အပြန်အလှန်ကယ်ခဲ့ကြတဲ့ ရဲဘော်ချင်းဖြစ်သူ ကျုပ်ကိုတောင် စကားကုန်အောင် မပြောချင်ဘူး ဟုတ်စ . . . ဒါပေမယ့် ကျုပ်ကတော့ စကားကုန်အောင် ပြောရ လိမ့်မယ်”

ကွမ်မိုတိုသည် ဗိုလ်သူရိန်၏ ပုခုံးထက်မှလက်ကို ရုတ်လိုက်ကာ ခံတပ်စပ်ဝယ် ဓားလွယ်လက်ကိုင်ထက် လက်တင်လျက် ခြေတစ် လှမ်းချင်း လမ်းလျှောက်ရင်း စကားကို ဖြည်းညင်းစွာပြောသည်။ သူ့အသွင်မှာ လွတ်လပ်သော အိတာလျံ စွန့်စားသမားပီပီ အကြောက် အရှုံ့ကင်းသောသဏ္ဌာန် ပေါ်နေ၏။

“ကျုပ်ဟာ အိတာလျံတစ်ယောက်ပါပဲ . . . ဒါပေမယ့် မြန်မာမင်းရဲ့ သစ္စာခံထားသူတစ်ဦးလဲ ဖြစ်သေးတယ် . . . မြန်မာမင်းအတွက် ကျုပ် ဘယ်လောက် သက်စွန့်ကြိုးပမ်း အမှုထမ်းခဲ့တယ်ဆိုတာလဲ

ခင်ဗျားအသိပဲ . . . မြန်မာမင်း အကျိုးအတွက်ဆို ကျုပ်ပြောသင့်တာကို ပြောရလိမ့်မယ် . . .”

သူသည် စကားကိုနား၍ ဗိုလ်သူရိန်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရပ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် လေသံတိုးသော်လည်း ပြတ်သားနက်နဲစွာ ဆိုသည်။

“ခင်ဗျားတို့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ကယ်တင်နိုင်တာ တစ်ဦးပဲရှိတယ် . . . ကင်းဝန်မင်းကြီး . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မျက်မှောင်ကြုတ်၍ သူ့အားပြန်ကြည့်လိုက်သည်။ နောက် . . . “ခင်ဗျားက အင်္ဂလိပ်နဲ့ အကြည်အသာ ဆက်ဆံရေးဝါဒကို ထောက်ခံသလား . . .” ဟု မေးသည်။

ကွမ်မိုတိုက ပုခုံးအားတွန့်လိုက်၍ . . . “ဘယ့်နယ်လုပ်မလဲ . . .” ဟု ဆိုသည်။

“ဒီမှာ ကွမ်မိုတို . . . ကျုပ်ပြောတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်စမ်း . . . အခုနက ခင်ဗျားပဲ ထုတ်ပြတဲ့စာက ရှင်းနေတယ် . . . အင်္ဂလိပ်ဟာ အထက်မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းချင်တယ် . . . သိမ်းတဲ့အခါမှာ အသိမ်း ကောင်းအောင် ဆင်ခြေပေးဖို့ ဒီစာထဲမှာ လမ်းခင်းထားတယ် . . . ခင်ဗျားတို့ သိုးဆောင်းစကားပုံ အတိုင်းပဲ . . . အပြစ်ရှာနေတဲ့ ဝံပုလွေ ဆီက သိုးငယ်ဟာ ဘယ်လိုလွတ်အောင်ပြေးမလဲ . . . သူတို့နဲ့ အပြေ အလည်ဆက်ဆံလိုကော ထူးမလား . . .”

“ထူးတယ် . . .”

“ဘယ့်နယ်ကြောင့် . . .”

“အင်္ဂလိပ်ကတော့ သူတော်ကောင်းစိတ်နဲ့ ခင်ဗျားတို့ကို ညှာမှာ မဟုတ်ဘူး . . . ကမ္ဘာနိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှာ သန့်ရှင်းမှု၊ သက်ညှာမှု ဆိုတာ ရှိရိုးထုံးစံမဟုတ်ဘူး . . . ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားတို့ အနေမှန်ရင် ခင်ဗျားတို့ အနေတတ်ရင်ဘယ် လောက်ပဲ အင်အားသာနေသည် ဖြစ်စေ အင်္ဂလိပ်ဟာ ခင်ဗျားတို့အပေါ် ထင်တိုင်း အနိုင်မကျင့်နိုင်ဘူး . . . ဥပ မာ - ကျုပ်ပြောမယ် . . . အင်္ဂလိပ်အစိုးရနဲ့ အင်္ဂလိပ် ပြည်သူတွေကို ခွဲခြားကြည့်နိုင်ရမယ် . . . အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ကြိုးဆွဲနေတဲ့ ကုန်သည်ကြီးတွေဟာ ဈေးကွက်ရဖို့ နယ်ချဲ့ချင်တယ် . . . ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်ပြည်သူအများ ဟာ နယ်ချဲ့စနစ်ကို မထောက်ခံဘူး . . . ပြောနေယ်လို့ စစ်ပွဲဖြစ်ရင် တာဝန်ရှိတဲ့အစိုးရဟာ ပြင်သစ် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အင်မ် ဂျူးစ်ဖယ်ရီရဲ့ အစိုးရအဖွဲ့လို ပြတ်ကျ သွားနိုင်တယ် . . .”

“ဒီတော့ . . .”

“ဒီတော့ အစိုးရဟာ နယ်ချဲ့ချင်ရင် ကမ္ဘာကလဲ ကြားကောင်းအောင်၊ ပါလီမန်နဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ ထောက်ခံ မှုလဲရအောင် ဆင်ခြေကောင်း ကောင်း ပေးရလေ့ ရှိတယ် . . . အာရှတိုက်မှာ နယ်ချဲ့ရင် အနောက် နိုင်ငံအစိုးရတွေ အနေနဲ့ ဝါဒဖြန့်လေ့ရှိတယ် . . . အရှေ့နိုင်ငံ မင်းတွေဟာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တယ်၊ ပြည်သူတွေဟာ ဆင်းရဲငတ် မွတ်ပြီး အညှဉ်းဆဲခံနေကြရတယ်၊ ဒါတွေကိုကယ်တင်ဖို့ တို့က ဘယ်နယ်ကိုဖြင့် သိမ်းရတယ် စသည်ပေါ့လေ . . . နယ်ချဲ့ပေမယ့် နယ်ချဲ့အနေနဲ့ မဟုတ်ပဲ ကယ်တင်ရှင်အနေနဲ့ ဝင်လာလေ့ရှိတယ် . . . ရှင်းရဲ့လား . . .”

“ဆက်ပါလေ . . .”

“နတ်ရွာစံသွားတဲ့ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်မှာ အင်္ဂလိပ်ဟာ အဲဒီကျားကွက်ကို ဆင်လို့မရခဲ့ဘူး . . . မင်းတရားကြီးဟာ တရားနဲ့အညီ အုပ်ချုပ်တယ် . . . ဒါကို ကမ္ဘာကသိအောင်လဲ လုပ်တယ် . . . ဉာဏ်အမြော်အမြင်လဲ အင်မတန်ကြီးတော်မူတယ် . . . ကမ္ဘာရဲ့ လက်နက်နိုင်ငံကြီးတွေ အလယ်မှာ လိမ္မာပါးနပ်စွာကျင့် သုံးပြီး နေနိုင်ခဲ့တယ် . . . ဥပမာ . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် စဉ်းစားသယောင် ခေတ္တရပ်နားလိုက်သည်။

“မင်းတုန်းမင်း နန်းတက်တဲ့ ၁၈၅၃ ခုနှစ်များပဲ အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ကရိုင်းမီယံကျွန်းဆွယ်မှာ ရုရှတွေနဲ့ စစ်ဖြစ်ပြီး အတော်လေး မရှုမလှခံနေရတယ် . . . မြန်မာပြည်မှာရှိတဲ့ အာမေနီးယန်း လူမျိုးတွေဟာ အင်္ဂလိပ် တစ်ထစ်ချရှုံးတော့မယ်ဆိုပြီး မင်းတုန်း ဘုရင်ဆီဝင်လို့ ရုရှပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တိုက်ဖို့ အကူအညီရအောင် မြန်မာပြည်ကိုယ်စား သွားပေးပါမယ်လို့ လျှောက်ကြတယ် . . . တစ်ခါ ကရိုင်းမီယံစစ်ပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်အရေးသာပြန်တော့ ဂျင်နရယ် ဒီအော်ဂိုနီ (General Dorgoni) လို့ သူ့ကိုယ်သူ နာမည်ခံထားတဲ့ ဖရန်စစ်လူလိမ် ဂျီရိုဒွန် (Girodon) ဟာ ဖရန်စစ်အစိုးရက မြန်မာဆီက သစ်တွေ ဆယ်နှစ်သန်းဖိုးဝယ်ဖို့ လွှတ်လိုက်တယ်ဆိုပြီး ဝင်ညှာပြန်တယ် . . . အဲဒီလို တစ်ဖက်က လိမ်ညှာမက်လုံးပေးပြီး တစ်ဖက်က တစ်ခါ ဖရန်စစ်နိုင်ငံဟာ ဘယ်လောက်ကြီးကျယ် ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ဖရန်စစ်ဆီက အကူအညီသာမရရင် ကရိုင်းမီယံကျွန်းဆွယ်မှာ ရုရှားတွေရဲ့ ချေမှုန်းသုတ် သင်ခြင်းကို မရှုမလှခံရမယ် စသည်ဖြင့်

ဝါဒဖြန့်လျှောက်တင်ပြန်တယ် . . . ဒါပေမယ့် မြင့်မြတ်လှတဲ့ မင်းတုန်း
ဘုရင်ကြီးဟာ နယ်ချဲ့ခြေရှုပ်သမားတွေရဲ့ ပိုက်ကွန်ထဲ တိုးမဝင်ခဲ့ဘူး . .
. အင်္ဂလိပ်တွေနဲ့ အခြေအနေအရ မဟာမိတ်မပျက်နေခဲ့တယ် . . .
ဒီလိုနေလို့ မင်းတုန်းဘုရင်ဟာ ဇာတိမာန်မရှိဘူးလို့ စွပ်စွဲမလား . . .
စွပ်စွဲသူဟာ မှားကြောင်း ရာဇဝင်က သက်သေခံနေတယ် . . . အောက်
မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်ရဖို့ မင်းတုန်းဘုရင်ကြီးဟာ သံတမန်နည်းနဲ့
ဘယ်အထိ ကြိုးစားခဲ့တယ်ဆိုတာ စာချုပ်စာတန်း အထောက်အထား
လုံလုံလောက်လောက်ရှိတယ် . . . တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ်ရာမှာ
စစ်ရေးနည်း၊ ရာဇပရိယာယ်နည်း နှစ်နည်းရှိတယ်ဆိုတာကို
မင်းတုန်းမင်းမြတ်ဟာ ကောင်းကောင်းသိခဲ့တယ် . . .”

ဤနေရာတွင် ကွမ်မိုတိုသည် မောဟန်ဖြင့် ခေတ္တနားလိုက်သည်။
ဗိုလ်သူရိန်က . . . 'ခင်ဗျားပြောတာ မရှင်းသေးဘူး . . . ' ဟု မှတ်ချက်
ချ၏။

“ရှင်းပါစေ့မယ် ဗိုလ်သူရိန် . . . မင်းတုန်းဘုရင်ကြီးဟာ အပြည်ပြည်နဲ့
သင့်တင့်အောင် ဆက်ဆံခြင်း၊ တိုင်းသူပြည်သားတွေအပေါ် ရင်ဝယ်
သားပမာ တရားမျှတတ အုပ်ချုပ်ခြင်း စသည်တို့ကို ကမ္ဘာသိအောင်
ပြထားတော့ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ကျားကွက်ဆင်လို့ မရအောင်
ဖြစ်ခဲ့တယ် . . . ဒါပေမယ့် မင်းတုန်းဘုရင်ကြီးလဲ နတ်ရွာစံရော
ဘာတွေဖြစ်ခဲ့သလဲ . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် လေသံကိုနိမ့်၍ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်အား တစ်ချက်
အကဲခတ်ပြီး ဆက်ပြောသည်။

“ဘာတွေ ဖြစ်ခဲ့သလဲ . . . ဒါကို ခင်ဗျားအသိပဲ . . .
အခုလက်ရှိဘုရင်မင်းမြတ်ဟာ အေးချမ်းရိုးသား တော်မူပါတယ် . . .
ဒါပေမယ့် သူ့လက်ထက်မှာ ပညာရှိမှူးမတ်တွေ နိမ့်ပြီး ပညာမဲ့
တဏှော်ကန်းတွေ တက်နေ တယ် . . . ဒါကြောင့်လဲ သူနန်း
တက်စမှာပဲ . . . ၁၈၇၉ ခုမှာပေါ့ . . . မင်းသွေးတွေကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊
စစ်အင်အားတွေပြင်ခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်တယ် . . . ဒီတုန်းက
အခွင့်ကောင်းမို့ ဝင်စွက်ချင်ပေမယ့် အင်္ဂလိပ် တွေဟာ အာဖဂန်နစ္စတန်
(Afghanistan) မှာ စစ်ပွဲတစ်ပွဲ၊ အာဖရိကမှာ ဇူးလူး ဘုရင်
စက်တီဝါးယိုး (Cete Wayo) နဲ့က စစ်ပွဲ တစ်ပွဲ
နှံနေရလို့ကတစ်ကြောင်း၊ ဘိုးဝါးလူမျိုးတွေ (Boers) နဲ့ ပဋိပက္ခတွေ
ကိုလဲ စမယ်ဆဲဆဲ မို့ကတစ်ကြောင်း၊ အဲဒီအကြောင်းတွေကြောင့်
ငြိမ်ကြည့်နေကြတယ် . . . ဒါကို ဒီကမှူးမတ်တွေက အင်္ဂလိပ် ကြောက်
သွားပြီထင်ပြီး အင်္ဂလိပ် ဆန့်ကျင်ရေးတွေ အရမ်းလုပ်နေကြတယ် . . .
တစ်ခါ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ငြိမ်ဝပ် ပိပြားမှုဆိုတာလဲ လုံးဝမရှိဘူး . . . တိုက်
လိုက်တဲ့ဓားပြတွေ . . . မိပြန်တော့လဲ အာဏာလက်ရှိမှူးမတ်တွေရဲ့
တပည့်တပန်းတွေမို့ ဘယ်သူမှ အပြစ်မယူရဲ . . . ဒီအတိုင်းဆိုရင်
ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံဟာ အင်္ဂလိပ်ဆင်ထားတဲ့ ထောင်ချောက်ထဲ
တိုးဝင်နေတာပဲ . . . သူတို့က ကမ္ဘာကြားကောင်းအောင် ကယ်တင်ရှင်
အဖြစ် လာမှာပဲ . . . သူတို့မဝင်ရင် ဖရန်စစ်ဝင်မှာပဲ . . . စိတ်ချ . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် သက်ပြင်းကို တစ်ချက်ရှိက်လိုက်ပြန်သည်။ ခေတ္တ
ငြိမ်လျက် မိမိပြောခဲ့သော စကားများ အား ပြန်လည်စဉ်းစား
စစ်ဆေးကြည့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အနေကြာခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့် စကား
အမှားတစ်ချက်အား အသက်နှင့် ပေးဆပ်ရသောထုံးစံကို သူသည်

နားလည်ပြီးဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူ ကျေကျေနပ်နပ်ရှိမှ စကားဆက်သည်။

“စင်စစ်တော့ ကျုပ်ဟာ ဒီစကားတွေကို ခင်ဗျားတို့ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စေတနာရှိလွန်းလို့ ပြောနေတာပဲ . . . ဩစတိရီးယားဟန်ဂေရီယန်းအင်ပိုင်ယာကြီးလက်အောက်က ရုန်းထွက်ခဲ့ရတဲ့ အီတလီပြည်သားတစ်ယောက် အနေနဲ့ ခင်ဗျားတို့အပေါ် ကိုယ်ချင်းစာမိပါတယ် . . . ကျုပ်ဟာ ကျွန်အဖြစ်ထက် သေရတာကိုမြတ်တယ်လို့ ယူဆထားတဲ့ ဂါရီပိုဒီ ဝါဒသမား (Garibodian) တစ်ယောက်ပဲ . . . ဂါရီပိုဒီဆိုတာက ကျုပ်တို့ရဲ့ လွတ်လပ် ရေးခေါင်းဆောင်ကြီး နှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးပဲ . . . နောက်တစ်ဦးရဲ့နာမည်ကတော့ ကောင့်ကဗူး (Count Cavour) လို့ ခေါ်တယ် . . . ဂါရီပိုဒီက လက်ရုံးရည်သမား၊ ကောင့်ကဗူးက နှလုံးရည်သမား . . . ဂါရီပိုဒီက ခင်ဗျား တို့ရဲ့ နတ်ရွာစံ ကနောင်မင်းသားကြီးနဲ့တူတယ် . . . ကောင့်ကဗူးကိုတော့ ကင်းဝန်မင်းကြီးနဲ့ နှိုင်းသင့်တယ်ထင် တယ် . . . ကျုပ်တို့ရဲ့ခေါင်းဆောင်ကြီးဟာ သတ္တိခံသူရဲကောင်းကြီး မှန်ပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် ကျုပ်အနေနဲ့ ကောင့်ကဗူးကို ပိုချီးမွမ်းရတယ် . . . သူ့ရဲ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးရာ ပရိယာယ် ကျွမ်းကျင်မှုကြောင့် ကျုပ်တို့နိုင်ငံဟာ သွေးထွက်သံယို နည်းနည်းနဲ့ လွတ်လပ်မှုရခဲ့တာပဲ . . . ဒီလိုပဲ . . . ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံအတွက် လက်ရုံးရည်သမား တွေ လိုပါတယ် . . . အဲဒါထက် အင်္ဂလိပ် ဖရန်စစ် ကမ္ဘာအာဏာလု အုပ်စုကြီးနှစ်ခု အလယ်မှာ လိမ္မာပါးနပ်စွာ နှလုံးရည်နဲ့ ခေါင်းဆောင်သွားနိုင်တဲ့ ကင်းဝန်မင်းကြီးလိုလူက ပိုလိုအပ်တယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ကွမ်မိုတိုအား မော့ကြည့်၍မေး၏။

“ခင်ဗျားက ကျုပ်တို့မြန်မာတွေဟာ ဒီအင်္ဂလိပ်တွေနဲ့ လက်ရုံးရည်ချင်း ပြိုင်ရုံနဲ့ မနိုင်ဘူးဆိုလိုသလား . . . ဟုတ်စ . . .”

“ဟုတ်တယ် . . . ဘယ်နည်းနဲ့မှ မနိုင်နိုင်ဘူး . . . ဥပမာ ကြည့်လေ . . . ခင်ဗျားတို့ဘက်က အခုထိ သုံးခွေစွပ် တူမီးသေနတ်နဲ့ မီးစာထောက် အမြောက်တွေကို သုံးနေရတယ် . . . အင်္ဂလိပ်တွေက ဘေးဖွင့် နောက်ထိုး ဟင်ဒလီမာတင်နီသေနတ်၊ ဗထက်မြိုက် နောက်ထိုး ရိုင်ဖယ်သေနတ်၊ စက်အမြောက်တွေ သုံးကုန်ပြီ . . . လက်နက်ချင်းက မယှဉ်သာအောင် ကွာနေတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဘာမျှပြန်မဖြေ။ ကွမ်မိုတိုပြောသည်တို့မှာ မှန်နေသဖြင့် စစ်မက်ရေးရာနားလည်သူ တပ်မှူးတစ်ယောက်ပီပီ လေးလေးနက်နက် တွေးနေသည်။

“နောက်ဆုံး တစ်ခုပြောမယ် ဗိုလ်သူရိန် . . . ခင်ဗျားဟာ ငယ်စဉ်က ရန်ကုန်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ် ဘာသာ၊ ဖရန်စစ်ဘာသာတွေကို ကောင်းကောင်းတတ်သလောက် ယနေ့ကမ္ဘာ့ရေးရာတွေကိုလဲ နားလည်သင့်သလောက် နားလည်သားပဲ . . . မြန်မာပဲ၊ အင်္ဂလိပ်ပဲ ဆိုတဲ့ လူမျိုးရေးရာတွေကို ဖယ်ပြီး သမိုင်းသဘောအရက ဒီနေ့ကမ္ဘာမှာ တိုးတက်ကောင်းမွန်ပြည့်စုံတဲ့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုသဘောတစ်ရပ်က ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးချိုးယွင်းနေတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ကို လွှမ်းမျိုးနေတဲ့ အချက်ပဲရှိတဲ့ ဥရောပတိုက်သားတို့ရဲ့ စက်မှုလက်မှုလောကဓာတ်ပညာ ယဉ်ကျေးမှု က အရှေ့တိုင်းသားတို့ရဲ့ ကူဗလိုင်ခန့်ခေတ် ယဉ်ကျေးမှုကို အနိုင်ယူနေတာပါပဲ . . . ဒါဟာ မလွဲမရှောင်နိုင်တဲ့ သမိုင်းသဘောပဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ပြုံးလိုက်သည်။ ထို့နောက် တည်ငြိမ်ဖြည်းလေးစွာ တစ်လုံးချင်းပြောသည်။

“ကျုပ် ဒါတွေကိုမငြင်းပါဘူး ကွမ်မိုတို . . . ကျုပ်တို့ အရှေ့တိုင်းသား မှန်သမျှဟာ ခေတ်နောက်ကျပြီး အမြင်ကျဉ်းတယ်လို့တော့ မယူဆ လိုက်ပါနဲ့ . . . ဥပမာ - ခင်ဗျားတို့လို ကမ္ဘာလှည့်သမားတွေဆီကပဲ ကျုပ်တို့ ဂျပန်လူမျိုးတွေအကြောင်း သိရတယ် . . . ဥပမာ - ဖိုက်ချ်စာချုပ် (Fytche's Treaty) အရ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက် ၁၈၆၈ ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန်-မန္တလေး သင်္ဘောလမ်းဖွင့်တဲ့အချိန် ဂျပန်ဘုရင် မတ်စုဟီတို (Mutsuhi-to) ဟာ မေဂျီအုပ်ချုပ်ရေးသစ်နဲ့ ဂျပန်ပြည်ကို ဥရောပနည်းတူ ခေတ်မီနိုင်ငံ ထူထောင်နေတယ် . . . ကျုပ်တို့ရဲ့ မင်းတုန်းဘုရင်ကြီးဟာ မတ်စုဟီတိုလို အမြင်ကျယ်သမျှ ကျုပ်တို့ရဲ့ ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့၊ ယောအတွင်းဝန်တို့ဟာ ခေတ်ပြိုင် ဂျပန်မှူးမတ်ကြီးများဖြစ်တဲ့ အီတာဂါကီ (Itagaki) နဲ့ အိုကူးမား (Okuma) တို့လိုပဲ ခေတ်မီကြပါတယ် . . . အီတာဂါကီနဲ့ အိုကူးမား တို့လိုပဲ ကင်းဝန်မင်းကြီးနဲ့ ယောအတွင်းဝန်မင်းတို့ဟာ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ပါလီမန်အုပ် ချုပ်ရေးမျိုးကို တည်ထောင်ဖို့ ကြိုးစားနေကြတယ် . . . ဂျပန်ပြည်မှာ အီတာဂါကီတို့ရုံးပြီး သက်ဦးဆံပိုင်ဝါဒ သမား ဆန်ဂျို (Sanjo) တို့ တန်ခိုးထွားလာသလို ဒီမှာ ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ အရေး နိမ့်ပြီး တိုင်တားမင်းကြီးတို့ စားထက်လာတာပါပဲ . . . ဒီမှာ ကွမ်မိုတို . ”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဓားလက်ကိုင်အား လက်တစ်ဖက်နှင့် ဆုပ်ကိုင်ရင်း အီတာလျံ၏ မျက်နှာအား စေ့စေ့ကြည့် လျက် ပြောသည်။

“ကျုပ်တို့ဟာ ကိုယ့်ငါးချဉ်ကိုယ်ချဉ်နေသူတွေ မဟုတ်ပါဘူး . . . တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို နားလည်သလို လိုလည်းလိုချင်တယ် . . . ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့ရဲ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဘယ်နိုင်ငံခြားသားကမှ ကယ်တင်ရှင် ဟန်ပြပြီး အရှင်သခင်အဖြစ်နဲ့ လာ ဆရာလုပ် ကြိုးကိုင်ပေးတာ မလိုချင်ဘူး . . . ကျုပ်တို့ကိုယ်ကျုပ်တို့ အားကိုးပြီး ကျုပ်တို့ အစွမ်းနဲ့ ကျုပ်တို့ဘာသာ ကျုပ်တို့ကြမ္မာဖန်တီးယူမယ် . . .”

ကွမ်မိုတိုသည် ဗိုလ်သူရိန်၏ မျက်လုံးအစုံမှ ဝင်းဝင်းတောက်လျက် ရှိသော ဇာတိမာန်မီးလျှံအား တစ်ချက် ကြည့်လိုက်၍ နေရာမှထသည်။

“ကောင်းလှပါတယ် ဗိုလ်သူရိန် . . . ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ဖို့က ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံဟာ ဒါလဟိုဇီရဲ့စာထဲမှာ ခြိမ်းခြောက်ထားသလို ပြိုကွဲပျက်စီး၊ ထီးသုဉ်းနန်းသုဉ်းဖြစ်ခြင်း ဘေးမှ ကင်းဝေးအောင်နေနိုင် ရမယ် . . . ဒီလိုနေနိုင်ဖို့က တိုက်ရဲခိုက်ရဲတဲ့ ‘တက်ကြွ ဇာတိမာန်’ အပြင် အမျိုးသားချင်း ရိုင်းပင်းခြင်း၊ ပြည်တွင်းမှာ တရားမျှတမှုရှိအောင် ကြံစည်ခြင်း၊ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ် ကျေပွန်ခြင်းစတဲ့ ‘ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ် ဇာတိမာန်’ လဲ လို တယ် . . . ဒါမှလဲ မိမိတို့ဘဝကို မိမိတို့ နှစ်သက်တန်ဖိုးထားပြီး ဘယ်အပြင်အပ ကယ်တင်ရှင်ကိုမှ မမျှော်ကိုးပဲ နေနိုင်ကြလိမ့်မယ် . . . အထူးကတော့ လူတိုင်းသိပြီး နားလည်တဲ့ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ရန်ကိုချဉ်း အာရုံပြုမနေကြပဲ မိတ်ဆွေ ယောင်ဆောင်ဝင်လာတဲ့ ဖရန်စစ်တွေကိုလဲ သတိပြုကြပါဦး . . . ကျုပ် အနေနဲ့ကတော့ အရေးကြုံလာရင် ကျုပ်သစ္စာခံထားတဲ့ ဘုရင်အတွက် တိုင်းရင်းသားများနည်းတူ တာဝန်ကျေပျံ့မယ် . . .”

Book-Shelf

ကွမ်မိုတိုသည် ဗိုလ်သူရိန်အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး ခံတပ်ထိပ်မှ
ဆင်းသွားသည်။

၉၂

(၄)

ဗိုလ်သူရိန်မှာမူ မြစ်လယ်တွင် ဆိုက်ထားသော ကွမ်မိုတို ဦးစီးသည့် မြန်မာစစ်သင်္ဘောကြီးအား ဝေးကြည့် လျက် ကျန်ရစ်သည်။ လူမှာ ငြိမ်နေသော်လည်း စိတ်မှာမူ အရောင်ကင်းမဲ့စွာ မိုးပြင်ဆီ တလူလူ တက်နေသော သင်္ဘောမှ မီးခိုးများနှင့်အတူ လွင့်ပါးနေသည်။

ကွမ်မိုတိုက မည်မျှပင်အုပ်ဆိုင်း၍ ဝေဖန်သွားသော်လည်း ၎င်းဝေဖန် ချက်များမှာ လက်ရှိ နိုင်ငံတော်၌ဖြစ် ပျက်နေသည်များနှင့် ပတ်သတ်၍ သွေးထွက်အောင်မှန်နေမှန်း မိမိအသိဆုံး ဖြစ်လေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် သက်ပြင်းတစ်ချက်ရှိက်လိုက်ပြီး ခံတပ်ပေါ်မှဆင်းခဲ့၍ ခံတပ်မြေပြင်သို့ ရောက်ခဲ့၏။ အစ သော် တွေးတောရင်း လမ်းလျှောက်ဦးမည် စိတ်ကူးသည်။ သို့ရာတွင် ရှေ့တူရှုလမ်းမဆီမှ ဖုန်တစ်ထောင်းထောင်းနှင့် မြင်းသုံးစီး ခံတပ်ရှိရာ ဦးတည် စိုင်းနှင့်လာသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် စိတ်ကူးကို ရပ်လိုက်သည်။

မြင်းသုံးစီးသည် ဗိုလ်သူရိန်၏ရှေ့တွင် ထိုးရပ်လိုက်သည်။ ရှေ့ဆုံးမှ ဦးဆောင်ဆင်းလာသူအား မြင်လိုက် လျှင်မြင်လိုက်ချင်း အံ့သြခြင်း တစ်ဝက်နှင့် လှမ်းနှုတ်ဆက်လိုက်သည်။

“ဪ . . . ဗိုလ်မင်းထင် . . .”

“ဟုတ်တယ် ဗိုလ်မှူး . . . အရေးကြီးလို့ ပြေးလာတာ . . . တွေ့မှ တွေ့ပါ့မလားလို့ . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်သည် မြင်းဇက်ကြိုးအား တပ်တွင်းမှထွက်လာသော တပ်သားတစ်ဦး၏ လက်တွင်းထည့်ရင်း ဖြေသည်။ ထို့နောက် မြင်းပေါ်မှမဆင်းသေးပဲ ရှိနေသေးသည့် ကျန်နှစ်ဦးအား လှမ်း၍အမိန့် ပေးသည်။

“ကဲ . . . သွေးသောက်တို့ ဆက်ချီပေါ့ . . . တစ်ယောက်က အင်းဝ ခံတပ်ဆီသွား . . . တစ်ယောက် က အမရပူရ မြို့ဝန်မင်းဘုရားကို တင်ချေ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် မြင်းသည်ကျော်နှစ်ဦး ထွက်သွားသည့်အထိ ငြိမ်ကြည့်နေပြီး နှစ်ဦးတည်းကျန်ကာမှ ဗိုလ် မင်းထင်အား မေးသည်။

“ဆိုပါဦး . . . အရေးတကြီး ဘာဖြစ်လာလဲ . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က ပတ်ဝန်းကျင်အား တစ်ချက်မျက်လုံးဝှေ့ အကဲခတ်လိုက်၏။ ထို့နောက် လေသံတိုးတိုးနှင့် ဆိုသည်။

“လူတစ်ယောက် လွတ်ထွက်သွားတယ် . . . အင်္ဂလိပ်သူလျှိုပဲ ထင်ရ တယ် . . . အဲဒါ မျက်စိမှောက် မခံပဲ စောင့်ပြီး ကြည့်ကြပ်ဖမ်းပေးဖို့ အမိန့်တော်အရ ဆင့်ဆိုနေတာပဲ . . .”

“ဘယ်ကဘယ်လို လွတ်သွားတာလဲ . . . စုံအောင်ပြောပြမှပေါ့ သွေးသောက်ရ . . .”

“ဒီလိုပါလေ . . . ၁၈၇၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့က အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင် စိန့်ဘာဘီ (St. Barbe) နဲ့သံအဖွဲ့ နေပြည်တော်က ထွက်ခွာသွားပြီးကတည်းက အင်္ဂလိပ်သူလျှိုတွေအနေနဲ့ တိုက်ရိုက်

ဆက်ဆံစရာလူ မရှိ တော့ဘူး မဟုတ်လား . . . ဒါပေမယ့် ရွှေနန်း
တော်ကြီးထဲမှာ အင်္ဂလိပ်ဘက်တော်သားတွေတော့ ကျန်ရစ်ရမယ် . . .
ပြီးတော့ အင်္ဂလိပ်ပိုင် ဧရာဝတီ ဖလိုတီလာကုမ္ပဏီရဲ့ မီးသင်္ဘော
တွေဟာ ရန်ကုန်ကနေ ဗန်းမော်အထိဆန် တက်နေကြတယ်
မဟုတ်လား . . . အဲဒီသင်္ဘောပေါ်က စာပို့တိုက်မှူးကတစ်ဆင့် ဒီမှာ
ကျန်ရစ်တဲ့ အလိုတော်ရိ တွေနဲ့ အောက်မြန်မာနိုင်ငံတော် အင်္ဂလိပ်
မဟာဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး ဆာချာလီဘားနဒ် (Sir Charles Barnard)
တို့ဟာ အဆက်အသွယ် ယူနေပုံရတယ် . . . ဒီညနေ သင်္ဘော
ဆိုက်တော့ သင်္ဘောပေါ်ကဆင်းလာတဲ့ လူတစ် ယောက်ကို
တပ်မတော်က မသင်္ကာလို့ စစ်မယ်အလုပ် ရေထဲခုန်ချပြေးတယ် . . .
သုံးခါလောက် ရေထဲကနေ ပြန်ပေါ်ပြီး နောက်ထပ် မတွေ့ရတော့ဘူး . .
. သေပဲ သေသလား . . . တစ်နေရာရာ ချောင်ကပ်တွယ်နေသလား
မသိဘူး . . . အဲဒါ . . . တွေ့ရင်ဖမ်းဖို့ ကမ်းတစ်လျှောက်မှာ
အစောင့်တွေချထားဖို့ ဆိုင်ရာတွေလဲ လိုက်ပြီးဆင့် ဆိုနေတာ . . .
အထူးက ဒီလူဟာ အင်္ဂလိပ်သူလျှို့ဝှစ်ချင်ဖြစ်မယ် . . . ဒါမှမဟုတ် . . .”
ဗိုလ်မင်းထင်သည် စကားကိုအဆုံးမသတ်ပဲ ဗိုလ်မှူးသူရိန်အား
အဓိပ္ပါယ်ပါစွာ ကြည့်သည်။

“ပုံသဏ္ဌာန်ကရော . . .”

“နုတ်ခမ်းမွှေးရေးရေး . . . အရပ်ပျပ်ပျပ် . . . ရှမ်းတစ်ယောက်နဲ့
တူသတဲ့ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် တစ်ချက် မျက်မှောင်ကြုတ်စဉ်းစားသည်။ ထို့နောက် တစ်စုံတစ်ခု ဆုံးဖြတ်လိုက်ဟန်နှင့် အသံကိုမြှင့်လျက် . . . “ပေါက်လှ . . . ပေါက်လှ . . .” ဟု ခေါ်သည်။

ထူးသံကြားရပြီး ခံတပ်အတွင်းပိုင်း လိုက်ပေါက်တစ်ခုမှ အကြပ် အဆောင်အယောင်ဆင်ထားသော လူတစ် ယောက်ထွက်လာ၏။ ၎င်းမှာ နာမည်နှင့်လိုက်အောင် ကျွဲပေါက်ပမာ တုတ်ခိုင်သန်စွမ်း ပုံရလျက် အသားမှာ အတော်ပင် မည်းလေသည်။ မျက်နှာထားအား အကဲခတ်ခြင်းဖြင့် အသိဉာဏ်ထက် ဗလသန်ကာ ထင်ရာကို တစ်ဖွတ် ထိုးလုပ်တတ် လုပ်ရဲသူတစ်ယောက်မှန်း သိသာသည်။

ပေါက်လှသည် ကြီးမားသော လှံကြီးတစ်ချောင်းကို စွဲလျက် တပ်မှူး၏ ရှေ့၌ လာရပ်သည်။

“ဪ . . . ပေါက်လှငယ် . . . မောင်မင်းလှံကြီးကလဲ လက်ထဲ အမြဲပါပဲလား . . . အရေးတော် မရောက်သေးပါဘူး . . . ဒါပေမယ့် ဒီမှာ . . . နားထောင်စမ်း . . .”

ဗိုလ်မှူးသူရိန်သည် ဗိုလ်မင်းထင်ပြောသမျှအား ပြန်၍ အတိုချုံးပြောပြ လိုက်သည်။

“နားလည်ပြီလား . . . အသေအချာ သတိထားကြည့် . . . မိရင် ငါမရောက်သေးပဲ ဘာမှ မေးမြန်း ခြင်း၊ ရှာဖွေခြင်းမရှိစေနဲ့ . . . ကြားလား . . .”

ပေါက်လှအား မှာကြားလွှတ်လိုက်ပြီးနောက် ဗိုလ်သူရိန်သည် ဗိုလ်မင်းထင်ဘက် လှည့်၍ . . . “လာ . . . သွေးသောက် . . . ကျုပ်တို့ လမ်းလျှောက်ရင်း စကားပြောကြရအောင် . . .”

နှစ်ဦးသားသည် အမရပူရမြို့ဘက်သွားသော လမ်းတစ်လျှောက် လျှောက်လာကြသည်။ ခံတပ်နှင့် အတော်လှမ်းလှမ်းရောက်မှ ဗိုလ်မင်းထင်က တိုးတိုးစပြောသည်။

“သွေးသောက် . . . ဘာတွေ အတွေးလွန်နေတာလဲ . . .”

“အခု ပြေးတဲ့လူဆိုတာ ထင်နေကြသလို သဘောစာတိုက်မှူးနဲ့ လာဆက်သွယ်တဲ့လူလား . . . ဒါမှ မဟုတ် ရန်ကုန် သို့မဟုတ် ပြည်က ပါလာတာလား . . . ဒီလိုဆိုရင် ကျုပ်တို့လူ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား . . . ရှမ်းနဲ့ တူတယ်ဆိုတော့လဲ တစ်မျိုးစဉ်းစားစရာ ဖြစ်နေတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မြေပြင်ကိုစူးစိုက်ကြည့်ရင်း မိမိဘာသာမိမိ တွက်ကိန်းချ တွေးတောနေဟန်နှင့် တူသည်။

တွေးစရာရသွားသူ ဗိုလ်မင်းထင်မှာလည်း မေးခွန်းထပ်မပြုတော့ပဲ ငြိမ်လျက်လိုက်ပါလာသည်။

နေမှာ လုံးလုံးဝင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ၉ ရက်သား လသည် မွန်းတည့်လု ဖြစ်နေ၍ မှုန်ပျပျ ထွန်းလဲ့နေ၏။

နှစ်ဦးသားသည် လမ်းဘေးရှိ စက်ကဒုံးပင်၏ ပင်ခြေတွင် ရပ်နား လိုက်သည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် အဝေးရပ်မှ ကြောက်မက်ဖွယ် တုန်ဟည်းသံကြီး တစ်ရပ် ထွက်ပေါ်လာသည်။ မြေပြင်မှာ လှုပ်ရှားခါယမ်းသွားကာ ရပ်နေသူနှစ်ဦးမှာလည်း ဆောက်တည်မနိုင် ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား သွားသဖြင့် သစ်ပင်၏ပင် စည်ကို အားပြုမှီလိုက်ကြရသောကြောင့် မလဲကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တောင်ဘက် မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းဆီမှလည်း လျှပ်ပြက်၏သို့ ဝင်းဝင်း လက်လက်အရောင်များ ရုတ်တရက်ထွက် ပေါ်လာပြီး ရုတ်တရက်ပင် ပျောက်ကွယ်သွား၏။

“ဘုရား . . . ဘုရား . . . ငလျင်လှုပ်ပါလား . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က ညည်းညူ ရေရွတ်လိုက်သည်။ ဗိုလ်သူရိန်က စောင်း ရွေ့သွားသော မောက်ရှည်အား ပြန်ပြင်လျက် သက်ပြင်း တစ်ချက်ရှိက် လိုက်သည်။

“အတိတ်နိမိတ်တွေက မကောင်းလှဘူး . . .”

“ဟုတ်တယ် . . . အခုတလော တော်လည်းသံတွေ ကြားရတာလဲ ညဆက်လိုပဲ . . .”

နှစ်ဦးသားသည် ငလျင်ရပ်စ မှုန်ပျံပျံလရောင်၌ ငြိမ်ကျန်ရစ်သော ည၏ ပတ်ဝန်းကျင်အား ခြောက်ခြား သောစိတ်များဖြင့် လှည့်ပတ်ကြည့် မိသည်။

“ဒါထက် မြို့ထဲမှာ ထိတ်လန့်နေကြတာကော ကြားလား . . .”
ဗိုလ်မင်းထင်က မေးသည်။

“ဟင့်အင်း . . . မကြားမိဘူး . . .”

“မန္တလေးမြို့တည်စဉ်က မြို့ရိုးတစ်ထောင့်စီမှာ လူတစ်ယောက်စီ အရှင်လတ်လတ် မြှုပ်နှံစတေးခဲ့တယ် မဟုတ်လား . . . အဲဒီ စတေးတဲ့နေရာမှာ ဆီအပြည့်နဲ့ အိုးကြီးတစ်လုံးစီ မြှုပ်ထားတယ် . . . ဒီဆီအိုးကြီးတွေ ခန်းခြောက်ရင် တိုင်းပြည်ပျက်တတ်တယ်ဆိုပြီး ခုနစ်နှစ် တစ်ခါစစ်ရိုးထုံးစံ မဟုတ်လား . . . လွန်ခဲ့တဲ့ငါးနှစ် လောက်က သုံးကြိမ်မြောက် ပုဏ္ဏားတော်တွေစစ်ကြည့်တော့ ဆီအိုးတစ်လုံးကလွဲပြီး ကျန်သုံးလုံးမှာ ဆီတွေ ခန်း ခြောက်နေတယ် . . . တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ မြို့တော်အစွန်နား ကျားဝင်တယ် . . . အလောင်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်ကတည်းက ရှိခဲ့တဲ့ နန်းစဉ် ပတ္တမြားရတနာကြီးလဲ ပျောက်ဆုံးသွားတယ် . . . ဒီနိမိတ်ဆိုးတွေအရ ယတြာချေဖို့က မြို့တော်ရွှေပြောင်းရုံပဲ ရှိတော့တယ် . . . ဒါပေမယ့် မန္တလေး ရွှေမြို့ တော်ကြီးဟာ တိုက်တာ၊ စက်ရုံ၊ အဆောက်အအုံတွေနဲ့ အခြေ စိုက်မိထားတော့ ပြောင်းဖို့မလွယ်ဘူး မဟုတ်လား . . . ဒီတော့ ကလေး၊ လူကြီး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ စစ်သား၊ နိုင်ငံခြားသား တစ်ရာစီ ထပ် စတေးဖို့ ဟိုပုဏ္ဏားစုတ်က ကြံစည် လျှောက်တင်ခဲ့တယ် . . . ဒီတုန်းက မြို့တော်ခြောက်ခြားပြီး ရေလမ်း ကုန်းလမ်းနဲ့ တိုင်းသူပြည်သားတွေ အင်္ဂလိပ်ပိုင်နက်ထဲ ထွက်ပြေးတာမှတ်မိမှာပေါ့ . . . အခုလဲ အတိတ်ဆိုး နိမိတ်ဆိုးတွေ ပေါ်ပြန်တော့ စတေးမယ့်အကြောင်း ကောလာဟလတွေ ထွက်လာပြန်တယ် . . . ပြေးနိုင်တဲ့လူတွေ ပြေးကြပြီ . . . မပြေးနိုင်တဲ့ လူတွေ ဟာ နေဝင်ရင် အိမ်ပြင်မထွက်ရဲအောင် ဖြစ်နေကြတယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်၏ စကားဆုံးသောအခါ ဗိုလ်သူရိန်က တောက်တစ်ချက် ပြင်းစွာခေါက်လိုက်သည်။ ထို့နောက် သစ်ပင်အထက်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အား သတိနှင့် စစ်ဆေးကြည့်လိုက်ပြီး စကားစပြောသည်။

“တောက် . . . ဒီဘုရင် ဒီမိဖုရားနဲ့ ဒီမျိုးမတ်မိုက်တွေကြောင့် တိုင်းပြည် တော့ မြန်မြန်ကျွန်ဇာတ်ခင်း တော့မှာပဲ . . . ဒီမှာ ဗိုလ်မင်းထင် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က လေသံကိုထပ်နှိမ့်၍ ပြောသည်။

“ကျုပ်တို့ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်လေးကို မြန်မြန် နန်းပြန်တင်နိုင်ရင် တင် . . . မတင်နိုင်ရင် ခက်လိမ့် မယ် . . . ကျုပ် အခုပဲ ကွမ်မိုတိုနဲ့ စကားပြောခဲ့တယ် . . . သူပြောတာ သိပ်မှန်တယ် . . . ကျုပ်တို့ဟာ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အားလုံးမှာ ကူဗလိုင်ခန် လက်ထက်က မတက်သေးဘူး . . . ရန်သူနယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်နဲ့ ဖရန်စစ် ကလဲ အသံကောင်းအမျိုးမျိုးဟစ်ပြီး တောင်နဲ့မြောက်ကနေ ဝင်မယ် တကဲကဲလုပ်နေ တယ် . . . အယူသီး ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ မှူးမိုက် မတ်မိုက်တွေကလဲ အခြေအနေလုံးဝမသိတဲ့ဘုရင်နဲ့ မိုက်ရှူးရဲ မိဖုရားကို မြှောက်ပင့်ပြီး ထင်တိုင်းကြံနေကြတယ် . . . ဒီလောကမှာ ဘယ်သူမပြု မိမိမူပဲ သွေးသောက်ရဲ့ . . . ကျုပ်တို့ ကျွန်ဖြစ်အောင် ကျုပ်တို့ လုပ်နိုင် တယ် . . . ကျုပ်တို့ သခင်ဖြစ်အောင် ကျုပ်တို့ပဲလုပ်နိုင်တယ် . . . အားလုံး ကျုပ်တို့အပေါ်မှာပဲ တည်နေတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ခေတ္တနားလိုက်ပြီး ဆက်ပြောသည်။

“နိုင်ငံမပျက်အောင် လူတွေစတေးဖို့လဲ မလိုဘူး . . . မြို့တော် ပြောင်းဖို့လဲ မလိုဘူး . . . ဒီနေ့ရှိတဲ့ အမှားတွေကို အမြန်ပြင်ပစ်ရမယ် .

. . ဒီဘုရင်နဲ့ ဒီမှူးမတ်တွေမပြင်ရင် ဒီဘုရင်နဲ့ ဒီမှူးမတ်တွေကို ဖယ်ရှားပစ်ရ မှာပဲ . . . အခု အလောင်းမင်းတရားကြီး တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးဟာကော ဘာဖြစ်နေပြီလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏အသံမှာ မာသည်ထက် မာလာသည်။

“ဒါထက် သွေးသောက် . . . အခုလွတ်ပြေးနေတဲ့ရှမ်းလိုလူဟာ ဟိုညက သွေးသောက်တွေ့ခဲ့တဲ့ သိန္နီဇော်ဘွားဟောင်း စောနော်ဖရဲ့ လူများ ဖြစ်နေမလား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ဦးခေါင်းကို ဖြည်းညင်းစွာခါယမ်းလိုက်သည်။

“မဖြစ်နိုင်ဘူး . . . ဇော်နော်ဖဟာ မြန်မာမင်းရဲ့ မှားယွင်းချက်ကြောင့် ဒုက္ခရောက်နေသူဖြစ်ပေမယ့် မြန်မာ ထီးနန်းအပေါ်မှာတော့ သစ္စာ ဖောက်မယ့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး မဟုတ်ဘူး . . . သူသာ သစ္စာဖောက်ချင်ရင် ယူနန်တရုတ်တွေဆီဖြစ်ဖြစ်၊ အင်္ဂလိပ်ပိုင်နက်ထဲဖြစ်ဖြစ် ပြေးဝင် ခိုလှုံမှာပေါ့ . . . အခုတော့ ကချင်တွေထဲတင် တိမ်းရှောင်ပြီး သူ့အရိုက် အရာကို ယူထားတဲ့ စံထွန်းဟုန်ကို ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ လုပ်ကြံနေရတာ သွေးသောက်လဲ အသိသားပဲ . . .”

“ဒါဖြင့် လင်းပင်မင်းသား အလံတော်အောက်ကနေ သီပေါဘုရင်ကို တော်လှန်နေတဲ့ မိုးနဲဇော်ဘွား ခွန်ကြည်တို့ရဲ့လူရော မဖြစ်နိုင်ဘူးလား”

“မဖြစ်နိုင်ဘူး . ကျုပ်စုံစမ်းရသမျှ ဇော်ဘွားခွန်ကြည်ဟာ ဇော်နော်ဖလိုပဲ သီပေါဘုရင်ကို မုန်းပေမယ့် အင်္ဂလိပ်ကျွန်ကိုတော့ ခံချင်သူမဟုတ်ဘူး . . ကျုပ်တော့ မဟုတ်မှလွဲရော . . ဇော်ဘွားခွန်ဆိုင်ရဲ့လူပဲ ထင် တယ်”

“စော်ဘွားခွန်ဆိုင် . . . သီပေါစော်ဘွားဟောင်းလား . . .”

“မှန်တယ် . . . မြန်မာမင်းရဲ့ အညဉ်းဆဲကို မခံနိုင်တာနဲ့ ခွန်ဆိုင် ခမျာဟာ ရန်ကုန်ဆင်းပုန်းနေခဲ့ရတာ သွေးသောက်သိပြီး ဖြစ်လိမ့်မယ် . . . ဒီလို ရှောင်နေပေမယ့် မန္တလေးက သူလျှိုတွေဟာ ခွန်ဆိုင်ရဲ့ အသက်ကို အမြဲ ရန်ရှာနေတာပါပဲ . . . နောက်ဆုံး ခွန်ဆိုင်ဟာ မသံကာစရာဖြစ်နေတဲ့ သူ့ကျွန်ယုံနှစ်ယောက်ကို သတ်ပစ်မှုနဲ့ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက ဖမ်းဆီးသေဒဏ်ပေးခြင်း ခံရတယ် . . . အယူခံမှာ သေဒဏ် လွတ်ပြီး အလုပ်ကြမ်းနဲ့ တစ်သက် တစ်ကျွန်းကျသွားရှာတယ် နောက်ဆုံးကြားရတာက ခွန်ဆိုင်ကို စော်ဘွားဟောင်းမှန်းသိလို့ အင်္ဂလိပ်ဝန်ရှင်တော်မင်းက လွှတ်ပေးပြီး ရှမ်းပြည်ကို အင်္ဂလိပ် ဘက်သားဖြစ်အောင် သွေးဆောင်ခေါင်းဆောင်ဖို့ တာဝန်ပေးတယ် လို့ ကြားရတယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က သက်ပြင်းရှိုက်လိုက်သည်။

“ဒီအတိုင်းဆိုရင် ဝန်းသိုစော်ဘွားကြီးနဲ့ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးကလွဲလို့ မြန်မာဘုရင့်အပေါ် မတော်လှန်သူ ဘယ်သူရှိတော့လဲ . . .”

“ဒါပါပဲ ဗိုလ်မင်းထင် . . . ဒီအတိုင်းဆိုရင် သွေးချင်းနော အသက်ချင်း ဖလှယ်ပြီး တတိယမြန်မာနိုင်ငံ တော်ကြီးကို ပခုံးချင်းယှဉ် ဆောက်တည် လာခဲ့ကြတဲ့ ညီရင်းအစ်ကိုတွေဟာ ကွဲကြရပြီ . . . မှတ်မိသမျှ အင်္ဂလိပ် မြန်မာစစ်ပွဲတုံးက ဟံသာဝတီကြောင်းချီတဲ့ ဗိုလ်မှူး ဝန်ကြီး သတိုးသုဓမ္မမဟာမင်းခေါင်ရဲ့တပ်မှာ မြန်မာတွေနဲ့ ရင်ဘောင်တန်းပြီး ရန်သူသွေးစေးနဲ့ ခွာမရအောင်ကပ်နေတဲ့ စားရှည်ကြီးတွေကို

ဆုပ်လျက် အသက်စွန့်သွားတဲ့ စော်ဘွားအာဇာနည်ကြီးတွေ ရှိခဲ့တယ် . . . အခုတော့ ခွန်ကြည်လို အင်္ဂလိပ်ဘက်တော်သားတွေ ပေါ်လာပြီ . . . ခွန်ကြည်ကို အပြစ်တင်ဖို့ထက် ခွန်ကြည် ဒီအဖြစ်ကိုရောက်အောင် တွန်းပို့သူတွေကိုသာ ဖိထောင်းချင်တော့တယ် . . . ဒီ အမှားမျိုးတွေကို အချိန်မီ ရပ်မပစ်နိုင်ရင် မြန်မာနိုင်ငံတော် ရေတိမ်မှာ နစ်လိမ့်မယ် . . .”

နှစ်ဦးသား စကားဆက်မဆိုနိုင်တော့ပဲ ငြိမ်နေမိကြသည်။

လရောင်မှာ အတော်လင်းနေပြီဖြစ်သော်လည်း သီတင်းကျွတ်၏ နောက်ဆုံးမိုးတိမ်တို့ လွင့်ပါးဆင်းသက် လျက်ရှိသဖြင့် လင်းချည် မှိန်ချည် ဖြစ်နေသည်။ အင်း၏ ကျန်ရှိသောရေအစပ်မှ ဖားအော် သံများမှာ ဆိတ်ငြိမ်သော ည၌ မှန်မှန်ထွက်ပေါ်လာသည်။

“ကဲ . . . ကျွန်တော်တို့အရေးတော်ကို ဆွေးနွေးကြဦးစို့ သွေးသောက်”

“အင်း . . . ဒီအရေးတော်ကလဲ တစ်မှောင့်ပဲ . . . ဟိုညက ကြားခဲ့ရ သမျှကို ကိုယ်တော်လေးဆီ အထောက်တော်တွေက တစ်ဆင့် လျှို့ဝှက် လျှောက်ကြားလိုက်ရတယ် . . . ကိုယ်တော်လေးအနေနဲ့က ဒီမှာ ဖရန်စစ်တွေ ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာ သိပ်သိချင်တယ် . . . ကျုပ်တို့ စီစဉ်ဖွယ်ရာတွေကို ဖရန်စစ်ရဲ့ခြေလှမ်းပေါ်တည်ပြီး ဆောင်ရွက်ရမယ် မဟုတ်လား . . . ဖရန်စစ် ခြေကုပ်မြဲသွားရင် ကျုပ်တို့ကြံသမျှ ပျက်ရတော့မှာပဲ . . . နောက် ဆုံးမိန့်ညွှန်ချက်အရဆိုရင် ဒီမှာရှိတဲ့ မျူးတော်မတ်တော်တွေကို ဖရန်စစ်ရန်ကိုမြင်အောင် သွေးဆောင်ပေးဖို့ တိုက်တွန်းထားတယ် . . . ကိုယ်တော်လေး အနေနဲ့က သူနန်းရ ရေးထက် အင်္ဂလိပ် ဖရန်စစ် အာဏာပြိုင်နယ်လုနေတဲ့ ကြားမှာ မြန်မာ

နိုင်ငံတော်ဟာ အနေမတတ် အထိုင်မတတ်နဲ့ ချောက်တွင်းကျမှာကို ပိုစိုးရိမ်နေတယ် . . . ဖရန်စစ်ဘက် သိသိသာသာ ယိုင်မှန်းသိရင် အင်္ဂလိပ်ဟာ လက်ပိုက်ကြည့်နေတော့မှာ မဟုတ်ဘူး . . . ကိုယ်တော် လေးက ဒီဘေးကို ကောင်းကောင်းမြင်နေတယ် . . . အခြေအနေက လုံဖျားပုဇဉ်းနားသလို တစ်ချက်လေးမှ အမှားမခံဘူး . . . ဒါထက် ရွှေနန်းတော်တွင်းက သဘောထားတွေ ဘယ်လိုရှိသလဲ . . . နောက် ဆုံးအခြေအနေကိုပြောတာ . . .”

“ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုခုတော့ ရှိလိမ့်မယ်ထင်တယ် . . . နက်ဖြန် ခင်ခင်နဲ့ ချိန်းထားတယ် . . . ကျွန်တော် သိရသမျှ အစီရင်ခံပွဲမယ် . . .”

ယခုအချိန်ထိ တည်ကြည်နေခဲ့သေးသော ဗိုလ်မှူး၏မျက်နှာမှာ ပြုံးယောင်သမ်းလာသည်။ မိမိရှေ့ရှိ မိမိထက် အသက်ငယ်၍ တာဝန် ကျေသလောက် ဘဝကို ပျော်ပျော်ပင်ရင်ဆိုင်တတ်သူ ဗိုလ်မင်းထင်အား ပြုံး၍ကြည့် နေမိသည်။

“သွေးသောက် . . . ဘာပြုံးတာလဲ . . .”

“ဪ . . . ခင်ခင်ဆိုလို့ပါ . . . အင်း . . . ကျုပ်တို့လဲ ခင်ဘုန်း တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်ဆို ဆိုသလောက် အားကိုးရပေတယ် . . . ဒါထက် သွေးသောက်တို့ လက်ထပ်ရေးကော . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က တောက်ပစွာ ပြုံးလိုက်သည်။

“ဒီသီတင်းကျွတ်ရင်ပေါ့ . . . အခု အရှင်နန်းမတော်ဖုရားထံ ခွင့်ပန်
လျှောက်ကြားပေးဖို့ အထိန်းတော်ကြီး ခင်ဖွားသစ်က တာဝန်ယူလိုက်
ပါပြီ . . .”

“ကောင်းပေတယ် သွေးသောက် . . . ဒါပေါ့လေ . . . သီးချိန်တန်သီး
ပွင့်ချိန်တန်ပွင့် ပေါ့ . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က လူကြီးပမာ ရေရွတ်နေလေသော ဗိုလ်သူရိန်အား
ပြုံးကြည့်ရင်း ပြန်ပြောသည်။

“ဒါပေမယ့် သီးချိန်တန်မသီး ပွင့်ချိန်တန်လျက် မပွင့်တဲ့ သစ်ပင်တွေ
ဟာလဲ ဒီလောကမှာ ရှိလေသေးသတဲ့ သွေးသောက်ရဲ့ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာ အပြုံးမပျက် မျက်မှောင်ကြုတ်ရင်း . . .

“သွေးသောက်က ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ . . .” ဟု မေးသည်။

“ဟော . . . သွေးသောက်တစ်ယောက် အိမ်မပျော်ပဲ အနီးရ
ခက်နေပြန်ပါပြီ . . .”

“ဘာကို ပြောတာလဲ သွေးသောက်ရဲ့ . . .”

“ဘယ်လိုလဲ သွေးသောက် . . . ဒီမြေသည်ပင် မိခင်၊ ဒီမြေသည်ပင်
ချစ်သူဆိုပြီး အသက်ထက်ဆုံး နေတော့မှာလား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် အသံထွက်အောင် ရယ်လိုက်သည်။ ဘာမှတော့
ပြန်မဖြေ။ မျက်လုံးများကလည်း မိုးပြင် မှ မရွေ့။

“ဖြေပါဦးလေ သွေးသောက် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏မျက်နှာမှာ ပြန်လည်တည်ငြိမ်သွားပြန်သည်။ ထို့နောက် တစ်လုံးခြင်းဖြေသည်။

“ကိလေသာစက် သုံးတောင်ဝတ်ကို အဘယ်ယောက်ျား သူကောင်း သားမို့ ခံနိုင်မတဲ့လဲ သွေးသောက်ရယ် . . . ကျုပ်လဲ ပုထုဇဉ်လူသားပါ . . . ဘုရားရဟန္တာမှ မဟုတ်ပဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မိုးပြင်အား ငေးကြည့်လျက်နှင့်ပင် ဖြည်းညင်းစွာဆိုသည်။

တိမ်စိုင့်ရွှေ့လျားလျက် ငွေသားအသွင်တင့်နေသော မိုးပြင်သည် သူ့အား အလားတူ တစ်ညခါအား သတိ ရစေသည်။ ထိုတစ်ည ငွေလ ရောင်ဝါဝယ် မရည်းမထင် ဖူးမြင်ခဲ့ရသော ထားသခင်၏ ဆင်းကြန့် သွင်အင်မှာ စိတ်သန္တာန်တွင် ရေးရေးပေါ်လာသည်။

ထိုစဉ်တွင်ပင် ဗိုလ်မင်းထင်က ကဗျာတစ်ပုဒ်အား အသာ ဆွဲဆွဲငင်ငင် ရွတ်ဆိုလိုက်၏။

“ဆောင်းကျူးနွေစ၊ သာလွန်ညဉ့်၊ သက်မျှစုရုံး၊ နှလုံးကြွင်းမဲ့၊
ကြွေခဲ့မတတ်၊ ဆွတ်လွတ်အူသည်း၊ နေလည်းဗျာပါ၊ ရံခါခဏ၊
လျှပ်တပြမှု၊ တွေးဆပြစ်ရှိ၊ မကြံမိတည့်၊ မျက်စိလှုံမျှ၊ မှတ်မျှော်ကလျှင်”

ဗိုလ်မင်းထင်မှာ ဗိုလ်သူရိန်က မိမိလက်တစ်ဖက်အား ပုတ်လျက် တားလိုက်သဖြင့် ဆိုဆဲရတုအား ရပ်လိုက်ရသည်။

“တန်စမ်းပ သွေးသောက်ရာ . . . မအပ်မရာ ကလေးကလား . . .”

“ဘယ့်နယ် မအပ်မရာ ကလေးကလားလဲ သွေးသောက်ရဲ့ . . . ဒီ
ရတုဟာ နယ်နယ်ရရ မဟုတ်ပါလဲလား . . . ရတုဘုရင် တောင်ငူ
ရွှေနန်းရှင်လောင်း နတ်သူင်နောင်ကိုယ်တော်လေး ဟံသာဝတီ ရွှေနန်း
ကို အဖူးမြော် အသွား ငွေလသာတဲ့ညပဲ ထင်ပါရဲ့ . . . မကြင်ပိုင်တဲ့
ပင်တိုင်စံ ဓာတုကလျာ ထိပ်ထားကို အမှတ်မထင် ဖူး အတွေ့မှာ
ရေးစပ်ခဲ့တာတဲ့ . . .”

“သွေးသောက်က ဘာဆိုလိုသလဲ . . .”

“သွေးသောက်ကော ဘာတွေတွေ့နေလဲ . . .”

“ရော် . . . ခက်ရချည့် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အရှုံးပေးသည့်ဟန်နှင့် အသာရယ်မောလိုက်ပြီး ညည်းညူ
သည်။

“အင်း . . . တော်တော်တော့ ခက်တာပါပဲ . . . ပြောရမှာလဲ ရှက်စရာ
ပါပဲ . . . သူ့ကိုယ်မသိ ကိုယ့်သူမသိ၊ ရန်သူမှန်း မိတ်ဆွေမှန်းလဲ မသိ”

“ဒါဖြင့် သွေးသောက် ဝန်ခံပြီပေါ့ . . .”

“ခြေ . . . သွေးသောက်ရယ် . . . ကိလေသာစက် သုံးတောင်ဝတ်ကို
ဘယ်သူကောင်းသားမို့ ခံနိုင်ပါ့ မလဲလို့ ဝန်ခံခဲ့ပြီးပါရောလား . . .”

“သွေးသောက် လိုက်ရှာကြည့်သေးလား . . .”

“အင်း . . . ရှာတယ်ဆိုပါတော့ . . . သူ့ကိုတွေ့ချင်တာလဲ တစ်ကြောင်း . . . သူတို့အကြံအစည်ကို သိချင်တာလဲ တစ်ကြောင်းပေါ့ . . . ခက်တာက စောနေ့ဖေ အဆက်အနွယ်ဆိုလို့ ရွှေမြို့တော်မှာ အကျဉ်းခံနေရတဲ့ သူ့သားတော် စောနေ့မောင် တစ်ယောက်ပဲ ရှိတော့တယ် မဟုတ်လား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် သက်ပြင်းတစ်ချက်ရှိက်လိုက်၏။ ထို့နောက် စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်လိုက်ဟန် မျက်နှာကို ပြင်လိုက်သည်။

“ကဲ . . . ဒါတွေ ထားပါတော့လေ . . . ပြည်ရေးဝန်က ရှိသေးတယ် . . . သွေးသောက်ကသာ ခင်ဘုန်းဆီက သတင်းအတိအကျယူခဲ့ပါ . . . ကျုပ်လဲ စနည်းနာထွက်ပါဦးမယ် . . . ပြီးတော့ ကိုယ်တော်လေး ဆီက အထောက်တော်တွေ မြင်းခြံရောက်နေတယ် သိရတယ် . . . ဒီကတစ်ဆင့် လူလွတ်ရဦးမယ် . . . ကဲ . . . သွားကြရအောင် . . .”

ပြောပြောဆိုဆိုနှင့်ပင် ဗိုလ်သူရိန်က နေရာမှခွာသဖြင့် ဗိုလ်မင်းထင်မှာ မနေသာတော့ပဲ အနားမှ လိုက်ခဲ့ရ တော့သည်။

နှစ်ဦးသား ခံတပ်အနီးသို့ ရောက်လျှင်ပင် ခံတပ်ထိပ်မှ ဆူဆူညံညံ ကြားရသည်။ ရယ်မောနောက်ပြောင်သံ နှင့် လူတစ်ဦး၏ ဒေါသတကြီး အော်သံကိုပါ ကြားရ၏။

“ဟေ့ . . . ဘာဖြစ်ကြတာလဲ . . . ဆူလှချည်လား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ အသံကြောင့် အားလုံးမှာ မီး ရေနင့်သတ်သကဲ့သို့ တိတ်သွားသည်။ အကြပ်တစ်ဦးကသာ ဖြေရှင်းသည်။

“ဟောဒီမှာ ဗိုလ်မှူး . . . ပေါက်လှရယ် . . . အာဠာဝကထပြီး ကြမ်း
နေလို့ပါ . . .”

အနီးသို့ရောက်လာသော ဗိုလ်သူရိန်နှင့် ဗိုလ်မင်းထင်တို့သည် ဖြစ်သမျှ
အခြင်းအရာအား ထင်ရှားစွာတွေ့ရသည်။

ပေါက်လှသည် သုန်မှုန်လျက်ရှိသော မျက်နှာထားဖြင့် ရပ်နေသည်။
အကျီမှာ ချွတ်ထားသဖြင့် အသား မည်းမည်းဝယ် အပြိုင်းလိုက်
ဖောင်းထနေသော ကြွက်သားစိုင်းများအား လရောင်၌ အတိုင်းသား
မြင်နေရသည်။ ခံတပ်အတွင်းပိုင်းမှ ပေါက်လှက်ရှိသော မယ်ဇယ်
ပင်ကြီး၏ ပင်စည်တွင် လှံတစ်ချောင်းမှာ တစ်တောင်ကျော်ကျော်ခန့်
စူးနှစ်စိုက်၍ တန်းလန်းဖြစ်နေသည်။

“ပေါက်လှ . . . ဘာဖြစ်တာလဲ . . .”

ပေါက်လှသည် မဖြေ။ စောစောက စကားပြောသော အကြပ်အားသာ
မာန်ဖီသော ကျားကြီးပမာ လှမ်းကြည့်နေသည်။

တပ်သားတစ်ဦးက ဝင်ရှင်းပြသည်။

“ကျွန်တော်တို့ အငြင်းအခန်ဖြစ်ကြပါတယ် ဗိုလ်မှူး . . . ကုလားဖြူ
သင်္ဘောတွေဟာ သံမဏိနဲ့လုပ်ထား လို့ အမြောက်ဆန်တောင်
အလွယ်မဖောက်နိုင်ဘူးဆိုတာ ပေါက်လှက သင်္ဘောဝမ်းကို
ရေငုပ်ပြီး သူ့လှံနဲ့ ထိုးဖောက်နိုင်တယ်လို့ ပြောတယ် . . . အငြင်းအခန်
ဖြစ်တော့ ဆေးထပြီး သစ်ပင်ကို လှံနဲ့ ထထိုးတာပါ . . .”

“ဟုတ်ကဲ့လား ပေါက်လှ . . .”

ပေါက်လှမှာ ဒေါသမပြေသေး၊ ရှူးရှူးရှားရှား ဖြစ်နေသေးသည်။

“သင်းတို့ ကျွန်တော့်ကို စော်ကားပါတယ် . . . ဒီလိုကို ပြန်မနှုတ် နိုင်ဘူးဆိုတယ် . . . ပေါက်လှစိုက်တာ ပေါက်လှပြန်နှုတ်နိုင်တယ် . . . ကြည့်ကြ . . .”

ပေါက်လှသည် ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် လုံအား ဆွဲနှုတ်လိုက်ရာ သစ်ပင်မှ အသားများဖွာထွက်လျက် လုံသည် လက်တွင်းသို့ပါလာသည်။ စိတ်ကြွ နေပြီဖြစ်သော ပေါက်လှသည် ဤတွင်မရပ်။ လုံကြီးအား လေထဲတွင် သုံးပတ်ခန့် ဝှေ့ယမ်းလိုက်ပြီး ပါးစပ်မှလည်း ကြိုးဝါးလျက် ခံတပ်ထိပ်မှ နေ၍ မြစ်ဖက်သို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သည်။

ပစ်လွှတ်လိုက်သောအားက ကြီးလှသည်တစ်ကြောင်း၊ အမြင့်မှအနိမ့်သို့ သွားရသည်က တစ်ကြောင်းကြောင့် လုံကြီးသည် လေကိုခွင်းလျက် အရှိန်ပြင်းစွာနှင့် ပျံထွက်သွား၏။ ကိုက်တစ်ရာကျော်ခန့်အကွာ မြစ်ကမ်း အနီး အင်းရေစပ်ကိုင်းပင်များ အကြားသို့ လုံသည် ထိုးစိုက်ကျ သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မမျှော်လင့်သော အဖြစ်တစ်ရပ်က ပေါ်လာသည်။

လုံစိုက်ကျသွားရာ ကိုင်းတောစုလေးဆီမှ လူတစ်ဦး၏ မချီမဆန့် အသံနက်ကြီးနှင့် အော်သံတစ်ခုသည် ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်း ပျောက် သွားသည်။ အားလုံးမှာ အံ့အားသင့် ငြိမ်ကျသွားသည်။ အခြေအနေကို ရိပ်မိသော ဗိုလ်သူရိန်ကသာ ကြောင်ပမာ ပေါ့ပါးစွာ ခံတပ်ထိပ်မှ မြေပြင်ဆီရန်ချလျက် အသံလာရာသို့ ပြေးသည်။

ကြာရှည်မရှာရ။ ကိုင်းအတွင်း၌ မှောက်ခုံလဲလျက်ရှိသော လူတစ်ယောက်အား တွေ့ရသည်။ လုံကြီးမှာ ကျောမှဖောက်၍ မြေပြင်တွင်းသို့ပင် ထိုးစိုက်လျက်ရှိသည်။ သွေးတို့မှာလည်း အိုင်ထွန်းနေပေပြီ။ ဦးခေါင်းနှင့် သွေးမစွန်းသေးသော အဝတ်၏ အပိုင်းများ၌ ရေများစိုနေသည်ကို ထောက်၍ ဤလူမှာ မြစ်တွင်းမှ ဖြတ်ကူးလာ ခဲ့ကြောင်း သိသာပေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က မြေပြင်တွင် ဒူးထောက်ထိုင်လိုက်ကာ လဲနေသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်အား စမ်းသပ်ကြည့်သည်။ အသက်ကုန်နေလေပြီ။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဖျတ်လတ်စွာ အလောင်း၏ အဝတ်အစားများတွင်း၌ တစ်စုံတစ်ခုအား စမ်းသပ်ရှာဖွေ သည်။ ကံအားလျော်စွာ အင်္ကျီ၏ အတွင်းလျှို့ဝှက်အိတ်မှ မိမိလိုချင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ စာသုံးစောင်ပေတည်း။

စာများကို မိမိ၏အိတ်အတွင်း ထည့်လိုက်ပြီး၍ မှောက်လျက်ရှိနေသေးသော အလောင်းဘေးမှ ထလိုက် သည့်အခိုက်တွင်ပင် လူသံသူသံများကို ကြားရသည်။ ခဏတွင်ပင် ဗိုလ်မင်းထင်ဦးဆောင်လျက် ပေါက်လှနှင့် တပ် သားများ ရောက်လာကြသည်။

“ဘယ်သူလဲ . . . ဘယ်နှယ့်လဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ခေါင်းကို ဖြေးညင်းစွာယမ်းခါလိုက်သည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်မင်းထင်အား အဓိပ္ပာယ်လေးနက် စွာ စိုက်ကြည့်ရင်း တစ်လုံးချင်း ပြောသည်။

“တိုင်းပြည်သစ္စာဖောက် တစ်ယောက်တော့ သွားမြဲလမ်းကိုသွားပါပြီ . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က ရှေ့သို့တစ်လှမ်းတိုး၍ လုံတံအား တစ်ဖက်သို့
တွန်းဖယ်လိုက်ရာ အလောင်းမှာ စောင်းလန် လာသည့်ခဏ၌ မျက်နှာ
မှာလည်း ပေါ်လာ၏။

လရောင်အေးအေးတွင် မြင်ကြရသည်မှာ နှုတ်ခမ်းမွှေးရေးရေးနှင့်
ရှမ်းလိုလိုလူတစ်ဦး၏ မျက်နှာပင်တည်း။

၂၃

(၅)

ရတနာပုံနေပြည်တော်၏ အနောက်ဘက် မြစ်ကမ်းအနီးတစ်ဝိုက်မှာ ကုလားမြို့အမည်ရနေ၍ နိုင်ငံခြားသားပေါင်းစုံနှင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ ဤတစ်ဝိုက်တွင် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ အီတာလျံ၊ အာမေရိန်းယန်းစသော မျက်နှာဖြူတို့အပြင် တရုတ်၊ ကုလား၊ မူလင်း၊ ဂူရတီစသော အရှေ့တိုင်းသားများလည်း ရှိသည်။ တရုတ်၊ ကုလားတို့မှာ အများအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံ ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုးများ ဖြစ်ကြ၍ မြန်မာမင်းအား လိုလားကြသူတို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်မင်း၏ အလံတော် အစောင့်အရှောက်ကို ခံယူထားကြသူများပီပီ မြန်မာမင်းအားလည်း ရိုသေခံ့ညားကြသူများ မဟုတ်ချေ။

မြို့နန်းတည်သည့်အချိန်မှာ အောက်မြန်မာပြည်အား အင်္ဂလိပ်က သိမ်းပိုက်ပြီးဖြစ်သဖြင့် ၁၈၈၅ ခု၌ ရတနာပုံမြို့တော်ကြီးမှာ အဆောက်အအုံများဖြင့် ရွှေနန်းတော်၊ ရွှေကျောင်းတော်စသည့် မှန်ကင်းဘုရင်ပန်းကနုတ် ဆင်အပ်သော အဆောက်အအုံကောင်းများနှင့် အမြင်နပ်သမျှ အထည်လည်းစုတ်လှသည့် တဲကုပ်တို့ ရောနှောနေသည့်နည်းတူ မျိုးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိ သူဌေးသူကြွယ်တို့ ပေါသည်နှင့်အမျှ အောက်မြန်မာပြည်မှ သင်္ဘောသား၊ စစ်ပြေး၊ အကြွေးရန်မှ ရှောင်လာသူ၊ ဝရန်းပြေး၊ နိုင်ငံခြားသူလျှို့၊ လူလိမ်လူကောက်၊ အာဏာရမှူးမတ်တို့၏ အလိုတော်ရှိလက်ပါးစေ၊ ထင်တိုင်းကြံ လူသရမ်းများလည်း စုံလှချေ၏။

ကုလားမြို့မှာ ဤလူကပ်ပါးတို့ စုဝေးရာဖြစ်နေသည့်အပြင် ယူနန်တရုတ်၊ ကချင်စသော လားကုန်သည်တို့ စုဝေးရာဖြစ်သဖြင့်လည်း

အရက်ဆိုင်၊ ဘိန်းဆိုင်၊ ခေါက်ဆွဲဆိုင်တို့ဖြင့် စည်ကားသမျှ ရှုပ်ထွေးလှပေသည်။

တစ်နံနက်တွင် ဤကုလားမြို့အတွင်းရှိ အတန်သပ်ရပ် အဆင့်အတန်းမြင့်သော တရုတ်ခေါက်ဆွဲဆိုင် အတွင်းသို့ အင်္ဂလိပ်လော၊ ဖရန်စစ်လော၊ အီတာလျံလောဟု ခွဲခြားမသိနိုင်သော မျက်နှာဖြူ တစ်ယောက်နှင့် ကုလားတစ်ဦးသည် ဝင်ရောက်လာသည်။

မျက်နှာဖြူသည် ဆိုင်ဝတွင် ဝါးဆေးတံခွေလျက် အမြိုင်သားထိုင်နေသော ဆိုင်ရှင်တရုတ်အား နှုတ်ဆက်လျက် ဆိုင်၏အတွင်းဘက်ရှိ အခန်းတစ်ခုတွင်းသို့ အဖော်နှင့်အတူ ဝင်သွားသည်။

မရှေးမနှောင်းပင် အရပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း နှုတ်ခမ်းမွှေးရေးရေးနှင့် လည်ပင်းတွင် အဝတ်တဘက် ပတ်လျက် ရှမ်းလူမျိုးတစ်ဦးလည်း ဝင်လာသည်။

ရှမ်းသည် ဆိုင်တွင်းအား မျက်စိတစ်ချက်စေ့ အကဲခတ်လျက် စားပွဲလွတ်တစ်လုံး၌ ဝင်ထိုင်သည်။ ၎င်း ထိုင်နေသောနေရာမှာ မျက်နှာဖြူနှင့် အဖော်တို့ ဝင်သွားသောအခန်းနှင့် ကပ်လျက်ရှိနေသည်ကိုမူ မည်သူမျှအကဲ မခတ်မိ။

မျက်နှာဖြူနှင့် တွဲဝင်လာသူမှာ ကုလားတစ်ယောက် သဏ္ဌာန်ပေါ်နေသော်လည်း အတွင်း၌ ၎င်းတို့နှစ်ဦး ချင်း ပြောနေကြသော ပြင်သစ်ဘာသာစကားအား နားလည်သူရှိလျှင် အံ့သြမိပေလိမ့်မည်။

“စာရေးတော်ကြီးက ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲ တယ်ဟုတ်ပါလား . . . အခုနေ ဘယ်သူမှ ခင်ဗျားကို ရွှေနန်း တော်တွင်းက မြန်မာတစ်ယောက်လို့ ထင်မှာမဟုတ်ဘူး . . .”

“တိုးတိုး . . . ဘွန်ဘွိုင်ဇင် . . . ဒီဆိုင်ထဲမှာ ဖရန်စစ်စကား တတ်တဲ့လူ မရှိဘူးလို့ ဘယ်သူပြောနိုင်မလဲ . . . ရုပ်ပြောင်းကောင်းဆို ရုပ်ပြောင်း ကောင်းတာထက် ကျုပ်က ကုလားသွေး နည်းနည်းပါတာကိုး . . . အလို . . . ဒီအရက်မျိုးတွေ ဒီဆိုင်မှာရနိုင်တယ် . . . ဟုတ်လား . . .”

စာရေးတော်ကြီးဆိုသူက ရှေ့တွင် အမြည်းစားဖွယ်တို့နှင့်အတူ လာချ သော အနောက်နိုင်ငံလုပ် ဘရန်ဒီအရက်အား မြင်သဖြင့် ပြောလိုက် သည်။

“ဒီတရုတ်တွေဆီမှာ မရနိုင်တာ တစ်ခုမှမရှိဘူး . . . ပိုက်ဆံရရင် သူတို့အကုန်လုပ်တာပဲ . . . ပိုက်ဆံ ပေးနိုင်ရင် သူတို့ဆီက အကုန်ရ နိုင်တယ် . . .”

စကားပြတ်သွားကြပြန်သည်။ ဘွန်ဘွိုင်ဇင်က ရောက်လာသော ဖန်ခွက် များအတွင်းသို့ အရက်များ ငွဲ့ထည့်ပေးသည်။ စာရေးတော်ကြီးဆိုသူမှာ တူတစ်လက်နှင့် ရှေ့မှ ဝက်သားကင်တစ်ဖတ်အား ယူစား၍ အရက် တစ်ကျိုက်မော့လိုက်သော်လည်း စိတ်မှာ ဂနာမငြိမ်။ လူမှာလည်း လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်နေသည်။

“ခင်ဗျား ဘာဖြစ်နေတာလဲ . . .”

“ရှူး . . . တိုးတိုး . . . ဒီဆိုင်ထဲလာရတာ တယ်စိတ်မချရဘူး . . .”

“ဒါကြောင့် အိမ်ကိုလာခဲ့ပါဆိုတော့လဲ . . .”

“ဟာ . . . အိမ်ကိုလာဖို့က သာခက်တာပေါ့ . . . ဒီလောက်ရှိ ခင်ဗျားတို့ မျက်နှာဖြူတွေအိမ်ကို မျက်စိ ဒေါက်ထောက်ကြည့်သူက ကြည့်နေမှာ .”

“ကိစ္စမရှိပါဘူး . . . ဆိုင်ထဲမှာ နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်မှ မရှိပါဘူး . . . ဒီအချိန် ကျုပ်တို့အနောက် တိုင်းသားတွေက သောက်လေ့မရှိဘူး . . . နေဦး . . . ခင်ဗျားစိတ်ကျေနပ်အောင် ကြည့်လိုက်ဦးမယ် . . .”

ဘွန်ဘွိုင်ဇင်သည် ပြောပြောဆိုဆို အပြင်သို့ ထွက်ကြည့်သည်။

အပြင်ခန်းတွင်မူ ကချင်လူမျိုးသုံးဦးသာ အရက်သောက်ရင်း ထမင်းစားနေသည်။ အပေါက်ဝန်းရှိ တိုင် တစ်တိုင်၌ ဆွဲချည်ထားသော မီးတစ်ငွေ့ငွေ့လောင်လျက်ရှိသည့် အုန်းဆံကြိုး၌ ရှမ်းတစ်ဦးသည် ဆေးလိပ်မီးညှိ လျက်ရှိ၏။ မိမိတို့အခန်းနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော စားပွဲမှာ လွတ်လျက်ရှိကြောင်း ဘွန်ဘွိုင်ဇင်သည် သတိပြုမိသည်။

“ဟုတ်ပါတယ် . . . မြန်မာတစ်ယောက်မှ မရှိဘူး . . . ကချင်တွေနဲ့ ရှမ်းတစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ် . . .” ဘွန်ဘွိုင်ဇင်က အတွင်းသို့ပြန်ဝင်၍ စားပွဲတွင် ထိုင်မိမိချင်း ပြောသည်။ သို့ရာတွင် စောစောကရှမ်းသည် တရုတ်တစ်ယောက်အနီးသို့ ကပ်လျက် အရက်တစ်ခွက်မှာပြီး အခန်း၏ အနီးရှိ စားပွဲတွင် ပြန်ထိုင်လိုက်သည်ကိုမူ ဘွန်ဘွိုင်ဇင် မသိချေ။ ထိုအချိန်တွင် စာရေးတော်ကြီးဆိုသူမှာ အရက်အတော်ဝင်သွားပြီဖြစ်၍ မျက်နှာများ နီရဲလာကာ သဏ္ဌာန်များလည်း အတန်ငယ် တည်ငြိမ်လာသည်။

“ဟုတ်ပါတယ်လေ . . . ကိစ္စမရှိပါဘူး . . . ကျုပ်က နည်းနည်း အစိုးရိမ်လွန်နေတာပါ . . .” စာရေးတော်ကြီးသည် မိမိကိုယ်ကို နှစ်သိမ့်ဟန်ပြောလျက် အရက်ကိုငဲ့၍ မော့လိုက်ပြန်သည်။ ဘွန်ဘွိုင်ဇင်ကမူ အေးချမ်းစွာ အရက်ကို ဖြည်းဖြည်းညင်းညင်း စုပ်သောက်ယူနေရာမှ စာရေးတော်ကြီး၏ မျက်နှာအား စေ့စေ့ကြည့်ရင်း မေးသည်။

“ဒါထက် ကျုပ်တို့ ဟိုကိစ္စလေး ဘယ်အခြေရောက်နေပြီလဲ . . .” စာရေးတော်ကြီး၏မျက်မှောင်မှာ ကြုတ်သွားလျက် လက်ဝါးမှာလည်း စားပွဲပေါ် ဖြန်းခနဲ ကျသွားသည်။” ကိစ္စကလေး . . . ဟုတ်လား မွန်စီယာ . . . ခင်ဗျားအတွက်တော့ ဒါဟာ ကိစ္စလေးပေါ့ . . . ကျုပ်တို့မှာဖြင့် ဒါဟာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ စစ်ဖြစ်ရမယ့် အခြေအနေမှာ ရှိတယ် . . . ခင်ဗျား တော်တော်ပြောရက်တဲ့လူ . . .” ဘွန်ဘွိုင်ဇင်မှာ မျက်နှာပျက်သွားသည်။ သို့ရာတွင် ချက်ချင်း မျက်နှာပြင်လိုက်၍ . . . “အို . . . စစ်တိုက်ရမယ်ဆို တိုက်လိုက်ပေါ့ . . . ဒီအင်္ဂလိပ် ခွေးကောင်တွေကို မြန်မြန်မောင်းထုတ်နိုင် မြန်မြန်ကောင်းတာပဲ . . .” စာရေးတော်ကြီး၏ မျက်နှာမှာ ကောက်ကျစ်သရော်သော အပြုံး ပေါ်လာသည်။ “စစ်တိုက်ရမယ် . . . ဟား . . . ဟား . . . ဘယ်မလဲ ခင်ဗျားတို့လက်နက်တွေ . . .”

“အို . . . လာမှာပေါ့ . . .”

“လာမယ် ဟုတ်လား . . . လက်နက် လာမလာတော့ မပြောတတ်ဘူး . . . ခင်ဗျားတို့ ဖရန်စစ် အရေးပိုင် ဟတ်(စ်)တစ်ယောက်တော့ ပြေးပါလေရောလား . . . မမာလို့ဆို ထင်ပဲ . . . ဟုတ်စ . . .”

ဘွန်ဘွိုင်ဇင်မှာ မျက်နှာထပ်ပျက်သွားပြန်သည်။ စာရေးတော်ကြီးမှာ အတန်ထွေလာပုံရကြောင်း ရိပ်မိသဖြင့် လေသံကိုပျော့ကာ တစ်မျိုး ချော့သည်။ “ဒီမှာ စာရေးတော်ကြီး . . . တိုးတိုးနော် . . . ခင်ဗျားမို့ ယုံလို့ ဖွင့်ပြောရဦးမယ် . . . ကျုပ်တို့အရေးပိုင် ပြန်သွားတာ ရာဇ ပရိယာယ်ပါဗျ . . . ဒါမှ အင်္ဂလိပ်တွေက မြန်မာနိုင်ငံအရေးမှာ ဖရန်စစ် တွေ လက်ရှောင်ပြီထင်မှာ . . . သူတို့ဒီလိုထင်တော့ ကျုပ်တို့က နောက်ပိုင်းမှာ စက်ပုန်းခုတ်ပြီး ပိုခရီးတွင်တာပေါ့ . . . မဟုတ်ဘူး လား”

စာရေးတော်ကြီးမှာ ဝိုင်းသွားသည်။ ဘွန်ဘွိုင်ဇင်ပြောသည်မှာ ယထာ ဘူတကျသည်ဟု သူထင်၏။

“အင်းလေ . . . ဘွန်ဘွိုင်ဇင် . . . ကျုပ်ကိုတော့ မညာပါနဲ့ . . . ဖရန်စစ်ကောင်းကျိုး၊ ခင်ဗျား ကောင်းကျိုးအတွက် ကျုပ် ဘယ်လောက် တောင် ဆောင်ရွက်ပေးတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျား အသိပဲ . . . မိုးကုတ် ကျောက်နီတွင်းတွေမှာ ခင်ဗျား ရှယ်ယာအများဆုံးရဖို့ ကျုပ် ဘယ်လောက်ကြိုးစားခဲ့သလဲ . . .”

“ဟုတ်ပါတယ်လေ . . . ဒါကြောင့်လဲ ကျုပ်ရှယ်ယာတွေရရင် ခင်ဗျားဆီက ငွေတစ်ပြားမှ မယူပဲ ခင်ဗျားကို ကျုပ်ရှယ်ယာ တစ်ဝက်ခွဲပေးမယ်လို့ ကတိပေးခဲ့ပြီးပါရောလား . . .”

“ဒါတွင် မကသေးဘူးလေ . . . အခု နန်းကြမ်း၊ တောင်ငူ သစ်တောက်စွမှာလည်း ကြည့် . . . ဒီသစ်တောက်ကို အင်္ဂလိပ်ဆီက မြန်မာကပြန်သိမ်းပြီး ခင်ဗျားတို့လက်ထဲအပ်ဖို့ ကျုပ် ဘယ်လောက် လှော်ခဲ့ရသလဲ . . . ခင်ဗျား ဟိုအဘိုးကြီး ကင်းဝန်မင်းကြီးဟာ

ဒီအင်္ဂလိပ်ကောင်တွေ သစ်လုံးတွေခိုးထုတ်တာ သက်သေအလုံ အလောက်မိလျက်နဲ့ အင်္ဂလိပ်နဲ့ စစ်ဖြစ်မှာစိုးလို့ ပရိယာယ်သုံးပြီး အမှုကို ရေရှည်ဆွဲစစ်နေတာ ကြည့် . . . သူ့ အလိုသာဆိုရင် အင်္ဂလိပ်နဲ့ အကျေ အလည် စေ့စပ်ပြီး အမှုကို လျော်ပစ်ရင်ပစ်မှာ . . . ကျုပ် ဘာလုပ်ခဲ့ရလဲ . . . သိလား . . .”

“ဆိုပါဦး . . .”

“တိုင်တာမင်းကြီးနဲ့ လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းဘုရားတို့က တစ်ဆင့် မင်းတရားကြီး မခံချင်အောင် မြှောက် ပေးရတာပေါ့ . . . ဒါကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးဘုရားဟာ လွှတ်တော်အစဉ်အလာကို လွန်ဆန်ပြီး အမှုကို ကိုယ်တော်တိုင်ကိုင်ပြီး ရုတ်တရတ် ဂဏသနရာဇ ပလ္လင်တော်ထက်က စီရင်ချက်ချတော်မူတော့ ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ အဓိကံမိပြီး ဘာများတတ်နိုင်တော့သလဲ . . . ဒါပေမယ့် အခု ဘုရင် ခံချုပ် လော့ဒ်ဒပ်ဖရင် (Lord Dufferin) က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်နေပြီ . . . ဘယ့်နယ်လုပ်မလဲ . . . ကျုပ်တို့က ဒီစစ်တိုက်ဖို့ ဝန်မလေးဘူး . . . ဒါပေမယ့် ဘယ်မလဲ လက်နက် . . . ဒီအတိုင်းဆို ကင်းဝန်မင်းကြီးဂိုဏ်းက အနိုင်ရ သွားလိမ့်မယ် . . .”

ဤအချိန်တွင် ငိုငရသူမှာ ဘွန်ဘွိုင်းဇင်ဖြစ်လေသည်။ စာရေးတော်ကြီး ပြောသည်မှာ လမ်းကျ၍ မှန်နေပေ သည်။ အခြေအနေမှာ အတိမ်းမခံ၊ တစ်ချက်မှားလျှင် မိမိနှင့် မိမိတို့ဖရန်စစ်အကျိုး ဆည်မရအောင် ပျက်သွားမည် ကို ဘွန်ဘွိုင်းဇင်သည် ကောင်းစွာနားလည်သောကြောင့် ရုတ်တရက် စကားမပြန်နိုင်အောင်ဖြစ်သွားသည်။

စာရေးတော်ကြီးကသာ ဆက်ပြောသည်။

“အခု ခင်ဗျားတို့ ဖရန်စစ်ဆင်ဒီကိတ်ကို ဖွဲ့စည်းပြီးပြီမဟုတ်လား . . . အမှုပြီးပြတ်လို့ ဒီ နင်းခြံ သစ်တောတွေကို အင်္ဂလိပ်လက်ကသိမ်းပြီး ခင်ဗျားတို့ဆင်ဒီကိတ်လက် အပ်မှာပဲ . . . ကျုပ်တို့ဘက်က တာဝန် ကျေပြီ . . .”

ဘွန်ဘွိုင်ဇင်က အရက်တစ်ခွက်ကို မော့ချလိုက်သည်။ နောက် အမြည်းကိုဝါးရင်း ပြောရမည့်စကားကို စဉ်းစားသည်။

“ခင်ဗျားကို ကျုပ် စကားကုန်ပြောပါ့မယ် . . . လက်နက်တွေ လာပါလိမ့်မယ် . . . ခက်တာက အခု ကျုပ်တို့ တုံ့ကင်းမှာ ပြန်အရေး မလှဖြစ်နေတယ် . . . ဒီကြားထဲ မက်ဒါဂတ်စကား (Madagascar) မှာလဲ စစ်တစ်ပွဲပေါ်နေတယ် . . . ဒီတော့ ဒီအတော အတွင်း သည်းညည်းခံစေချင်တယ် . . .”

“သည်းညည်းခံတာတော့ ဟုတ်တယ် . . . တော်တော်ကြာ အင်္ဂလိပ်က ဇွတ်အတင်း အရေးဆိုရင် ဘယ့် နယ်လုပ်မလဲ . . . ကျုပ်တို့ဘက်က ပျော့နေမှန်းသိရင် သူတို့ဘက်က စစ်ဆင်လာတော့ အကျိုးမနည်းပေဘူးလား . . .”

“ဒီအင်္ဂလိပ်တွေ အခု ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံကို စစ်မပြုရဲပါဘူး . . . စိတ်ချ . . . ဘာလို့ဆိုတော့ ဒီမှာ . . . နားထောင်စမ်း . . . စစ်ပြုဖို့ဆိုတာ အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ်တစ်ယောက်တည်း သဘောနဲ့ ပြီးတာမဟုတ်ဘူး . . . အင်္ဂလိပ်အစိုးရကိုယ်တိုင် သဘောတူမှ ဖြစ်တာ . . . အခု အင်္ဂလိပ် အစိုးရရဲ့ နန်းရင်းဝန်ကြီး ဂလက်စတုန်း (Gladstone) ဟာ ခင်ဗျားတို့

ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းလိုပဲ လူပျော့လူညံ့ လူကြောက်ကြီး . . .
စစ်မတိုက် ရဲဘူး . . . နားလည်လား . . .”

ဘွန်ဘွိုင်ဇင်သည် မိမိစကား စူးရှသည် မစူးရှသည်အား အကဲခတ်ရန်
တစ်ချက် စာရေးတော်ကြီးအား စူးစိုက်ကြည့်လိုက်သည်။ တစ်ဖက်က
ငြိမ်နေမှန်းသိသောအခါ ဆက်ပြောသည်။

“ပြီးတော့ အခု အီဂျစ်မှာ အာရေဗီပါရှား (Arabipasha) ဆိုတဲ့
ခေါင်းဆောင်က အင်္ဂလိပ်တွေကို ထချလို့ သင်းတို့တွေ မနိုင်မနင်း
ဖြစ်နေတုန်း တစ်ခါ ဆူဒန်ပြည်မှာ မာဒီ (Mahdi) ဆိုသူက ထတိုက်
ပြန်တော့ ဒီကောင် တွေ အရူးမီးပိုင်းဖြစ်နေတယ် . . . အခုနောက်ဆုံး
ကြားရတာ ခါတွန် (Khartoun) မြို့ထဲ အပိုင်းခံနေရတဲ့ အင်္ဂလိပ်
ဗိုလ်ချုပ် ဂေါ်ဒန် (Gordon) ကိုကယ်ဖို့ ဗိုလ်ချုပ် ဂူလက်စလေ
(Wolesley) ကို စစ်သားတစ်ထောင်နဲ့ လွှတ်လိုက်တာတောင်
အရေးမလှဖြစ်နေသတဲ့ . . .”

“ဒီတော့ . . .”

“ဒီတော့ ဒါ ခင်ဗျားတို့ချက်ပေါ့ . . . အင်္ဂလိပ်ကို အလျှော့မပေးနဲ့ . . .
စစ်ပြင်တန် ပြင်ထားရမယ် . . . ဒီကောင်တွေ မတိုက်ရဲပါဘူး . . .
ပြီးတော့လဲ မိတ်သစ်လဲ ရှာဦးပေါ့ . . . ဒီနေရာမှာ ခင်ဗျားတို့
ကံကောင်းတယ် . . . အင်္ဂလိပ်မှာ ရန်သူသစ်တွေ တိုးနေတယ် . . .
ဥပမာ . . . ဂျာမနီပေါ့ဗျာ . . . အာဖရိ ကမှာ ဂျာမနီက ဒမ်မရာနယ်မြေ
(Demara Land) တို့၊ ကင်မရွန်းနယ်မြေ (Cameroon) တို့ကို
အပြိုင်သိမ်းပြီး အင်္ဂလိပ်နဲ့ အပြိုင်ကြနေတယ် . . . ဟိုတလောက

စိန့်လူရှား (St. Laucia) နယ်မြေနဲ့ပတ်သတ်ပြီး အတော် စကားများ လိုက်ကြသေးတယ် . . . အခု ကျုပ်တို့က ခင်ဗျားတို့နောက်မှာ ရှိနေ တယ် . . . နောက် ဂျာမနီပါတိုးလာ မယ်ဆိုရင် ဒီအင်္ဂလိပ် ကောင်တွေ ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံကို လက်ဖျားနဲ့တောင် တို့ရဲမှာမဟုတ်ဘူး . . . စိတ်ချ”

ဘွန်ဘွိုင်ဇင်၏ စကားဆုံးသောအခါ စာရေးတော်ကြီးသည် အားပါးတရ လက်နှင့်ပုတ်လိုက်သည်။ ထို့ နောက် . . . 'ဟုတ်ပြီ . . . ' ဟု ဆိုကာ အရက်ခွက်ကို မော့သောက်လိုက်သည်။

“ဟုတ်ပြီ . . . ကျေနပ်ပြီ . . . ခင်ဗျားဆီကရတဲ့သတင်းတွေ သိပ်အဖိုးတန်တယ် . . . ဒီလိုဆို ကျုပ်လဲ ရာထူးတက်ဦးမှာပဲ . . . သိလား . . . ဒီမှာ . . . ခင်ဗျားတို့ကသာ ကျုပ်ကို စာရေးတော်ကြီးလို့ မြှောက်ခေါ်နေတာ . . . ကျုပ်ဟာ သာမန်ဝန်စာရေးပဲ ရှိသေးတယ် . . . တစ်နေ့တွေ့ လွှတ်တော်၊ သို့မဟုတ် ဗြိတိန်တော်မှာ အရေး ပါတဲ့ တကယ့်စာရေးတော်ကြီးဖြစ်လာစေရမယ် . . . အဲဒီတော့မှ ကြည့်ကြ သေးတာပေါ့ . . . ဟား . . . ဟား . . .”

စာရေးတော်ကြီးမှာ အတော်ပင်မူးလာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဘွန်ဘွိုင်ဇင်မှာ ပိုသဘောကျလာကာ သိလိုသည် များအား ဆက်လက် အစ်ထုတ် နေသည်။

“ဒါထက် ခင်ဗျားတို့တပ်မတော်တွေရဲ့ သဘောကကော ဘယ်နှယ်လဲ”

“အို . . . စိတ်ချ . . . ကျုပ်တို့တပ်မတော်တွေက အင်္ဂလိပ်ဆို အစိမ်းလိုက် ဝါးစားချင်နေတာ . . . အဲ . . . ခက်တောင် ခက်နေ သေးတယ် . . . အင်္ဂလိပ်ကိုမှ မဟုတ်ဘူး . . . သူတို့က ဘယ်နိုင်ငံ

ခြားသားကိုမှ မမူ ဘူး . . . ပိုဆိုးတာက ခင်ဗျားတို့ ဖရန်စစ်တွေကိုပါ မုန်းတဲ့ တပ်မှူးတွေရှိတယ် . . .”

“ဟုတ်လား . . . ဘယ်သူတွေလဲ . . .”

“အိုး . . . ဟိုး . . . ဟိုး . . . ဒီလိုတော့ ဘယ်တစ်ထစ်ချ ပြောနိုင်မလဲ . . . ဒါပေမယ့် . . . နား ထောင်စမ်း . . . ကျုပ် မသင်္ကာသူ တစ်ယောက်ကို အဲဒီတပ်မှူးက မိတယ် . . . ဒါပေမယ့် ထူးဆန်းတာက သူ ကိုယ်ပေါ်က စာတစ်စောင်မှ မမိဘူးလို့ ဆိုတယ် . . . ဒါ ယုတ္တိ မရှိဘူး”

“ခင်ဗျားတို့ သူ့ကို ဖမ်းမစစ်ဘူးလား . . .”

“ဟဲ . . . ဟဲ . . . ခင်ဗျား ကျုပ်တို့ရဲ့ ဗမာဗိုလ်တွေအကြောင်း မသိသေးဘူးကို . . . ဒီလူတွေက အသေသာခံမယ် . . . လျှို့ဝှက် ချက်ကို ဖော်တာမဟုတ်ဘူး . . . အဲဒါထက် သူ့ကို ဖမ်းဖို့ လွယ်မှာ မဟုတ်ဘူး . . . ဟိုလူရမ်းကား ရနောင်မင်းသား မောင်မောင်တုတ် အရေးတုံးက သူက အရှင်နန်းမတော်ဖုရားဘက်က အရေးရောက် အောင် အမှုတော်ထမ်းဖူးတော့ ဖမ်းမယ်ဆို အရှင်နန်းမတော်ဖုရားရဲ့ ဓားကိုလဲ ကြောက်ရသေးတယ် . . . အဲဒါအပြင် ဒီသူလျှို့ ကိုဖမ်းရမှာ သူ ဘက်က သက်သေလိုက်မယ့်လူက ကျုပ်တူမတော်နဲ့ လက်ထပ်မယ့် ဗိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်နေပြန်တယ် . . . မခက်လား . . .”

စာရေးတော်ကြီးက အရက်တစ်ခွက်ကို မော့လိုက်ပြန်သည်။ သူ့အမှူး လွန်နေသည့်အဖြစ်ကို ရိပ်မိသူ ဘွန်ဘွိုင်ဇင်သည် ငွေရှင်းရန် ဆိုင်ရှင် တရုတ်အား လှမ်းခေါ်လိုက်သည်။

အပြင်ဘက်စားပွဲတွင် ထိုင်နေသောရှမ်းမှာ လှုပ်ရှားလာသည်။ သူသည် တစ်ချိန်လုံး အရက်ကို ဆွဲသောက်ရင်း တစ်ဖက်ခန်းမှ ပြောဆိုသံ များအား နားစွင့်နေပုံရသည်။ ဘွန်ဘွိုင်ဇင်က တရုတ်ကို လှမ်းခေါ် သံအား ကြားရသည့်အခါ နေရာမှ လျှင်မြန်စွာထ၍ အခြားတစ်ဦးအား ဒေါင်းဒေါင်းနှစ်ပြားပစ်ပေးခဲ့ပြီး ဆိုင်တွင်းမှ သွက်သွက်ထွက်ခွာ သွားသည်။

အဆိုပါရှမ်းသည် လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် အရှေ့ဘက်သို့လျှောက်ခဲ့၍ တစ်ပြခန့်အလွန်တွင် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ ဆိုင်အတွင်းမှ မျက်နှာဖြူသည် လမ်းမကြီးအတိုင်း အနောက်ဘက်သို့ လျှောက်သွား သည်။ ကုလားမှာမူ မိမိလာခဲ့သကဲ့သို့ပင် လမ်းအတိုင်း အရှေ့ဘက်သို့ လျှောက်လာနေသည်။

ရှမ်းသည် ပထမဆုံးတွေ့သော ပြလမ်းအတိုင်း ချိုးဝင်လိုက်သည်။ လက်မှာလည်း ခါးကြားတွင်းတွင် ဝှက်ယူလာသော ဓားမြှောင်ဆီ ရောက်သွား၍ မျက်နှာ၌ အပြုံးတစ်ချက်ပေါ်လာသည်။ ထို့နောက် ရုတ်တရက်ရပ် လိုက်၍ လမ်းမကြီးဆီသို့ ပြန်လှည့်သည်။

လမ်းမကြီးပေါ်မှ ညစ်မွဲသော အဝတ်အစား၊ နဖူး၊ ပါးတို့တွင် ဆေးအင်းများနှင့် ရှမ်း လားကုန်သည် တို့မှာ အနောက်ဘက်သို့ သွားလျက်ရှိကြသည်။

ဆိုင်တွင်းမှကုလားသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပြလမ်းအား ကျော်လွန် လာသည်။ ရှမ်းသည် သွက်လက်စွာနှင့် သူ့နောက်မှ လိုက်သွားသည်။

လမ်းမပေါ်တွင်မူ သနပ်ဖက်ပို၊ လက်ဖက်ခြောက်ပိုများတင်လာသော လားနှင့်ရှမ်းများ၊ ပိုးချည်မျှင်နှင့် ပိုးထည်ဝန်များတင်လာသော လားနှင့် ရှမ်း-တရုတ်ကုန်သည်များသည် မဆုံးနိုင်အောင် လာလျက်ရှိသည်။

ရှမ်းသည် လူနှင့်လားများအားကျော်၍ ကုလားနောက်သို့ လိုက်လာသည်။ မကြာမီပင် မီလာ၏။

ရှမ်း၏လက်သည် ဓားမြှောင်ဆီ ရောက်သွားသည်၏ခဏ၌ မမျှော်လင့်သော အဖြစ်အပျက်တစ်ရပ်က ပေါ်လာသည်။

ကုန်သည်တို့နှင့်လားများသည် အလန့်တကြား ရုတ်ရုတ်ရက်ရက် ဖြစ်ကာ လမ်းဘေးသို့ ဆင်းပြေးကုန် သည်။ လားတစ်ကောင်မှာ ရှမ်းနှင့် ကုလားကြားဖြတ်ပြေးရာ သူတို့နှစ်ဦးမှာ ရှုပ်ထွေးလှသော အခြေအနေထဲတွင် မျက်ခြည်ပြတ်သွားကြသည်။

ခဏအကြာတွင် လမ်းပေါ်ရှိသမျှ လူနှင့်တိရိစ္ဆာန်တို့မှာ လမ်းဘေးရောက်ကုန်ကြသည်။ လူများမှာ ရွံ့ဗွက် များကြားတွင် ဒူးထောက်လက်အုပ်ချီလျက် ရှိနေကြသည်။ ရှမ်းမှာလည်း အများနည်းတူ လမ်းဘေးဆင်း ဒူးထောက်လက်အုပ်ချီပြီး ဖြစ်နေ၏။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် ရှေ့နားဆီမှ ကြိမ်းမောင်းဆဲဆိုသံနှင့်အတူ တရွှမ်းရွှမ်းကြိမ်သံများ ကြားရသည်။ အနီး အနားဆီမှလည်း . . . 'တိုင်တားမင်းကြီး ထွက်တော်မူလာတယ်' ဟု တီးတိုးပြောသံများ ကြားရ၏။

ရှေ့အတော်လှမ်းလှမ်းတွင် မိုးအပ်သော ရွှေထီးတစ်လက်နှင့် ဆင်တစ်စီးသည် တရွေ့ရွေ့လာနေသည်။ ဆင်အရှေ့ အတော်လှမ်းလှမ်းမှ အဆောင်ကိုင်များသည် ကြိမ်လုံးကိုယ်စီနှင့် လမ်းဘေး တစ်ဖက်တစ်ချက် တစ်လျှောက် ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်း ရိုက်နှက်ရင်း လမ်းရှင်းလာသည်။

“ထွက်တော်မူလာတယ် . . . ထွက်တော်မူလာတယ် . . . ဖယ်ကြ . . . ရှောင်ကြ . . .”

အမှန်မှာ အဆောင်ကိုင်များသည် မင်းညီမင်းသား၊ မျိုးမတ်များ ထွက်လာလျှင် လမ်းရှင်းရန် ခြောက်လှန့်ရုံတင် ကြိမ်လုံးများကို သုံးသင့်သော်လည်း ဤလူရမ်းကားများသည် ရိုက်နှက်ရသည်ကို အရသာတွေ့ဟန်တူသည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ရုတ်တရက်ဖြစ်သဖြင့် လမ်းပေါ်မှ မရှောင်မိသေးသူများကိုသာမက လမ်းဘေးတွင် ဒူးထောက်လက်ယှက်နေသူများကိုပါ မချန် တုတ်သရမ်းသွားကြသည်။

ရှမ်းနှင့်မလှမ်းမကမ်းတွင် ကျေးတောသားဟန်တူသူ ထွားကျိုင်းလှသော ယောက်ျားတစ်ဦးမှာ အများနည်း တူ ဒူးထောက်လက်ယှက်လျက် ရှိ၏။ အဆောင်ကိုင်တစ်ယောက်၏ ကြိမ်လုံးသည် ထိုယောက်ျား၏ လက်မောင်းပေါ် သို့ ကျလာသည့်ခဏ၌ ယောက်ျားကြီးသည် မီးဝင်းဝင်းတောက်လျက်ရှိသော မျက်လုံးများနှင့် ရိုက်သူအား မော့ကြည့်လိုက်သည်။ အဆောင်ကိုင်၏ခြေလှမ်းမှာ တုံ့သွားကာ ပမာမခန့်ဟန်နှင့် လူကြီး၏ရှေ့၌ ရပ်လိုက်၍ ကြိမ် တုတ်အား တအားလွှဲ၍ တစ်ချက်ရိုက်လိုက်သည်။ မိမိ၏အမှားကို ရိပ်မိဟန်နှင့် ယောက်ျားကြီးသည် ဦးခေါင်းကို ပြန်လှည့်လိုက် ရိုက်သည်အား ငြိမ်ခံနေသည်။

ဒေါသထွက်နေသော အဆောင်ကိုင်သည် ယောက်ျားကြီးကိုသာမက အနီးရှိလူများဆီပါ တုတ်ဆက်သွား သည်။ တုတ်တစ်ချက်မှာ မိန်းမကြီး တစ်ဦး၊ အနီးမှဖြစ်သမျှအား ကြောက်လန့်တကြား မျက်စိသူငယ်နှင့် ကြည့်နေရာသည့် ခြောက်နှစ်ရွယ်ကလေးတစ်ဦး၏ ဦးခေါင်းကို ထိသွား သည်။ ကလေးမှာ တစ်ချက် စူးစူးဝါးဝါးအော်၍ မြေပြင်ပေါ်သို့ လဲကျ သွား၏။

ရှမ်းသည် ဒူးထောက်နေရာမှ ဖြုန်းခနဲထလိုက်၏။ သို့ရာတွင် သူ့ထက်ဦးသူက ရှိနေပေပြီ။ စောစောက ယောက်ျားကြီးသည် ကျားဟိန်းသကဲ့သို့ တစ်ချက်အော်လျက် ခန္ဓာကိုယ်နှင့် မလိုက်အောင် ပေါ့ပါးစွာ အဆောင် ကိုင်၏ ကိုယ်ပေါ်သို့ ခုန်အုပ်လိုက်သည်။ နောက် တစ်ခဏတွင်ပင် အဆောင်ကိုင်၏ကိုယ်မှာ လေထဲတွင် မြောက်တက် လာပြီး ချက်ချင်းပင် ဖွဲအိတ်ကြီးပမာ မြေပြင်ပေါ်သို့ကျလာကာ မလှုပ် မယှက် ငြိမ်သက်သွားသည်။

သို့ရာတွင် ယောက်ျားကြီး၏ ကျောဘက်မှ အခြားအဆောင်ကိုင် တစ်ယောက်က ဓားအိမ်မှဓားကို ချွတ်၍ ပြေးဝင်ခုတ်လာသည်။ မျက်စိ တစ်မှိတ် လျှက်တစ်ပြက်အတွင်းပင် ရှမ်းသည် ခုတ်သူနှင့် ယောက်ျား ကြီး၏ ကြားသို့ ရောက်သွားပြီး ခုတ်လိုက်သောလက်၏ လက်ကောက် ဝတ်အား ဘယ်လက်နှင့် ဆီးကြိုစောင့်ဖမ်းလျက် ဆီးခုံဆီအား ညာ ဖနောင့်နှင့် ပေါက်ချလိုက်သည်။ ခဏချင်းမှာပင် အဆောင်ကိုင်မှာ လဲကျသွားလျက် ဓားမှာလည်း ရှမ်း၏ လက်တွင်း ရောက်သွားသည်။

“ပြေးလေ . . . ဘာလုပ်နေတာလဲ . . . ဒါအသက်ဘေး . . .”

ရှမ်းသည် ယောက်ျားကြီးဘက်သို့ လှည့်လျက် ပီသလှသော ဗမာသံနှင့် ပြောသည်။ ယောက်ျားကြီးမှာ ဆိုင်းမနေတော့ပဲ လမ်းဘေးမှ စွတ်ပြေး တော့သည်။

ဖြစ်ပျက်သည်မှာ မြန်လွန်းလှသဖြင့် လမ်းဘေးမှ လူများသည် လည်းကောင်း၊ ကျန်အဆောင်ကိုင်များသည် လည်းကောင်း ကြက်သေ သေ ကြည့်နေမိကြသည်။

ရှမ်းသည် လက်တွင်းမှ ဓားကြီးအား ဝင့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် အသံဝါကြီးဖြင့် . . .

“ဝုံလျှင် လိုက်ခဲ့လော့ . . .” ဟု တစ်ချက်ကြိုးဝါးကာ ပေါ့ပါးစွာ လမ်းပေါ်မှ ထွက်ခွာပြေးသည်။

လက်နက်မဲ့သူအား စော်ကားရသော်လည်း သတ္တိသွေးရှိဟန်မတူသူ အဆောင်ကိုင်များမှာ ကြောင်လျက် ရပ်ကြည့်ကျန်ရစ်သည်။ ထိုအခိုက် တွင်ပင် ရွှေထီးမိုးအပ်သော ဆင်ကြီးမှာလည်း အနီးကပ်ဆိုက်လာ သည်။

ဓားဆွဲ၍ ပြေးခဲ့သောရှမ်းမှာ လမ်းဘေးရှိခြံဝင်းများအားဖြတ်လျက် အတန်ပင် ခရီးတွင်ခဲ့သည်။ ခြံစည်း ရိုးတစ်ခုအား ကျော်လျှင်ပင် ရှေ့၌ မြင်ရသော သဏ္ဌာန်ကြောင့် ရှမ်းမှာ အံ့အားသင့်သွားသည်။

စောစောက ယောက်ျားသည် ရှေ့၌ ဝါးလုံးတစ်လုံးအား ဆုပ်ကိုင်ရင်း စောင့်နေသည်။

“အလို . . . ဘာကြောင့် မပြေးလဲ . . .”

ယောက်ျားကြီးသည် ပြုံးလိုက်သည်။

“ကျေးဇူးရှင် မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ကျန်နေမင့်ဟာ . . . ကျုပ်က ပြေးရမှာလား . . .”

ရှမ်းကလည်း ကျေနပ်စွာပြုံးလိုက်သည်။ ထိုအခိုက်တွင် နောက်ပါးမှ ငြာသံပေးလိုက်လာသံ ကြားရသည်။

“ကိုင်း . . . သွေးသောက် . . . ကျုပ်နောက် လိုက်ခဲ့တော့ . . .”

ရှမ်းက ဦးဆောင်ခေါ်ငင်၍ ပြေးသဖြင့် ယောက်ျားကြီးမှာ ဘာမှပြန် မပြောတော့ပဲ နောက်မှ ကပ်လိုက်ခဲ့သည်။

ငြာသံပေးလိုက်လာသူမှာ အကယ်လိုက်ကြဟန်မတူ။ အသံများမှာ ဝေးသည်ထက် ဝေးကျန်ရစ်သည်။

ကွေ့ရင်းပတ်ရင်း ပြေးလာသူနှစ်ယောက်သည် ကုလားမြို့ နယ်နိမိတ်မှ လွန်လျက် မြန်မာရပ်ကွက်အတွင်းသို့ ရောက်လာကြသည်။ ရှမ်းသည် လူလစ်သောချုံကွယ်တစ်ခုတွင် ဓားရှည်အား လွှင့်ပစ်လိုက်သဖြင့် ယောက်ျားကြီး ကလည်း သူ့လက်မှဝါးလုံးအား ပစ်လိုက်သည်။

နှစ်ဦးသား စကားမပြောကြပဲ ဟိုကွေ့ဒီကွေ့နှင့် ဆက်လျှောက်လာကြ ပြန်သည်။ ကွမ်းတစ်ယာဉက် ကျော်ကျော်တွင် ခြံဝင်းကာ နံရံမြေစိုက် အိမ်လေးတစ်လုံးဆီသို့ ရောက်လာကြသည်။

ရှမ်းသည် ခြံဝင်းတံခါးအားဖွင့်ဝင်၍ အိမ်ရှေ့၌ရပ်ကာ နံရံအား နှစ်ချက်ဆင့်ခေါက်ပြီး အတန်နားလျက် နောက်တစ်ချက်ခေါက်လိုက်၏။

အိမ်ရှေ့တံခါးမှာ ပွင့်လာပြီး ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း တုတ်တုတ်
ခိုင်ခိုင်နှင့် လူတစ်ယောက်ထွက်လာ၏။

ရှမ်းက လက်ညှိုးအား နှုတ်ခမ်းထက်တင်၍ သတိပေးလိုက်သဖြင့်
ထွက်လာသူသည် ဘာမျှ မမေးတော့ပဲ နှစ်ဦးလုံးအိမ်တွင်းဝင်မိမှ တံခါး
ဆွဲစေလိုက်သည်။

“ကဲ . . . မောင်မြတ်ကျော် . . . ဟောဒီမှာ ဆွမ်းခံရင်းငှက်သင့် ရာဇဝတ်
ဘေးတွေ့လာသူ တစ်ဦးပဲ . . .”

ကွပ်ပျစ်တစ်ခုပေါ် ထိုင်မိလျှင်ထိုင်မိချင်း ရှမ်းကပြောသည်။ ထို့နောက်
ယောက်ျားကြီးဘက်လှည့်ကာ . .

“သွေးသောက်က ရွှေမြို့တော်ကတော့ မဟုတ်ထင်ပဲ . . .” ဟု
မေးသည်။

ယောက်ျားကြီးသည် နဖူးမှချွေးများအား ခေါင်းမှတဘက်နှင့် သုတ်
လိုက်၏။

“ပခုက္ကူဘက်ကပါ . . . နယ်မှာ ခေါင်ပါးလွန်းသဟာနဲ့ ရွှေမြို့တော်
တက်လာသဟာ . . . အိမ်း . . . ခုတော့ ဒုက္ခလှလှကြီး တွေ့နေပြီလေ”

ယောက်ျားကြီးသည် ညည်းလိုက်ပြီး ရှမ်းအား သေသေချာချာ
ပြန်ကြည့်၍ . . . “ဒီက . . . အဲ . . . ဆ . . . ဆရာလေးက ဗမာပဲနော်”
ဟု မေးသည်။

ရှမ်းက ဘာမျှပြန်မဖြေ။ တဟဲဟဲသာရယ်လိုက်ပြီး နေရာမှထသည်။

“ဗမာပါပဲ . . . အကြောင်းရှိလို့သာ ရုပ်ဖျက်ထားရတာ . . . ကျုပ်တို့ လူဆိုးတွေတော့ မဟုတ်ပါဘူး . . .”

ရှမ်းသည် ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် အိမ်တွင်းဘက် အခန်းတစ်ခုတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။

ယောက်ျားကြီးမှာ ယခုမှ မောရမှန်းသိ၍ သောက်ရေအိုးဆီသွားကာ ရေနစ်မှုတ်ဆင့် မော့ချလိုက်သည်။

“အခု ကျုပ် ဘယ်အရပ်ထဲ ရောက်နေလဲ . . .”

သူက ဘေးမှငြိမ်ကြည့်နေသော မြတ်ကျော်ဆိုသူအား မေးသည်။

“ချမ်းမြသာစည် . . .”

မြတ်ကျော်ဆိုသူမှာ စကားတိုတိုနှင့်ပင် ဖြေသည်။

“ဪ . . . သဟာဖြင့် ဟန်သားနော် . . . ဘုရားကြီးနဲ့ နီးနေပြီပဲ . . . ကျုပ်တည်းတဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းနားတွင်ပဲကလား . . .”

လူကြီးကသာ ဆက်ပြောနေသည်။ မြတ်ကျော်ကမူ ဘာမှဝင်မပြော။

မကြာမီ ရှမ်းဝင်သွားသောအခန်းမှ လူတစ်ယောက် ထွက်လာသည်။ ရှမ်းတော့မူ မဟုတ်၊ သျှောင်တစ်စောင်း ထုံးထား၍ မဟာနဖူး ကျယ်ကျယ်၊ နှာတံပေါ်၊ မျက်လုံးမျက်ခုံးကောင်းနှင့် လူရွယ်၏ ခုံညား မွန်ရည်သော ရုပ်ကိုငေးကာ လူကြီးမှာ အံ့အားသင့်နေသည်။ သို့ရာတွင်

စကားစပြောသောအခါတွင် အသံမှတ်မိသဖြင့် စောစောက ရှမ်းပင်ဖြစ်ကြောင်း ရိပ်မိသွားသည်။

“ကဲ . . . သွေးသောက် . . . ကျုပ်တို့မှာ ဆောင်ရွက်စရာရှိသေးလို့ ဒီကတွင်ပဲ လမ်းခွဲကြစို့ရဲ့ . . . သွေးသောက်မှာ ငွေကြေးလိုနေဟန်ပေါ်တယ် . . . ရော့ . . . ဒါယူထား . . .”

လူရွယ်က လက်တွင်းမှ ငွေအိတ်ကို လှမ်းပေးရင်းဆိုသည်။

လူကြီးမှာမူ အံ့အားသင့်လွန်း၍ ဘာစကားမျှ မပြန်နိုင်ရှာ။ နှုတ်ခမ်းများမှာသာ တုန်ယင်နေသည်။ လူရွယ်သည် လူကြီး၏လက်အား ဆုပ်ကိုင်၍ အေးချမ်းစွာဆိုသည်။

“ကျုပ်တို့ဘယ်သူတွေဆိုတာ မသိချင်နဲ့ . . . ဘယ်မှာနေတယ်ဆိုတာလဲ မစုံစမ်းနဲ့ . . . နောက်လာရင်လဲ ဒီနေရာမှာ တွေ့တော့မယ်မဟုတ်ဘူး . . . သွေးသောက် ဒီအိမ်ထဲမှာ နေဝင်တဲ့အထိ နေနိုင်တယ် . . .”

လူကြီးမှာ ယခုထိပြန်မဖြေနိုင်သေး။ လူရွယ်အား တစ်လှည့်၊ ဘေးမှ ကျောက်ရုပ်ပမာရုပ်နေသူအား တစ်လှည့် ကြည့်နေမိသည်။ အတန်ကြာမှ စကားထွက်လာ၏။

“မမေးနဲ့ဆိုရင်လဲ မမေးတော့ပါဘူးလေ . . . ဒါပေမယ့် ကျုပ်ကတော့ မောင်ရင့်ကို . . . အဲ . . . အဲ . . . စကြာကိုယ်တော်လေးပဲ ထင်နေတယ် . . . စကြာကိုယ်တော်လေးလို့ပဲ မှတ်ထားမယ် . . .”

လူရွယ်က လှိုက်လှဲစွာရယ်လိုက်သည်။

“ကောင်းပြီ . . . သွေးသောက်နာမည်ကို ကျုပ် မမေးတော့ဘူး . . .
ဒါပေမယ့် သွေးသောက်ကို ကျုပ် ဗလကြီးလို့ မှတ်ထားမယ် . . .
ဟုတ်လား . . . ကဲ . . . ဗလကြီး . . . နေရစ်ပေတော့ . . .
မှတ်ထားနော် . . . နေဝင်မှ ဒီကထွက် . . .”

လူရွယ်သည် အိမ်အပြင်ဘက်အား စူးစမ်း အကဲခတ်ကြည့်လိုက်ပြီး
သွက်လက်စွာ ထွက်ခွာသွားသည်။ မြတ်ကျော်ဆိုသူမှာလည်း လိုက်ပါ
သွား၏။

အိမ်တွင်း၌ ကျန်ရစ်သူ ဗလကြီးမှာ ဝိုင်နေရာမှ ရုတ်တရက်
ငွေအိတ်အား သွန်ကြည့်လိုက်သည်။ ငွေသားနှစ်ဆယ် ထွက်လာ။

ဗလကြီး၏လက်များမှာ တုန်ယင်လာသည်။ မျက်ရည်များကလည်း
စို့ခဲ့သည်။ ငြိမ်နေရာမှ အပြင်ဘက်သို့ ခေါင်းပြုကာ ကြည့်မိသည်။
လူနှစ်ယောက်၏အရိပ်အခြည်ကိုမူ လုံးဝမမြင်ရတော့။

၂၁

(၆)

အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်များဖြစ်နေသော နံနက်တွင်ပင် ရတနာပုံ မြို့တွင်း ရွှေနန်းတော်ကြီး၏ အရှေ့ ဘက်ရှိ နန်းတွင်းဈေးဆီမှ နုထွား ပျိုရွယ်သော စစ်ဗိုလ်ကလေးတစ်ဦးနှင့် ချောမောသမျှ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့သော မိန်းမပျိုတစ်ဦးတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သုံးတောင်ခန့် ခွာ၍ ယှဉ်တွဲလျှောက်လာကြသည်။

ဈေးစည်ချိန်ဖြစ်သဖြင့် နန်းတွင်းအပျိုတော်များ၊ များမတ်အရာရှိကြီး များ၏ သားသမီးများတို့အပြင် အား လပ်ခိုက် ကာလသားဘာဝ လူရေး ပြရင်း ရောက်လာကြသူ စစ်ဗိုလ်၊ စစ်သား၊ လက်သုံးတော်၊ အဆောင် ကိုင်၊ လက်ဖက်ရည်တော်သား စသော လူလင်များလည်း ရှိနေကြရာ အသီးအသီး မိမိတို့ဆိုင်ရာ အတွဲကိုယ်စီနှင့် မိသား ဖသားပီပီ ဣန္ဒြေ မပျက် စကားပြောသူပြော၊ လမ်းလျှောက်သူလျှောက် လုပ်နေကြသော ကြောင့် အဆိုပါစုံတွဲမှာ မည်သို့မျှ ထူးဆန်းလှသည်မဟုတ်ဟု ထင်စရာ ရှိသည်။

ရွှေနန်းတော်တစ်ဝိုက် မြက်ခင်းများမှာ စိမ်းလန်းသန့်စင်လျက်ရှိသည့်ပြင် ခိုတွဲနေသော နှင်းရည်ဥများ သည်လည်း မိုးနှောင်းရက်နေအောက်တွင် ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် ဝင်းလက်လျက်ရှိသောကြောင့် နံနက်ခင်းမှာ အထူးသာ ယာလှသည်။ အဝေးဝယ် ဝိုင်းခဝန်းရုံ ပေါက်လျက်ရှိသော မြသား အသွင် အုံ့ဆိုင်းဝေစည်လှသည့် မန်ကျည်းပင် ကြီးများ၏ ထိပ်အား ကျော်လွန်၍ မိုးသို့မြင့်မား ငှားစွင့်ကြားဝင့် ထိုးတက်ကာ နေရောင်တွင် ရွှေရောင်တဝင်းဝင်း နှင့်ရှိသော မြေနန်း ပြဿာဒ်တော်ကြီးမှာလည်း

အမင်းမင်းတို့ ဝပ်စင်းခရာ ဤရတနာပူရနန်းတော်ကြီး၏ကျက်သ ရေကို တိုးဖြည့်မွမ်းနေသယောင် ရှိတော့၏။

စစ်ဗိုလ်ကလေးက မြေနန်းပြသာဒ်တော်ကြီးအား ငေးနေရာမှ ဘေးရှိ ချစ်သူ၏ ရွှေဝါရောင်နဝင်းသော မျက်နှာလေးဆီဘက်လှည့်ကာ စိန်းစိန်းစိုက်ကြည့်လိုက်သည်။

“အကြည့်တော်ကလဲ တဆိတ်ရဲလှချည့် မောင်မောင် . . . ခင်ခင်ရှက်ပါတယ် . . . ဆင်ခြင်တော်မူပါဦး . . .”

မိန်းမပျိုက မျက်တောင်ရှည်ကြီးများအား စင်းလျက် မျက်နှက်လေး စွေကာ ချစ်စနိုးအမူအရာနှင့် ခပ်စူစူ တားမြစ်သည်။

“ဪ . . . ခင်ခင်ရယ် . . . မောင်မောင်က ဟို ဝတ်ဆင်းနန်းကိန္နရာလို လျှမ်းထိန်ဝါဝေဝင်းနဲ့ ဆိုတဲ့ တေးထပ် . . .”

စစ်ဗိုလ်လေးမှာ စကားမဆုံးလိုက်ရ။ မိန်းမပျိုက မျက်လုံးလေး ဝိုင်းပြူးကာ ထိတ်လန့်တကြား . . . 'အို . . . မောင်မောင် . . . ' ဟု ဟန့်တားလိုက်သည်။

“ဘာလဲ ခင်ခင် . . . အလန့်တကြား ရှိလှတယ် . . .”

မိန်းမပျိုလေးမှာ အလန့်ပြေဟန်မတူသေး။ ရင်လေးဖိုကာ သက်ပြင်း တစ်ချက်ရှိက်လိုက်သည်။

“ကြမ်းကြား လေကြား မောင်မောင်ရယ် . . . ဒီတေးထပ်ကိုမှ ဆိုပလေ . . . ရွှေစားနဲ့ အသက် နီးစပ် လှတယ် . . .”

စစ်ဗိုလ်လေးကမူ ပမာမခန့် တဟဲဟဲရယ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် အသာ အယာ ညည်းညူလိုက်သည်။

“ဪ . . . တောင်သမန်လယ်စား . . . မင်း ကံနည်းရှာပေတယ် . . . လူသေပေမယ့် မသေပဲကျန် ရစ်ရှာတဲ့ စာကတောင် မလွတ်လပ် လေဘူး”

ဤအကြိမ်တွင်မူ မိန်းမပျိုမှာ ကြောက်လန့်ရာမှ ဒေါသလေး ထွက်သွား ပုံပေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် မျက်နှာ လေးအား မော့၍ ပြောလိုက်သံမှာ အတန်မာနေသည်။

“မောင်မောင်တစ်ယောက်ဟာ ပြောလေကဲလေဆိုတာ ကျနေပြီ . . . မောင်မောင် စွန့်ရဲပေမယ့် ခင့်ကို သနားသဖြင့်ဖြစ်ဖြစ် တစ်ဆိတ် ဆင်ခြင်စမ်းပါဦး . . .”

စစ်ဗိုလ်လေးသည် ချစ်သူ စိတ်ဆိုးသွားမှန်းသိသဖြင့် ဘာမျှထပ်မပြော တော့ပဲ တဟဲဟဲသာ ရယ်မောနေ သည်။ ကျေနပ်သွားဟန်တူသော မိန်းမပျိုကသာ လေအေးလေးနှင့် ဆက်ပြောသည်။

“အစစအရာရာ သတိထားပါ မောင်မောင် . . . ရွှေနန်းတော်တစ်ခုလုံး သူလျှိုတွေ၊ ဒလန်တွေနဲ့ အင်မတန် နေတတ်မှ တော်ရုံကျတာကလား”

ထိုအခိုက် ရှေ့နားမှ လူတစ်ယောက်လျှောက်လာသည်ကို မြင်သဖြင့် မိန်းမပျိုသည် နောက်ဘက်သို့လှည့် လိုက်၍ လေသံကိုမြှင့်ကာ “ဟောဒီ မရွှေစာဥတစ်ယောက်ဟာ အလွန်ကိုခက်တယ် . . . မယ်ဖုရား ကျန်းခန့် တော်မမူလို့ သူ့အားကိုးနဲ့ ကိုယ်တိုင် ဓာတ်စာလေးဘာလေး ထွက်ဝယ်

ပါတယ် . . . ဘယ်ဝင် လေကြော ရှည်နေတယ် မသိဘူး . . . နောက်
တော့ ကျနေပြီ . . .” ဟု ညည်းညူလိုက်သည်။

ရှေ့မှလာသူမှာလည်း အနီးရောက်သော် တန့်ရပ်သွားသည်။

“အလို . . . အဝေးကကြည့်တော့ ဘယ်သူတွေများလဲ မှတ်တယ် . . .
ဗိုလ်မင်းထင်နဲ့ ခင်ဘုန်းတို့ပါ လား . . . နေနဲ့လ ရွှေနဲ့မြပမာ
တင့်သင့်ဖက်လှပါတယ် . . .”

စစ်ဗိုလ်အဆောင်အယောင်ပင် ဆင်ထားသော အဆိုပါလူက ခပ်ရွှန်းရွှန်း
မြှောက်ပင့်၍ နှုတ်ဆက်သည်။ ဗိုလ်မင်းထင်ကမူ တည်ကြည်စွာပင်
ပြုံးလျက် “ဪ . . . ဗိုလ်ကျော်ခေါင်ကိုး . . .” ဟု ဝတ်ကျေ ဝတ်ကုန်
နှုတ်ဆက်၏။ ခင်ဘုန်းကသာ ချိုအေးစွာပြုံးလျက် “ဗိုလ်ကျော်ခေါင်
အလာနောက်ကျနေပါရောလား . . . ဈေးကွဲလှ နီးပြီရှင့် . . . မျှော်သူ
ရှိရင်လဲ စိတ်တော်ခုလို့ ပြန်သွားရော့မယ် . . .” ဟု ရင်းနှီးစွာ ဆိုသည်။

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က မချီသွားဖြစ်ရယ်လိုက်သည်။

“ဒီက ကျွန်တော်များ ကံခေတ္တသူတွေအတွက်တော့ မျှော်သူမရှိပါ . . .
အရေးလေးရှိလို့ ဦးထိပ်တံခါးဆီ သွားစရာရှိလို့ပါ . . . ဈေးဘက်
မဟုတ်ပါဘူး . . .”

ထိုစဉ် တည်ငြိမ်သော ဗိုလ်မင်းထင်က ဝင်ပြောသည်။

“ဘယ့်နယ့်လဲ ဗိုလ်ကျော်ခေါင် . . . ဟိုတစ်ညက လွတ်သွားတဲ့ သူလျှို
တွေ အခုထိ မမိသေးဘူးလား . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ မသိမသာ မျက်နှာပျက်သွားသည်။

“တစ်နေ့တော့ မိမှာပေါ့လေ . . . ဟိုညကလဲ သင်းက မိန်းမဉာဏ်သုံးပြီး ကြိုးတန်းနဲ့ ထောင်လိုက်လို့ပါ . . . နို့မို့ဖြစ်ရင် ကျုပ်စားအကြောင်း ကောင်းကောင်း ပြလိုက်ချင်ပါရဲ့ . . .”

“ဟုတ်ပါရဲ့ဗျာ . . . ဒီလူ ခင်ဗျားနဲ့ရင်မဆိုင်လိုက်ရတာ ကံကောင်းတာပဲ . . . ကျုပ်သာ ဒီလူဆိုရင် နောင် ခင်ဗျားနဲ့မဆုံပါရစေနဲ့လို့ ဘုရားမှာ ဆုတောင်းနေမှာပဲ . . .”

“ကျုပ်ကတော့ သူနဲ့ နောက်တစ်ချို့ တွေ့ပါရစေလို့ နေ့တိုင်းဆုတောင်း နေတာပါပဲ . . .”

ဗိုလ်မင်းထင် မည်သို့မျှပြန်မဖြေမီ ခင်ဘုန်းက ဝင်ပြော၏။

“စကားတော့ကောင်းပါရဲ့ . . . ဗိုလ်ကျော်ခေါင်လဲ အရေးတကြီး သွားစရာရှိနေတယ် ထင်တယ် . . . မောင်မောင်ကော ခင့်ကို အိမ်အထိ လိုက်ပို့ပါလား . . . ဒီမစာဉ်ကို မစောင့်ချင်တော့ပါဘူး . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် မချီပြီး ထပ်ပြီးလိုက်၍ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာ သွားသည်။

“မောင်မောင် . . . ဒီ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နဲ့ စကားပြောရင် သတိထားပြောပါ . . . သူက အရှင်မွေး ညချင်းကြီးပြီး တောင်ထားဝယ်အစုသားမှာ ဗိုလ်တောင် ဖြစ်နေတော့ မင်းပေါက်စိုးပေါက် သိပ်ဘုန်းတောက် နေတယ် . . . ပြီးတော့ ဦးရီးတော်နဲ့ပေါင်းပြီး ဖရန်စစ်မှ ဖရန်စစ် ဖြစ်နေတယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က ထုံးစံအတိုင်း မထီမဲ့မြင် ရယ်မောလိုက်၏။

“ကျော်ခေါင်ငယ်ဟာ မမူလောက်ပါဘူး ခင်ခင် . . . ပြီးတော့ သူဟာ ဖရန်စစ်မှ ဖရန်စစ်ဖြစ်နေပေမယ့် အမျိုးတော့ချစ်တတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ပါ . . .”

“ဒီအရေးကြောင့် ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး . . . သူ ခင်ခင်ကို မှာတမ်းတွေ ပေးဖူးတာ မောင်မောင်ကို ပြောပြီးသားပဲ . . . မနာလိုရှိလိမ့်မယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က ရယ်မြဲရယ်နေသည်။ စကားမူ ဆက်မဆိုတော့ပဲ နှစ်ဦးသား ငြိမ်လျှောက်လာကြသည်။

တဖြည်းဖြည်း ရွှေနန်းတော်အရှေ့ဘက် ဝန်ကြီးမှူးကြီးတို့နေရာ ဝင်းများ အနီးသို့ ရောက်လာကြသည်။ ဤနေရာမှာ လူလည်းပြတ်သဖြင့် ဗိုလ်မင်းထင်က ရပ်လိုက်သည်။

“နေဦး ခင်ခင် . . . အတွင်းတော်သတင်းများလဲ ဘာထူးလဲ . . .”

ခင်ဘုန်းက မျက်စောင်းထိုး၍ ရပ်လိုက်ရင်း . . .

“တန်ပါ . . . အခုမှ . . . ဒီကဖြင့် သတင်းထူးပြောချင်လို့ အရှင်နန်းမတော်ဖုရားထံ မယ်မယ် နေမကောင်းဘူးလို့ ညာခွင့်ပန်ပြီး ထွက်ခဲ့ရတာ . . . သူများ တွေ့ချင်လွန်းလှလို့ ထင်နေလား . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်သည် ချစ်သူအား ပြန်လည်ဆင်ခြေမတုံတော့ပဲ ငြိမ်နေသည်။ ခင်ဘုန်းက ဘေးပတ်ပတ် လည်အား အကဲခတ်ကြည့်လိုက်ပြီး လေသံတိုးတိုးနှင့် ဆိုသည်။

“အတွင်းတော်မှာ ပြောင်းလဲမှုတွေ အတော်ဖြစ်နေတယ် . . . ကင်းဝန် မင်းကြီးဘုရားတို့ကို ပြန်အတိုင်ပင်ပြုနေတယ် . . .”

“ဒါ တကယ်ပဲလား . . .”

“တကယ်ပဲ . . . အားကိုးကြတဲ့ ဖရန်စစ်အရေးပိုင် ဟတ်စ်ကလဲ ပြန်ပြေးပြီမဟုတ်လား . . . မပြေးခင် ဟတ်စ်ကရော၊ ပြီးတော့ အီတာလျံကောင်စစ်ဝန် အဒီဗြောကရော သစ်ကိစ္စမှာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ အကျေအအေးပြုလုပ်ဖို့ အကြံပေးသွားသတဲ့ . . . အပြည်ပြည်နဲ့ ရာဇ ပရိယာယ် ဆုံးခန်းတိုင်လာတော့ ကင်းဝန်မင်းဘုရားကြီးကို ပြန်ကပ် ရတော့တာပေါ့ . . .”

“ဟင် . . . တယ်ဟုတ်ကြတယ် . . . ခလုတ်ထိတော့ အမိတတတ်ကြ သားပဲကိုး . . .”

“ဆုံးအောင် နားထောင်ပါဦး မောင်မောင် . . . နန်းတော်ထဲမှာက စစ်တိုက်ချင်တဲ့အဖွဲ့က ရှိနေသေးတယ် . . . အခု သူတို့ လျှော့ပေး တာက ပရိယာယ်ပဲ . . . ကင်းဝန်မင်းကြီးကို ကုလားဖြူ နိုင်ငံ ကြီးအချင်းချင်း လှည့်တိုက်ပေးဖို့ အသုံးချရုံတင် ရည်စူးထားကြတာ”

“အဲဒီတော့ . . .”

“ကင်းဝန်မင်းကြီးလဲ ဒီအကြောင်းကို ရိပ်မိပုံပေါ်တယ် . . . ဒါကြောင့်လဲ ဒီမင်းနဲ့မိဖုရား ရှိနေသမျှ တိုင်းပြည်ငါးပါးမှောက်တော့မယ်ဆိုတာ သိလို့ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်လေးကို ပြန်နန်းတင်ဖို့ ကြံစည်နေသတဲ့ . . .”

“ဒီသတင်းအမှန်ပဲလား . . . ဘယ်က ကြားသလဲ . . .”

“အမှန်ပဲ မောင်မောင် . . . မယ်တော် ဆင်ဖြူမရှင်မိဖုရား အဆောင်တော်က ကြားရတာပါပဲ . . . အစ တုန်းကတော့ ဆိုဆုံးမလို့ ရမလားဆိုပြီး ဒီမိဖုရားကြီးပဲ ကင်းဝန်မင်းကြီးနဲ့ပေါင်းပြီး သီပေါကိုယ်တော်ကို နန်းတင်ခဲ့ တာပဲ . . . အခုတော့ တိုင်းပြည်ကြီးဖြစ်ပျက်နေတာ မကြည့်ရက်လို့ သူပဲ တစ်ခါ ကင်းဝန်မင်းကြီးနဲ့ပြန်ပေါင်းပြီး ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ကို နန်းတင်ဖို့ ကြံရရှာတော့တာပေါ့ . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်မျာ ကြားရချက်အား မယုံနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်သွားသည်။ ခင်ဘုန်းကသာ ဆက်ပြောသည်။

“ဒါပေမယ့် သတိထားနော် . . . တိုင်တားမင်းကြီးတို့ အသိုက်က ဒါကို သဘောမတူဘူး . . . အရှင်နန်း မတော်ဖုရားနဲ့တိုင်ပင်ပြီး ဘာကြံကြဦးမယ် မဟုတ်ဘူး . . . မှူးတော်မတ်တော် တော်တော်များများဟာ အခု ကင်းဝန်မင်းကြီးဘက် ပါလာကြပြီ . . . ဒါပေမယ့် စစ်တပ်နောက်ခံနဲ့ တကယ်တောင့်တဲ့ လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း ကိုယ်တိုင်က တိုင်တားမင်းကြီးဘက် ပါနေတော့ ဘယ်သူမှ ဖွင့်မပြောရဲကြဘူး . . . ရေနံချောင်းဝန်ကြီး အရာက ကျတာ နမူနာထားပြီး အားလုံးလန့်နေကြတာ”

ဗိုလ်မင်းထင်က ဘာမျှမပြော၊ ငြိမ်နားထောင်နေသည်။ အတန်ကြာမှ မေးခွန်းတစ်ရပ် ပြုလိုက်သည်။

“အခု အကျဉ်းကျနေတဲ့ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ရဲ့ မယ်တော်နဲ့ နမတော်တွေရော ဘယ်နှယ့်လဲ . . .”

“သူတို့ခမျာများတော့ ဒုက္ခပေါ့ . . . မသေရုံတစ်မည် စားသောက်နေရတယ် . . . ကျန်တဲ့လူတွေက လာဘ်တံစိုးထိုးပြီး အစားအသောက်

လေး ခိုးပို့လိုရသေးတယ် . . . သူတို့နဲ့ မြင်စိုင်းကိုယ်တော် ဆီတော့
ဘယ်လိုမှ ကြံပို့လို့ မရဘူး . . .”

“အကျဉ်းထဲမှာ ဘယ်သူတွေရှိသေးလဲ . . .”

“အို . . . ဒါကတော့ အများကြီးပဲ . . . ထင်ရှားတဲ့အထဲကတော့ စော
နော်မောင်နဲ့ တခြား သိန္နီအရေး ကြောင့် ကျနေတဲ့လူတွေရှိတယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်သည် သက်ပြင်းရှိုက်လိုက်သည်။ သိလိုသမျှ သိရပြီ
ဖြစ်သဖြင့် ခေါင်းညိတ်လျက် နေရာမှ စထွက်ရာ ခင်ဘုန်းလည်း ဘေးမှ
လိုက်ပါလာသည်။

နှစ်ဦးသားသည် မြေနန်းပြသာဒ်တော်မှ အရှေ့ဦးထိပ်တံခါးဆီသို့ ဖြောင့်
တန်းစွာ ဖောက်ထားသော မင်း လမ်းမကြီးအတိုင်း ငြိမ်သက်စွာ
လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။

သစ်တပ်မြို့ရိုး အပြင်ပတ်လည် လမ်းတစ်ခုခြားလျက် မင်းလမ်းမကြီး၏
ဝဲယာတစ်ဖက်တစ်ချက်၌ မျူးတော်မတ်တော်ကြီးတို့၏ ဝင်းများရှိသည်။

ဗိုလ်မင်းထင်နှင့် ခင်ဘုန်းတို့သည် သစ်တပ်အပြင်ဘက်ရှိ ပတ်လည်
လမ်းနှင့် မင်းလမ်းမကြီးဆုံရာရောက် သော် လက်ယာ(မြောက်)ဘက်သို့
ချိုးကွေ့လာကြသည်။ ရှေ့တရားရုံးတော်၊ တောင်ခွင်မင်းကြီးဝင်း၊
တိုင်တားမင်း ကြီးဝင်းတို့အား ကျော်လွန်လာခဲ့သည်အထိ စကားမဆိုမိ။
အတွေးကိုယ်စီ နက်လာကြသည်။ မြင်းခင်းအတွင်းဝန် မင်း၏
ဝင်းတော်ရှေ့ကျခါမှ ခင်ဘုန်းက စမေးသည်။

“ဘာတွေ အတွေးနက်လာပါသလဲ မောင်မောင် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်သည် အိပ်ရာမှ လန့်နိုးလာသူအလား ခင်ဘုန်းအား
မော့ကြည့်လိုက်ကာ မရယ်မပြီးနှင့် ဆိုသည်။

“ဪ . . . တိုင်းရေးပြည်ရာတွေဟာ ရှုပ်သထက် ရှုပ်လာတော့
ကိုယ်ရေးအကြောင်းလဲ တွေးမိတယ် ခင်ခင်ရယ် . . . ဒီသီတင်း
ကျွတ်ရင် ချစ်သူနဲ့အတူ ဘုရားသွားကျောင်းတက် ပျော်ပျော်ပါးပါး
နေလိုက်မဟဲ့လို့ ခဲထားတာ အခုတော့ . . .”

ခင်ဘုန်း၏မျက်နှာလေးမှာ ညှိုးကျသွားသည်။ ရှုပ်ထွေးလာမည့် အရေး
တော်များအလယ် မိမိတို့အချစ်ရေး မှာလည်း မည်သို့မည်ပုံ ကြုံရဦး
မည်မသိ။

“ဒါပေမယ့် ခင်ခင် . . . အရေးရယ် အကြောင်းရယ်လို့ ပေါ်လာရင်
မောင်မောင်သွားရာ ခင်ခင် လိုက်မလား . . .”

“မောင်မောင်က ဘယ်သွားမှာလဲ . . .”

“မပြောနိုင်ဘူး ခင်ခင် . . . မောင်မောင်က စကားကုန်ပြောထားတာပါ .
. . ဘယ်နှယ်လဲ . . .”

ခင်ဘုန်းက မျက်ရည်ဝဲလျက် မော့ကြည့်သည်။ မျက်ရည်ဝဲလျက်ရှိသော
မျက်လုံးများမှာ ချစ်သူအား မြတ် နိုးစုံမက်ခြင်း၊ အားကိုးခြင်းတို့နှင့်လည်း
ပြည့်နေ၏။

“မေးနေဖို့ လိုသေးသလား မောင်မောင် . . .”

“မဟုတ်ပါဘူးလေ . . . မောင်မောင်မေးတာ ဖြေစမ်းပါဦး . . .”

ခင်ဘုန်းက ပြုံးလျက် သူ့အားကြည့်သည်။

“မောင်မောင်ခေါ်ရင် သေရွာဖြစ်ဖြစ် ခင်ခင်လိုက်မယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က ရင်ထဲဆိုသွားရင်း ချစ်သူအား ကြိတ်ခဲမနိုင် ကြည့်မိသည်။

ထိုအချိန်၌ ချစ်သူနှစ်ဦးမှာ သံတော်ဆင့်မင်းဝင်းရှေ့သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ရာ နှစ်ဦးလုံး ရပ်လိုက်သည်။

“မောင်မောင် ဝင်လိုက်ဦးမလား . . .”

“တော်ပြီ ခင်ခင် . . . မောင်မောင် အခုအတိုင်းဆို အရေးတကြီး တိုင်ပင်စရာရှိနေတယ် . . . သွားမယ် . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်သည် ချစ်သူအား တစ်ချက် စိန်းစိန်းစိုက်ကြည့်လိုက်၍ ဖြည်းညင်းစွာ အပါးမှ ခွာထွက်ခဲ့သည်။

အတွေးလွန်၍ လမ်းမတော်ကြီးအတိုင်း လျှောက်လာသူ ဗိုလ်မင်းထင်မှာ နတ်ရှင်ရွေး ကင်းရုံးမရောက်မီ . . .

“သွေးသောက် . . .” ဟု လှမ်းခေါ်သံကြားသဖြင့် တုံ့ခနဲ ရပ်သွားသည်။

မော့ကြည့်လိုက်သောအခါ မိမိထံလျှောက်လာသည့် ခုံညားမြင့်မားသည့် ဗိုလ်သူရိန်၏ သဏ္ဌာန်အား မြင်ရသည်။

“ဘယ့်နယ် . . . ဒီနေ့ စနည်းနာထွက်မယ်ဆို . . . ဘယ်လို ဒီရောက်လာလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန် အနားသို့ရောက်လာသောအခါ ဗိုလ်မင်းထင်က တိုးတိုးမေးသည်။

“ပြောပြပါမယ် . . . လာ . . . လာ . . . ဒီနေရာ ခရီးကျလှတယ် . . . ဟိုဘက်သွားရအောင် . . .”

နှစ်ဦးသားသည် နတ်ရှင်ရွေးကင်းအားကျော်၍ လျှောက်လာကြသည်။ နတ်ရှင်ရွေးကင်းရုံးနှင့် ရေနံချောင်း ဝန်ကြီးဝင်းတော်အား ခြားနားထားသော ပြလမ်းရောက်သော် ပြလမ်းအတိုင်း တောင်ဘက်သို့ ဆက်လျှောက်လာကြ သည်။ လမ်းဘေးတစ်နေရာတွင် အရိပ်ကောင်းသော မန်ကျည်းပင်ကြီးရှိရာ ထိုမန်ကျည်းပင်ကြီးအောက် ဝင်းနား လိုက်သည်။

“ဆိုပါဦး . . . ဘယ်နှယ်လဲ . . . အကြောင်းထူးရှိလား . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က မေးသဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်သည် နံနက်က မိမိ ရှမ်းတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ရုပ်ဖျက်ထွက်အသွား တွင် ကြုံခဲ့သည်တို့အား ပြန်ပြောပြသည်။

“အခု ဒီထဲလာတာက သွေးသောက်ကို လာရှာတာပဲ . . . ဒီညနေဝင် လေးချက်တီးအချိန်မှာ လက်ရွေး စင်တပ်မှူးတွေ အစုံအညီ လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းအိမ်တော်မှာ စုဝေးရောက်ဖို့ အမိန့်တော်ရှိတာနဲ့ ကြိုတင်ပြီး အကျိုးအကြောင်းသိရအောင် ထွက်လာတာ . . . ခင်ဘုန်းဆီက ဘာသတင်းထူးသေးလဲ . . .”

ဗိုလ်မင်းထင်က သူ့အလှည့်ရောက်သဖြင့် ခင်ဘုန်းထံမှ ကြားခဲ့သမျှအား ပြန်ပြောပြသည်။ စကားဆုံး သော် ဗိုလ်သူရိန်၏မျက်လုံးများမှာ အရောင်တောက် ကြည်လင်လာသည်။

“ဟုတ်ပြီ . . . ဒီအတိုင်းဆိုရင် လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းဟာ စစ်အုပ်စု ဖွဲ့ဖို့ခေါ် စီးလားရိုက်တာပဲ . . . ဒါ ကျုပ်တို့အခွင့်ကောင်းပဲ . . . ဗိုလ်မှူး တပ်မှူးအစုံမှာ ကျုပ်တို့သိသမျှ ဖွင့်ချရမှာပဲ . . . ဘယ့်နှယ် သဘော ရသလဲ . . .”

“ကြည့်လုပ်ပဲ သွေးသောက်ရယ် . . . ကျွန်တော်တော့ တက်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး . . . ဒီည ကျော်မိုးတံခါး မှာ အစောင့်တာဝန်ကျတယ် . . . ဖြစ်ကော ဖြစ်ပါ့မလား . . .”

“ပြောရမှာပဲ ထင်တယ် . . . အချိန်က ကျလာပြီ . . . တိုင်းခြားသားတို့ အန္တရာယ်ကို ကျုပ်တို့ တပ်မှူး တပ်မင်းတွေ အချိန်မီသိမှ ဖြစ်လိမ့်မယ် . . . ဆိုရေးရှိက ဆိုရမှာပဲ . . . မဆိုသော် နောက် ကျုပ်တို့ဝန်ဖြစ် လိမ့်မယ် . . .”

“သွေးသောက် သဘောပါပဲလေ . . . ဒါပေမယ့် အစစအရာရာ အသွား အလာကအစ ဆင်ခြင်ပါ . . . ကျွန်တော်တော့ ဒီနေ့ စိတ်ခပ်လေး လေးပဲ . . . ဒါထက် ဒီည အပြင် ပြန်ထွက်ဦးမှာလား . . .”

“ထွက်ရမယ် . . . သွေးသောက်ကြီး မြတ်ကျော်နဲ့ ပေါက်လှကို ဟို လွှတ်ဖို့က စီစဉ်ရဦးမယ် . . . အထူးသဖြင့် ဒီညသိသမျှအကြောင်းကို သူတို့နဲ့အတူ အမှာပါးလိုက်ရမှာပဲ . . .”

“ညထွက်ရင် ကျွန်တော့်တံခါးက ထွက်ပါ . . . ဟုတ်လား . . . အရေးမလုပ်ရင်လဲ အမြန်သိပ်ရစေ . . . ကိုယ်က ဦးအောင် ခင်ခင်ကို အရှင်နန်းမတော်ဖုရားထံ တင်ထားနှင့်ရအောင် . . .”

“ကောင်းပါပြီလေ . . . ကဲ . . . လာ . . . ဒီနေရာမှာ ကြာရှည်ထိုင်ပြောနေလို့ မဖြစ်ဘူး . . . လူ အထင်လွဲနေဦးမယ် . . .”

၁၃

ထိုနေ့ နေဝင် သုံးချက်တီးအထိမ်းအမှတ်ဖြင့် ပဟိုရ်စည်တော်လေးဆယ့်လေးချက် ထွက်ပေါ်လာချိန်တွင် ရွှေနန်းတော် သစ်တပ်တောင်ဘက် လက်ယာဝင်းတံခါးမှ မြို့ရိုး ကျော်မိုးတံခါးအထိ သွယ်တန်းလျက်ရှိသော လမ်း မတော်ကြီး၏ထိပ် အရှေ့ဘက်ဘေးလှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း၏ ဝင်းအတွင်း အိမ်တော်ခန်းမဆောင်တွင် နေပြည်တော်၏ ဗိုလ်မင်း၊ တပ်မင်း နှစ်ဆယ်ခန့် စုဝေးရောက်ရှိနေကြသည်။

အိမ်ဦးဘက် အတန်မြင့်ထားသောကြမ်းပေါ်တွင် ခင်းထားသည့်ဖုံပေါ်၌ လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းကိုယ်တိုင် ထိုင်လျက်ရှိသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် မိမိ၏အထက် ဗိုလ်မင်း ဗိုလ်ဦးကြယ်၏ နောက်ပါးမှ ထိုင်ခစားရင်း စုဝေးရောက်လာကြ သူများအား အကဲခတ်မိသည်။ အားလုံးမှာ လက်ရုံးရည်အရာ၌ ထင်ရှားကြသော ဗိုလ်မှူး တပ်မှူးများသာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် စစ်ဗိုလ်အဆောင်အယောင် ဆင်မထားသူတစ်ယောက်အားလည်း တွေ့မိသဖြင့် နံနက်ကအဖြစ် အား တွေးမိ၍ ဝမ်းတွင်းမှ ကျိတ်ပြုံးမိသည်။

“စုံကြပြီလား . . .”

အတွင်းဝန်မင်း၏ မေးသံ ပေါ်လာပြီး လက်ရွေးကြီး လှေသင်းဗိုလ် မင်းကျော်သိဒ္ဓိရန်အောင်က “စုံ ကြောင်းပါ ဘုရား . . .” ဟု ပြန်ကြား လျှောက်တင်လိုက်သည်။

အတွင်းဝန်မင်းသည် အတန်ကြာမှ ရှေ့မှောက်ရှိ ဗိုလ်မှူး၊ တပ်မှူးများ၏ မျက်နှာတို့အား စိုက်ကြည့်လိုက် ပြီး မာကျောပြတ်သားသောလေသံနှင့် စတင်မြွက်ကြားသည်။

“ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းအပေါင်းတို့ . . . သင်တို့အား ယနေ့ အစုံအညီ ခေါ်ယူ စဉ်းဝေးသည်ကို ထောက်ရ၍ အရေးတော်ပေါ်သည်ကို သိကြပြီး ဖြစ်ပေလိမ့်မည် . . . သစ်မှုကိစ္စနှင့် ပတ်သတ်၍ ငါတို့နှင့် ကုလားဖြူ အင်္ဂလိပ် တို့ အချင်းပွားတင်းမာလျက် ရှိသည်ကိုလည်း သိပြီးဖြစ်လိမ့် မည် . . . အရှင်နန်းမတော်ဖုရား၊ တိုင်တားမင်းကြီးဘုရားနှင့် ငါ၏ အလိုမူ အလျှော့မပေးပဲ ဤကုလားဖြူရန်စွယ်အား အပြီးအပိုင် ဆေးကြောသုတ်သင်ပစ်လိုသည် . . . သို့ရာတွင် သတ္တိကြောင် ပျော့ညံ့သူမှူးမတ်များလည်း ရှိသေးရာ ဤသူတို့၏ ဆင်ခြေဆင်လက် တို့ကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးဘုရားမှာ စဉ်းစားတွေးတော၍ မည်သို့မျှ အမိန့်တော် ချမှတ်တော်မမူသေး . . . မည်သို့ဖြစ်စေ . ငါတို့နိုင်ငံအား စော်ကားလာသည့် ဤကုလားဖြူတို့နှင့် တစ်နေ့တွင် ရင်ဆိုင်နှံ့ရမည့် စစ်ပွဲသည် အနီး အမြန် ရောက်ရှိမ့်အံ့ဟု ငါထင်သည် . . . သို့ကြောင့် လည်း လက်နက်လူသူ ပြင်ဆင်စုစည်းရန် ဘုန်းတော်ကြီးဘုရား အမိန့်တော်နှင့် ဝါခေါင်လဆန်း ၂ ရက်နေ့မှစ၍ ကြေးငွေ ထောင်ပေါင်းများစွာ ထုတ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ကို သင်တို့အသိပင် . . .

အရေးဆိုက်သော် စည်းလုံးညီညွတ် တစ်မိန့်တစ်သံတည်းရှိရန် လိုအပ်လှသည်ဖြစ်ရာ ဗိုလ် မင်းတပ်မင်းတို့၏ သဘောထားအသီးသီးကို သိလိုသည်ဖြစ်၍ မခွင်းမချန် ဖော်ပြလျှောက်တင်စေလိုသည် . . . ဤသို့ လျှောက်တင်ချက်ကြောင့် မည်သူမှ အပြစ်ဒဏ် မခံယူစေရ . . .”

အတွင်းဝန်မင်း၏ စကားဆုံးသော် အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်မှာ အပ်ကျသည်ကို ကြားရအောင်ပင် တိတ် ဆိတ်သွားသည်။ ဗိုလ်မှူးတပ်မှူး အပေါင်းတို့မှာ တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦးကြည့်နေမိ ကြသည်။ အတန်ကြာမှ ရွှေလှံတပ် တပ်မှူးဦးစံထွန်းက ပြန်ကြားတင် လျှောက်သည်။

“ကုလားဖြူအား တိုက်ရန်အရေးမှာ ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းတို့ကို မဆိုထားဘိ . . . သွေးသောက်၊ အကြပ်၊ တပ်သားတို့ပါ တက်ကြွလိုလား နေကြ ပါသည် . . . သို့ရာတွင် စစ်ရေးရာ၌ သူရသတ္တိချည်းသာ ပဓာန မဟုတ် . . . အခြေအနေအရပ်ရပ်၊ လက်နက်အမျိုးအစား စသည် တို့မှာလည်း အရေးပါလှပါသည် . . . ကျွန်တော်မျိုးတို့ ဘက်၌ ကိုက် ၈၅ လောက် ခရီးကိုသာလျှင် ကျည်ဆန်ရောက်နိုင်သော သုံးခွေစွပ် တူမီးသေနတ်ကို လူစေ့ မကိုင် နိုင်သေး . . . ရှိသမျှ မီးစာကောက် အမြောက်ဆန်မှာလဲ အလွန်ဆုံး ခရီး ကုလားတစ်မိုင်မျှထက် ပိုမရောက် နိုင်ပါ . . . ကုလားတို့မှာ ကိုက်ပေါင်း ၁၂၀၀ခန့် ခရီးကို ပစ်ရောက်နိုင်သော ဘေးဖွင့်နောက်ထိုး ဟင်ဒလီမာတင်တီ သေနတ်၊ ကိုက်ပေါင်း ၁၅၀၀ခန့် ခရီးကို ပစ်ရောက်နိုင်သည့် ပထက်မြိုက်ခေါ် ရိုင်တတ်သေနတ်၊ တစ်မိနစ်လျှင် အချက်ပေါင်းများစွာ ပစ်ခတ်နိုင်သည့် အပြင် ခရီးငါးမိုင်ထက်မနည်းအောင် အမြောက်ဆန်များ ရောက်ရှိနိုင် သည့်

နောက်ထိုးစက်အမြောက် စသည်တို့အား ကိုင်စွဲသုံးနေကြောင်း ကြားသိရပါသည် . . . သူရသတ္တိအရာတွင် သာလွန်သော်လည်း လက်နက်ချင်းမမျှ၍ အရေးနိုင်ခဲ့ရသော မင်းကြီးမဟာဗန္ဓုလ၏ သာဓက ကလဲ ရှိနေပါသည် . . . အခြားရေးရာများကို မဆွေးနွေးမီ ဤအရေးကို အလေးအနက်ဆွေးနွေးသင့်သည် ထင်ပါသည် . . .”

ဦးစံထွန်း၏ လျှောက်တင်သံမဆုံးမီပင် မင်းကျော်သိဒ္ဓိရန်အောင်က ထသည်။

“တပ်မှူးမင်း ဦးစံထွန်းမှာ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ကုလားဖြူအမြောက်စခန်းကို ဝါးရင်းတုတ်နှင့် အနိုင်ဖို့ခဲ့ရသော အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ တပ်သားများအကြောင်းကို မေ့ဟန်တူပါသည် . . .”

ဦးစံထွန်း မဖြေမီပင် အတွင်းဝန်မင်းက ရှင်းပြသည်။

“မောင်စံထွန်းတင်သည်မှာ လျှောက်ပတ်လှသည် . . . သို့ရာတွင် မည်မျှ လက်နက်သာလွန်သည်ဖြစ်စေ . . . အထောက်တော်များထံမှ သတင်းအရဆိုလျှင် အင်္ဂလိပ်တို့မှာ အီဂျစ်ပြည်အရေး၊ ဆူဒန်ပြည်အရေးတို့ကြောင့် မျက်ဖြူဆိုက်လျက်ရှိသည် . . . မြန်မာ ပြည်အား အလုံးအရင်းနှင့်စစ်ပြုရန်မှာ သင်းတို့ မဖြစ်နိုင်သေး . . . ဤ သည်မှာ ငါတို့၏အခွင့်ကောင်းပင် ဖြစ်သည် . . . ငါတို့၌ လက်နက် ညံ့သည်ဆိုခြင်းမှာ မှန်၏ . . . သို့ရာတွင် ငါတို့၏မဟာမိတ်ဖြစ်သော ဖရန်စစ်တို့က အရေးကြုံလာလျှင် အလုံးအရင်းနှင့်ကူရန် အဆင်သင့် ရှိနေသည်ကိုလဲ သတိပြုပါလေ . . .”

ပရိသတ်မှာ ပြန်ငြိမ်ကျသွားသည်။ တည်ငြိမ်ပြတ်သားသော ဗိုလ်သူရိန်၏ အသံမှာ ပေါ်ထွက်လာ၏။

“မင်းဘုရားကြီး ခွင့်ပြုချက်အရ လျှောက်တင်ပါမည် . . . ထားရင်လဲ ရှင်ရပါမည် . . . သတ်ရင်လဲ ခံရပါမည် . . . သိသမျှ မခြွင်းမချန် တင်လျှောက်ပါရစေ . . .”

“လျှောက်လော့ သူရိန်ငယ် . . .”

“ဘုရားကျွန်တော်မျိုးအနေနှင့် အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူတို့အားလည်း ရွံ့မုန်းပါသည် . . . ဖရန်စစ်တို့အားလည်း မယုံကြည်ပါ . . .”

တပ်မှူးများ အားလုံး၏နှုတ်မှ ဟယ်ခနဲဖြစ်သွားကာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ကုန်၏။

အတွင်းဝန်မင်းက လက်ပြငြိမ်သက်စေ၍ ဗိုလ်သူရိန်အား ဆက်တင် စေသည်။

“အတွင်းဝန်မင်းဘုရားနှင့်တကွ ယနေ့စုဝေးလျက်ရှိကြသည့် ဗိုလ်မင်းတပ်မင်း အပေါင်းတို့မှာ အမျိုးချစ်၍ သူ့ကျွန်မခံလိုသူများ ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ပါသည် . . . သို့ရာတွင် တစ်ဖက်က အင်္ဂလိပ် ရန်ပေါ်နေဗိုက် တစ်ဖက်မှ ဖရန်စစ်တို့ နိုင်ငံအား မဟာမိတ် ယောင်ယောင်နှင့် အပိုင်စီးမည့်အန္တရာယ်က ရှိနေပါသည် . . .”

ပရိသတ်မှာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်သွားပြန်သည်။ ဤအကြိမ်တွင်မူ အတွင်း ဝန်မင်းကိုယ်တိုင် မျက်မှောင်ကြုတ်လျက် မျက်နှာထားတင်းမာသွား သည်။

“သူရိန်ငယ် . . . မိမိပြောသောစကားကို မိမိဆင်ခြင်နားလည်ပါလေ . . .
. မဆင်မခြင် ရာဇဝတ်သင့် မည်ကို မကြောက်လော . . .”

“အရှင့်အကျိုး၊ နိုင်ငံ၊ အမျိုး၊ ဘာသာသာသနာအကျိုး မျှော်ကိုး၍
မိမိရင်တွင်းရှိသည်ကို တင်လျှောက်မိ သဖြင့် ရာဇဝတ်သင့်သော်
ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ ခံပါမည် . . . သို့ရာတွင် ကျွန်တော်မျိုး၏ ဖခင်
ဦးမြတ်ထွန်းမှာ အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူတို့အား အသက်ပေး၍ ကာကွယ်
တိုက်ခိုက်သွားသည်ကို အများအသိပင် . . . ကုလားဖြူလက်ချက်
ကြောင့် ဖခင် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အောက်ပြည်ရန်ကုန်တို့၌
ဘုရားကျွန်တော်မျိုး ကျင်လည်ကျက်စား ကလေးဘဝကို ကုန်လွန်သွား
ခဲ့ရသည်ကို အားလုံးအသိပင် . . . ကုလားဖြူ သိုးဆောင်းအပေါင်းတို့နှင့်
အများဆုံး ပေါင်းသင်းခဲ့ရသဖြင့် သင်းတို့၏အကြံဉာဏ်ဟူသရွေ့ကို
သိခဲ့ရပါသည် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏အသံမှာ မာလာသည်။ တည်ကြည်သောမျက်နှာထား၊
ရဲဝံ့သော အတင်အလျှောက်တို့ကြောင့် အားလုံးမှာ မှင်တက်မိသည့်ပမာ
ငေးကြည့်နေမိသည်။

“ကျွန်တော်မျိုးအနေနှင့် မည်သည့် နိုင်ငံခြားသား စေတနာရှင်ကိုမှ
မယုံနိုင်ပါ . . . အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းကို
အနိုင်ကျင့် သိမ်းယူထားပြီးပါပြီ . . . ဖရန်စစ်တို့ကမူ အင်္ဂလိပ်လက်မှ
မြန်မာနိုင်ငံအား ကယ်တင်လိုဟန် အရိပ်အယောင်ပြု၍ မြန်မာပြည်
မြောက်ပိုင်းကို ချိန်နေပါသည် . . . သက်သေထူရသော် အင်္ဂလိပ်တို့
ရန္တပိုစာချုပ်အရ အနိုင်ကျင့်၍ မြန်မာ့ပိုင်နက်များအား သိမ်းယူသည့်
နည်းတူ ၁၈၆၂ ခုနှစ်၌ ဖရန်စစ်တို့ သည် အာနန်ပြည်ပေါ် အနိုင်ကျင့်၍

ကိုချင်ချိုင်းနားပြည်နယ်ကို သိမ်းယူခဲ့ပါသည် . . . ထိုနည်းတူစွာ နောက်
တစ်နှစ်၌ ကမ္ဘောဇပြည်နယ်အား သိမ်းပြန်ပါသည် . . . မြန်မာပြည်
တွင်မူ အင်္ဂလိပ်ကျူးကျော်မှုအား လက်ညှိုးထိုး ပြ၍ အခြား
တစ်နေရာတွင်မူ အင်္ဂလိပ်နည်းတူ အရှေ့တိုင်းသားများကို ကျွန်စာရင်း
သွင်းနေသော ဖရန်စစ်ကယ်တင်ရှင်တို့၏ စေတနာကို မယုံနိုင်ပါ . . .
ယခုပင် မပိုင်၍ ထွက်ပြေးလေသော ဖရန်စစ်အရေးပိုင် ဟတ်စ်ကို
ကြည့်ပါလေ . . . သူ့ကျွန်မခံလိုသော ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် အဘယ်
နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်အားမျှ ယုံကြည်ရန် မလို ပါ . . . အားကိုးရန် မလိုပါ .
. . မည်သူမြှောက်ပေး၍မှလည်း မြှောက်ရန်မလိုပါ . . . ကိုယ့်အား
ကိုယ်ကိုး၍ ကိုယ့်အခြေအနေအရ ကိုယ် လွတ်လပ်လိမ္မာစွာ ကျင့်သုံး
ဖို့သာ လိုပါသည် . . . ရှင်ကြီးဝမ်းမှလွတ်အောင် ရုန်းသည်မှာ ရှင်ငယ်
ဝမ်းသို့ ကျရသည့် အဖြစ်ကိုလည်း မရောက်လိုပါ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ခေတ္တနားလိုက်၍ မိမိစကား အဘယ်မျှ အောင်မြင်
သည် မအောင်မြင်သည်အား အကဲ ခတ်ရင်း တပ်မှူးများ၏ မျက်နှာများ
ကို လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ တပ်မှူးအားလုံးမှာ ငြိမ်သက်လျက် လေး
လေးနက်နက် တွေးနေဟန် ပေါ်သည်။ ထိုအခါကျမှ ဗိုလ်သူရိန်က
ဆက်လျှောက်တင်သည်။

“ယနေ့အထိ နေပြည်တော်၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်တို့မှာလည်း ကျွန်တော်
လျှောက်တင်ခဲ့သည်တို့ မှန်ကြောင်း သက်သေထူနေပါသည် . . .
အင်္ဂလိပ်၏ ဘေးအန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ပေးရန်ဟု မက်လုံးပြုလျက်
မြန်မာ့စီးပွားရေး အသက်သွေးကြော အချက်အချာမှန်သမျှအား ဖရန်စစ်
တို့ လက်ဝါးကြီးအုပ် ယူပြီးပါပြီ . . . နောက်ဆုံး နင်းကြမ်း သစ်တော

များအား ဆင်ဒီကိတ်ဖွဲ့၍ အပိုင်ယူရန်ပင် ကြံစည်ခဲ့ပါသည် . . . ဤသို့ မြန်မာ့လက်မှ ရသမျှ အမြတ်ထုတ် ယူခဲ့သော်လည်း ယခု မြန်မာနှင့် အင်္ဂလိပ်တို့ စစ်မက်ပင် ပြိုင်ရလှလှအခြေ၌ အရေးပိုင် ဟတ်စ်သည် ကိုယ်လွတ်ရုန်း ရှောင်ထွက်သွားပါလေပြီ . . . ဤအချက်တို့မှာ ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ မည်သို့သော အရေးကြီး သည့် ခြေလှမ်းမျိုးကိုမဆို မပြုလုပ်မလှမ်းမီ အလေးအနက် စဉ်းစားထိုက်သော အချက်များ ဖြစ်ပါသည် . . .”

ဗိုလ်သူရိန် စကားဆုံးလျှင်ပင် နောက်မှ အရပ်ဝတ်အရပ်စားနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်က လျှောက်တင်သည်။

“တင်ပါသည် ဘုရား . . . ယခု တပ်မှူးဗိုလ်သူရိန်၏ လျှောက်တင် ချက်တို့မှာ မြန်မာနှင့် ဖရန်စစ်တိုင်း တို့၏ ချစ်ကြည်ရေးကို ပျက်ပြား စေနိုင်ပါသည် . . . ယခုအချိန်ကဲ့သို့ အရေးပေါ်နေခိုက် ရှိပြီးဖြစ်သော မဟာမိတ်ချင်း အထင်အမြင်လွဲမှားမှု မဖြစ်စေရန် အလွန်ဆင်ခြင် ထိုက်သည် ထင်ပါသည် . . .”

ထိုသူအား ဗိုလ်သူရိန်သည် လှမ်းကြည့်သည့်အခိုက်တွင်ပင် ဗိုလ်ကျော် ခေါင်က ဝင်လျှောက်သည်။

“ဝန်စာရေးမင်း ဦးသာဖြိုး၏ လျှောက်တင်ချက်မှာ မှန်ပါသည် . . . တပ်မှူးဗိုလ်သူရိန်ဆိုသော ဤစကားမျိုးအား အင်္ဂလိပ်သူလျှို့ အလို တော်ရိတို့၏ နှုတ်မှ မကြာခဏ ကြားရလေ့ရှိပါသည် . . . ကျွန်တော့် အနေနှင့် လျှောက်တင်ရလျှင် ဤအချိန်အခါသည် ဤသို့ ဝိဝါဒ ကွဲလွဲဖွယ်တို့အား အချိန်ကုန်ခံ ဆွေးနွေးနေရန် မဟုတ်ပါ . . . တိုင်း

နိုင်ငံ၌ ဘေးအန္တရာယ်ရင်ဆိုင်နေရချိန်တွင် လာမည့်ဘေး ရဲရဲ
ပြေးတွေ့ခြင်းသည်သာ ပဓာနဖြစ်ပါသည် . . . သို့လောသို့လော တွေး
တောတွန့်ဆုတ်နေခြင်းမှာ ယောက်ျားသွေးနည်းရာ ကျပါသည် . . .
ဘင်္ဂလားမြို့စား၏ ကျေးကျွန်တို့ စစ်ကိုလိုဟန်ရှိသည် . . . စစ်လိုသူတို့
အား စစ်ကိုပေး၍ ရာဇဝင်ကြွေးအား သွေးနှင့်ပေးဆပ်ရေးကို
မနေးအမြန် စဉ်းစားရန်ရှိပါသည် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ ဒေါသနှင့် ပြည့်လျှံလျက်ရှိသော မျက်လုံးအစုံမှာ
မောက်မာ စော်ကားသော ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ မျက်လုံးများနှင့်
အပြင်းအထန် တိုက်ဆုံမိကြသည်။ ပရိသတ်မှာ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား
ဖြစ်သွားသည်။ ရှေးဦးစွာ စတင် ပြန်လည်စကားဆိုသူမှာ ဗိုလ်မင်း
ထင်ပုဏ္ဏက ဘွဲ့ရ သပြေတန်းခံတပ်မြို့ဗိုလ် ဗိုလ်ဦးကြွယ်ဖြစ်၏။

“ကျော်ခေါင်ငယ်စကားမှာ လွန်ကျူးလှသည် . . . စစ်တို့မည်သည်
တိုက်ရန်မှာ ပဓာနမဟုတ် . . . နိုင် ရန်သည် အဓိကဖြစ်ချေသည် . . .
တပ်မှူးသူရိန်သည် ယောက်ျားသွေးနည်း၍ ဤစကားကိုဆိုသည်မဟုတ်
. . . ယောက်ျားသွေး နည်းသည် များသည်မှာ စကားပိုင်း၌ မပြရာ . . .
စစ်မြေပြင်၌သာ သိရာသည် . . . ကျွန်တော့် သဘော တင်ရသော်
တပ်မှူးသူရိန် လျှောက်တင်ချက်မှာ သင့်မြတ်လှပေသည် . . . ဖရန်စစ်
တို့ကို အားကိုး၍မူ စစ်ကို မပြင်လိုပါ . . . ရှေ့မှကျားရန်ကိုသာ
အာရုံပြုနေသဖြင့် နောက်မှ ကျားဝင်ဆွဲသောအဖြစ်မျိုး မကြုံလိုပါ . . .
ကေသရာ ခြင်္သေ့မင်းတို့မည်သည်မှာ ရှေ့သို့သာမကြည့် . . .
နောက်သို့လည်း ကြည့်တတ်သည့် ထုံးကို နှလုံးမူ သင့်ပါသည် . . .”

ဘုရင်မင်းမြတ် ယုံစားတော်မူသဖြင့် အရေးကြီးသော ခံမြို့ကိုပင် ဗိုလ်လုပ်အုပ်ချုပ်ရသူ ဗိုလ်မင်းထင်ပုဏ္ဏက၏ စကားဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ် ကျော်ခေါင်တို့အသိုက်မှာ မည်သို့မျှ မတုံ့ပြန်သာအောင် ဖြစ်သွားသည်။

စစ်ကိုင်းခံမြို့ဗိုလ် ဗိုလ်ဦးသွယ်၊ အင်းဝခံမြို့ဗိုလ် ဗိုလ်ဦးရဲတို့ကလည်း တညီတညွတ်တည်း ဗိုလ်ဦးကြွယ် အား ထောက်ခံကြသည်။

ရွှေပြည်မှန်ကင်းတပ် တပ်မှူးဦးပြူးက တင်လျှောက်ပြန်သည်။

“ယခုအရေးမှာ မနိုင်သော် ရှုံးရမည့်အရေးသာမဟုတ် . . . သူ့ကျွန် ဖြစ်ရေး မဖြစ်ရေးလည်း ဖြစ်နေပါသည် . . . သူ့ကျွန်မခံဆိုရာ၌ အင်္ဂလိပ် ကျွန်သာမဟုတ် . . . မည်သည့်ကျွန်အဖြစ်မှ မခံလိုပါ . . . သို့ဖြစ်ပါ၍ မည်သည့်လုပ်ငန်းမှ မစမီ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို သေချာ ကျနစွာ ဆင်ခြင်ရပါမည် . . . သို့ရာတွင် ကျွန် တော်တို့ ဆွေးနွေးရာမှာ စစ်ရေး တွင်သာမက ကျွန်တော်တို့ အရေးမပိုင် မမီနိုင်သော အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာအရေးတို့လည်း ပါဝင်နေသဖြင့် ဝန်ရှင်တော် မင်းဘုရား ကြီး၏ အဆုံးအဖြတ်သည် အခရာဖြစ်၍ အရှင်ဘုရား၏ အဆုံးအဖြတ် ကို မိန့်ကြားပါရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါသည် . . .”

တပ်မှူးတို့၏ တင်လျှောက်ချက်အား လေ့သင်းအတွင်းဝန်မင်းမှာ အချိန် ကြာစွာ နှုတ်ဆိတ်နားထောင်နေခဲ့ သည်။ နားထောင်နေစဉ် စိတ်တွင်း၌ လည်း မကျေနပ်မှု၊ ဒေါသထွက်မှုတို့ ရောယှက်ပေါ်ထွက်နေ၏။ လေ့ သင်းအတွင်းဝန်မင်းမှာ အာဏာ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့သည့်နေ့မှ စ၍ မိမိစကား၊ မိမိအယူအဆအား ဆန့်ကျင်ပြော ဆိုသူအား မတွေ့ဖူး၊ တွေ့မိလျှင်လည်း သည်းမခံဖူး။ ဤအစည်းအဝေးတွင် သွေးညှိ၍

နောက်တစ်နေ့ညီလာခံတွင် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ အသိုက်အား အနိုင်ယူမည်ဟု ကြံထားသည်။ သို့ရာတွင် မမျှော်လင့်ပဲ တပ်မှူးငယ်တစ်ဦးကြောင့် မိမိ၏အကြံအစည်တို့မှာ ပျက်ရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ မိမိအနေဖြင့် ဖရန်စစ်တို့ ထမင်းရည်ပူလာသဖြင့် လျှာလွှဲ လာသည်ကို မသိမဟုတ်၊ သိပေသည်။ သို့သိသဖြင့် အင်္ဂလိပ်အား အလျှော့ပေးရမည်ဆိုလျှင် ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ အောင်ပွဲသာ ဖြစ်ပေတော့မည်။ မိမိတိုင်တားမင်းကြီးတို့ကိုသာမက မင်းမိဖုရားနှစ်ပါးလုံးအား ပြည်သူတို့ အကြည်ညိုနည်းပါးလာသည်ကိုလည်း ရိပ်မိသည်။ ဤအတိုင်း ဆက်သွားခဲ့သော် အင်္ဂလိပ်ဩဇာ နေပြည်တော်၌ ပြန်တက်ခဲ့၍ နောက်ဆုံးတွင် ညောင်ရမ်းမင်း နန်းရစရာအကြောင်းက ရှိနေသည်။ သီပေါဘုရင်နန်းကျခြင်းမှာ မိမိတို့ လျှောကျခြင်းပင် ဖြစ်၍ ညောင်ရမ်းသာတက်ခဲ့သော် မင်းမျိုးတို့အား သတ်ဖြတ်ခဲ့ရာ၌ တာဝန်မကင်းသည့် မိမိအတွက်မှာ သက်သာလိမ့်မည်မဟုတ်။ အခြေအနေအရ ထွက်လမ်းမှာ စစ်တိုက်ခြင်းသာ မြင်တော့သည်။

ဤသည်တို့အား စဉ်းစားရင်း အတွင်းဝန်မင်းသည် ဗိုလ်သူရိန်အား ကြည့်နေခဲ့သည်။ အတင်အလျှောက် ရဲရင့်သော တည်ကြည်ခံ့ညားသည့် ဤတပ်မှူးငယ်အား ကြည့်နေမိစဉ် မိုးသည်းသောတစ်ညတာဝယ် ဖရန်စစ်သံတံ၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်ကို အမှတ်ရလာသည်။ ထိုခဏတွင်ပင် အတွင်းဝန်မင်း၏ စိတ်၌ ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ခြင်းနှင့် မသင်္ကာမှု တို့ ရုတ်တရက် ပေါ်လာခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် ရွှေပြည်မှန်ကင်း တပ်မှူးဦးပြုံး၏ တောင်းပန်ချက်အား ကြားကြားချင်း ဘာမျှပြန်မဖြေမိ။ မိမိ၏ အာဏာတန်ခိုးနှင့် ဗိုလ်သူရိန်အား

ချိုးနှိမ်လိုက်မည်ဆိုပါကလည်း ၎င်း၏သဘောထားအား တပ်မှူးအများက ထောက်ခံနေသည်ဖြစ်ရာ တပ်မှူးအများ မိမိအား ငြိငြင်ပေတော့မည်။ ဘက်တော်သားစုနေရသော ဤအချိန် တွင် ဤအငြိငြင်မျိုးအား အတွင်းဝန်မင်းသည် မခံရဲ။ ခဏချင်းပင် အတွင်းဝန်မင်းမှာ အကြံတစ်မျိုးရ၍ မိန့်ခွန်းကိုပေးသည်။

"ဗိုလ်မင်းတပ်မင်း အပေါင်းတို့ အသီးသီး တင်လျှောက်ချက်တို့မှာ သင့်မြတ်သည်ချည်းဖြစ်သည် . . . အများသဘောအရ ဤအရေးကို ဆောလျှင်စွာမဆုံးဖြတ်ပဲ နှိုင်းချိန်ဆင်ခြင်သင့်သည်ဆိုလျှင် ငါ့အနေနှင့် လက်ခံရ မည်ပင် . . . အစစ နှိုင်းချိန်ဆင်ခြင်ပြီး၍ အဆုံးအဖြတ် ရောက်လာသောအခါမှ ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းအပေါင်းတို့ ငါ၏နောက်တွင် တစ်သွေးတည်း တစ်သံတည်း ရှိကြစေချင်သည် . . . လောလော ဆယ်တွင်မူ ကိုယ့်တပ်ကို စုစည်းမပျက် အသင့်နေ၍ အရေးပေါ်သော် လူသူနောက်လိုက် တစ်ဦးလျှင် မည်မျှရနိုင်မည်ကို သေချာစိစစ် စာရင်းပြုထားကြပါလေ . . . ဤ အစည်းအဝေးမှာလည်း ဤမျှနှင့် ပြီးလေပြီ . . ."

ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းအပေါင်းတို့က သောင်းသောင်းညီညီ ဝန်ခံကတိပြု၍ ဝပ်တွားအရိုအသေပြုပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဝန်မင်းသည် အတွင်းဆောင်သို့ ကြွဝင်တော်မူ၏။

၂၃

(၇)

ဗိုလ်သူရိန်သည် အရှိန်မပြေသေးပဲ နီးစပ်ရာ တီးတိုးတိုင်ပင်
ထလာကြသော ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းတို့ကြားမှ တိုးထွက်ကာ လှေကားမှ
အလျှင်အမြန်ပြေးဆင်း၍ ဝင်းအတွင်း၌ တွေ့လိုသူအားရှာသည်။

အခန့်သင့်ပင် ခြံဝင်းအနီးတွင် တစ်ဦးတည်း ရပ်နေသော ဗိုလ်ကျော်
ခေါင်အား သွားတွေ့သည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဝဲဘက်တွင် လွယ်ထားသော ဓားရှည်လက်ကိုင်ပေါ်
ယာလက်တင်လျက် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ ရှေ့တွင် မားမားရပ်လိုက်သည်။

“ဘာကိစ္စလဲ . . .”

“မေးဖို့ လိုသေးလား . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က ဗိုလ်သူရိန်၏မျက်လုံးများဆီမှ ဆုပ်ကိုင်ထားသော
ဓားရိုးဆီ ပြောင်းကြည့်လိုက်၏။

“ဪ . . . ဒီလိုလား . . . စိန်လိုက် . . .”

“အချိန် . . .”

“ဒီည တစ်ချက်တီး . . .”

“နေရာ . . .”

“လယ်စားမင်းဝင်း အနောက်ထောင့် . . .”

“လက်နက် . . .”

“စား . . .”

“ကောင်းပြီ . . .”

ထိုအချိန်တွင် အိမ်တော်တက်ဗိုလ်များမှာ ဆင်းလာခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်သည် နေရာမှ လျှင်မြန်စွာ ထွက်ခွာသွားသည်။ ကျန်ရစ်သူ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ မိမိ၏ပခုံးထက် လက်တစ်ဖက်လာတင်သည်ကို ခံလိုက်ရသဖြင့် ထိတ်လန့်တကြား လှည့်ကြည့်သည်။ ဝန်စာရေး ဦးသာဖြိုးပင်ဖြစ်သည်။

“ဘယ့်နယ် ဗိုလ်ကျော်ခေါင် . . . စာရင်းရှင်းကြမှာကလဲ မြန်လှချည်လား . . .” ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ မျက်နှာပျက်သွား၍ “အို . . . ဘာလဲ . . . မဟုတ်ပါဘူး . . .” ဟု ငြင်း သည်။

“မစိုးရိမ်ပါနဲ့ ဗိုလ်ကျော်ခေါင် . . . ဒီသတင်း ဘယ်လိုမှ မပေါက်ကြားစေရပါဘူး . . . ကျုပ်က ခင်ဗျားကို ကူမယ့်လူပါ . . .”

“မလိုပါဘူး . . .” ထိုအခါ ဦးသာဖြိုးသည် ဤအရေးကိစ္စ၌ မိမိဘာမျှစိတ်မဝင်စားသည့်ဟန် ခေါင်းတဆတ်ဆတ်ညိတ်၍ “ကောင်းပါလေ့ . . . ကောင်းပါ . . .” ဟု ဆိုသည်။ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် နှာခေါင်းကောက်နှင့် ဤဝန်စာရေးအား တစ်ချက် မနှစ်မြို့စွာ စွေကြည့်လိုက်၍ နေရာမှ ခွာရန်ပြင်သည်။ သို့ရာတွင် ဦးသာဖြိုးက သူ့ရှေ့မှ ကာဆီးရပ်လိုက်သည်။

“ခင်ဗျား ဒါဘာလုပ်တာလဲ . . .”

“နေပါဦးလေ . . .”

“ဒီမှာ . . . ကျုပ် ဒီနေ့ သိပ်စိတ်တိုနေတယ် . . . ခင်ဗျား ကြားထဲက အဆစ်မပါချင်ပါနဲ့ . . .” ဦးသာဖြိုးကမူ မလျှော့၊ နောက်သို့ ခြေတစ်လှမ်းဆုတ်လိုက်ကာ လက်ဝါးကာ၍ “နားထောင်ပါဦးလေ . . . ခင်ဗျားဟာ အင်္ဂလိပ်သူလျှို့ဝှက်တွေကို သိပ်မုန်းတယ် မဟုတ်လား . . .” ဟု မေး၏။ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က သူ့အား မျက်မှောင်ကြုတ်ကာ ပြန်ကြည့်လိုက်၏။

“အဲဒါ ဘာဖြစ်လဲ . . .”

“ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူးလေ . . . ကျုပ်သာဆိုရင်တော့ သူလျှို့ဝှက်တစ်ယောက်နဲ့ ဓားချင်းယှဉ်မခုတ်ဘူး . . .”

“ဘာပြောတယ် . . .”

“ဪ . . . ကျုပ်သာဆိုရင် သူလျှို့ဝှက်တစ်ယောက်နဲ့ ဓားချင်းယှဉ် မခုတ်ဘူးလို့ ပြောတာပါ . . . အထူးသဖြင့် ဗမာဓားသိုင်းကိုသာမက အနောက်နိုင်ငံဓားသိုင်းကိုပါ အီတာလျံတွေဆီက ကျကျနန သင်ယူတတ်မြောက်ထားသလောက် ရန်သူကို ကြိုးတန်းတွေ ဘာတွေနဲ့တောင် အနိုင်ယူဉာဏ်များတဲ့ သူလျှို့ဝှက်မျိုးနဲ့တော့ ကျုပ် တစ်ယောက်ချင်း မတိုက်ဘူး . . .”

မထီမဲ့မြင်ပြုနေသော ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏သဏ္ဌာန်၌ စိတ်ဝင်စားဟန် ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ပြန်မေး လိုက်သောအခါ လေသံမှာ အတန်ငယ်ပျော့နေ၏။

“ခင်ဗျား ဘာဆိုလိုတာလဲ . . .”

ဦးသာဖြိုးသည် ပတ်ဝန်းကျင်အား အကဲခတ်ကြည့်ပြီး . . .

“လာပါလေ . . . ဟိုဘက်နားမှာ အေးအေးဆေးဆေးပြောတာပ . . .”

ဟု ဆိုရင်း ရှေ့ဆောင်ထွက် သွားရာ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ ဟန်မျှပင် မဆောင်နိုင်တော့ပဲ နောက်မှ လိုက်သွားသည်။

အိမ်တော်၏တစ်ထောင့် လူရှင်းရာ၌ ထိုင်စရာတွေ့သဖြင့် နှစ်ဦးသည် ထိုနေရာ၌ ထိုင်လိုက်ကြ၏။

“နေပါဦး ဦးသာဖြိုး . . . ခင်ဗျားက ဗိုလ်သူရိန်ကို အင်္ဂလိပ်သူလျှိုလို့ ဆိုလိုသလား . . .”

ထိုင်မိလျှင်ထိုင်မိချင်း ဦးသာဖြိုး၏အပြောကို မစောင့်နိုင်တော့ပဲ ဗိုလ် ကျော်ခေါင်က စမေးသည်။

“ဆိုလိုတယ် မဟုတ်ဘူး . . . ဆိုတယ် . . .”

“နို့ . . . ဘာလို့ အမိန့်တော်ခံပြီး မဖမ်းလဲ . . .”

“အိုး . . . ဟို . . . ဟို . . . ယုံစားတော်မူလို့ နေမျိုးဘွဲ့တောင်သနားပြီး မြှောက်စားထားတဲ့တပ်မှူး တစ်ဦးကို သူလျှိုမှုနဲ့ ဖမ်းဖို့ဆိုတာက လွယ်တာမှ မဟုတ်ပဲ . . .”

“ဘယ့်နှယ် မလွယ်ရမှာလဲ . . . မင်းကြီး မဟာမင်းလှမင်းခေါင်ကျော်လို မင်းကြီးဘွဲ့တံဆိပ်ရ ဗိုလ်မှူးဝန်ကြီး၊ ရေနံချောင်းမြို့စား ဦးစိုလို

အဓိကပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတောင် အရှင်နှစ်ပါး ငြိငြင်ရင် ရာထူးကျရသေးတာပဲ မဟုတ်လား . . .”

“ဦးစိုကိစ္စမှာက ဦးစိုဟာ ညောင်ရမ်းညီနောင်ဆီ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ဆက်တာလဲ အသေအချာမိတယ် . . . ဦးစိုကိုယ်တိုင်ကလဲ ဝန်ခံတယ် . . . အခုကိစ္စက သူ့ကို သူလျှိုလိုသာဆိုရတယ် . . . အထောက်အထား သက်သေအခိုင်အလုံက မရှိဘူး . . .”

“နို့ . . . ခင်ဗျားက ဘာလို့ သူလျှိုလို့ ဆိုရလဲ . . .”

“ဒီလိုလေ . . . သက်သေ အထောက်အထားတွေက ကျုပ်အနေနဲ့တော့ လုံလောက်တယ် . . . တရားဝင်သည် မဝင်သည်က တစ်ကိစ္စပါ . . . အဲဒါထက် အရှင်နန်းမတော်မိဖုရားယုံအောင် လျှောက်ဖို့က ခက်တယ်”

“ခင်ဗျား ဘယ်လို သက်သေခံရထားသလဲ . . .”

“သက်သေခံမဟုတ်ပါဘူး . . . သဲလွန်စလို့ ခေါ်ရလိမ့်မယ် . . . ပထမ ဟိုညက သံတဲမှာ ဝင်စွန့်သွားတာ မှတ်မိတယ်မဟုတ်လား . . . ဒီလို စွန့်ရဲတဲ့သတ္တိနဲ့ ဒီလို ရန်သူတွေကြားက အလွတ်ရုန်းထွက်နိုင်တဲ့ စွမ်း ရည်ဟာ သာမန်လူမှာ မရှိနိုင် . . . တပ်မတော်က ဗိုလ်မှူး၊ တပ်မင်း များ၌သာ ရှိနိုင်တယ် . . . တစ်ခါ သူနဲ့ တစ်ပါတည်းပြေးတဲ့ အတွင်း သူလျှိုဟာလဲ သွေးသောက်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြန်တယ် . . . ဒီတော့ အကြောင်းကြောင်းကို ထောက်ဆရင် တပ်မှူးတစ်ယောက် အဆင့် အနည်းဆုံးရှိရမယ်လို့ ကျုပ်တွေ့မိတယ် . . . ဘယ်တပ်မှူးသာ မသိတယ် . . . ဘယ်နှယ် . . . ရှင်းရဲ့လား . . .”

“ဆက်ပါဦး . . .”

“ဒီတုန်း သပြေတန်းခံတပ်အနီးမှာ ထွက်ပြေးတဲ့သူလျှို့ကို အသေမိတဲ့အမှု ပေါ်လာတယ် . . . ထွက်ပြေးက တည်းက သူလျှို့ဟာ သူ့ကိုယ်ပေါ်မှာ လျှို့ဝှက်စာပါလို့သာ ပြေးတာ ဖြစ်မှာပေါ့ . . . ဒါပေမယ့် မိတဲ့အခါ ကိုယ်မှာ ဘာစာမှမပါဘူးလို့ ဆိုတယ် . . . ဒီစာ ဘယ်ရောက်သွားလဲ”

ငြိမ်းနားထောင်နေသူ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ စိတ်ဝင်စားလာ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကို ရှေ့သို့ကောင်းကာ . . .

“ဟုတ်ပြီ . . . စိတ်ဝင်စားစရာပဲ . . . ဆက်ပါ . . .” ဟု ပြောလိုက်၏။

“နောက်ဆုံးသဲလွန်စကို နားထောင် . . . ကျုပ် ဒီနေ့မနက်က တစ်နေရာ မှာ အခု ခင်ဗျားကို ပြောနေတဲ့ အကြောင်းတွေကိုပဲ အယုံရဆုံး မိတ်ဆွေ တစ်ဦးနဲ့ ပြောနေမိတယ် . . . အဲဒီက အပြန်လမ်းမှာ ရှမ်းလိုလိုလူတစ် ယောက်က ကျုပ်နောက်လိုက်ပြီး သေကြောင်းကြံတယ် . . . ကံသီလို့ ကြံကြံဖန်ဖန်လွတ်လာခဲ့တယ် . . . ဒီရှမ်း ဟာ ဘယ်သူဖြစ်မလဲ . . . ခုနင်က ကျုပ်နဲ့ ကျုပ်မိတ်ဆွေ ပြောနေကြတဲ့ စကားနဲ့ ပတ်သတ် နေသူတစ်ဦးသာ ဖြစ်ရမယ် . . . မှန်ရဲ့လား . . .”

“မှန်တယ် . . .”

“ပြီးတော့ တိုင်တားမင်းကြီးရဲ့အဆောင်ကိုင်တွေကို တိုက်ခိုက်ပြီး အဲဒီရှမ်းဟာ လွတ်ထွက်သွားတယ် . . . လွတ်ထွက်မသွားခင် ကြီးဝါးသံကို ကျုပ်ကောင်းကောင်းမှတ်မိလိုက်တယ် . . . ဒီညနေ သူ လျှောက်တင်သွားတာ တွေ့နဲ့ ဆက်စပ်ကြည့်စမ်း . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ခါးမှာ ဆန့်ထွက်လာသည်။ သူသည် ဦးသာဖြိုး၏ စကားကို ကောင်းစွာလက်ခံလိုက်ပြီ ဖြစ်၏။

“ခင်ဗျား ဒါကို ဘာလို့ အတွင်းဝန်မင်းဘုရားကြီးဆီ တင်ပြီး သူ့ကိုမဖမ်း လဲ . . .”

“တင်မှာပါလေ . . . အချိန်စောင့်နေတာ . . . ဒါပေမယ့် တင်သာတင် ရမယ် . . . မင်းဘုရားကြီးလဲ သူ့ကို ဖမ်းသာမှာ မဟုတ်သေးဘူး . . . ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ အခု ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့အသိုက် ခေါင်းထောင်လာ လို့ မင်းဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းတွေကို သိမ်းသွင်း အားစု နေရတယ် မဟုတ်လား . . . မခိုင်လုံပဲ အရေးပါတဲ့ တပ်မှူးတစ်ယောက် ဘယ်အဆုံးခံနိုင်မလဲ . . . ဒီနေ့ဆို ကြည့်လေ . . . ထိပ်သီး ဗိုလ်မင်း တွေဟာ သူ့ဘက်ပါနေတယ် . . . အရမ်းလုပ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နှင့် နားထောင်နေရာမှ တစ်စုံ တစ်ခုအား သတိရလာသည်။

“ဒါထက် ဟိုညက ဖြစ်ပုံရော၊ သူလျှိုအသေမိတဲ့ကိစ္စရော ဆက်စပ် တွေးလိုက်ရင် တခြားဗိုလ်တစ်ယောက် လဲ ပါရမယ်လို့ ခင်ဗျား မတွက်မိဘူးလား . . .”

ဦးသာဖြိုး၏မျက်နှာမှာ ကွက်ခနဲ ပျက်သွားသည်။ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ အမေးကို ရုတ်တရက် မဖြေနိုင်အောင် ဖြစ်နေ၏။

“ဘယ့်နှယ် ဦးသာဖြိုး . . . ကိုယ့်တူမနဲ့ လက်ထပ်တော့မယ့် လူကိုတော့ မဖော်လိုဘူးပေါ့ . . . ဟုတ် လား . . .”

“အို . . . အို . . . မဟုတ်ဘူးလေ . . . ကျုပ်က ကျုပ် အရှင်သခင် အကျိုးအတွက်ဆို ဖအေတောင် ချမ်းသာမပေးဘူး . . . ယုံတော့ . . . ဒါပေမယ့် . . .”

“ဒါပေမယ့် . . . ဘာဖြစ်လဲ . . .”

“ဒါပေမယ့် ဗိုလ်သူရိန်အတွက်တောင် သက်သေခံ အရခက်နေတာ . . . ဗိုလ်မင်းထင်အတွက်ဆို သာခက်တာပေါ့ . . . ပြီးတော့ ဗိုလ်မင်းထင် နောက်မှာ ခင်ဘုန်းရှိတယ် . . . ခင်ဘုန်းနောက်မှာ ခင်ဖွားသစ်ရှိတယ် . . . ခင်ဖွားသစ်နောက်မှာ အရှင်နန်းမတော်ဖုရား . . . ကဲ . . . မခက် ပါလား . . . နောက် ခင်ဘုန်းရဲ့ ဖခင် ကျုပ် နောင်ကြီး သံတော်ဆင့်မင်း ဟာဆိုရင်လဲ တိုင်တားမင်းကြီးရဲ့ ဘက်တော်သားမဟုတ်လား . . . ဒီတော့ ဗိုလ်သူရိန်ထက် ဗိုလ်မင်းထင်ကို ထိပါးဖို့က သာခက်တယ် . . .”

“ဒါဖြင့် ခင်ဗျား ဘာလုပ်မလဲ . . .”

ဦးသာဖြိုး၏မျက်နှာမှာ အရေးကြီးသော စကားအား ပြောအံ့ကဲ့သို့ ပိုမို တည်ငြိမ်သွားလျက် လေသံမှာလည်း ပိုမိုတိုးသွားသည်။ “ကျုပ်အကြံက ဒီလိုလမ်းရှည်လိုက်နေရင် အရာ မရောက် ဖင့်နွဲ့ရော့မယ် . . . လမ်းတို တိုနဲ့ အရှင်နှစ်ပါးနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရန်တစ်မီးကို ငြိမ်းပစ်ချင်တယ် . . .”

“ဘယ်လိုငြိမ်းမလဲ . . .”

“ဒီအကြံကိုရတာ ကြာပြီ . . . ဒါပေမယ့် နှလုံးရည်တွင်မက လက်ရုံး ရည်ပါ လိုနေလို့ . . .”

“ဘာလုပ်ဖို့လဲ . . .”

“ဒီလိုလေ . . . အခု အခွင့်ကောင်းပေါ်ပြီ . . . ကျုပ်တို့ တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် ကြံနိုင်ပြီ . . . ခင်ဗျား လူယုံစားသမား ဘယ်နှယောက် ရနိုင်မလဲ . . .”

“ဘာလုပ်ဖို့လဲ . . .”

“ဪ . . . နားဝေးပါဘိ . . . ဒီမှာ . . . ခင်ဗျားက သူလျှိုတစ်ဦးနဲ့ ဂုဏ်ရည်တူထားပြီး စားရေး ပြိုင်မလို့လား . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ တွေ့ဝေသွား၏။

“ပြီးတော့ နိုင်ငံကိုတောင် သစ္စာဖောက်ရဲတဲ့လူဟာ ခင်ဗျားအပေါ်မှာများ သစ္စာစောင့်မယ် ထင်သလား . . . ဥပမာ စားချင်းယှဉ်ရာမှာ စားဦးမှာ အဆိပ်သုတ်ရင် သုတ်ထားမယ် . . . ဒါမှမဟုတ် တစ်နည်းနည်းနဲ့ ခင် ဗျားကို လုပ်ကြံမယ် . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ ခေါင်းရှုပ်သွားဟန်နှင့် “ဒီမှာ ဦးသာဖြိုး . . . ဝေ့မနေနဲ့ဗျာ . . . ခင်ဗျား ဘာလုပ်မလဲ . . . အနည်းဆုံး ကျုပ် စားသမားခြောက်ဦး တာဝန်ခံတယ် . . .” ဟု ပြောလိုက်သည်။

“ဟန်ပြီ . . . ဒီနေ့ ချိန်းတဲ့အတိုင်း သူလာရင် (မလာရင်တော့ တစ်နည်းကြံကြတာပေါ့) ခင်ဗျားရယ်၊ ကျုပ်ရယ်၊ ခင်ဗျား စားသမား နှစ်ဦးရယ်က ရှေ့ကစောင့်မယ် . . . ကျန်တဲ့လေးဦးက ပိတ်ပိုင်းမယ်”

“ပြီးတော့ . . .”

“ပြီးတော့ သူ့ကို အမိအရဖမ်း . . . မိရင် သူ့ကိုယ်မှာရှာ . . . ကျုပ်လိုချင်တာတွေရင် ပြောင်ဖော်ပြီး ဆိုင်ရာအပ်ရုံပဲ . . . မတွေ့ရင် အဆုံးစီရင်ပြီး သူနေတဲ့နေရာမှာ ဦးအောင် ဝင်ရှာရုံပဲ . . . ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူလျှိုတစ်ယောက်တော့ သွားမြဲလမ်းသွားရမှာပဲ . . . ဘယ့်နယ်လဲ . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် ဦးသာဖြိုး၏ မျက်နှာအား ထိတ်လန့်တကြား မော့ကြည့်မိ၏။ သူ့အနေနှင့် ဘုရင့် တပ်မတော် ဗိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်၍ ရန်သူအား ယောက်ျားပီပီ သွေးအေးအေးနှင့် ရင်ဆိုင်ရဲ၏။ ဦးသာဖြိုး၏ အကြံမှာ မိန်းမဉာဏ်ဆန်လွန်းသဖြင့် လိပ်ပြာမသန့်ဖြစ်မိသည်။ သို့ရာတွင် ခဏ၌ပင် ကြိုးတန်း ထောင်ချောက်မိ၍ မိမိ အရှက်တကွဲဖြစ်ရုံမက အတွင်းဝန်မင်း၏ အမိန့်နှင့် အရာမှ ခေတ္တအချစ်ခွဲရသည်ကို လည်းကောင်း၊ သူလျှိုတို့၏ နိမ့်ကျသောအဖြစ်ကို လည်းကောင်း သတိရမိသည်။

“ဘယ့်နယ်လဲ . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် သက်ပြင်းတစ်ချက် ရှိုက်လျက် အံ့ကြိတ်ရင်း ဖြေသည်။

“စိတ်ချ ဦးသာဖြိုး . . . သူလျှိုတစ်ယောက်ဟာ သွားမြဲလမ်းသွားရစေမယ် . . .”

၁၃

ဗိုလ်သူရိန်သည် လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း အိမ်တော်မှ ထွက်လာပြီး နောက် နတ်ရှင်ရွေးကင်းတွင် ခေတ္တ ဝင် အချိန်ဖြုန်းသည်။ ထို့နောက်

ညဉ့်ဝက်တစ်ချက်တီးအချိန်၌ နတ်ရှင်ရွေးကင်းနှင့် ရေနံချောင်းဝန်ကြီး
ဝင်းကြားရှိ နံနက်က ဗိုလ်မင်းထင်နှင့် အတူလျှောက်ခဲ့သော လမ်း
အတိုင်း တောင်ဘက်သို့ ကုန္တမပျက် ထွက်ခဲ့သည်။ လူပြတ် သော
တစ်နေရာတွင် သွက်လက်စွာ အနောက်ဖက်သို့ချိုး၍ တောင်မျက်နှာ
မင်းလမ်းမအား ကျော်လိုက်သည်။ ဗန်းမော်ဝန်မင်းဝင်းထောင့် ရောက်
သော် မှောင်ရိပ်ခိုလျက် အခြေအနေကို ခေတ္တ အကဲခတ်ကြည့်လိုက်
သည်။

ဗန်းမော်ဝန်မင်းဝင်းနှင့် မလှမ်းမကမ်း တောင်မျက်နှာ မင်းလမ်းမကြီးနှင့်
သစ်တပ်တော်တောင်ဘက် ဝန်ကြီးမင်းကြီးတို့၏ ဝင်းဘေးရှိ ပြလမ်း
ဆုံရာထောင့်၌ တောင်ထားဝယ်ကင်းရုံးသားများမှာ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏
ဩဇာခံများဖြစ်သဖြင့် ခေတ္တ အထူးဂရုစိုက် အကဲခတ်မိ၏။

မည်သို့မျှ အခြေအနေ ထူးခြားသည်ကို မတွေ့လေမှ ဗိုလ်သူရိန်သည်
မြက်ခင်းများအား ဖြတ်လျက် အနောက်ဘက်သို့ ဆက်လျှောက်လာ
သည်။

တောင်သမန် လယ်စားမင်း၏ ခြံဝင်းမှာ သစ်တပ်တော်၏ အနောက်
တောင်ထောင့်တည့်တည့်တွင် ရှိ၍ ၎င်းသို့ရောက်ရန်မှာ ပြလမ်းကို
ကျော်ရပေမည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် တောင်သမန်လယ်စားမင်း ဝင်းအရှေ့ဘက်
ကပ်လျက်ရှိသော အနောက်ဝန်ဟောင်း ဦးပုလေး၏ ဝင်းနှင့် မျက်နှာ
ချင်းဆိုင် ပြလမ်း၏ ဤမှာဘက်တွင် ရပ်လိုက်၏။

မိုးပြင်၌ လဝန်း စက်ဝိုင်းထက်ဝိုင်းခန့်သည် မွန်းတည့်လုနီးနီးရှိပေပြီ။
ဗိုလ်သူရိန်ရပ်နေရာ၌ သစ်ပင်များ ပေါက်လျက်ရှိကာ အနောက်
ဘက်ယိမ်းရုံကျဆင်းနေသော သစ်ရိပ်များသည် ပြလမ်းအား ကျော်လွှမ်း
လျက်ရှိ၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် သစ်ရိပ်များအားခို၍ ခြေသံမကြားအောင်ဖော့နင်းလျက်
ပြလမ်းအား ဖြတ်ကျော်လိုက် သည်။ ဘေးရန်မသိပဲ အနောက်ဝန်မင်း၏
ဝင်းထောင့်သို့ရောက်လာ၏။ ထိုမှတစ်ဖန် တောင်သမန်လယ်စားဝင်း
ထောင့်သို့ ကူးခဲ့ပြန်သည်။

တောင်သမန် လယ်စားမင်း၏ ဝင်းမှာ လယ်စားမင်း အကွပ်မျက်ခံရပြီး
နောက်မှစ၍ လူသူကင်းမဲ့ကာ တိတ် ဆိတ်ငြိမ်သက် မှောင်နှင့်မည်းမည်း
ရှိနေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် လရောင်ကျပုံအား ချင့်တွက်လျက် အရိပ်ခိုကာ ခြံဝင်း
အရှေ့မျက်နှာတစ်လျှောက်ကပ်၍ မြောက်ဘက်သို့ သတိနှင့် လျှောက်
လာသည်။

ဤသို့ သတိမူမိခြင်းသည်ပင် ဗိုလ်သူရိန်အတွက် ကံလှခဲ့ရသည်။
ခြံတစ်ဖက်ထောင့် မရောက်မီ ငါးကိုက် အလိုတွင်ပင် ခြေသံလိုလို
ကြားမိသဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်သည် ချက်ချင်းရပ်လိုက်ကာ လက်အား ဓားရိုး
ပေါ် အသင့်တင်လျက် ကိုယ်အား ဝင်းခြံတွင် ကျောက်ကပ်မှီ၍ အသာငြိမ်
စောင့်နေသည်။

မကြာမီပင် ဓားအဖွေးဖွေးနှင့် ခြံထောင့်ကိုလွန်၍ လူသုံးဦး
ပေါ်လာသည်။ ဗိုလ်သူရိန်အတွက် မပြေးသာတော့။

လူသုံးဦးမှာလည်း ဗိုလ်သူရိန်အား မြင်သည့်ခဏ၌ ဆိုင်းတွဲမနေပဲ သူ့ထံ တစ်ဟုန်တိုး ပြေးဝင် တိုက်ခိုက်သည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဓားအား အိမ်မှ ထုတ်ထုတ်ယမ်းယမ်း အားသွန် ကာကွယ်လိုက်ရ၏။ ရှေ့ဆုံးမှဝင်၍ ရင် ညွှန်ဆီ ချိန်ထိုးလိုက် သူ၏ ဓားမှာ ဗိုလ်သူရိန်၏ ဆီးကာလိုက်သော ဓားနှင့် အရှိန်ပြင်းစွာခိုက်မိပြီး မီးများပွင့်ထွက်လာ သည့်ခဏ၌ ရန်သူ၏ဓားမှာ လွင့်စဉ်ထွက်သွား လျက် ရန်သူမှာလည်း မြေပြင်သို့ အရှိန်နှင့် လဲကျသွား၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် သွက်လက်စွာ တစ်ဖက်သို့ ခုန်တိမ်းလိုက်လျက် လွင့်စဉ်သွားသော ဓားအားလည်း ကောက်ယူပြီးပေပြီ။

ဗိုလ်သူရိန်၏ လျင်မြန်သွက်လက်မှုကြောင့် ရန်သူများမှာ ကြက်သေ သေကာ တန့်ရပ်သွားသည်။ ဤအခွင့်ကောင်းအား လက်မ လွှတ်စေပဲ ဗိုလ်သူရိန်သည် လျင်မြန်စွာ ဦးနှောက်ကို အသုံးချ၏။

မိမိအား မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်းမပြုပဲ ရုတ်တရက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် သည်ကို ထောက်၍ ရန်သူများမှာ မိမိအား တရားဝင်ဖမ်းဆီးရန်မဟုတ်။ ချောင်းမြောင်းလုပ်ကြံရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိမှန်း သိသာနေသည်။ တစ်ဖန် နေရာ အနေအထားကလည်း ဤနေရာတွင်ရပ်ခံက ခြံဝင်းနှစ်ခုကြား ညှပ်မိနေမည်ကို သိသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့သို့တက် ခုတ်အံ့ဟု ဟန်ပြ ခြောက်လှန့်၍ ရန်သူများတွန့်သွားခိုက် ကိုယ်ကို အရှိန်နှင့်ဆွဲယူကာ ပြလမ်းဆီသို့ ပြန်ဆုတ်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်သူရိန် ခြံထောင့်သို့ ရောက်သည်မှာ အချိန်မီရုံဖြစ်သည်။ အကြောင်း မှာ ခြံတစ်လျှောက် အနောက်ဘက် ဆီမှ ရန်သူသစ်နှစ်ဦး၊ အရှေ့ဘက်

ဆီမှ ပြလမ်းအားကူးကာ ရန်သူသစ်သုံးဦး ပြေးလာကြသောကြောင့် တည်း။

ရန်သူရှစ်ဦး၏ ဝိုင်းဝန်း တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံရသူ ဗိုလ်သူရိန်အတွက် ထွက်လမ်းမှာ နှစ်ရပ်သာရှိသည်။ တစ်ရပ်မှာ တောင်ဘက်သို့ ဆုတ်ပြေးရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တောင်ဘက်၌ အိမ်ခြံဝင်းများ ကာဆီးလျက် လူပြတ် လှသည်။ တစ်ရပ်မှာ ပြလမ်းအတိုင်း အနောက်ဘက်သို့ ဆုတ်ပြေးရန်ဖြစ်သည်။ ဤအတိုင်း ဆုတ်နိုင်ခဲ့သော် နောက်တစ်ပြကျော်ကျော်၌ လက်ယာကြောင်း ကင်းရုံးရှိသဖြင့် ရန်သူများ သူ့အား လိုက်ရဲတော့မည်မဟုတ်။

သို့ရာတွင် ဗိုလ်သူရိန်၏ အကြံအား ရိပ်မိဟန်ဖြင့် ရန်သူများသည် အရှေ့၊ မြောက်၊ အနောက် သုံးရပ်ပိတ် လျက် ပစောက်သဏ္ဌာန် ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်လာသည်။

တော်ပါသေး၏။ ရန်သူတစ်ဦးမှာ လက်နက်မဲ့နေ၍ မိမိလက်တွင်း၌ ဓားနှစ်စင်းရောက်နေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဓားနှစ်လက်အား ကျင်လည်စွာ အသုံးချလျက် ဝဲယာညှပ်တိုက်နေသော ရန်သူများအားခုခံရင်း ပြလမ်းကိုကျော်ကာ မသိမသာဆုတ်လာခဲ့သည်။ ပြလမ်းကိုကျော်မိ၍ စောစောက အရိပ်ခိုခဲ့သော သစ်ပင်ကြီး အရောက်တွင် ဗိုလ်သူရိန်မှာ တအားတက်လျက် သစ်ပင်စည်အား ကျောပေးကာ ဆက်လက် တုံ့ပြန် ထိုးခုတ်နေရသည်။

ထိုအခိုက်ဝယ် နောက်နားမှ ရန်သူတစ်ဦးသည် ရှေ့တိုးထိုးဝင်ကာ အပြင်းအထန်ဝင်တိုက်၏။ လရောင် ကြောင့် ရန်သူ၏သဏ္ဌာန်အား ဗိုလ်သူရိန်သည် ကောင်းစွာမှတ်မိသည်။

“ဪ . . . ကျော်ခေါင်ငယ် . . . ဒါလားကွယ့် ယောက်ျားသွေး . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် ဘာမျှပြန်မပြော။ သူ၏ဓားကိုသာ သဲသဲမဲမဲ အသုံးချနေသည်။

ထိုးခုတ်ခုခံရင်း ဗိုလ်သူရိန်သည် ရန်သူတို့၏တိုက်ခိုက်ပုံကို လေ့လာခြင်း အားဖြင့် မိမိအား အသေသတ်လို သည်ထက် လက်ရဖမ်း လိုသောသဘောကို ရိပ်မိလာသည်။ ဤသို့ ရိပ်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်သူရိန်သည် မိမိ၏ တိုက်နည်းကို ပြင်လိုက်သည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်ထံမှ ရှောင်လွှဲ၍ ဘေးတစ်ဖက်စီမှ ဝိုင်းရန်ကြံနေသူများအား တစ်လှည့်စီ အပြင်းအထန်ဖြိုခွဲ၏။ ခဏချင်း မှာပင် လူနှစ်ယောက် မြေပြင်သို့ ပုံလဲကျသွားသည်။

ပထမတန်းဓားသမားများ ဟုတ်ဟန်မတူသည့် ကျန်လေးဦးမှာ လူနှစ်ဦး လဲသွားသည်ကို မြင်သည်နှင့်တစ် ပြိုင်နက် ရှိခန့် နောက်သို့တွန့်သွား သည်။ ဤအခွင့်ကိုယူကာ ဗိုလ်သူရိန်သည် ရှေ့ကကျန်ရစ်သူ ဗိုလ် ကျော်ခေါင်အား မဲတိုက်သည်။ ရေရှည်မတိုက်ရ။ ဓားနှစ်လက်နှင့် ဖြစ်သဖြင့် အပေါ်စီးရနေသူ ဗိုလ်သူရိန်သည် ခုတ်ဝင်လာ သော ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ ဓားအား ဘယ်ဓားနှင့် ခံလိုက်သည်။ ခုတ်ချက်မှာ ပြင်းသဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်၏ ဘယ်ဓားမှာ လွင့်ကျသွားသည့်နည်းတူ ဗိုလ် ကျော်ခေါင်မှာလည်း ယိမ်းယိုင်သွားသည်။ ခဏမှာပင် ဗိုလ်သူရိန်၏

ညာဓားဦးသည် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ လက်ဝဲဘက်ပေါင်ကို ထိုးဝင်စိုက်နှစ်သွား၏။

ကျန်လူများ၏ နှုတ်မှ “ဟယ်” ခနဲ အာမေဇိုင်တံသံ ပေါ်လာ၏။ အဖြစ်အပျက်မှာ မြန်ဆန်လွန်းသဖြင့် အား လုံးမှာ ကြက်သေသေလျက် ဝိုင်ကြည့်နေမိကြသည်။ အခွင့်ကောင်းကို လက်မလွှတ်သော ဗိုလ်သူရိန်သည် ဤ အကြိမ်တွင်မူ လက်ထက် ခြေကိုအားကိုးကာ ချာခနဲလှည့်၍ တောင်ဘက်ဆီသို့ ဦးတည်ပြေးထွက်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် အချိန်မီပင် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် မြေပေါ်သို့ ဒူးထောက်ကျလျက်မှ အားယူ၍ ဓားမြှောင်တစ်လက်နှင့် လှမ်းပစ်လိုက် ၏။ ဓားမြှောင်သည် လေထဲတွင် အသံမြည်ပဲပျံသွားကာ ကိုက်နှစ်ဆယ်ခန့်၌ ရောက်နေပြီ ဖြစ်သော ဗိုလ်သူရိန်၏ လက်ဝဲဘက်ပခုံးသို့ ထိုးစိုက်လာသည်။ ဗိုလ်သူရိန်၏ ကိုယ်မှာလည်း ပြင်းထန်လှသော ဓားမြှောင်၏ အရှိန်ကြောင့် ရှေ့သို့ငိုက်ကျသွားကာ လဲမည်သို့ဖြစ်သွားသည်။

“ဘာငေးနေကြတာလဲ . . . ဟိုမှာထိသွားပြီ . . . လိုက်ကြပါတော့လား”

မြေပြင်၌ လဲလျက်ရှိရာမှ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က အမိန့်ပေး၏။ ထိုအခါကျမှ ဝိုင်နေကြသူများသည် လှုပ်ရှား လာကာ မှောင်ထဲတွင်ပျောက်သွားသော ဗိုလ်သူရိန်၏နောက်သို့ ထိုးလိုက်ကြသည်။

ပြင်းထန်သောဓားချက် ပခုံး၌မိသွားသည့်အခိုက်၌ ဗိုလ်သူရိန်သည် ရန်သူများမှာ မိမိအား အသေလုပ်ကြံ ရန်ပင် ဝန်လေးတော့မည် မဟုတ်ကြောင်း နားလည်သွားသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် နာကျင်လှသည့်

ဒက်ရာအား အမှု မထားနိုင်တော့ပဲ မှောင်ရိပ်များအားခိုလျက် ခြေက
သယ်နိုင်သမျှ အားကုန်ပြေးခဲ့ရသည်။

ကံအားလျော်စွာပင် မိမိပြေးခဲ့သည့်ဘက်၌ သစ်ပင်ကြီးများပေါများ၍
အရိပ်ထူထပ်သည့်အပြင် ဝင်းခြံများ လည်းရှိသဖြင့် ခြေရာဖျောက်
ကွေ့ကောက်ပြေးရန် အကွက်ကျနေကြောင်း ဗိုလ်သူရိန်သည်
တွေ့ရ၏။

သို့ရာတွင် နှစ်ဝင်းခန့်ကျော်မီလျှင်ပင် ဗိုလ်သူရိန်သည် ဝမ်းသာမှု
ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရသည်။

ပခုံး၌စိုက်လျက်ရှိသော ဓားမြှောင်မှာ ပြေးခါမှ ပိုစိုက်ဝင်လျက် အသည်း
ခိုက်မျှနာကျင်စေသည်။ ဆွဲနှုတ်ပါ လျှင်လည်း သွေးထွက်ပေါက် ဖွင့်ပေး
ရာ ကျနေပေတော့မည်။ ယခုပင်လျှင် သွေးတို့ စီးသွန်ကျစပြုနေပေပြီ။

ဗိုလ်သူရိန်သည် အားတင်း၍ပြေးသည်။ ပြေးရင်း နီးစပ်ရာ ဝင်းတစ်ခုခု
အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်တိုင်ကြား ခို လှုံရမည်လောဟု စဉ်းစားမိသည်။
သို့ရာတွင် ခဏချင်း၌ပင် အတွေးတစ်မျိုးပေါက်မိပြန်၏။

မိမိအား ယခုလုပ်ကြံသူတို့ နောက်ပါး၌ တန်ခိုးဩဇာကြီးသူတစ်ဦးဦး
မပါဟု မည်သူ ဆိုနိုင်မည်နည်း။ ဤသို့ပါဝင်ခဲ့သော် မျူးမတ်အသီးသီး
သူဂိုဏ်းဝင်၊ ကိုယ့်ဂိုဏ်းဝင် ဖြစ်နေသည့်အချိန်ဝယ် မည်သူ့အားမျှ
မယုံရဲ။ ခရီးတိုရန် လုပ်ကြံခြင်းကိုသုံးလျက် မအောင်မြင်သည့်
နောက်ပိုင်း၌ ရန်သူတို့သည် ခရီးရှည်နည်းဖြင့် အမှုဆင် ဖမ်းဆီးချင်
ဖမ်းဆီးပေလိမ့်မည်။ ဤဘေးကိုလွတ်ရန်မှာ ယခုအချိန်မှစ၍
မိမိအားကိုးနိုင်သူ ဗိုလ်မင်း ဗိုလ်ဦးကြယ်၊ ခင်ဘုန်း စသူတို့နှင့်

မတွေ့မချင်း မိမိအတွက် ခြေရာဖျောက်နေနိုင်ရန် အရေးကြီးပေသည်။
ဗိုလ်သူရိန် နောက်ဆုံးရ သောအကြံမှာ နီးစပ်ရာခြံဝင်းတစ်ခုခုအတွင်းသို့
တိတ်တဆိတ် ခိုးဝင်ကာ ရန်သူများကျော်လွန်သွားသည်အထိ သို့မ
ဟုတ် စိတ်ပျက်ပြန်သွားသည်အထိ ပုန်းအောင်းနေရန်ဖြစ်သည်။

ဒဏ်ရာမှာလည်း တစ်စထက်တစ်စ နာကျင်ကိုက်ခဲလာလျက်
သွေးတို့မှာလည်း အကျီတစ်ခုလုံး ရွဲရွဲစီနေ ပေပြီ။ ပြေးရင်းပင်
အားဆုတ်စပြုသည်ကို သတိပြုမိ၏။ ရှေ့ခြံထောင့်တစ်ခုရောက်သော်
ဗိုလ်သူရိန်သည် စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်လိုက်၍ ရှေ့ဆက်မပြေးတော့ပဲ
လက်ဝဲဘက်သို့ ချိုးဝင်ကပ်လိုက်၏။ ကံအားလျော်စွာပင် ဤနေရာမှာ
မှောင်ရိပ်ကျနေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ရင်ခေါင်းသာသာမြင့်သော ခြံဝင်းအား အားပြုဆွဲယူ
ခုန်တက်လိုက်၏။ သို့ရာတွင် စိတ် သွားရာ ကိုယ်မပါ။ စိုက်ဝင်နေသော
ဓားအား နှံ့သွင်းလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားသဖြင့် နာကျင်လှသော
ဒဏ်ကြောင့် မြေပြင်သို့ ပြန်လန်ကျလာသည်။

ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ ဗိုလ်သူရိန်မှာ မိမိကိုယ်မိမိ အတန်ပင်
အားအင်ပျော့နေမှန်း ရိပ်မိလာသည်။ နောက်ဆုံး အားခဲကာ ဆွဲယူ
လိုက်ပြီး စည်းရိုးထိပ်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မျက်စိမှိတ်ကာ
တစ်ဖက်သို့ လှိမ့်ချလိုက်၏။ ဒဏ်ရာမှ စူးစူးဝါးဝါး တစ်ချက်နာကျင်
သောဒဏ်ကို ထပ်မံခံစားလိုက်ရပြီး တစ်ဖက်မြေပြင်ပေါ်သို့ ခြေချမိမှန်း
သတိထားလိုက်မိသည်။

စိတ်တုံးတုံးချလိုက်မိပြီဖြစ်၍ အားမှာ သိသိသာသာ လျော့လာသည်။ အများနှင့် တစ်ယောက် အားသွန်ခုံခံ တိုက်ခိုက်ရခြင်း၊ ပြေးလွှားခဲ့ရခြင်းနှင့် ဒဏ်ရာ၏သွေးလွန်မှုတို့ ပေါင်းစည်းနှိပ်စက်ခဲ့သဖြင့် လူမှာ ဒဿိဒယိုင်ဖြစ် ကာ မျက်စိများ ပြာဝေစပြုသည်နှင့်အမျှ ဦးခေါင်းလည်း မူးနောက်လာ၏။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် အုပ်ကောင်း၍ လဲလျောင်းပုန်းအောင်းဖွယ်ကောင်းသော စံပယ်ပန်းရုံကြီးအားလည်း တွေ့ရသဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်သည် အားခဲကာ လျှောက်သွားသည်။ ပန်းရုံနား ရောက်သည့် အခိုက်တွင်ပင် လူမှာ မဟန်နိုင်တော့ပဲ ထိုးလဲကျသွားသည်။ ဤသည့် အခိုက်တွင်ပင် မမျှော်လင့်သောအဖြစ်ကို ဗိုလ်သူရိန် ကြုံကြိုက်လိုက်ရ၏။ ထိုးလဲကျသွား၍ မရှေးမနှောင်းပင် မတိုးမကျယ် ထိတ်လန့်ယောင်ရွတ်လိုက်သည့် သာယာသော မိန်းမပျိုတစ်ဦး၏ အသံကို ဗိုလ်သူရိန် ကြားရသည်။ မြေပြင်ဝယ် လဲကျလျက်ရှိရာမှ ဦးခေါင်းကို အားတင်းမော့ကာ အသံလာရာသို့ ကြည့်လိုက်မိသည်။

ပြာဝေသော မျက်လုံးများကြောင့် ရုတ်တရက်သော် မသဲကွဲ။ အတန်ကြာမှသာ သဏ္ဌာန်သည် မပီသတစ် ချက် ပီသတစ်ချက်နှင့် မျက်လုံးဝယ် ထင်လာသည်။

ရှေးဦးစွာ သတိထားမိသည်ကား အပြာနုရောင်ထင်ရသော ကတ္တီပါပုံတော်ဖိနပ်ထက် ဝင်းဝါတင့်ရွန်းသည့် ခြေဖမိုးလေးများ၊ ထို့နောက် ရွှေရည်ဖျော့ဖျော့အသွေး ထဘီအင်္ကျီတို့နှင့် ဘက်ညီပြည့်တင်းသော ကြော့ရှင်းသည့် ကိုယ်နေ၊ ဖားဝေဝေနှင့် ခပ်ပြေပြေလျှောလျက်ရှိသည့် နီလာရောင် ပိုးတဘက် လွှမ်းကာရှိနေသော ပန်းဝန်းဝန်းမှသည် သန့်ရှည်သွယ်သည့် လည်တိုင်ကိုလွန်သော် . . .

နမုက်နာအားငေးလျက် သတိလွတ်လွတ်မှ ဗိုလ်သူရိန်သည် အိပ်မက်
ပေလောဟု ဝိုင်မော တွေးတောနေမိသည်။

ခဏ၌ပင် ဗိုလ်သူရိန်သည် ရှိသမျှအားကိုစုရုံး၍ နေရာမှထလိုက်သည်။
နှုတ်မှလည်း တောင်းပန်သံသဲ့သဲ့ ထွက်လာ၏။

“နမလေး . . . မောင်ကြီးဟာ ရန်သူမဟုတ်ပါ . . . စောနော်ဖရဲ့
မိတ်ဆွေတစ်ဦးပါ . . .”

မိန်းမပျို အံ့အားသင့်နေခိုက် ဗိုလ်သူရိန်သည် ဓားအား အိမ်မှချွတ်ကာ
ဦးနှင့်လက်ကိုင်ကို လက်တစ်ဖက် ဆီ၌ ဆုပ်လျက် ရင်၌ကပ်၍ ဦးညွတ်
အလေးပြုသည်။

မိန်းမပျိုမှာမူ ရှေ့တွင်ရပ်လျက်ရှိသူ ယောက်ျားပီသသည့် ဗိုလ်မှူး၏
သွေးဆုတ်ဖြူရောင်လျက်ရှိသော မျက်နှာအား မျက်လုံးဝန်းဝန်းလေးများ
ကို ပြေးကြည့်ရင်း နှုတ်မှ စိတ်မှတ်မဲ့ဟန် စကားလုံးများ လွတ်ထွက်လာ
သည်။

“အို . . . ရှင် . . . ရှင် . . . ဦးရီးတော်ရဲ့လူလား . . . ဘယ့်နယ် . . .
မြန်မာတစ်ယောက် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ခေါင်းကို ဖြည်းညင်းစွာခါသည်။ နှုတ်မှမူ မည်သည့်
စကားမှထွက်မလာ။ ရင်၌ကပ်ထား သော ဓားရှည်မှာသာ မြေသို့
လွတ်ကျသွားသည်။ မျက်နှာပြင်၌ ပြင်းထန်သောဝေဒနာ ခံစားရဟန်
တစ်ချက်ရှုံ့မဲ့ လျက် လူမှာ ရှေ့သို့ ယိမ်းယိုင်စိုက်ထိုးကျလာ၏။

“အို . . . ဘုရား . . . ဘုရား . . .”

မိန်းမပျိုသည် မိမိကိုယ်မိမိ ဘာလုပ်မိသည်မသိမှီ လဲကျလာသူအား ဆီးယူပွေ့ပြီး ဖြစ်နေသည်။ သို့ရာ တွင် ကိုယ်အလေးချိန်ကြောင့် နှစ်ဦးလုံး အပြင်သို့ ဒူးညှုတ်ကျသွားကြသည်။

မိန်းမပျိုမှာ ဒူးထောက်လျက်ရှိနေပြီး သတိလစ်လျက်ရှိသူ ဗိုလ်သူရိန်မှာ မိန်းမပျို၏ ရင်ခွင်ထက် ပျော့ခွေ လဲလျောင်းလျက်ရှိနေ၏။

ရုတ်တရက်သော် မိန်းမပျိုအနေနှင့် ဘာလုပ်ရမည်မသိ။ လရောင်၌ ထင်ရှားသော သန့်စင်ခန့်ညားသည့် အမည်မသိဝေဒနာရှင်၏ မျက်နှာအားသာ ဖိုလှိုက်သောဇောနှင့် ငေးငေးလေးကြည့်နေမိသည်။

မိန်းမပျို၏ မျက်လုံးများမှာ အင်္ကျီမှ ရဲရဲနီသောသွေးတို့ ဆီကို လည်းကောင်း၊ ပခုံးထက်စိုက်လျက်ရှိသော ဓားမြှောင်ဆီသို့ လည်းကောင်း ရောက်သွားသည်။

ခဏ၌ပင် မိန်းမပျို၏ သဏ္ဍာန်မှာ လှုပ်ရှားလာသည်။ လက်ကလေးမှာလည်း လဲနေသူ၏ရင်ဆီသို့ ရောက် သွားသည်။ ရင်မှာမူ ခုန်နေပါ၏။ မိန်းမပျိုက အနောက်ဘက်သို့လှည့်ကာ လေသံအုပ်အုပ်နှင့်ခေါ်သည်။

“နန်းကြင်အုံး . . . နန်းကြင်အုံး . . .”

ခပ်အုပ်အုပ်ပင် ပြန်ထူးသံကြားရပြီး အသက်လေးဆယ်အရွယ် ၀၀ ဖိုင့်ဖိုင့် မိန်းမကြီးတစ်ဦး ထွက်လာသည်။

“အလို . . . တော်ကြီးဖုရားရဲ့လူပေလား . . . ဟုတ်လား သခင်မလေး”

“တိုးတိုး . . . ဒေါ်နန်း . . . ပြီးတော့မှ မေးချင်တာမေး . . . ဒါထက်
ဦးရီးတော်တို့ အိပ်ပြီလား . . .”

“ဝန်ထောက်တော်မင်း ပြန်မရောက်သေးပါဘူး . . . သခင်မကြီးကတော့
ဘုရားဝတ်ပြုနေတယ် . . . နို့ . . . ဖုရားကျွန်မက ဘာလုပ်ရမှာလဲ . . .”

“ဒီကလူကို ကူတွဲစမ်းပါ ဒေါ်နန်း . . . အစောရဲ့ ဆောင်ခန်းကို
သယ်သွားရအောင် . . .”

“အို . . . သခင်မလေးအဆောင်ကို . . . ဒီ ကိုလူစိမ်းကို သိလို့လား”

“အို . . . တိုးတိုးပါဆို . . . ဒီမှာ ဒေါ်နန်း . . . တိတ်စမ်း . . . အစော
ပြောသလိုသာ လုပ် . . . လက်တစ်ဖက်ကနေ ထိန်းစမ်းပါ . . . ဖြည်း
ဖြည်းနော် . . .”

ဒေါ်နန်းဆိုသူကမူ သက်ပြင်းတစ်ချက် ရှိက်လိုက်သည်။ ဘာမျှတော့
ပြန်လည်ဆင်ခြေမကွန့်တော့။ မိန်းမပျို အမိန့်ပေးသည့် အတိုင်းသာ
လေးလံလှသော သတိမေ့နေသူ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးအား မိန်းမပျိုနှင့်အတူ
တွဲယူမ ခေါ်ခဲ့ရသည်။

၁၃၁

(၈)

လရောင်သည် ပြတင်းမှ တိုးဝင်ကျရောက်နေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် မျက်လုံးကိုဖွင့်လျက် ပတ်ဝန်းကျင်အား ဝေဝါးသော စိတ်နှင့် လှည့်လည်ကြည့်နေမိသည်။

ပထမဆုံး သတိပြုမိသည်မှာ အေးမြသော ငွေလရောင်နှင့် ကြယ်ဖူး ကြယ်ပွင့်တို့ ပျံ့နှံ့စီကြီရာ မိုးပြာပြာပင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် နှာဝဋ် သင်းပျံ့သောရနံ့မှာ ကြိုင်လှိုင်လာသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ယောင်ယမ်း၍ မိမိရင်ထက် စီးမိုးလျက်ရှိသော မျက်နှာ ကလေးအား လက်ဝါးနှစ်ဖက်နှင့် ပွေ့ယူလိုက်မိသည်။

“အို . . . အမေ . . .”

သာယာသော မိန့်ဒမသားတစ်ဦး၏ ညံ့သက်သည့် ထိတ်လန့်သံပင် တည်း။

ဗိုလ်သူရိန်ကိုယ်တိုင်ပင် တုန်လှုပ်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ရုတ်တရက် ဖျက်ခနဲ လဲနေရာမှ လူးလဲထမိ၏။ သို့ရာတွင် ပခုံးဆီမှ စူးခနဲတစ်ချက် နာကျင်သွားပြီး ခေါင်းမှာလည်း မူးမိုက်သွားကာ ပြန်လဲကျလာ၏။

“အို . . . အို . . . မထနဲ့လေ . . . ရှင့်မှာ ဒဏ်ရာကြီးနဲ့ . . . ခဏလေး မှိန်းနေဦးနော် . . .”

အသံမှာ ချိုအေးသမျှ ကြင်နာမှုပြည့်နေသည်။ ဗိုလ်သူရိန်မှာ မျက်လုံးများအား မဖွင့်နိုင်။ မိမိဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်တို့အား အပြင်းအထန် စဉ်းစားနေမိသည်။ ခဏတွင်းပင် လျှပ်ပြက်သည့်ပမာ အလင်းရောင်တစ်ချက်မှာ ခေါင်းထဲ၌ ဝင်းလက်ခဲ့၏။

ပန်း၌ ဒဏ်ရာနှင့် အသက်လှပြေးခဲ့ရပုံ၊ ခြံစည်းရိုးအား ကျော်၍ ဝင်ရောက်ပုန်းအောင်းရခြင်း၊ ပန်းချီရိပ်မှ ည၏အလှ ဝဏ္ဏပဘာမယ်၊ ထို့နောက် . . .

“ဒေါ်နန်း . . . ဒေါ်နန်း . . .”

မိန်းမပျို၏ အသံကိုအုပ်၍ခေါ်သံ ပေါ်လာသည်။ ဗိုလ်သူရိန်၏ အတွေးတို့မှာလည်း ရပ်သွားသည်။

“ခက်တော့တာပဲလေ . . . ဒီမိန်းမကြီးဟာ ဘယ်ချောင်သွားအိပ်နေပြန်ပြီလဲ မပြောတတ်တော့ပါဘူး . . .”

မိန်းမပျိုက ညည်းညည်းညာညာ ဆိုသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် မှောင်နေသောအခန်းတွင်းသို့ အလင်းရောင်တစ်ခု တိုးဝင်လာသည်။ မကြာမီပင် ကညင် ဆီမီးခွက်ကို ကိုင်လျက် ဒေါ်နန်းကြင်အုံးမှာ ပေါ်လာသည်။

“မီးရောင်ကို ကွယ်ထားပါ ဒေါ်နန်း . . . ဒါနဲ့ ဘယ်သွားနေတာလဲ . . . အစောခေါ်နေတာ ကြာလှပြီ . . .”

ဒေါ်နန်းက အဖြစ်သည်းရန်ကောဟု ဆိုလိုသည့်အမှုအရာနှင့် လည်ပင်း အစ်၊ နှုတ်ခမ်းစေ့လျက် မျက် စောင်း မထိုးတထိုးပြု၍ . . . "ဝန်မင်း ဘုရားတို့ အရိပ်အခြည်ကြည့်နေရတာ သခင်မလေးရဲ့ . . . တကတဲ . . . ဒါထက် သခင်မရဲ့လူကော . . . အဲလေ . . . ဟိုလူစိမ်းကော သတိရ ပြီလား . . ." ဟု မေးသည်။

"ဒေါ်နန်းနော် . . . တိုးတိုး . . . ဟင်း . . . ဒါ ဘာစကားလဲ . . ."

ဒေါ်နန်းက ဘာမျှပြန်မဖြေပဲ ပြုံးစိစိလုပ်ရင်း ထောင့်ကွယ်တစ်ခုပေါ်ရှိ ခုံပေါ်၍ မီးခွက်အား တင်ထားလိုက် ၍ ဗိုလ်သူရိန်၏ဘေး၌ လာရပ် သည်။ ထိုအခါကျမှ အစောဆိုသူ မိန်းမပျိုမှာလည်း ဗိုလ်သူရိန်၏ အနီးသို့ ပြန်ကပ်လာသည်။

မျက်စိမှိတ်ထားလျက်မှ ဗိုလ်သူရိန်သည် မိန်းမပျိုနှင့် ဒေါ်နန်းတို့ အပြန်အလှန်ပြောသမျှအား ကြားနေရ သည်။ မကောင်းတတ်သဖြင့် မျက်စိကို မဖွင့်သေးပဲ အသာငြိမ်နေရသည်။ အထိအတွေ့ကြောင့် မိမိမှာ နူးညံ့သော အခင်းခင်းအပ်သည့် အိပ်ရာတစ်ခုထက် ရောက်နေ မှန်း ဗိုလ်သူရိန် သတိထားမိသည်။

မျက်စိကို မသိမသာဖွင့်ထားမိသဖြင့် မှိန်ဖျော့သောမီးရောင်၌ ကျယ်ဝန်း သည့် အိပ်ခန်းအတွင်းဆောင်တစ်ခု အတွင်း ရောက်နေမှန်းလည်း ရိပ်မိသည်။ မှေးထားသော မျက်လုံးများသည် မိမိအား အကဲခတ်ကြည့်ရှု နေသည့် ဒေါ်နန်းအားလည်းကောင်း၊ ဒေါ်နန်း၏နောက်ကွယ်မှ အသာ ငေးကြည့်နေသူ မိန်းမပျိုကိုလည်းကောင်း မြင်နေရသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် သက်ပြင်းကို လေးပင်စွာ ရှုလိုက်လျက် မျက်လုံးများ အားလည်း ဖြည်းညင်းစွာ ဖွင့်လိုက် သည်။

“ဟော . . . သတိရလာပြီ . . .”

ဒေါ်နန်းက ဝမ်းသာအားရဆိုသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က ထထိုင်ရန် ကြိုးစားပြန်သဖြင့် မိန်းမပျိုသည် မျက်လုံးလေး ပြူးရင်း အိပ်ရာဘေး၌ လျင်မြန် စွာ ခူးထောက်ထိုင်ချလိုက်လျက် သူ၏ ရင်ဘတ်အား တွန်းဖိထားသည်။

“အို . . . အို . . . မထနဲ့ဦးလေ . . . မူးပြီး အားကုန်သွားလိမ့်မယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာ ငြိမ်နေလိုက်ရသည်။ မျက်လုံးကမူ မမှိတ်။ လရောင် ဝိုးဝါးဝယ် ကော့ပျံ့ရှည်သွယ်သော မျက် တောင်ကြီးများအား စင်းလျက် မိမိအားကြည့်နေသူ မိန်းမပျို၏ ပယင်းရွှေရည် ရွန်းလဲ့ကြည်သည့် ကျက်သရေ မွန်းပြည့်သော မျက်နှာလေးအား ခေတ္တခဏ ပြန်ငေး ကြည့်နေမိသည်။ သတိကောင်းစွာရလာခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့် တစ်ညစဉ် အမှတ်မထင် ဖူးမြင်မိခဲ့ရာမှ တသသဖြစ်မိစေသူ၏အလှအား မျက်ဝါး ထင်ထင် ပြန်ဆုံတွေ့ရသလို ကံကြမ္မာ၏ ဆန်းပြားမှုအား အံ့ဩနေမိ သည်။ ရင်တိုမှာလည်း ခုန်လာ၏။

“ကျွန်တော် ဘယ်ကို ရောက်နေပါသလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အသံကိုထိန်း၍ မေးသည်။

မိန်းမပျိုက အသာအယာပြုံးလိုက်သည်။

“ရှင်ပြောသလိုဆို ရှင့်မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ စောနော်ဖရဲ့
အစောင့်အရှောက်အောက်မှာလို့ ဖြေရမှာပဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ကျေနပ်စွာပြုံးလိုက်သည်။

“စောနော်ဖထက် စောနော်ဖရဲ့ တူမတော် ကမ္ဘောဇထိပ်ထားတစ်ပါးရဲ့
စောင့်ရှောက်မှုအောက်မှာ ရှိနေရတာ ကျွန်တော်က ဂုဏ်ယူပါတယ်”

မိန်းမပျို၏ မျက်လုံးလေးများမှာ ပြူးကျယ်သွားသည်။

“ရှင်ဘာပြောလိုက်တယ် . . .”

“ကျွန်တော့်အသက်သခင်ရဲ့ ဂုဏ်ထူးဝိသေသကို ဖော်လိုက်ရတာပါ”

မိန်းမပျို၏ မျက်နှာမှာ ရက်သွေးကြောင့် ရဲသွားသည်ထင်ရ၏။

“ရှင် . . . ရှင် . . . အစောကို ဘယ်နှယ်သိနေလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မဖြေ။ ကျေနပ်စွာ ပြုံးမြဲပြုံးနေသည်။

“ရှင် ဘယ်သူလဲ . . .”

မိန်းမပျိုက သူ့ပခုံးတစ်ဖက်ပေါ် လက်တင်၍မေးသည်။

“ပြောပါ့မယ်လေ . . . ကျွန်တော်ထိုင်ချင်တယ် နည်းနည်းထူပေးပါလား”

“အို . . . ဘယ်ဖြစ်မလဲ . . .”

“ဖြစ်ပါတယ် အစောရယ် . . . ကျွန်တော် စစ်မြေပြင်မှာ ဒီထက်ပြီးတဲ့
ဒဏ်ရာ ရဖူးပါတယ် . . .”

ဒေါ်နန်းဆီမှ ခပ်ခနဲ လွတ်ထွက်သွားသောရယ်သံကို ကြားရသည်။
မိန်းမပျို၏ မျက်နှာမှာ မီးရောင်မှိန်မှိန်၌ သိသိသာသာနီရဲသွားသည်။
ဒေါ်နန်းအား တစ်ချက်ထန်ထန်လေး လှည့်ကြည့်လိုက်ပြီးနောက်
ဗိုလ်သူရိန်အား ပြန်မေးခွန်းထုတ်လိုက်သည်။

“ရှင် အစောကို ဘယ်လိုခေါ်လိုက်တယ် . . .”

“ရော် . . . ခက်ကပြီ . . . အစောကို အစောလို့ပဲ ကျွန်တော်
ခေါ်မိပါတယ် . . .” ဒေါ်နန်းဆီမှ ရယ်သံထွက်လာပြန်၏။

“ကျွန်မနာမည် အစော မဟုတ်ဘူးရှင် . . .”

“ဪ . . . ဒါကို ကျွန်တော်မှ မသိပဲကလား အစောရယ် . . .”

“ဟော . . . လာပြန်ပြီ . . . ကျွန်မနာမည် စောရှင်ဦးတဲ့ရှင် . . . သိပြီ
လား . . .”

“စောရှင်ဦး . . . စောရှင်ဦး . . .” သူက မျက်စိမှိတ်လျက် နာမည်ကို
အလွတ်ကျတ်မှတ်သည့်ဟန် ရေရွတ်နေ၏။

“ဒီမှာ အစော . . . အဲ . . . စောရှင်ဦးရယ် . . . ကျွန်တော်
ထထိုင်ပါရစေ . . .” ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ ဒေါ်နန်းသည် မျိုသိပ်မနေ
တော့ပဲ အားရပါးရရယ်လိုက်၏။ ထို့နောက် မှီအုံးနှစ်လုံးကို ယူလာ၍ . .

“ကဲ . . . သခင်မလေး . . . ကိုလူစိမ်းထိုင်ချင်တာ ထိုင်ပါစေဦး . . .
ရော . . . ရော . . . မှီအုံး ဆင့်ပေးပါ . . . သူ့ကို ဒေါ်နန်းကပဲ ကိုယ်စား
ထူပေးလိုက်ပါ့မယ် . . . အလဲ့ . . . လဲ့ . . . ဟဲ့ . . . သောက်ခွေး . . .
အို . . . အစောကလဲ . . . နာပါတယ် . . .”

ဒေါ်နန်းမှာ စောရှင်ဦးက နောက်ကဆွဲဆိတ်လိုက်သောကြောင့်
နောက်ဆုံးစကားများကို ရေရွတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

“ကဲ . . . ရှင် ဘယ်သူလဲ . . . ပြောလေ . . .”

စောရှင်ဦးက ဒေါ်နန်းနှင့်အတူ အိပ်ရာဘေးတွင် ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်ရင်း
မေးသည်။

“ကျွန်တော် ပြောပြီးပါရောလား . . . စောနော်ဖရဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ဦးပါလို့”

“ဒါမဖြစ်နိုင်ဘူး . . . ရှင်က ဗမာစစ်စစ်တစ်ယောက် . . .”

“ဪ . . . အစောရယ် . . . ဗမာစစ်စစ်တစ်ယောက်ဟာ ရှမ်းတစ်ဦးရဲ့
မိတ်ဆွေ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလား . . .” ဗိုလ်သူရိန်မှာ ဤစကားရပ်
များအား စိတ်ထိခိုက်ခြင်းကြီးစွာနှင့် ပြောလိုက်သဖြင့် စောရှင်ဦးမှာ
တွေတွေလေး ဖြစ်သွားသည်။ သို့ရာတွင် ခဏချင်းပင် မျက်နှာလေးမှာ
တင်း၍ အသံလေးမှာလည်း မာလာ၏။

“မဖြစ်နိုင်ဘူး . . . ရှင်တို့ဗမာတွေ ပြုကျင့်ခဲ့တာ ပြန်စဉ်းစားကြည့်စမ်း”

“ဗမာတွေလို့ မပြောပါနဲ့ အစော . . . ဗမာ မတရားမင်းလို့ ပြောပါ . . .
ရှမ်းတွေအပေါ်မှာ ညီအစ်ကိုအရင်းလိုချစ်တဲ့ ဗမာတွေအများကြီးပါ . . .”

“ထားပါတော့လေ . . . ဒါပေမယ့် ရှင်တစ်ယောက်ကတော့ ဦးရီးတော်ရဲ့ မိတ်ဆွေ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ် နိုင်ဘူး . . . ရှင့်လည်ကုပ်မှာ ကြည့်စမ်း . . . ဒီနဂါးရုပ်ကြီးတွေဟာ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ဗမာမင်းအပေါ် သစ္စာရှိရှိ နဲ့ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း အမှုတော်ထမ်းတဲ့ တပ်မှူးဗိုလ်မင်းတွေမှ ထိုးရတဲ့ အရုပ်မဟုတ်လား . . . ဗမာမင်းရဲ့ လက်ရွေးစင်တပ်မှူး တစ်ယောက်က ရာဇဝတ်သင့်နေတဲ့ ရှမ်းစော်ဘွားတစ်ဦးရဲ့ မိတ်ဆွေ ဘယ်လိုလုပ် ဖြစ်မလဲ . . .”

“ဖြစ်နိုင်ပါတယ် အစော . . . ဥပမာ . . . ကျွန်တော် ပြောပြမယ် . . . မိုးရွာပြီးစ လသာနေတဲ့ ညတစ်ည ဆိုပါတော့ . . . အမှောင်ရိပ်က လူတစ်ယောက်ဟာ သူတစ်သက်မှာ မေ့နိုင်စရာမရှိတဲ့ ကမ္ဘောဇရဲ့အလှ ထိပ်ထားတစ်ပါးကို ရတနာပုံ ရွှေမြို့တော် အရှေ့ပြင်က မထင်မရှားတဲ့ ခြံဝင်းတစ်ခုထဲမှာ မရည်းမထင် ဖူးမြင်ရတယ်ဆို ပါစို့ . . . (ကျွန်တော် ပုံတစ်ခုပြောပြနေတာနော် . . .) လှတန်ဆောင်ကို အသက်တောင် မရှုမိပဲ ငေးနေမိခဲ့တဲ့ သူ့ခမျာဟာ လှတန်ဆောင်ရဲ့ ရာဇဝတ်သင့်နေတဲ့ ဦးရီးတော်ကိုပါ ကြုံတွေ့လိုက်ရသတဲ့ . . . ဒီလိုကြုံတွေ့ခဲ့ရပေမယ့် ကြုံတွေ့သမျှကို ဆိုင်ရာကိုလဲ အကြောင်းမကြား၊ မိမိရင်ထဲမှာသာ မျိုသိပ်ဖုံးဖိထားတဲ့ လူတစ်ဦးကို ဘယ်လို လူစားလို့ ဆိုမလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ စကားအဆုံးတွင် စောရှင်ဦးသည် ထိတ်လန့်တကြား မတ်တပ်ရပ်လိုက်သည်။

“ရှင် . . . ရှင် . . . ဒါတွေ ဘယ်ကမြင်သလဲ . . .”

“အို . . . အို . . . မြင်တာမဟုတ်ပါဘူး . . . ကျွန်တော်က ပုံလေးတစ်ပုံပြောပြနေတာပါ . . .”

စောရှင်ဦးသည် ရပ်နေရာမှ ဗိုလ်သူရိန်အား အတန်ကြာ စူးစိုက်ကြည့်နေသည်။ ထို့နောက် နေရာတွင် ပြန်ထိုင်လိုက်သည်။ ဤအကြိမ်တွင်မူ စောရှင်ဦး၏ သဏ္ဌာန်၌ တုန်လှုပ်မှုကင်းမဲ့နေ၍ ထူးခြားသော ခံ့ညားထည်ဝါ မှုသည် ပေါ်လွင်နေသည်။ တည်ငြိမ်စွာပင် ဗိုလ်သူရိန်၏ မျက်လုံးများအား စေ့စေ့ကြည့်၍မေးလိုက်သံမှာ လေးနက် လှသဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်ပင်လျှင် အံ့သြလေးစားသွားသည်။

“ရှင် ဘယ်သူလဲ . . .”

“ကျွန်တော် ရာဇဝတ်ဘေးကို ရင်ဆိုင်နေသူတစ်ယောက်ပါ . . .”

“ရာဇဝတ်ဘေးကို ရင်ဆိုင်နေသူက ဒီလောက် အစောင့်အကြပ် ထူထပ်တဲ့ နန်းတော်တွင်းကို ဝင်နိုင်သလား . . .”

“ဒီလိုပါလေ . . . ကျွန်တော်က အမြဲတမ်း ရာဇဝတ်ကောင်မဟုတ်ဘူး . . . ရာဇဝတ်ကောင်ဖြစ်လိုက်၊ အရာရှိဖြစ်လိုက်နဲ့ . . . အဲ . . . ရုပ်ပြောင်းကိုယ်ခွာလုပ်နိုင်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဆိုပါတော့ . . .” စောရှင်ဦးမှာ ဗိုလ်သူရိန်ဆိုလိုသည်ကို နားလည်သွားဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် ခေါင်းလေးအား အသာ ညှိတ်ကာ ခေတ္တစဉ်းစားနေသည်။

“ရှင့်နာမည်ကကော . . .” ဗိုလ်သူရိန်က တစ်ချက်ပြီးလိုက်၏။
“ကျွန်တော့်နာမည်ကို အမှန်ပြောမယ်လို့ ယုံသလား . . .”

“ဒါကတော့ ရှင့်အပေါ်မှာ တည်တာပေါ့ . . .” ဗိုလ်သူရိန်သည် ထပ်မံပြီးလိုက်သည်။

“ကျွန်တော့်အသက်ကိုတောင် ကယ်ထားတဲ့ အစောကို ကျွန်တော် မလိမ့်ပါဘူး . . . စိတ်ချ . . . မင်းပေးတဲ့ ဘွဲ့အရှည်က နေမျိုးသူရိန်ပါ . . . ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကတော့ အစော . . . အဲ . . . စောရှင်ဦးလို မဟုတ်ပါဘူး . . . ကျွန်တော့်နာမည် အတိုကောက် သူရိန်လို့ခေါ်ရင် ကျေနပ်ပါတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ အမည်ကို ဖွင့်ပြောသံကြားလျှင်ကြားချင်း စောရှင်ဦးမှာ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်သွားလျက် မျက်နှာမှာလည်း အသွင်အမျိုးမျိုး ပြောင်းသွားသည်။

ဗိုလ်သူရိန် မည်သို့မှ စကားမဆက်မီ စောရှင်ဦးသည် နေရာမှ ထလိုက်သည်။ ခေတ္တတွေဝေနေပြီးနောက် ဒေါ်နန်းဘက် လှည့်လိုက်သည်။ ဒေါ်နန်းမှာမူ ဘာကိုမျှ စိတ်ဝင်စားဟန်မပေါ်။ အိပ်ချင်ဟန် သမ်းဝေနေသည်။

“ကဲ . . . ဒေါ်နန်း . . . အိပ်ချင် သွားအိပ်တော့ . . . ကိစ္စရှိရင် အစော လာနှိုးမယ် . . . သွားတော့ . . .”

ဒေါ်နန်းသည် ဗိုလ်သူရိန်၏မျက်နှာအား တစ်လှည့်၊ စောရှင်ဦး၏ မျက်နှာအား တစ်လှည့် ကြည့်နေသည်။ သို့ရာတွင် စောရှင်ဦး၏ မျက်လုံးများမှ လေးနက်သောအဓိပ္ပါယ်ကို မြင်လိုက်ရသဖြင့် ဘာမျှ ထပ်မပြောတော့ပဲ အခန်းတွင်းမှ ထွက်သွားသည်။

ဒေါ်နန်း ထွက်သွားလျှင် ထွက်သွားချင်း စောရှင်ဦး၏ သဏ္ဌာန်မှာ သွက်လက်စွာ လှုပ်ရှားလာသည်။ ပထမ ဒေါ်နန်းထွက်သွားရာ တံခါးအား ဆွဲပိတ် ချက်ချလိုက်၏။ စောစောက လရောင်ဝင်နေသော ပြတင်းကိုပါ တံခါး ပိတ်လိုက်ပြီး အခန်းပတ်ဝန်းကျင်အား သတိနှင့် ကြည့်ရှုပြီးနောက် ဗိုလ်သူရိန်၏အနီး၌ ပြန်ထိုင်လိုက်သည်။ နားမလည်သော ဗိုလ်သူရိန်သာ စောရှင်ဦးလုပ်သမျှအား တအံ့တဩ လိုက်ကြည့်မိနေသည်။

“ရှင် တော်တော်ကံကောင်းတယ် . . .”

“ဘာပြုလို့လဲ . . .”

“ထားပါတော့လေ . . . ဒါဖြင့် ရှင်ဟာ သပြေတန်းခံတပ် တပ်မှူးပေါ့ . . . ဟုတ်လား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က နှုတ်ဖြင့်မဖြေ။ ခေါင်းသာ ညိတ်လိုက်၏။

“ရှင် ဒါဖြင့် အစောတို့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို အတော်သိနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ပေါ့နော် . . .”

“အစောတို့ ရိပ်မိတာထက် ပိုသိနေတဲ့ လူတစ်ယောက် ဆိုပါစို့ . . .”

“ရှင် ဘာဆိုလိုသလဲ . . .”

“အစောကော ဘာဆိုလိုသလဲ . . .”

စောရှင်ဦးက ပြုံးလိုက်သည်။

“ရှင် တော်တော်ကံကောင်းတဲ့လူပဲ . . .”

“အစော ဒီစကားပြောတာ နှစ်ကြိမ်ရှိပြီ . . .”

“ကျွန်မနာမည် စောရှင်ဦးရှင့် . . .”

“ဦး . . . ဦး . . . ဗျာ . . . ကျွန်တော်ကတော့ အစောကို အစောလို့ပဲ
ခေါ်ချင်တယ် . . .”

စောရှင်ဦးက တစ်ချက်ပြီး၍ ခေါင်းမာလှသော တပ်မှူးအား ငေးငေးစိုက်
ကြည့်မိသည်။

“ရှင် တော်တော်ခက်တဲ့လူပဲ . . . ရှင့်အသက်ဟာ အချိန်မရွေး ပျောက်
သွားနိုင်တယ်ဆိုတာ သိရဲ့လား . . .”

“မွေးကတည်းက အသက်ကို သေမင်းဆီ တစ်ဝက်ပေါင်ထားခဲ့ရတဲ့ လူပါ
အစော . . .”

“ဒါပေမယ့် အခု ရှင်ဟာ အစော ကောင်းကောင်းသတ်ထိုက်တဲ့
လူဆိုတာကော သိရဲ့လား . . .”

“ခင်ဗျာ . . .”

“ရှင့်ကို အစော သတ်ထိုက်တယ် . . .” ဗိုလ်သူရိန်က အေးချမ်းစွာ
ပြုံးလိုက်သည်။

“အစောသတ်ရင် ကိုသူရိန် သေရဲပါတယ် . . .”

“ဘာတဲ့ရှင် . . .”

“ဪ . . . အစောတာ သက်ရက်မယ်ဆိုရင် ကိုသူရိန် ရဲရဲကြီး
သေဝံ့ပါတယ်လို့ . . .” ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် မျက်လုံးနှစ်စုံမှာ
ပြင်းထန်သော သမုဒယအဟုန်နှင့် တွေ့ဆုံမိကြသည်။ စောရှင်ဦးက
သက်ပြင်းလေးရှိက်လျက် မျက်လုံးအရင်လွှဲလိုက်သည်။

“ဆိုပါဦး အစော . . . ဘာပြုလို့ ကိုသူရိန်ကို သတ်ချင်တာလဲ . . .”

စောရှင်ဦးက သက်ပြင်းကို ထပ်ရှိက်လိုက်သည်။ “ရှင်ကို အစော
သတ်ချင်မိရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ . . .”

“အစော . . .”

“ဘာလဲ . . . ရှင် . . .”

“အဲဒီ ရှင်ကြီးကို ရပ်လိုက်စမ်းပါ . . . ကျွန်တော့်ကို ကိုသူရိန်လို့
မခေါ်ဘူးလား . . .” စောရှင်ဦးက တတိယအကြိမ် သက်ပြင်းရှိက်
လိုက်ပြန်သည်။

“ရှင် တော်တော်ပိုတဲ့လူပဲနော် . . .”

“ဟော . . . လာပြန်ပြီ ဒီ ရှင် . . .”

“ခက်တော့တာပဲလေ . . . ဒီမှာ . . .”

“ဒီမှာ မဟုတ်ဘူး . . . သူရိန်တဲ့ အမိရဲ့ . . .” စောရှင်ဦးသည်
စိတ်ပျက်ရာမှ သဲ့သဲ့ရယ်မောမိသည်။

“ဒီမှာ ကိုသူရိန် . . . ကဲ . . . ကျေနပ်ပြီလား . . .” ဗိုလ်သူရိန်က နှစ်ခြိုက်စွာ ရယ်မောလိုက်သည်။

“ဆိုပါဦး အစော . . .”

“ရှင့်ကို အစောတို့ လိုက်ရှာနေကြတယ် . . .”

“ဪ . . .”

“ရှင်မအံ့ဩဘူးလား . . .”

“ဟင့်အင်း . . .”

“မအံ့ဩဘူး . . .”

“အစောကိုလဲ ကိုသူရိန် လိုက်ရှာနေရပါတယ် . . .”

“ဘုရားရေ . . . အစောကို လိုက်ရှာနေတယ် . . . ဘာပြုလို့ . . .”

“အစောကိုမှ မတွေ့ရရင် ကိုသူရိန်အတွက် အိပ်ပျော်သောညများ ရှိတော့မှာမဟုတ်လို့ပဲ အစော . . .”

“ဪ . . . ခက်တော့တာပါပဲ ရှင်ရယ် . . .”

“ပြီးတော့လဲ အစော . . . အစောတို့ရှမ်းတွေ၊ ကိုသူရိန်တို့ဗမာတွေနဲ့ တကွ တစ်နိုင်ငံလုံးအကျိုးအတွက် အစောကို ကိုသူရိန် လိုက်ရှာနေခဲ့ ရတယ် . . .”

“ဒီလောက်တောင်ပဲလား . . . ဟုတ်လား ကိုသူရိန် . . .”

စောရှင်ဦးက ချစ်စဖွယ်မေးသည်။

“ဒီလောက်တောင်ပါပဲ အစော . . . ဒါပေမယ့် ကိုသူရိန်ကို ရှာရတဲ့ အကြောင်းကိုလဲ ပြောပါဦး . . .”

စောရှင်ဦးသည် လေးကြိမ်မြောက် ပင့်သက်ကို ရှိုက်လိုက်သည်။

“အစောတို့ ကိုသူရိန်ကို လိုက်ရှာနေရတာက အစောတို့နဲ့တကွ ရှမ်းတွေအားလုံးရဲ့ အကျိုးအတွက်ပေါ့ . . . အစောတို့ရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို ဖော်နိုင်တဲ့စာကို ယူလာသူတစ်ဦးဟာ ကိုသူရိန်ခံတပ်နားမှာ အသက်ဆုံးရှုံး သွားတယ် ကြားတယ် . . . ပြီးတော့ အဲဒီလူဆီမှာ ပါတဲ့ စာတွေဟာလဲ ဘာသံမှမကြားရပဲ ပျောက်ဆုံးနေတယ် . . . ဒီတော့ အဲဒီစာတွေဟာ ကိုသူရိန်လက်ထဲမှာ ရှိရမယ်လို့ အစောတို့ တွက်ထားကြတယ် . . . ဒီလောက်ဆို ရှင်းပြီထင်တယ် . . .”

“ရှင်းပြီဆိုပါတော့လေ . . . ဒါပေမယ့် အသက်ဆုံးရှုံးသွားတဲ့လူဟာ စောနော်ဖရဲ့လူမှ မဟုတ်ပဲ . . . အင်္ဂလိပ်လူလုံးလုံးဖြစ်နေတဲ့ သီပေါစော်ဘွားဟောင်း ခွန်ဆိုင်ရဲ့လူ မဟုတ်လား . . .”

“ဪ . . . ကိုသူရိန်က ဒီထိအောင်တောင် သိနေမင့်ကိုး . . . ဟုတ်တယ် . . . ဒီလူကတော့ စောခွန်ဆိုင်ရဲ့လူပဲ . . . ဒါပေမယ့် သူက ခွန်ဆိုင်ဆီက အစောတို့ကို လှမ်းဆက်သွယ်တဲ့စာယူလာတယ်လို့ သိထားကြတယ် . . .”

“ဒါပေမယ့် အစော . . . ခွန်ဆိုင်က အစောတို့ဆီတင်မကဘူး . . . စံထွန်းဟုန်ဆီပါ ဆက်သွယ်တဲ့စာ ယူလာတယ် . . .”

“အဲဒါတကယ်ပဲလား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဘာမျှမဖြေ။ မိမိကိုယ်၌သာ စမ်းကြည့်သည်။
သို့ရာတွင် သူ့ကိုယ်ပေါ်၌ ချပ်မိန်ညှိအစား အတွင်းခံပိတ်ကိုယ်ကြပ်
အင်္ကျီသာ ရှိတော့၏။

“ကိုသူရိန်အင်္ကျီကော . . .”

“ဘာလုပ်မလို့လဲ . . . ရှိပါတယ် . . . စောစောက အနာဆေးထည့်တာမို့
ချွတ်သိမ်းထားတယ် . . .”

“ကိုသူရိန်ကို အင်္ကျီပေးစမ်းပါ . . .” စောရှင်ဦးသည် ဘာမှထပ်မမေး
တော့ပဲ ထကာ တစ်နေရာမှ အင်္ကျီအား ယူလာပေးသည်။ ဗိုလ်သူရိန်
သည် အင်္ကျီအတွင်းဘက်အား စမ်းသပ်ကြည့်နေ သည်။ မကြာမီ
လျှို့ဝှက်အိတ်တစ်ခုကို တွေ့ရ၏။ အိတ်တွင်းမှ သူ့ဆွဲယူလိုက်သည်မှာ
စာသုံးစောင်တည်း။

“ဟောဒီမှာ စောနော်ဖဆီ ရေးလိုက်တဲ့စာပဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စာတစ်ရွက်ကို စောရှင်ဦးအား ပေးသလိုက်သဖြင့်
စောရှင်ဦးသည် လျင်မြန်စွာ စိတ်ထက်သန်လှသည့်ဟန်နှင့် ဖတ်နေ၏။
စာဆုံးသော် စောရှင်ဦးသည် ဗိုလ်သူရိန်အား မော့ကြည့်လိုက်သည်။

“ဘယ့်နယ်လဲ အစော . . .”

“ကိုသူရိန်လဲ ဖတ်ကြည့်ပြီးရောပေါ့ . . . ခွန်ဆိုင်က ဦးရီးတော်ကို
သူနဲ့ပေါင်းပြီး အင်္ဂလိပ်အကူအညီနဲ့ သီပေါဘုရင်ကိုတိုက်ဖို့ ပြောထား

တယ် . . . အင်္ဂလိပ်တက်နိုင်ခဲ့ရင် အခု စံထွန်းဟုန် လက်ထဲရောက်နေ
တဲ့ သိန္နီနန်းကို ဦးရီးတော်လက်ထဲ ပြန်အပ်မယ်လို့ ကတိပေးထား
တယ်”

ဗိုလ်သူရိန်က ဘာမျှမပြောပဲ နောက်ထပ်စာတစ်စောင်ကို ပေးလိုက်ပြန်
သည်။

“ဒါက ခွန်ဆိုင်က စံထွန်းဟုန်ဆီ ပေးတဲ့စာပဲ . . .”

စာကိုဖတ်နေစဉ် စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးမှာ ဒေါသနှင့်နီရဲလာသည်။
ခဏတွင် အံ့ကိုကြိတ်လျက် စာရွက်အား လွှတ်ချလိုက်သည်။

“လက်စသတ်တော့ ဒီလူဟာ နှစ်ဖက်လွှဲပါလား ဟင် . . . ကိုသူရိန်”

စောရှင်ဦး၏အသံလေးမှာ ဒေါသကြောင့် တုန်ယင်နေသည်။

“ကြည့်စမ်း . . . စံထွန်းဟုန်ဆီလဲ အစောတို့ဆီရေးသလို ရေးထား
ပါလား . . . သူ့ဘက်ပါလို့ အင်္ဂလိပ် လာရင် သိန္နီနန်းကို စံထွန်းဟုန်
လက်ထဲမြဲအောင် လုပ်ပေးမယ်ဆိုပါလား . . .”

“သူ့ကိုချည်း အပြစ်မတင်နဲ့ အစော . . . သူ့မျှာ အင်္ဂလိပ်
လက်ခုပ်တွင်းက အရေးဖြစ်နေတော့ သူတို့ အလိုကျပြုရတော့မှာပဲ . . .
ကိုသူရိန်တို့ ဗမာမင်းကလဲ ဆိုးထားတာကိုး . . .”

စောရှင်ဦးသည် စကားမပြန်၊ ဒေါသစိတ်များကို မျိုသိပ်နေရုံပေါ်သည်။

“ဟောဒီစာကတော့ လင်းပင်မင်းသား အလံတော်အောက်ကနေ သီပေါဘုရင်ကို ပုန်ကန်တိုက်ခိုက်နေတဲ့ မိုးနဲစော်ဘွား စောခွန်ကြည်နဲ့ သူ့ဘက်သား တခြားစော်ဘွားတွေကို အင်္ဂလိပ်ဘက်လိုက်ဖို့ သွေးဆောင်ထားတဲ့စာပဲ . . . ဖတ်ကြည့်ဦးလေ . . .”

“တော်ပါပြီ . . . အစောနားလည်ပါပြီ . . .”

စောရှင်ဦးက ခေါင်းလေးခါရင်း ငြင်းသည်။ ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦးအား အတန်ကြာ စိုက်ကြည့်နေပြီးနောက် အေးချမ်းတည်ငြိမ်စွာ ခေါ်လိုက်သည်။

“အစော . . .”

“ဘာလဲ ကိုသူရိန် . . .”

“ဒီအတိုင်းဆိုရင် အစောတို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ . . .”

“အစောတို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ . . . ဟုတ်လား . . . အစောတို့ လုပ်စရာက ရှင်းနေတာပဲ . . . အစောတို့ အနေနဲ့က မြင့်မြတ်မှန်ကန်တဲ့ အစောတို့ရဲ့ အရေးတော်ပြီးမြောက် အောင်မြင်တဲ့အထိ မဖြစ်ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ တိုက်ကြရုံပေါ့ . . . ဒါပဲရှိတယ် ကိုသူရိန် . . . .”

“ဒါဖြင့် အစောတို့က အင်္ဂလိပ်နဲ့တောင် ပေါင်းသင့်ရင် ပေါင်းမယ်ပေါ့ . . . ဒီလို ဆိုလိုသလား . . .”

“ဒီအမေးကို အစော ရုတ်တရက်မဖြေနိုင်ဘူး ကိုသူရိန် . . . ပေါင်းသင့်ရင်ဆိုတဲ့ စကားဟာ သိပ်အဓိပ္ပါယ်ရှိနေတယ် . . . အစောတို့ဟာ ရေနစ်

နေသူတွေပါ . . . ကောက်ရိုးမျှင်ကိုဖြစ်ဖြစ် ဆွဲရမယ့်အချိန် ဖြစ်နေတယ်
. . . အစောတို့အတွက် အားကိုးစရာ မရှိဘူး . . .”

“အစောတို့အတွက် အားကိုးစရာရှိပါတယ် . . .”

“ဘယ်သူတွေလဲ ကိုသူရိန် . . .”

“အစောတို့နဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ရည်ရွယ်ချက်ချင်းတူနေတဲ့ မြန်မာတွေ . . .”

စောရှင်ဦးက မဲ့ပြီးလေးပြီးလိုက်သည်။

“ဗမာတွေကို မုန်းတယ် . . . ရွံတယ် . . .”

“ချစ်စရာ ကြည်ညိုစရာကောင်းတဲ့ ဗမာတွေလဲ အများကြီးပါ
အစောရယ်”

“တော်ပါ . . . ဗမာဆိုရင် အားကြီးမုန်းတယ် . . . ရှင့်ကိုလဲ မုန်းတယ် . .
. သိလား . . .”

စောရှင်ဦးက မျက်စောင်းကလေးထိုးရင်း ဆိုသည်။

“အစော ဘာပြုလို့ ဗမာတွေကို မုန်းရတာလဲ . . .”

“အစော ဘာကြောင့် ဗမာတွေကို မုန်းရသလဲ . . . ဟုတ်စ ကိုသူရိန် . .
. ရှင်တို့ဗမာတွေ လုပ်ခဲ့သမျှဟာ ချစ်စရာ ကြည်ညိုစရာများ ရှိသေး
ရဲ့လား . . .”

“ဒီလောက်တောင်ပဲလား အစောရယ် . . .”

“ဒီထက် လွန်သေးတယ် ကိုသူရိန် . . . အစောပြောတာ နားထောင်စမ်း”

စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးမှာ တည်ငြိမ်လာလျက် လေသံမှာလည်း လေးနက်လာသည်။

“အစောတို့ရဲ့ တစ်နယ်တည်းကိစ္စကိုပဲ ကြည့်စမ်း . . . မင်းတုန်း မင်းတရားကြီး လက်ထက်မှာ ကျိုင်းတုံနယ်ကို ထိုင်းတွေက ထိပါးလာတယ် . . . အချင်းချင်းရိုင်းပင်းကူညီဖို့ ဦးရီးတော်ဟာ သိန္နီနယ် က လက်ရွေးစင် တပ်သားတွေအပေါ် စံဟေးဆိုတဲ့လူကို ဗိုလ်မှူးခန့်ပြီး လွှတ်လိုက်တယ် . . . စံဟေးဟာ ထိုင်းတွေကိုနိုင်ခဲ့တယ် . . . ဒါပေမယ့် သူတပ်မှာ သူ့မင်းသူ့ချင်းဖြစ်ပြီး သိန္နီလဲရောက်ရော စစ်နိုင်သူ သူရဲကောင်းဆိုတဲ့ အခွင့်ကောင်းယူလို့ ဦးရီးတော်ရဲ့နန်းကို အလွယ်တကူ လုပ်ကြံယူခဲ့တယ် . . . ဦးရီးတော်မှာ အရေးမလှလို့ ဆုတ်ခွာရတုံး ရှင်တို့ ဗမာမင်းက ကိုယ့်နယ်ကိုယ် မအုပ်ချုပ် နိုင်ရကောင်းလားဆိုပြီး ဆင့်ခေါ် ထောင်သွင်းအကျဉ်းချထားခဲ့တယ် . . . မင်းတုန်းဘုရင်ဟာ ဦးရီးတော်ရဲ့သမီးတစ်ဦးကို မိဖုရားမြှောက် ထားတာမို့ သမက်တော်လဲ ဟုတ်တယ် . . . တကယ်ဆို တပ်တွေသာ လွှတ်ပေးဖို့ပေါ့ . . . အခုတော့ အကျဉ်းချရသတဲ့ရှင် . . . ဒါတွေ သိရဲ့လား . . .”

“ကိုသူရိန် နည်းနည်းပါးပါတော့ ကြားဖူးပါတယ် . . . အသေးစိတ်တော့ မသိဘူး . . . ဆိုပါဦး . . .”

“ရှင်တို့ ဗမာဘုရင်က အစောတို့ သိန္နီစော်ဘွားအနွယ်ထဲက ဦးပို ဆိုတာကို စော်ဘွားခန့်လွှတ်ပြီး စံဟေးကို တိုက်စေပြန်တယ် . . . ဦးပိုလဲ အရေးနိမ့်ပြီး ဦးရီးတော်လိုပဲ ထောင်ထဲဝင်ရပြန်တယ် . . . နောက်ထပ် ဗမာဗိုလ်မှူးတွေကိုယ်တိုင် ချီတက်နှိမ်နင်းသမျှလဲ လန်လာပြီး အားလုံး ဦးရီးတော်နဲ့ ဦးပိုနောက် လိုက်ကြရတာပဲ . . . နောက်ဆုံးတော့ ဗမာဘုရင်အမိန့်နဲ့ မိုးနဲအစ ညောင်ရွှေအဆုံး ရှိသမျှစော်ဘွားတွေ အလုံးအရင်းနဲ့ ဝိုင်းတိုက်တာမို့ စံဟေးဟာ ထွက်ပြေးခဲ့ရတယ် . . . ဒီတော့မှ မင်းတုန်းဘုရင်ဟာ ဦးရီးတော်ကို သိန္နီနန်းပြန်အပ်ပြီး လွှတ်လိုက်တယ် . . . ရှင်း ရဲ့လား . . .”

“ရှင်းပါတယ် အစော . . .”

“ခက်တာက စံဟေးဟာ တိမ်းရှောင်သွားပေမယ့် သူ့သမက် စံထွန်းဟုန်ကို နောက်မှာ ချန်ထားခဲ့တယ် . . . ဦးရီးတော်ဟာ အသက်လဲကြီး၊ အကျဉ်းခံနေခဲ့ရတာမို့ ဩဇာအာဏာလဲကျ၊ နယ်သူ နယ်သားတွေနဲ့လဲ အဆက်ပြတ်နေ ဆိုတော့ သိန္နီမှာကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ စံထွန်းဟုန်ရဲ့ရန်ကို မနှိမ်နင်းနိုင်ပဲ တစ်ခါ အရေးနိမ့်ရပြန်တယ် . . . တစ်ခါ ရတနာပုံရွှေနန်းက အမိန့်နဲ့ ဆင့်ခေါ်ပြန်တယ် . . . ဒီတစ်ကြိမ်တော့ ဦးရီးတော်ဟာ ရတနာပုံနေ ပြည်တော်ကို မလာရဲတော့ပဲ သားတော် နော်မောင်ကိုသာ ကိုယ်စားစေလွှတ်လိုက်ပြီး သူကိုယ်တိုင်ကတော့ သစ္စာရှိ ကချင်အမျိုးသားတွေကြားမှာ မထင်မရှား ပုန်းအောင်းနေခဲ့ရတယ် . . . နော်မောင်ခမျာဟာတော့ ထုံးစံအတိုင်း အကျဉ်းချခံထားရတာ ဒီနေ့အထိပဲ . . . ဒီတုန်း မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး နတ်ရွာစံတော့ အခြေအနေဟာ ပိုဆိုးခဲ့တယ် . . . သီပေါမင်း နန်းတက်၊

မင်းသွေးတွေကို သုတ်သင်စဉ်က မင်းတုန်းမင်းကြီးရဲ့မိဖုရား ဦးရီး
တော်ရဲ့သမီးတော် သိန္နီနန်းမတော်နဲ့ သူ့သားငယ်ပါ အကွပ်မျက်ခံခဲ့
ကြရတယ် . . . ကောင်းကြသေးရဲ့လား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ဘာမျှပြန်မဖြေ။ သက်ပြင်းတစ်ချက်ကို ရှိုက်လိုက်၍
ငြိမ်နေသည်။

“ကိုသူရိန် ဘာတွေစဉ်းစားနေလဲ . . .”

“ဪ . . . အစောတို့အဖြစ်ဟာ ကိုသူရိန်တို့အဖြစ်နဲ့ တူလွန်းလို့ပါ . . .”

“ရှင် . . .”

“အစောတို့ သိန္နီမှာ မအပ်မရာလူက တက်စိုးစံနေသလို ကိုသူရိန်တို့ရဲ့
သီဟာသနပုလ္လင်ထက်မှာ မထိုက်တန်သူက တက်စံနေတယ် . . .
ကိုသူရိန်ဟာလဲ အစောလိုပဲ မထင်မရှားအိမ်နိမ့်စံနေရတဲ့ အရှင်သခင်
အတွက် အသက်စွန့်အမှုထမ်းနေရသူပါ . . .”

“ကိုသူရိန်တို့ အရှင်သခင်က ဘယ်သူလဲ . . .”

“အလောင်းမင်းတရားကြီးလို သူရသတ္တိနဲ့ပြည့်ဝပြီး မင်းတရားကြီးလို
သတ္တဝါမှန်သမျှ ရင်ဝယ်သားလို သနားတတ်တဲ့၊ တိုင်းပြည်ကြီးကို
ဝပြောသာယာအောင် တရားသဖြင့် အုပ်ချုပ်နိုင်မယ့် မင်းသား
ပညာရှိတစ်ပါးပါ . . .”

“ရှင် . . . ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်လေးကို ဆိုလိုလေသလား . . .”

“မှန်တယ် အစော . . .”

“အဲဒီ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်အကြောင်း အစော နည်းနည်းပါးပါး ကြားဖူးတယ် . . . ပညာတတ်သမျှ အမြော်အမြင်နဲ့ ပြည့်စုံတာမို့ နတ်ရွာစံ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးကိုယ်၌က သူ့အရိုက်အရာကို ဆက်ခံစေချင်တဲ့ မင်းသားဆို . . . ဟုတ်လား . . .”

“ဟုတ်ပါတယ် အစော . . . ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ကို မင်းတုန်း မင်းတရားသာ မကဘူး . . . ကင်းဝန် မင်းကြီးလို ပညာရှိ မှူးမတ်တွေ ကပါ လိုလားပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် ဆင်ဖြူမရှင်တို့ရဲ့ နန်းတွင်း လုပ်ကြံမှုစနက်က လက်ဦးနေလို့ ညောင်ရမ်းနဲ့ ညီတော် ညောင်အုပ် မင်းသား နှစ်ပါးဟာ အင်္ဂလိပ်သံရုံးကို ခိုဝင်ပြီး အလွတ်ရုန်း ပြေးခဲ့ရ ရှာတယ် . . .”

“အို . . . ဒီမင်းသားတွေကို အင်္ဂလိပ်တွေက မကူဘူးလား . . .”

“ဝေးပါသေးရဲ့ အစော . . . အထက်ဗမာနိုင်ငံမှာ ဖရန်စစ်တွေကလဲ ရှေ့ဆက်သိမ်းမယ် တကဲကဲလုပ် . . . လက်ရှိအုပ်ချုပ်နေတဲ့ မင်းကလဲ တရားမဲ့ . . . ဒီအခြေဆိုးတွေက နိုင်ငံတော်ကို ကယ်တင်ဖို့ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ဟာ ရတနာပုံရွှေနန်းကို သိမ်းမြန်းဖို့ ကြိုးပမ်း သေးတယ် . . . ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်က တားဆီးပြီး ဘင်္ဂလားမြို့ကို ဖမ်းပို့ထားတယ် . . . ယခုအချိန်ထိ ကိုသူရိန်တို့ ဘာသတင်းမှမရဘူး”

“နို့ . . . ဒါဖြင့် ကိုသူရိန်တို့ကော ဘာလုပ်ကြမလဲ . . .”

“ဘာလုပ်ကြမလဲဆိုတော့ ဘာလုပ်ကြမလဲဆိုတာ မစဉ်းစားခင် ဒီနေ့ ဗမာပြည်မှာ ဘာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ကို ကိုသူရိန်တို့ အရင်သိထားရမယ် . . . ဒီနေ့ ဗမာပြည်မှာ တစ်နိုင်ငံလုံးသိမ်းပြီး ကျွန်လုပ်ချင်ကြတဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေ၊ ဖရန်စစ်တွေ ရှုပ်နေကြတယ် . . . နိုင်ငံခြားသားတွေဟာ ဟိုလူ့စေတနာရှိသယောင်၊ ဒီလူ့စေတနာရှိသယောင် ဘယ်လောက်တောင် ဟန်ဆောင်နေကြပေမယ့် သူတို့လိုချင်တာကတော့ ဗမာပြည်ကို ကျွန်လုပ်ရေးပဲ . . . စောစောက အစောဖတ်ခဲ့ရတဲ့ စာနှစ်စောင်နဲ့တင် ရှင်းနေတာပဲ . . . ဒီတော့ အဲဒီဘေးတွေကို ကာကွယ်ဖို့က ပြုပျက်နေတဲ့ အမျိုးသားစည်းလုံးမှုကို ပြန်တည်ဆောက်ကြဖို့ပဲ . . . အစောပြောသလိုပါပဲလေ . . . ဒီနိုင်ငံတော် ကြီးကို တည်ဆောက်ခဲ့ တာဟာ ဗမာတွေတင်မကပါဘူး . . . ရှမ်းနဲ့တကွ တိုင်းရင်းသားတွေအားလုံး ပါပါတယ် . . .”

စောရှင်ဦးက ငြိမ်ငြိမ်လေးနားထောင်နေရာမှ ပြုံးလိုက်သည်။

“အစော ဘာပြုံးတာလဲ . . .”

“ဪ . . . ရှင် အခုပြောတဲ့စကားတွေကို ဦးရီးတော်တို့လဲ မကြာခဏ ပြောတာ သတိရလို့ပါ . . .”

“စောနော်ဖက ဒီလိုပဲ ပြောသလား . . .”

“ပြောတယ် ကိုသူရိန် . . . မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အစောတို့ သိန္နီအနွယ်ထဲကတင် ကျခဲ့ရတဲ့သွေးတွေ ဟာ နည်းတာမှမဟုတ်ပဲ . . .”

“မှန်တယ် အစော . . . ကိုသူရိန်တို့ဟာ အချင်းချင်း ဘယ်လောက်ပဲ ဒီနေ့ သဘောကွဲလွဲကွဲလွဲ ရာဇဝင် ကို ပြန်သတိရကြဖို့ကောင်းပါတယ် . . . အလောင်းမင်းတရားကြီးဟာ နိုင်ငံတော်ကြီးကိုတည်ဆောက်ရာမှာ အထက်မြန်မာနိုင်ငံသားတွေနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်သားတွေရဲ့ အင်အားကို အဓိက အသုံးပြုသွားတာပဲ . . . ဆင်ဖြူရှင် မင်းတရားလက်ထက် တရုတ်တွေက နိုင်ငံတော်ကို ကျူးကျော်လာတော့လဲ ရှမ်း၊ ဗမာ၊ မွန်စတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ အားလုံး သွေးစည်းပြီး ရာဇဝင်ပြောင်တဲ့ အောင်ပွဲကို အရယူခဲ့ကြတယ်မဟုတ်လား . . . အင်္ဂလိပ်တွေနဲ့ တိုက်ရတဲ့ ပထမစစ်ပွဲမှာလဲ ပန်းဝါကနေ ရွှေပိုအထိ ရှမ်းနဲ့ ဗမာတွေဟာ သွေးနဲ့ ရာဇဝင်ရေးခဲ့ကြတယ် . . . နောက်ဆုံး ပြီးခဲ့ တဲ့ ဒုတိယစစ်ပွဲ ကိုကြည့်စမ်း . . . ကိုသူရိန်အဖေနဲ့ ရန်သူကို အားမတန်ပေမယ့် မာန်မလျှော့ပဲ ရင်ပေါင်တန်း တိုက်ရင်း အတူကျဆုံးသွားသူ စစ်ကဲကြီး တစ်ဦးဟာ အစောတို့သိန္နီနယ်က စော်ဘွားကြီးတစ်ဦးပဲတဲ့ . . . ကိုသူရိန် တို့အဖေနဲ့ အဲဒီစော်ဘွားကြီး ကျဆုံးသွားတော့ ရန်သူ သွေးစေးတွေနဲ့ ကပ်ခြောက်နေလို့ သူတို့လက်တွင်းက မားတွေဟာ ဆွဲခွာယူလို့တောင် မရဘူးလို့ အဆိုရှိတယ် . . .”

ဤစကားရပ်များအား နားထောင်နေစဉ် စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးမှာ ထူးဆန်းစွာ ဇာတိမာန်နှင့်ဝင်းလက် လာသည်။ ဗိုလ်သူရိန်၏စကား ဆုံးသွားသောအခါ စောရှင်ဦးသည် စိတ်အားထက်သန်ဇောနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဘာ လုပ်မိသည်ကို သတိမပြုမိပဲ ဗိုလ်သူရိန်၏ လက်မောင်းတစ်ဖက်အား ကိုင်လှုပ်ယမ်းရင်း မေးလိုက်သည်။

“ရှင် . . . ဒါဖြင့် ပဲခူးနယ်သူရဲကောင်းကြီး ဦးမြတ်ထွန်းရဲ့သားပေါ့
ကိုသူရိန် . . . ဟုတ်လား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်ကိုယ်တိုင်မှာ အံ့အားသင့်သွားလျက် ရုတ်တရက်မဖြေနိုင်။

“ဘာဖြစ်လို့လဲ အစော . . .”

“အို . . . အစော မေးတာကို ဖြေစမ်းပါ . . .”

“ဟုတ်ပါတယ် အစော . . . ကိုသူရိန်အဖေဟာ ဦးမြတ်ထွန်းပါ . . .”

စောရှင်ဦး၏ မျက်နှာကလေးမှာ ပိုမိုဝင်းကြည်လာလျက် ဗိုလ်သူရိန်အား
ကြည့်နေသော မျက်လုံးများ၌လည်း အံ့သြဝမ်းသာမှု၊ လေးစား
ကြည်ညိုမှုတို့ဖြင့် ရွှန်းဝေနေသည်။ ကော်သူရိန်အဖေနဲ့ အတူ
တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ အဲဒီရှမ်းစစ်ကဲကြီးဟာ အစောရဲ့ခမည်းတော်ဆိုတာ
ကော ရှင် သိရဲ့လား . . . ဟင် . . .”

“အို . . . အစောရဲ့ ခမည်းတော် . . .”

“ဟုတ်တယ် . . . ဒီတုန်းက အစောရဲ့ခမည်းတော်ဟာ မုတ္တမကြောင်းချီ
တောင်တွင်းကြီးမြို့ဝန် မင်းရဲမင်းခေါင်ကျော်ထင်ရဲ့တပ်မှာ စစ်ကဲပေပေါ့
ကိုသူရိန် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဒဏ်ရာကိုမှ အမှုမထားနိုင်တော့ပဲ ရှေ့သို့ ကိုယ်ကို
ကိုင်ညွှတ်မိသည်။ အမှတ်မထင်ပင် ဖြူဖွေးနူးညံ့သော စောရှင်ဦး၏
လက်နုနလေးများအား သူ့လက်ဖဝါးကြီးများနှင့် ဆုပ်ကိုင်လျက် ရင်မှာ
အပ်ထားမိသည်။

စကားမဆိုနိုင်ကြ။ ရုတ်တရက်ပေါ်ထွက်လာသော ဇောပီတိကြောင့် တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦးကြည့်ရင်း ခေတ္တငြိမ်နေမိကြသည်။

“အစော . . .”

“ကိုသူရိန် . . .”

“အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ဟာ ဘာကြောင့် စောစောတည်းက မတွေ့ကြ သလဲနော် . . .”

စောရှင်ဦးက ကျေနပ်စွာပြုံးလိုက်သည်။

“အခုတွေ့ကြပြီမဟုတ်လား ကိုသူရိန် . . ကိုသူရိန်စကားကို ဆက်ပါဦး”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏ လက်ကလေးအား အသာအယာ လွှတ်လိုက် သည်။

“အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ကို အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ရဲ့ ဖခင်တို့ရဲ့သွေးတွေဟာ နောင်ဖွဲ့ရစ်ငင်ထားပါတယ် အစောရယ် . . . ဒီလိုပဲ ရှမ်းနဲ့ ဗမာတွေ ကိုလဲ သားစဉ်မြေးဆက် ကျစက်ခဲ့ရတဲ့ သွေးတွေက နောင်ဖွဲ့ရစ်ငင် ထားပါတယ် . . .”

စောရှင်ဦးက ဗိုလ်သူရိန်ထံမှ မျက်စိမလွှဲပဲ အသာအယာ ခေါင်းညိတ် လိုက်သည်။

“ခုနက အစောဟာ ဗမာတွေကို မုန်းတယ်လို့ ဆိုခဲ့တယ် . . . ဒီနေရာမှာ ဗမာတစ်ယောက်နဲ့ ဗမာအမျိုး ကို ခွဲခြားကြည့်သင့်ပါတယ် အစောရယ် .

. . ပြီးတော့ ဗမာ မင်းမတရားရဲ့ အမှားနဲ့ ဗမာတစ်မျိုးသားလုံးရဲ့ အမှားကိုလဲ သီးသန့်နားလည်သင့်တယ်ထင်တယ် . . . တစ်မျိုးသားလုံး အပြစ်ရှိဖို့က ခဲယဉ်းပါတယ် . . . လူတစ်ဦး၊ မင်းတစ်မင်း သို့မဟုတ် လူတစ်စုအနေနဲ့ကတော့ ဆိုးနိုင်သလို ကောင်းလဲ ကောင်းနိုင်ပါတယ် . . . လက်ရှိ မင်းလို ဆိုးတဲ့ ဗမာမင်းတွေရှိသလို သိုဟန်ဘွားလို ဆိုးသော ရှမ်းမင်းတွေလဲ ရှိပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် ကိုသူရိန်တို့ အစောတို့ မမေ့ထိုက်တာက ဆိုးသော သိုဟန်ဘွားကို လုပ်ကြံခဲ့ပေမယ့် ကောင်းသော အုန်းဘောင်ခုံမှိုင်းကို နန်းတင်ခဲ့တဲ့ ရှမ်းဗမာ တုံ့လှယ်ချစ်ကြည်မှုကို စံနမူပြုခဲ့တဲ့ မင်းကြီးရန်နောင်လို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေလည်း ရှိသေးတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပဲ . . .”

“ဒါပေမယ့် မင်းကြီးရန်နောင်လို သူတော်ကောင်းမျိုးက အနှစ်တစ်ရာမှ တစ်ခါပေါ်တော့ ဘယ်နှယ်လုပ် မလဲ . . .”

“ကိုသူရိန်လဲ အဲဒါကိုပြောနေတာပေါ့ အစော . . . လူတစ်ဦးတည်း လူ တစ်စုတည်းဆိုတာက ကောင်းလဲ ကောင်းနိုင်တယ်၊ ဆိုးလဲ ဆိုးနိုင် တယ် . . . ဆိုးနိုင်ဖို့ဘက်က ပိုများသပေါ့လေ . . . ဒီလိုစိတ်မချ ရတဲ့ သက်ဦး ဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်အစား ကမ္ဘာဦး မဟာသမ္မတမင်းလို ရှမ်းဗမာ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူအများရဲ့ သဘောဆန္ဒအရ ရွေးကောက်မှ မင်းဖြစ်ရပြီး ဝေသန္တရာမင်းကြီးလို အများက ငြိုငြင်ရင် နန်းကဆင်းပေးရတဲ့ ဘုရင်မျိုးက ပို မကောင်းဘူးလား . . .”

“ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား ကိုသူရိန် . . . ရှင့်ဝါဒက ကမ္ဘာဦးမှာသာ ပေါ်နိုင်တယ် ထင်ပါရဲ့ . . .”

“ဖြစ်နိုင်ပါတယ် အစော . . . လူသားဆန္ဒ ပြင်းပြရင် နေလနစ်ပါးနဲ့ နက္ခတ်တာရာတွေတောင် ပေါ်ထွက် ရသေးတာပဲ မဟုတ်လား . . .”

“ဆိုပါဦး . . . ဒီတော့ အစောတို့ ကိုသူရိန်တို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ . . .”

“ဆိုပါမယ် အစော . . . အခု အင်္ဂလိပ်တွေက သူတို့တက်လာရင် ဒီလို ကြောင့်ကြစိုးရိမ်မဲ့တဲ့ အစိုးရမျိုးကို ထောင်ပေးမလိုလို လေသံလွှင့် ကြတယ် . . . ဖရန်စစ်တွေကလဲ သူတို့ဘက်ပါရင် အနိမ့် အမြင့် အယုတ် အလတ် အဖြူ အမည်း မခွဲ အားလုံးကို တန်းတူ တစ်မျဉ်းပြေး သည့်နယ် အုပ်ချုပ်ပေးမလိုလို အယောင်ပြနေကြ တယ် . . . သူတို့ကို ယုံသူတွေက ယုံနေကြပြန်တယ် . . . ကိုသူရိန် အနေနဲ့တော့ သူတို့ တွေကို ကြာမျိုးငါးပါးနဲ့ တင့်တယ်တဲ့ရေကန်နဲ့ မက်လုံးပေးပြီး ငါး၊ လိပ်၊ ပုစွန်တို့ရဲ့ သွေးကိုသောက်မယ့် ဗျိုင်းခြေတံရှည်ကြီးတွေအဖြစ်ပဲ မြင်တယ် . . . တစ်ခါ ကိုသူရိန်တို့ရဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီးမှာ ဗျိုင်းလူလည်ကို ကယ်တင်ရှင်အဖြစ် ကိုးကွယ်ပြီး ဗျိုင်း ဘက်ကရှေ့နေလိုက်၊ ဗျိုင်းစိုက် ဆင်နေတဲ့ ညွတ်ကွင်းထောင်ချောက်ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဝိုင်းကူ ဆောက်ပေးနေ တဲ့ ငါးတွေ လိပ်တွေကလဲ ရှိနေတယ် . . . ကိုသူရိန်တို့ အနေနဲ့က ပထမအဆင့်အနေနဲ့ အဲဒီ ငါးတွေ လိပ်တွေရယ်၊ ဗျိုင်း လူလည်ကို နှိမ်နင်းပယ်ရှားနိုင်မယ့် ပုစွန်ပညာရှိမင်းကို ရှာရမယ် . . . ဒုတိယအဆင့်အနေနဲ့က ကိုသူရိန်တို့ဟာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးပြီး ကြာမျိုးငါးပါးနဲ့တင့်တယ်တဲ့ ရေကန်ကြီးပမာ သာယာစိုပြည်တဲ့ နိုင်ငံ တော်ကြီးကို တည်ဆောက်ယူကြရမယ် . . .”

စောရှင်ဦးက ဗိုလ်သူရိန်၏ လက်များအား မိမိ၏ ဖြူဖွေးနူးညံ့လှသော လက်ကလေးများနှင့် ဆွဲယူအုပ်ကိုင် လိုက်သည်။

“တော်တော့ ကိုသူရိန် . . . ဒီလောက်ဆို အစော သဘောပေါက်ပြီ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်ကလည်း စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးအား ချစ်ကြည်လေးစားစွာ ပြန်ကြည့်နေမိ၏။

“အစော ကိုသူရိန်ကို သတ်ချင်သေးလား . . .”

“အို . . . အစော ဘယ်တုန်းက ကိုသူရိန်ကို သတ်ချင်တယ်လို့ ပြောခဲ့လို့လဲ ရှင်ရယ် . . .”

ဒုတိယအကြိမ် မျက်လုံးနှစ်စုံတို့ တိုက်ဆုံမိကြပြန်သည်။

“ဒါပေမယ့် ကိုသူရိန် . . . ရှင် ဒီအိမ်မှာ ကြာကြာနေလို့တော့ မဖြစ်ဘူး . . . ဒီအိမ်ရှင်ဟာ အစောရဲ့ အဒေါ်ခင်ပွန်းပါပဲ . . . တစ်ကြိမ်က သိန္နီနယ် ကိုကြီးကြပ်ရတဲ့ မြန်မာဗိုလ်မှူးဝန်မင်းတစ်ဦးပေါ့ . . . မကြာခဏ လျှို့ဝှက်ရောက်ရောက်လာတဲ့ အစောတို့ အထောက်တော်တွေက ရှိနေတယ် . . . အထောက်တော်တိုင်းဟာ သပြေတန်းခံတပ် ဗိုလ်မှူးကို တွေ့ရင် နှုတ်ပိတ်ပစ်ဖို့ အမိန့်ခံယူထားကြတယ် . . . ဒီအမိန့်ကို အစော မပယ်ဖျက်နိုင်ဘူး . . . အကျိုးအကြောင်းကို ရေလည်အောင် ဦးရီးတော်ဆီ အစော သံတော်ဦးတင်ရဦးမယ် . . . ဒီတော့ မိုးမလင်း ခင် ဒီအိမ်က ကိုသူရိန် ဘယ်သူမှမရိပ်မိပဲ ထွက်သွားနိုင်ဖို့က အရေးကြီးတယ် . . . ကိုသူရိန် ဒီနန်းမြို့ရိုးတွင်းက လွတ်အောင် တိမ်းနိုင်ပါ့မလား . . .”

“တိမ်းနိုင်ပါတယ် အစော . . . အခု ကိုသူရိန်ကို လိုက်ရန်ရှာသူတွေဟာ တစ်ယောက်မှ မင်းအာဏာနဲ့ ဖြစ်ဟန်မတူဘူး . . . ဒီလောက်ရှိ ပြန်ကြ

ကုန်လောက်ပါပြီ . . . ပြီးတော့ နန်းမြို့ရိုးတံခါးတစ်ခုမှာ ကိုသူရိန် မိတ်ဆွေ အရေးပါတဲ့ဗိုလ်တစ်ဦးရှိတယ် . . . ဒီကနဲ့ သိပ်မကွာပါဘူး . . .”

“အို . . . အခုချက်ချင်းသွားဖို့ မဟုတ်ပါဘူး ကိုသူရိန် . . . ကိုသူရိန် နောက်ထပ်အားပြည့်အောင် တစ်ရေးအိပ်လိုက်ဦးနော် . . . အချိန်နီးရင် အစော လာနိုးပါ့မယ် . . . ဒါထက် နေဦးနော် ခဏ . . .”

စောရှင်ဦးသည် ပေါ့ပါးစွာ နေရာမှထ၍ အခန်းတွင်းမှ ထွက်ခွာသွားသည်။ အတန်ကြာသော် ဖလားတစ် လုံးအားကိုင်လျက် ပြန်ပေါ်လာ၏။

“ဘာလဲ အစော . . .”

“ဆေးလေ ကိုသူရိန် . . . ကိုသူရိန်ကို အစော ဆေးထပ်တိုက်ရဦးမယ်”

ဗိုလ်သူရိန်က ဘာမျှပြန်မပြော။ စောရှင်ဦးလက်တွင်းရှိ ဖလားအတွင်းမှ နီကြန်သော ဆေးရည်များကိုသာ လှမ်းကြည့်နေသည်။

“ဒီဆေးဟာ အစောတို့ရဲ့ ရှမ်းနန်းတွင်းဆေးတစ်လက်ပေါ့ . . . စော စောက ကိုသူရိန် သတိလစ်နေတုန်း အစော အစက်ချပြီး တစ်ခွက် တိုက်ထားတယ် . . . ဒီတစ်ခွက် ထပ်သောက်လိုက်ဦးနော် . . . ကိုသူရိန်နီးရင် လူကောင်းပကတိလို အားရှိလာလိမ့်မယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦးလက်ထဲမှ ဆေးခွက်အား လှမ်းယူမည်ပြင် သည်။ သို့ရာတွင် စောရှင်ဦးက မပေးသေးပဲ လက်ဝါးကာပြသည်။

“ရှင် အစောကိုယုံသလားဟင် . . . ကိုသူရိန် . . .”

“ဘာလဲ အစော . . .”

“ဒီဆေးဟာ အဆိပ်ဆိုရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ . . .”

“ဪ . . . အစောရယ် . . . ပြောခဲ့ပါရောလား . . . အစော သတ်ရက်ရင် ကိုသူရိန် သေရဲပါတယ်လို့ . . .”

စောရှင်ဦးက အသာပြီးရင်း ဂရုဏာပြည့်သော မျက်လုံးအစုံနှင့် ဗိုလ်သူရိန်အား ငေးငေးလေးပြန်ကြည့် လိုက်သည်။

“ရှင့်ကို အစောမသတ်ရက်ပါဘူး ကိုသူရိန် . . . ဒါကို ယုံပါ . . . ဒါပေမယ့် ကိုသူရိန် . . . ကိုသူရိန် စိတ်ရနံ့ကင်းသွားအောင် အစောအရင်သောက်ပြမယ် . . . ကြည့် . . .”

ပြောပြောဆိုဆို စောရှင်ဦးသည် ဖလားကိုမော့၍ ဆေးရည်တို့ကို သောက်ပြသည်။ ထို့နောက် ဖလားကို ဗိုလ်သူရိန်အား လှမ်းပေး လိုက်၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဘာမျှမပြောပဲ သွက်လက်စွာနှင့် ဆေးရည်ကို မော့ကျိုက်ချလိုက်သည်။ ချိုခါးခါးရှိ၍ စိမ်းရွှေသော ရနံ့သက်သက် ပါသော ဆေးရည်တို့မှာ လည်ချောင်းတစ်လျှောက်၌ ဆင်းသွားစဉ် ပူသယောင်ရှိသော်လည်း ခဏချင်းပင် ရင်တွင်း၌ အေးမြသွားသည်။

“ဘာဆေးလဲ အစော . . .”

“အစောပြောပါရောလား . . . ရှမ်း နန်းတွင်းဆေးတစ်လက်ပါလို့ . . . ဂမုန်းတစ်မျိုးကို ကြံ့သွေး၊ ကျောက်သွေးအစစ်နဲ့ ရော၊ နောက်

ပျားရည်နဲ့ . . . အဲ . . . ဘိန်းဆီနည်းနည်းလဲ ပါတယ်ပေါ့ . . . ကိစ္စမရှိ
ပါဘူး ကိုသူ ရိန် . . . မကြာခင် အိပ်ပျော်သွားလိမ့်မယ် . . .”

စောရှင်ဦးသည် ဖလားအား အခန်းတစ်နေရာ၌ သွားထားသည်။
ထို့နောက် စောင်ကြီးတစ်ထည်ကို ယူလျက် ပြန်လာသည်။

“ဘယ့်နှယ်နေလဲ ကိုသူရိန် . . .”

“အား . . . ခေါင်းထဲမှာ နည်းနည်း ရီတီတီဖြစ်လာတယ် . . .”

“တော်တော်ကြာ အိပ်ချင်လာလိမ့်မယ် . . . ကဲ . . . နည်းနည်းကြွနော် .
. . အစော မှီအုံးတွေ ဖယ်လိုက်မယ် . . .”

စောရှင်ဦးသည် မှီအုံးများအား ဆွဲဖယ်လျက် ဗိုလ်သူရိန်အား
နောက်ကျောမှဖေးကာ တဖြည်းဖြည်း လဲလျောင်းအိပ်စေသည်။

“ဪ . . . ဒါထက် အစော . . . ခုနက စာသုံးစောင်ကို အစောပဲ
ယူထားလိုက်ပါ . . . ဆိုင်ရာတွေကိုသာပြုပြီး ကိုသူရိန်ပြောခဲ့တာတွေ
နားလည်ကြအောင် အစောကပဲ တစ်ဆင့် ရှင်းပြလိုက်ပါ . . .”

“စိတ်ချ ကိုသူရိန် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် မူးဝေငိုက်မျဉ်းချင်သော ဝေဒနာ
ခေါင်းတွင်း၌ပေါ်လာမှန်း သတိထားမိသည်။ စောရှင်ဦးကမူ
ကြင်နာသော နမငယ်တစ်ဦးပမာ ဗိုလ်သူရိန်၏ ကိုယ်ထက် စောင်ကို
ယုယစွာ လွှမ်းခြုံပေးလျက် ပိရီအောင် ဖိပေးနေသည်။

မူးရိပ်မူးရီမှ ဗိုလ်သူရိန်သည် စောရှင်ဦးပြုသမျှကို ကြည်နူးသာယာသော ရင်နှလုံးနှင့် ငြိမ်ကြည့်နေမိသည်။

စောရှင်ဦးက အနီးတွင်ချထားသော စာရွက်များအား ကောက်ယူနေရာမှ ထလျက် တစ်ချက်ပြီးရင်း နှုတ်ဆက်သည်။

“ကဲ . . . ကိုသူရိန် . . . အစောသွားမယ် . . . မီးခွက်လည်း ယူသွားမယ်နော် . . . စိတ်ချလက်ချသာ အိပ်ပေတော့ . . .”

စောရှင်ဦးသည် နေရာမှခွာလျက် မီးခွက်ကို လက်နှင့်ကာယူရင်း ဗိုလ်သူရိန်အား သမင်လည်ပြန်တစ်ချက် ပြီးကြည့်နှုတ်ဆက်၍ အခန်းတွင်းမှ ထွက်ခွာသွားသည်။

မှောင်ထဲတွင်ကျန်ရစ်သူ ဗိုလ်သူရိန်သည် သက်ပြင်းရှိက်ရင်း ထူးဆန်းသောကြုံရပုံအား ပြန်လည်တွေးနေမိ သည်။ သို့ရာတွင် ကြာရှည်အတွေးနယ် မချဲ့နိုင်၊ မျက်လုံးများမှာ စင်းကျလာ၍ မကြာမီပင် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ် မောကျသွားသည်။

၂၃

ငွေလမှာ အနောက်မိုးပြင်တွင် အတန် စောင်းကျနေသည်။ အိမ်ကြီး တစ်ခုလုံးမှာ မီးရောင်ကင်းမဲ့လျက် အိပ်မောကျသယောင် ငြိမ်သက်နေ၏။ ဖွေးဖွေးဖြူသော ဧကရာဇ်ပန်းကို တန်ဆာဆင်အပ်သည့် သစ်ပင်ရိပ်၌ ဗိုလ်သူရိန်နှင့် စောရှင်ဦးတို့က ရပ်လိုက်ကြသည်။ ပန်းလွှာဖြူဖြူတို့မှာ တဖြုတ်ဖြုတ်ကြွေကျလျက် မြေပြင်မှာလည်း ပြန့်ကျဲဖွေးနေသည်။ ရနံ့တို့မှာလည်း ကြိုင်နေ၏။

စောရှင်ဦးက ဗိုလ်သူရိန်၏ လက်မောင်းအား အသာအယာ ဆုပ်ကိုင် လျက် မေးသည်။

“ရှင် တော်တော်အားပြည့်ပါပြီနော် ကိုသူရိန် . . .”

“အားပြည့်ပါပြီ အစော . . . အစောကျေးဇူးကို ကိုသူရိန် တစ်သက် မမေ့နိုင်ပါဘူး . . .”

“ဒါကတော့ အတုံ့အလှည့်ပါပဲ ကိုသူရိန် . . . အစောတို့ရဲ့ လျှို့ဝှက် ချက်တွေကို စေတနာထား မပေါက်ကြားအောင် စောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့ ကိုသူရိန်ကျေးဇူးကိုပဲ အစောတို့က တင်ရဦးမှာပါ . . .”

“ထားပါတော့လေ . . . ဒါထက် အစော . . . အစောတို့ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ၊ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို ကိုသူရိန်တို့ သိဖို့လိုတယ် . . . ကိုသူရိန်တို့ အကြောင်းတွေကိုလဲ အစောတို့ အမြဲသိနေဖို့ကလဲ အရေးကြီးတယ် . . . အဲဒါ ဘယ့်နယ် လုပ်ကြမလဲ . . .”

“ဒီအတွက်တော့ မပူပါနဲ့ ကိုသူရိန် . . . အစောအကြောင်းကြားစရာရှိရင် တစ်နည်းနည်းနဲ့ ကိုသူရိန် သိစေရမပေါ့ . . . ကိုသူရိန်က အစောတို့ကို ဆက်သွယ်ချင်ရင် အရင်တစ်ခါ တွေ့ခဲ့တဲ့ အိမ်လေးကိုမှတ်မိလား . . . အဲဒီမှာ ညနေတိုင်း ချုံရှင်းနေတဲ့ အဘိုးကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ရလိမ့်မယ် . . . သူကတစ်ဆင့် စိတ်ချလက်ချ အစစအရာ ရာဆက်သွယ်ပါ . . .”

“ပြီးတော့ကော အစောရယ် . . .”

“ဘာလဲ ကိုသူရိန် . . . ပြီးတော့ကော ဆိုတာက . . .”

“ပြီးတော့ အစောကို ကိုသူရိန် နောက်ထပ် ဘယ်တော့ ဘယ်မှာ တွေ့ရမလဲ . . .”

“ဘာလုပ်မလို့လဲ ကိုသူရိန် . . . ရန်သူတွေက များလှပါတယ် . . . နောက် ကိုသူရိန်နဲ့ အစောတို့ အချင်းချင်း ထပ်မတွေ့ကြရင် အားလုံး အတွက် ကောင်းပါလိမ့်မယ် . . .”

“ဘာပြုလို့လဲ အစောရယ် . . . ဘာပြုလို့ အစောနဲ့ ကိုသူရိန် ထပ်မ တွေ့ကြရင် အားလုံးအတွက် ကောင်း ကြရမှာလဲ . . .”

စောရှင်ဦးက အံကလေးကို မသိမသာခဲလိုက်သည်။ ထို့နောက် ညည်းညည်းညူညူ ဖြေသည်။

“ဒီအမေးကို အစောမဖြေပါရစေနဲ့ ကိုသူရိန် . . . အစောမှာ ဖြေပိုင် ခွင့်လဲ မရှိပါဘူး . . . ကိစ္စရှိရင်သာ အစော ပြောထားတဲ့ နေရာက တစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပေါ့ . . . ဟုတ်လား . . .”

စောရှင်ဦးက အားတင်းပြီးလိုက်သည်။ သူကမူ မပြီးမရယ်နှင့် စောရှင်ဦး အား ပြန်ကြည့်သည်။ သူ့နှုတ် ခမ်းများမှာ တစ်စုံတစ်ခုအား ပြောတော့ အံ့ဟု လှုပ်လာသည်။ သို့ရာတွင် သက်ပြင်းရှိက်သံသာ ပေါ်လာ၍ ဘာစကားမျှထွက်မလာ။ မျက်လုံးများမှာလည်း စောရှင်ဦးထံမှ ခွာလျက် လရောင်၌ ကြည်လင်ပြာလဲ့နေသော ကောင်း ကင်ပြင်အား ရည်ရွယ် ချက်မဲ့ မော့ကြည့်လိုက်မိသည်။

ဦးထိပ်မွန်းတည့်ရာ၌ ဖျောက်ဆိပ်ကြယ်သည် မိုတ်လုလင်းတုံ ရှိနေသည်။ အရှေ့ဘက် မက္ခာမဝေး၌ တစ်ပတ်လည်တုံပြီဖြစ်သဖြင့်

ပက်လက်ရေမှုတ်သဏ္ဌာန်ပေါ်နေသော ခုနစ်စဉ်ကြယ်နှင့် ယှဉ်လျက်
မောင်ရှင်ဆိုင်း တန်းကို မြင်နေရသည်။ ထူးခြားသည်မှာ ကြယ်တို့သည်
တဖွဲဖွဲကြွေနေခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအခိုက် စောရှင်ဦးက ဗိုလ်သူရိန်၏ လက်မောင်းများအား ဖမ်းဆုပ်
လျက် အလန်တကြားအော်လိုက်သည်။

“ဟိုမှာကြည့်စမ်း ကိုသူရိန် . . .”

စောရှင်ဦးညွှန်ရာသို့ ဗိုလ်သူရိန်မှာ လျင်မြန်စွာကြည့်လိုက်သည်။

အနောက်မိုးပြင်၌ စောင်းလျက်ရှိသည့်လနှင့် တောက်ပြောင်သော
ကြယ်တစ်လုံးမှာ တဖြည်းဖြည်း နီးကပ် လာကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

နှစ်ဦးသားမှာ စကားမဆိုမိ။ အမှတ်မထင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပွေ့ပိုက်
မိရင်း ထူးဆန်းသော ကြယ်နှင့်လအား ဖိုလှိုက်သောရင်တို့နှင့် ငေးကြည့်
နေမိကြ၏။

ကြည့်ရင်းပင် လနှင့်ကြယ်သည် နီးသည်ထက်နီးလာသည်။ ခဏတွင်ပင်
ကြယ်သည် လအတွင်းသို့ တရွေ့ရွေ့ ထိုးဖောက်ဝင်သွားသည်။

ဤသည့်အခိုက်တွင်ပင် မြေပြင်မှာ သိမ့်ခနဲတုန်သွား၍ ကြောက်မက်
ဖွယ် အသံကြီးတစ်ရပ်မှာ အရှေ့ရိုးမဘက်မှ တည်လျက်ပေါ်လာ၏။

စောရှင်ဦး၏နှုတ်မှ ထိတ်လန့်ရေရွတ်သံလေး ပေါ်လာပြီး လူမှာလည်း
ဗိုလ်သူရိန်၏ ရင်ခွင်တွင်းသို့ တိုးဝင် လိုက်မိသည်။

ခဏကြာလျှင် တော်လည်းသံမှာ စဲသွား၏။ သို့ရာတွင် ကျိုးငှက်တို့ပြိုသံ၊
ခွေးတို့အူသံနှင့် ရေမြေတော တောင်တို့မှာ သဲသဲညံ့ညံ့ ကျန်ရစ်သည်။

သည်တော့မှ နှစ်ဦးသားမှာ အေးချမ်းသောညဝယ် ပူနွေးသည့်
အထိအတွေ့များအား ခံစားလျက် ရှိမိကြ ကြောင်း သတိရလာကြသည်။
တစ်ဦး၏ ရင်ခုန်သံကိုပင် တစ်ဦး ကြားနေရသည်ထင်၏။

စောရှင်ဦးက အသာအယာရုန်းသည်။ သူကတင်းကျပ်စွာ ပွေ့ထားသော
လက်များအား လျှော့ပေးလိုက်သည်။ လုံးဝမူ မလွှတ်။

“အစော . . .”

“ဘာလဲ ကိုသူရိန် . . .”

“ပြောပါဦး အစောရယ် . . . ကိုသူရိန်နဲ့ နောက်ထပ်တွေ့ရမှာ ဘာ
အန္တရာယ်တွေများ ရှိနေလို့လဲ . . .” စောရှင်ဦးကမူ မဖြေ။ သူ့ရင်ခွင်
တွင်းမှသာ ရုန်းထွက်နေသည်။

“လွှတ်ပါ ကိုသူရိန် . . . အစောကို လွှတ်စမ်းပါ . . .”

“လွှတ်ပုံမယ် အစောရယ် . . . ကိုသူရိန်မေးတာကို ဖြေစမ်းပါဦး . . .”

“ခက်တော့တာပဲ ကိုသူရိန် . . . အစောက ဘာတွေများ ဖြေရဦးမတဲ့လဲ”

“အစော မဖြေသေးတဲ့ဟာတွေကို ဖြေပေါ့ အစော . . .”

“ခက်တော့တာပဲ ရှင်ရယ် . . . အစော ကိုသူရိန်နဲ့ တွေ့မိတာ အစော
ခက်ရတော့တာပဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏မျက်နှာကလေးအား ငုံ့ကြည့်လိုက်သည်။
စောရှင်ဦး၏ ဝန်းလည်သော မျက်လုံးပြာတို့ဝယ် အမျိုးအမည် မသဲကွဲ
သော မျက်ရည်များ ပြည့်လျှံနေသည်။ သူက ဖြည်းညင်းစွာ စောရှင်ဦး၏
ကိုယ်လေးအား လွှတ်လိုက်သည်။

“အစော ကိုသူရိန်ကို စိတ်ဆိုးနေသလား . . .”

စောရှင်ဦးက မျက်ရည်ပိုင်းလျက်မှ ပြီးရင်း ခေါင်းကို ဖြည်းညင်းစွာ
ခါသည်။

“အစော ကိုသူရိန်ကို စိတ်မဆိုးပါဘူး . . . ဒါပေမယ့် . . .”

“ဒါပေမယ့် ဘာဖြစ်လဲ အစော . . .”

စောရှင်ဦးက နာနာကျည်းကျည်းပြီးလိုက်ပြန်သည်။

“ဒါပေမယ့် အစောဝမ်းနည်းတယ် ကိုသူရိန် . . . အစောကိုယ်ကို အစော
ဝမ်းနည်းမိတယ် . . . ပြီးတော့ ကိုသူရိန်အတွက်လဲ အစော
စိတ်မကောင်းဘူး . . . ဒါကို ယုံပါ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏ မျက်နှာလေးအား နားမလည်သယောင်
ငေးစိုက်ကြည့်လိုက်မိသည်။ စောရှင်ဦး၏ မျက်လုံးပြာတို့၌
သူနားလည်သော မေတ္တာငွေ့နှင့် ဂရုဏာရောင်အား တွေ့ရပါ၏။
သို့ရာတွင် စောရှင်ဦး၏ ဦး နောက်တွင်း၌ ဘာရှိသည်ကိုမသိ။

ခဏ၌ပင် စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးမှာ တစ်စုံတစ်ခုအား သံန္နိဋ္ဌာန်ချ
လိုက်သည့်ပမာ တည်ငြိမ်လာသည်။

“ကိုသူရိန်ရင်ထဲမှာ ဘာရှိလို့ ဘာပြောချင်တယ်ဆိုတာ အစောသိတယ် . . . ဒါပေမယ့် အစော ဘာဖြေချင် တယ်ဆိုတာ အစော သိနေသလို အစော ဘာဖြေရမယ်ဆိုတာ အစော နားလည်ပြီးဖြစ်နေလို့ အစောမှာ ခက်နေရတယ် . . .”

စောရှင်ဦးက အေးချမ်းတည်ငြိမ်စွာ ပြောနေ၏။

“စင်စစ်တော့ အစောနဲ့ကိုသူရိန် အခုကြုံခဲ့ရတာတွေဟာ စက်နိုး ခိုက်တွင် အိပ်မက်မြင်သို့ ပမာမို့ မေ့ထား လိုက်ကြရင် ကောင်းလိမ့်မယ် . . . သေသေချာချာစဉ်းစားလိုက်ရင် အစောကိုယ် အစော မပိုင်သလို ကိုသူရိန်ကိုယ်ကို ကိုသူရိန် မပိုင်ပေဘူး . . . မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်တဲ့ ကိုသူရိန်နဲ့ အစောတို့ရဲ့ အရေးတော်ကြီးတွေက အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ကို စိတ်ရှိရာ ကိုယ်ပါဖို့ ခွင့်မပြုလေဘူး ကိုသူရိန် . . .”

စောရှင်ဦး၏ စကားများကြောင့် ဗိုလ်သူရိန်မှာ မိမိကိုယ်မိမိ ပြန်ရှက်သွား မိသည်။ ဘာမျှမပြောနိုင်။ စောရှင် ဦးကသာ ဆက်ပြောနေသည်။

“အစော ဖြေရမယ့် အဖြေကို အစောမပြောရက်ဘူးကိုသူရိန် . . . ဒါပေမယ့် အရိပ်အမြွက်ပဲ ကိုသူရိန်ကို အစောပြောလိုက်ပုံမယ် . . . ဒီမှာ ကိုသူရိန် . . . အို . . . ခေါင်းကြီးကို မော့စမ်းပါဦး . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ဟန်ဆောင်ပြီးရင်း ခေါင်းကိုမော့လိုက်သည်။ ဗိုလ်သူရိန်၏ မျက်နှာအား မြင်လိုက်ရသူ စောရှင်ဦးမှာ ပြောရမည့် စကားအား နှုတ်မှထွက်ရက်သည့်ပမာ ဆိုင်းငံ့သွားသည်။

“ပြောပါလေ အစော . . . အစောပြောမယ့် စကားကို ကိုသူရိန် နားထောင်နေပါတယ် . . .”

စောရှင်ဦးက ကြေကွဲဝမ်းနည်းစွာဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်၏ မျက်နှာအား တစ်ချက် ငေးငေးလေးကြည့်ရင်း ဖြည်းညင်းစွာ တစ်လုံးချင်းဆိုသည်။

“အစောကိုယ်ကို သိန္နီနယ်က ပိုင်သလို သိန္နီဟော်နန်းက ဆိုင်နေတယ် ကိုသူရိန် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ခေါင်းထဲ၌ မိုက်ခနဲဖြစ်သွားသည်။ ကြားလိုက်ရသည်ကို မယုံမိ။ စောရှင်ဦးအားသာ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း ကြီးစွာနှင့် ငေးကြည့် နေမိသည်။

ထိုစဉ်ဝယ် ရွှေနန်းတော်ကြီးရှိရာ မြောက်ဘက်မှ ညဉ့်သုံးချက်အချိန် ပဟိုရ်သုံးဆယ့်သုံးချက်တီးသံ တိတ် ဆိတ်သောညဉ့်အား လွင့်ပျံ့လျက် မှန်မှန်ထွက်ပေါ်လာသည်။

“ရှင် သိပ်စိတ်ထိခိုက်သွားသလားဟင် ကိုသူရိန် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အားတင်းပြီးလိုက်၏။

“ကိုသူရိန် စိတ်မထိခိုက်ပါဘူးလို့ အစောကို မညာချင်ပါဘူး အစောရယ် . . . ဒါပေမယ့် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အစောက မှန်ပါတယ် . . . ယောက်ျား ဖြစ်လျက် ရင်နှလုံးရဲ့စေခိုင်းရာနောက် အကန်းသဖွယ် လိုက်ချင်မိခဲ့တဲ့ ကိုသူရိန်ကသာ မှားပါတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အသံကိုထိန်းရင်း ဝမ်းနည်းပမ်းနည်းနှင့် ဆိုနေသဖြင့် စောရှင်ဦးမှာ ရင်ထုမနာနှင့် နား ထောင်နေရသည်။

“ကိုသူရိန် သွားပါတော့မယ်အစော . . . အစောပြောသလို ကိုသူရိန် တို့ချင်း ထပ်မတွေ့ကြရင် အကောင်းဆုံးမို့ အစောကို နောက်ထပ်ဆုံဖို့ ကိုသူရိန် မကြိုးစားတော့ပါဘူး . . . ကိုသူရိန် တွယ်တာမိတဲ့ မြင့်မြတ် လှသော သိန္နီထိပ်ထားရဲ့ အရေးတော်ဟာ ကိုသူရိန်တို့ရဲ့ အရေးတော်နဲ့ အတူ အောင်မြင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းပေးခဲ့ ပါတယ် . . .”

သူက စောရှင်ဦး၏ ရုပ်အသွင်အား နောက်ဆုံးကြည့်သူ၏ပမာ တစ်ချက် စိုက်ကြည့်လိုက်သည်။

မိုးပြင်မှ ကြယ်စင်တို့ ကြွလဲနေသည့်ပမာ ပင်ယံထက်မှ ဧကရာဇ်ပန်း ဖြူဖြူတို့ တဖွဲဖွဲ မြေခကြွေကျနေ သည်။ ပန်းကြီသော မြေပြင်ဝယ် ရပ်လျက် ပန်းဖွေးသော ပင်ခြေရိပ်ငွေလရောင်မှ စောရှင်ဦး၏ တင့်မော ပြေပြစ်သည့် ဆင်းရွှေသဏ္ဍာန်အား ငေးကြည့်လိုက်မိစဉ် တပ်မှူးမှာ မိမိရင်ရှိ မျှော်လင့်ချက် တစ်ရပ်သည်လည်း ကြယ်သို့ကြွေ ပျက် ပန်းသို့မြေသက်ခဲ့ရပြီကို နားလည်လိုက်သည်။

တွေ့ရဦးကကဲ့သို့ပင် ဗိုလ်သူရိန်က ခြေတစ်လှမ်းနောက်ဆုတ်၍ ဓားကို အိမ်မှထုတ် ရင်၌အပ်လျက် ခါးအား ညွတ်ကာ အရှိအသေပြု နှုတ်ဆက်သည်။ နောက် ဘာမျှမပြောတော့ပဲ ခြံဝင်းဆီ ထွက်လာခဲ့ သဖြင့် စောရှင်ဦး လည်း နောက်မှ ငြိမ်သက်စွာ လိုက်ပါလာသည်။

ခြံစည်းရိုးရောက်သော် ဗိုလ်သူရိန်က အပြင်ဘက်အား သတိထား အကဲခတ်လိုက်ပြီး လွှားခနဲ ခုန်ကျော် လိုက်၏။ ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ လွယ်ကူချောမောစွာ အပြင်သို့ ရောက်သွားသည်။

ခြံပြင်ရောက်မှ ခြံစည်းရိုးအား ဗဟိုပြု၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင် ပြန်ဆိုင်မိကြသည်။ ဤအချိန်ကျမှပင် တင်းဆည် ထားသော တာရိုးတို့မှာ ကိုယ်စီကျိုးပေါက်ခဲ့သည်။

မည်သူက ဦးသည်မသိ။ လက်နှစ်စုံမှာ ခြံစည်းရိုးအားကျော်လျက် အပြန် အလှန် ဆွဲယူပွေ့ထားမိကြသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးအား စေ့စေ့ကြည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ဘာမျှမပြော၊ နူးညံ့လှ သော လက်ကလေးအားသာ အားမလိုအားမရ တစ်ချက်ဆုပ်ညှစ်လိုက်ပြီး ချာခနဲလှည့်လျက် ထွက်ခွာသွားသည်။

စောရှင်ဦးမှာသာ ခြံစည်းရိုး အရံအတားတွင်းမှ ဗိုလ်သူရိန် မျက်စိ အောက်မှ ပျောက်သွားသည့်တိုင်အောင် ငေးကျန်ရစ်သည်။ ငေးကျန်ရစ်နေစဉ် တိုးတိုးလေး ရှမ်းဘာသာနှင့် ရေရွတ်သံကို ဗိုလ်သူရိန် ကြားမည်မဟုတ်။ ကြား၍လည်း နားလည်ပေမည် မဟုတ်။

“ပွန့်ဆေကွာလယ် စုဟတ်လေ . . .”

(“သွားပေဦးတော့ ကံဆိုးချစ်သူရေ . . .”)

(၉)

သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော်ခဲ့သဖြင့် မိုးရိပ်မိုးစင်များ ဝေးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လကွယ်ရက်များ၌ အမှောင် ရိပ်များ စိုးမိုးချင်းနင်း ဝင်ရောက်လာသည့်နည်းတူ ရတနာပုံနေပြည်တော်တစ်ဝန်းလုံး၌လည်း စစ်ရိပ်စစ်မြူတို့ ဖုံး လွှမ်းတက်လာစပြုသည်။

ရွှေနန်းမြို့တော်အတွင်း လွှတ်တော်၏အရှေ့မြောက် ပဟိုရ်စည်အနီး တွင် ကနားဖျင်းဆောက်လုပ်၍ မြေပုံ ညှပ်ပုံတို့နှင့် အမြောက်ဆန်၊ သေနတ်ဆန်များ နေ့မီးညမီးဆက်ကာ သွန်းလုပ်နေကြသည်မှာလည်း သောသောညံ အောင် ရှိနေသည်။

ရွှေနန်းတော်အရှေ့ပြင်၌လည်း ကြီးမားသော စစ်ရေးပြပိုလ်ရှုခံပွဲတို့အား ဆင်ယင်ကျင်းပခြင်းတို့လည်း ဆက်တိုက်ပေါ်လာသည်။ မြို့တော်၏ လမ်းဆုံလမ်းခွ၊ ရုံးပြင်ကနား၊ ဈေးစသော လူစည်ရာအရပ်တို့၌လည်း အမျိုး ဘာသာ သာသနာနှင့် အရှင်မင်းတရားအတွက် အသက်စွန့်မည့် သူရဲကောင်းများ စစ်မှုထမ်းရန် ပြန်တမ်းဆင့်ဆို ဖိတ်ခေါ်သံများလည်း မစဲတော့။ မင်းမိဖုရားတို့အား မကြည်ညိုသည် ကြည်ညိုသည် အပထား၊ နိုင်ငံတော်တစ်ဝက်အား မတရား သိမ်းမျိုထားသည့် ရန်သူကုလားဖြူ တို့အား ရာဇဝင်ကြွေးဆပ်လိုသူ မျိုးချစ်အပေါင်းတို့မှာလည်း စစ်ထဲသို့ တဖွဲဖွဲဝင်လာကြကုန်သည်။

ဤလှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုအလုံးစုံသည် ရွှေနန်းတော်တွင်း၌ စစ်မလို လားသူ ကင်းဝန်မင်းကြီး၊ ကျောက် မြောင်းအတွင်းဝန်မင်း စသော ပညာရှိမှူးမတ်တို့ တန်ခိုးကျလျက် စစ်လိုလားသူ တိုင်တားမင်းကြီး၊

လေ့သင်း အတွင်းဝန်မင်း စသူ အလိုတော်ရိ တဇာတ်ကန်းမှူးမတ်တို့ တန်ခိုးတက်သည့် အဓိပ္ပါယ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း လူတိုင်း သဘောပေါက် ကြသည်။ လူတိုင်းမှာလည်း စစ်မှာ မလွှဲမရှောင်သာ ရောက်တော့မည် ဟု ယုံကြည်ကုန်ကြသည်။

ဤလူတို့၏ယုံကြည်ချက်မှာ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ ခု သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၇ ရက်နေ့တွင် ပိုမိုခိုင်မြဲလာသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုနေ့၌ သစ်မှုကိစ္စ နှင့်ပတ်သတ်၍ မကျေနပ်သော အင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့၏ နောက်ဆုံးရာဇသံ ကို ယူဆောင်လာသည့် သဘောတစ်စင်းမှာ ဘွိုင်လာအိုးအား မီးမပြတ် ထိုးလျက် ဂေါ်ဒ်ဆိပ်တည့်တည့် မြစ်လယ်ရေပြင်တွင် ကျောက်ချ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သဖြင့်တည်း။

ဤသို့ နေပြည်တော်အလုံး အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် ရုတ်ရုတ်ရက်ရက် လှုပ်ရှားပျားများနေသည့် သီတင်း ကျွတ်လဆုတ် ၇ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်း၌ ပြင်မြို့ကြီးဟုခေါ်ရာ မြို့ရိုးကြီး၏ တောင်ဘက်မျက်နှာအလယ် 'ကဲမြင့်' တံတားအနီးရှိ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး၏ ကောင်းမှုတော် အုတ်ဇရပ်ကြီးအတွင်းဝယ် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ခရီးသည်ငါးဦးကို တွေ့နိုင် သည်။ နှစ်ဦးမှာ သင်္ကန်းဝတ်ရဟန်းများဖြစ်၍ ကျန်သုံးဦးမှာ လူပုဂ္ဂိုလ် များပင် ဖြစ်ကြသည်။

ရဟန်းတစ်ဦးမှာ အသားမည်းမည်းနှင့် ထွားထွားကျိုင်းကျိုင်းဖြစ်သည့် နည်းတူ ၎င်း၏ ကပ္ပိယဟန်တူသူ လူပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း အသက်သုံးဆယ် ကျော်ခန့်သာရှိသေး၍ ကျစ်လစ်လျင်မြန် သန်စွမ်းပုံရ၏။

အခြားရဟန်းတစ်ဦး၌မူ အဖော်ပါဟန်မတူ။ ထိုကိုယ်တော်မှာ လူဟန်သည် သေးသေးသွယ်သွယ်ဖြစ်သော်လည်း သိက္ခာဣန္ဒြေမှာ ကြီးလှ၍ အထူးသဖြင့် စူးရှထက်မြက်သော မျက်လုံးများရှိသည်။

ကျန်လူပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးမှာ မြန်မာတစ်ယောက်ဖြစ်၍ တစ်ဦးမှာ ရှမ်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အသက်အားဖြင့် လေးဆယ်ကျော်ခန့် ခန့်မှန်းရသည်။ နှစ်ဦးစလုံးမှာ မြန်မာက နှုတ်ခမ်းမွှေးကျင်စွယ်၊ ရှမ်းက ရေးရေးရှိကြသည်မှတစ်ပါး ဝါဝင်းဖြူစင်သော အသားအရေ၏ ကောင်းခြင်း၊ မဟာနဖူး၊ ပေါ်ထင်နေသော နှာတံ၊ ခိုင် မာသောမေးရိုး၊ မပုမရှည်သော အရပ်အမောင်း စသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာ၏ ကောင်းခြင်း၊ လူရှိသေခံ့ညားစေမည့် ဟန်ပန်အမူအရာများရှိခြင်းတို့၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တူညီပြည့်စုံကြသည်။ ရှမ်းကြီးမှာ မြက်ခမောက်ဆောင်း၍ လွယ်အိတ်တစ်လုံး ပခုံးထက်လွယ်ထားသည်။ အဝတ်နက်အစုံကိုဝတ်ထား၍ လည်ပင်းလက်မောင်းတို့၌ ထိုးနှံထားသော အင်းပြာ၊ အင်းနီများကို ထင်ရှားစွာ တွေ့နိုင်သည်။ အားလုံးခြုံပေါင်းကြည့်သော် ရှမ်းဆေးဆရာကြီးတစ်ဦးဟန် ပေါ်နေသည်။

မြန်မာကြီးမှာလည်း လွယ်အိတ်နှစ်လုံးမှအပ ဘာမျှ ပစ္စည်းအထူးအထွေ မပါချေ။

အားလုံးမှာ ခရီးသွားများဟန် အေးဆေးသော အမူအရာပေါ်နေသော်လည်း အသေအချာ ဂရုပြုကြည့်တတ် သူအတွက် စောစောက ထွားထွားကျိုင်းကျိုင်း ရဟန်းနှင့် ကပ္ပိယသည် အပြင်ပန်းအမူအရာ ငြိမ်သက်သမျှ မျက် လုံးများမှာ လျင်မြန်စွာလှည့်ပတ်ကစားနေသည်ကို သတိပြုနိုင်သည်။

ထိုအချိန်၌ လှည်းငါးစီးခန့်နှင့် လူတစ်သိန်းမှာ မြို့တွင်းသို့ဝင်လာခိုက် ဖြစ်သည်။ မြို့တံခါး၌ အစောင့် ငါးဦးခန့်ရှိရာ ရွှေမြို့တော်အတွင်း၌ အရေးပေါ်နေခိုက်ဖြစ်သဖြင့် ဝင်လာသမျှလူတို့နှင့် ပစ္စည်းများအား အစောင့်တို့သည် စစ်ဆေးလျက်ရှိကြသည်။

ရဟန်းသည် ကပ္ပိယအနားကပ်သွား၍ တိုးတိုးပြောသည်။

“ဘယ့်နယ် . . . စစ်နေပါလား . . .”

“ဟုတ်တယ် . . . ဒါပေမယ့် အစောင့်တွေထဲမှာ မျက်နှာသိတစ်ယောက်မှ မပါဘူး . . .”

“ပါတောင် ငါးယောက်တည်းပဲ . . . သိပ်ဂရုစိုက်စရာတော့ မရှိဘူး . . .”

နှစ်ဦးသား စကားဆက်မပြောကြတော့ပဲ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုသာ တစေ့ တစောင်း အကဲခတ်နေကြသည်။

မြန်မာကြီးမှာ လွယ်အိတ်အတွင်း ကွမ်းအစ်ကိုထုတ်ကာ ကွမ်းယာ စားဟန်ပြင်နေသည်။ သို့ရာတွင် ထုံးဘူး အားဖွင့်လိုက်သောအခါ ထုံးကုန်နေကြောင်း တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ကွမ်းညှပ်အရိုးနှင့် ထုံးဘူး တွင်းကျန်ရှိသမျှ ထုံးများအား ခြစ်ထုတ်နေရသည်။

“ဒီမှာလေ ဆရာကြီး . . . ကျုပ်ဆီက ထုံးယူပါ . . .”

မြန်မာကြီးက မော့ကြည့်လိုက်ရာ ကွမ်းအစ်တစ်လုံးကိုဖွင့်၍ အနီးလာရပ် နေသော ရှမ်းကြီးအား တွေ့ရသည်။

“ယူပါ . . . အားမနာပါနဲ့ . . . ကျုပ်ကိုလဲ နောင်ကြီးက ကွမ်းသီး နည်း နည်းမျှပါ . . .”

မကြာမီ မြန်မာကြီးနှင့် ရှမ်းကြီးမှာ ကွမ်းအစ်များရှေ့ချ၍ ကွမ်းတစ်ယာစီ ဝါးရင်း စကားလက်ဆုံကျနေကြသည်။

“ဒီကနောင်ကြီးက ဘာအရောင်းအဝယ်များ လုပ်ပါသလဲ . . .”

ရှမ်းကြီးက မေးသဖြင့် မြန်မာကြီးက “ဪ . . . ဗိဇ္ဇောဆေးလေး ဝါးလေး ကုပါတယ် . . . ဆေးမြစ်ဆေးဝါးများ ဝယ်ခြမ်းရင်း ရွှေမြို့ တော်လဲ ဘုရားဖူးလာခဲ့တာ . . . အခု ပြန်မလို့ပါပဲ . . . ဒါထက် နောင်တော်ကကော . . .” ဟု ဖြေရင်း ပြန်မေးသည်။

“ကျွန်တော်လဲ ပယောဂလေးဘာလေး ကုတယ်ဆိုပါတော့ . . . ဒီက ဆရာဘုန်းကြီးကို သီတင်းဝါလ ကျွတ် ကန်တော့လာရာက ပြန်ခဲ့ တာပေါ့ . . .”

“အင်း . . . ကောင်းပျို . . . ကောင်းပျို . . . ဘယ်ကနေတောင် လာရ ပါသလဲ . . .”

“ကျောက်ဆည်နယ်ကပါပဲ . . . နောင်ကြီးကကော . . .”

ထိုအခိုက်တွင်ပင် မြို့တွင်းဝင်သူများ ရှင်းသွားသည်။ နောက်ထပ် မြို့ ဘက်မှလာသော ခရီးသွားများနှင့် အတူ စောစောက ရဟန်းနှင့် ကပ္ပိယတို့သည်လည်း ဇရပ်မှဆင်းသွားကာ မြို့တံခါးမှ ထွက်ရန်ပြင် သည်။

အေးအေးလူလူ စကားပြောနေရာမှ ရှမ်းကြီး၏မျက်လုံးများသည် မြို့ဘက်တူရှုသို့ ရောက်သွားသည်။ ခပ် လှမ်းလှမ်း၌ ဇရပ်ဘက်ဦးတည်၍ ဖုန်တစ်ထောင်းထောင်းနှင့် စိုင်းနှင်လာသော မြင်းငါးစီးအား တွေ့ရသည်။

ရှမ်းကြီး၏အမူအရာမှာ ချက်ချင်းသွက်လက်လာ၍ ကွမ်းအစ်အား လွယ်အိတ်တွင်းထည့်လိုက်ပြီး “စကားတော့ ကောင်းပါရဲ့ . . . တခြားလူတွေ သွားကုန်ပြီ . . . နေမမြင့်ခင် ခရီးနှင်လိုက်ဦးမှ . . .” ဟု ဆိုကာ နေရာမှထသည်။

“အို . . . အတူသွားကြတာပဲ . . . အဖော်ကောင်းတုန်း ကျုပ်လဲ လိုက်မယ် . . .”

ရှမ်းကြီးနှင့် ဗမာကြီးမှာ ဇရပ်ပေါ်မှဆင်းသဖြင့် တစ်ပါးတည်းကျန်ခဲ့သူ ရဟန်းပါလိုက်ဆင်းလာသည်။

မြို့တော်မှအထွက် ဖြစ်၍လားမသိ။ အထူးစစ်ဆေးခြင်းမရှိလေရကား ခရီးသည်အားလုံးမှာ လွယ်ကူစွာပင် မြို့တံခါးအပြင်သို့ ရောက်လာခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် နောက်ဆုံးခရီးသည်ဖြစ်သူ ရဟန်း မြို့ပြင်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြင်းခွာသံများကြားရ ပြီး ဗိုလ်တစ်ဦးခေါင်းဆောင်လျက် မြင်းသည်တော်လေးဦးပါလေသည်။ မြင်းသမားတို့သည် မြို့တံခါးတွင် မနားတော့ပဲ ရှေ့ဆက်စီးကာ ခရီးသည်တို့အား ဝိုင်းထားလိုက်ကြ၏။

“ဖယုအမိန့်တော် ပါတယ် . . . ဖယုအမိန့်တော် ပါတယ် . . .
ခုခံမယ်မကြံနဲ့ . . . အားလုံး သူပုန် ဖြစ်သွားမယ် . . .”

ရှေ့ဆုံးမှပိုလ်သည် ဓားကြီးအား လေထဲ၌လွှင့်ရင်း ဝိုင်းမိနေသော
ခရီးသည်များကို လှည့်ပတ်နေခိုက် နှုတ်မှလည်း အော်ဟစ်အမိန့်ပေး
နေသည်။

စစ်ပိုလ်သည် ကပ္ပိယနှင့် သင်္ကန်းဝတ်တို့အား တွေ့သည်နှင့်
တစ်ပြိုက်နက် အားရပါးရ အော်ရယ်လိုက်သည်။

“ဟား . . . ဟား . . . ဟုတ်ပေကွာ . . . သီသီလေးလွတ်တော့မလို့ . . .
ဘယ်နှယ် ဦးပဉ္စင်းကို ပေါက်လှနဲ့ ကပ္ပိယသွေးသောက်ကြီး ငမြတ်
ကျော်တို့ . . . ဒီတစ်ခါ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်လက်ထဲက လွတ်ကြသေးရဲ့
လား . . . ဟား . . . ဟား . . . ကျေနပ်တယ်ကွာ . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က တစ်ဆက်တည်းလှည့်၍ အမိန့်ပေးလိုက်သဖြင့်
မြင်းနှစ်စီးသည် သင်္ကန်းဝတ်ယောင် ဆောင်ထားသူ ပေါက်လှနှင့်
ကပ္ပိယအရေခြုံ သွေးသောက်ကြီးမြတ်ကျော်တို့နား ချဉ်းကပ်သွားကာ
ဓားမိုးစောင့် ကြပ်နေကြသည်။

“အလို . . . ဒီမှာလဲ သင်္ကန်းဝတ်တစ်ဦးပါလား . . . ဟေ့ . . . ဒီမှာ
လာစောင့်ကြစမ်း . . .”

နောက်ထပ်မြင်းတစ်စီးမှာ ကျန်ရဲဟန်းကို စောင့်ကြပ်လျက်ရှိပြန်သည်။

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က စေ့စပ်သေချာစွာ ခရီးသည်အားလုံးအား လိုက်လံ
ကြည့်နေသည်။ ခရီးသည်များအနက် စောစောကငါးဦးအပြင် ထိတ်လန့်

တုန်လှုပ်နေပုံရသော တောသူတောသားများ ဖြစ်ဟန်တူသည့် မိန်းမကြီး
ငါးဦးနှင့် ယောက်ျားသုံးဦးပါသေးသည်။

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ မျက်လုံးများသည် ရင်ပေါင်တန်း ရပ်လျက်ရှိသော
ရှမ်းကြီးနှင့်ဗမာကြီးဆီ ရောက်သွားသည်။

“ဟား . . . ဟား . . . ဟန်လိုက်လေ . . . ယုန်ထောင်တာ ယုန်ရော
ကြောင်ရော မိနေပါရောလား . . . ဘယ့်နယ် . . . မိုးနဲစော်ဘွားမင်း
ဒီရောက်နေသကိုး . . . ဟိုလူကျရော . . . ဟေ့ . . . အဲဒီနှစ်ယောက်
ကိုပါ ဖမ်းလိုက် . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ စကားဆုံးလျှင် ကျန်မြင်းသည်တော်တစ်ဦးသည်
မြန်မာကြီးနှင့် ရှမ်းကြီးထံ ကပ်သွားသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် မမျှော်လင့်သောအဖြစ်က ပေါ်လာသည်။

မိုးနဲစော်ဘွားဟု အခေါ်ခံရသူ ရှမ်းကြီး၏လက်သည် လျင်မြန်စွာ
လွယ်အိတ်တွင်းသို့ရောက်သွားကာ ပြောင်းတိုသေနတ်တစ်လက်အား
ထုတ်၍ ချဉ်းကပ်လာသူ မြင်းသမားအား ပစ်ချလိုက်သည်။
သေနတ်သံပေါ်လာပြီး ရင်ဝတည့်တည့်ထိသွားသူ မြင်းသမားမှာ
မြင်းထက် နောက်ပြန်လဲကျလာ၏။

အခွင့်ကောင်းကို ချောင်းနေကြသူ ပေါက်လှနှင့် သွေးသောက်ကြီး
မှာလည်း လက်မနှေး။ သေနတ်သံကြား လိုက်ရ၍ အားလုံး ထိတ်လန့်
သွားခိုက် နှစ်ဦးသားသည် ရုတ်တရက်ထိုင်ချလိုက်ကာ မိမိတို့ ရှေ့ရှိ
မြင်းများ၏ဝမ်းဗိုက်အောက်သို့ ခိုဝင်လိုက်ကြသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်

ခုန်လွှားပြေးလိုက်သည့်ခဏ၌ မြင်းများနှင့် ကိုက်နှစ်ဆယ်ခန့် ဝေးရာသို့ ရောက်သွားသည်။ ခဏမှာပင် ပေါက်လှသည် သင်္ကန်းအောက် ဝှက်ယူခဲ့သော ဓားရှည်ကြီးအား ဆွဲထုတ်ပီးဖြစ်နေသည်။

တစ်ပတ်ကွေ့၍ ၎င်းတို့နှစ်ဦးသားနောက် ထိုးလိုက်ကြသော မြင်းသည် တော်နှစ်ဦးအနက် တစ်ဦး၏ဓားသည် ပေါက်လှ၏ဓားနှင့် အရှိန်ပြင်းစွာ ထိခိုက်မိလိုက်သည့်ခဏ၌ပင် နောက်ထပ်သေနတ်သံတစ်ချက် ပေါ်လာသည်။ သွေးသောက်ကြီး၏လက်၌ အငွေ့မစသေးသော သေနတ်တစ်လက်ကို ကိုင်လျက်ရှိပြီး ၎င်းနောက်ထိုးလိုက်ခဲ့သူ မြင်းသည်တော်မှာ မြေပြင်၌ လဲကျအသက်ပျောက်လျက်ရှိသည်။

သွေးသောက်ကြီးသည် လျင်မြန်ဖျတ်လတ်စွာနှင့် လဲကျနေသူ၏လက်မှ ဓားအား ကောက်ယူလိုက်သည်။ ထို့နောက် စီးသူမဲ့နေသည့် မြင်းကြီးထက်သို့ လွှားခနဲ ခုန်တက်ရောက်သွားသည်။ ထိုအချိန်တွင်ပင် ပေါက်လှနှင့် ၎င်း၏ရန်သူတို့မှာလည်း ဘက်မညီသည့်တိုက်ပွဲကို စလျက်ရှိသည်။ ဓားချင်းဆိုင်မိစဉ် မြင်းသည်တော်၏ဓားမှာ လွင့်စဉ်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မြင်းသည်တော်က ဓားမဲ့ဖြစ်နေပြီဖြစ်သဖြင့် ဓားနှင့် ပေါက်လှအား မြင်းနှင့်ပေါက်ချရန် ကြိုးစားနေသည်။

ရှုတ်တရက်သော် မြင်းကြီးမှာ ပေါက်လှထက်မိုး၍ ပတပ်ရပ်ကာရှိနေသည်။ နောက်ခဏမှာပင် ရှေ့ခြေနှစ်ဖက်သည် အရှိန်ပြင်းစွာနှင့် ပေါက်လှ၏ခေါင်းထက် ကျလာသည်။ သို့ရာတွင် ပေါက်လှသည် ဘေးသို့ခုန်ရှောင် လိုက်၍ မြင်း၏ခြေ မြေသို့ကျသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မြင်းဇက်ကြီးအား ဖမ်းဆွဲလိုက်သည်။ သံမဏိကဲ့သို့ မာကျော သန်စွမ်းလှသည့် ပေါက်လှ၏လက်၌ မြင်းကြီးမှာ မရုန်းကန်နိုင်၊ အာပြီလျက်

တန်ရပ်နေ၏။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျက်တပြက်အတွင်းမှာပင် ပေါက်လှ၏။
ဓားသည် မြင်းသမား၏ ရင်မှကျောသို့ ထုတ်ချင်းခတ်ပေါက်သွား၏။
နောက်ခဏ၌ ပေါက်လှမှာလည်း မြင်းပေါ်သို့ ရောက်သွားသည်။

ရပ်ကြည့်နေရာမှ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် မြင်းကို ပေါက်လှရှိရာသို့
တရကြမ်းစိုင်းနိုင်လာသည်။ သို့ရာတွင် လမ်းမှ သွေးသောက်ကြီးက
ဖြတ်တိုက်လိုက်၏။ မကြာမီပင် ပေါက်လှနှင့် သွေးသောက်ကြီးတို့က
တစ်ဖက်၊ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က တစ်ဖက် မြင်းကိုယ်စီနှင့် နှစ်ယောက်
တစ်ယောက် အပြေးအထန် တိုက်ခိုက်နေကြသည်။

ကျန်မြင်းသမားတစ်ဦးကမူ မိုးနဲဇော်ဘွားရှိရာသို့ ဓားကိုဝင့်ကာ စိုင်းဝင်
လာသည်။ မိုးနဲဇော်ဘွားမှာ တစ်ချက်ထိုးသေနတ်အား အားမကိုး
နိုင်တော့ပဲ သိုင်းကွက်နင်းလျက် ရန်သူ၏အတိုက်အား တိမ်းရှောင်နေရ
သည်။

ပထမသော် မြန်မာကြီးမှာ ရပ်ကြည့်နေသည်။ သို့ရာတွင် ဓားတ
ဝင့်ဝင့်နှင့် မြင်းသမား၏ရန်ကို လက်နက် မဲ့ခုခံနေရသူ မိုးနဲဇော်ဘွား၏
အဖြစ်ကို မြင်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လှုပ်ရှားလာ၏။ သူ့လက်သည်
လွယ်အိတ်တွင်း သို့ ရောက်သွားသည်။ ပြန်ထုတ်လိုက်သောအခါတွင်
ဓားမြှောင်တစ်လက်ပါလာသည်။

ထိုအခိုက်တွင် မိုးနဲဇော်ဘွားမှာ ပေါက်လိုက်သောမြင်းအား ရှောင်
လိုက်စဉ် မြေကြီးခဲတစ်ခုအား နင်းမိ၍ ကိုယ်ကိုမဟန်နိုင်ပဲ
လဲကျသွားသည်။ မြင်းသမားက ဓားကို အားယူလွှဲမြှောက်လိုက်သည်။
သို့ရာတွင် မြန်မာကြီး ၏လက်မှ ဓားမြှောင်သည် လေထဲ၌ ပိုခေါ်

အော်မြည်ဖြတ်သန်းသွားလျက် မြင်းသမား၏လက်ပြင်သို့ အရှိန်ပြင်းစွာ စိုက်ဝင်သွားသည်။ မိုးနဲစော်ဘွားသည် မြင်းပေါ်မှကျလာသူ၏လက်မှ ဓားကို ယူလိုက်ပြီး မြင်းပေါ် ခုန်တက်လိုက်ပြန်သည်။

အခြေအနေမှာ ရုတ်ချည်းပြောင်းလဲသွားသည်။ မြင်းငါးစီးအား ဦးဆောင်လာခဲ့သူ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ သူတစ်ဦးတည်းသာ မြင်းပေါ်၌ ကျန်ရစ်၍ မြင်းသုံးစီးမှာ ရန်သူ့လက်ရောက်သွားကြောင်း တွေ့ရသည်။ မိမိ၏ငယ်သားလေးဦးမှာလည်း ကျဆုံးခဲ့ရပေပြီ။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် တံခါးစောင့်ငါးဦးသည် ဓားကိုယ်စီနှင့် ပြေးလာကြ သည်။

ယခုအချိန်အထိ ငြိမ်သက်စွာကြည့်နေသူ ရဟန်းသည် သင်္ကန်းရုံ အတွင်းမှ ဓားကိုထုတ်၍ ပြေးလာသူငါး ဦးအား ရင်ဆိုင်သည်။ မြန်မာကြီးသည်လည်း ပထမဦးစွာ သေနတ်ထိကျဆုံးသူ၏ ဓားကို ယူကာ ထိုသင်္ကန်းဝတ် ဆီသို့ ပြေးကာ ကူညီတိုက်ခိုက်ပေးသည်။ မြင်းနှင့် မိုးနဲစော်ဘွားမှာလည်း နှစ်ဦးနှင့် ငါးဦး ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်နေ သော သူတို့နှစ်ဦးဘက်မှ ဝင်တိုက်သည်။

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် တိုက်ခိုက်ရင်းမှ ဤအခြေအနေအားလုံးအား သတိပြုမိသည်။ ဆက်တိုက်နေသော် မိမိအတွက် မိုက်ရာကျပေ တော့မည်။ ထို့ကြောင့် ရန်သူနှစ်ဦးအား အားသွန်ဖိခုတ်၍ ၎င်းတို့ နောက်ဆုတ်သွားခိုက် မြင်းအား တစ်ပတ်ကွေ့ကာ ပြန်မလှည့်တော့ပဲ တံခါးဆီ ဦးတည်၍ ကဆုန်စိုင်းပြေးသည်။

ဤသည်ကိုမြင်သော် တံခါးစောင့်ငါးဦးမှာလည်း ခြေဦးတည့်ရာ ကစဉ့်ကရဲ ထွက်ပြေးကုန်သည်။

ပေါက်လုက ထွက်ပြေးသော ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏နောက် လိုက်ရပြန် သည်။ သို့ရာတွင် သွေးသောက်ကြီးက ဆွဲထားလိုက်သည်။

မကြာမီ တိုက်ပွဲအား အနိုင်ရယူခဲ့သော လူငါးဦးမှာ စုစည်းမိလျက်ရှိနေ ကြသည်။ ကျန်ခရီးသည်များမှာမူ တိုက်ကြခိုက်ကြစဉ်အတွင်း ထွက်ပြေးပျောက်ကွယ်သွားကြပြီဖြစ်သည်။

“ကဲ . . . ကျုပ်တို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ . . .”

မိုးနဲစော်ဘွားက မေးသည်။

“ပြေးကြရုံရှိတာပေါ့ . . . ကျုပ်တို့ အင်မတန်ကြီးလေးတဲ့ ရာဇဝတ်မှုကြီး တစ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ပြီးကြပြီပဲ . . .”

မြန်မာကြီးက ဆိုသည်။

သွေးသောက်ကြီးက ခေတ္တစဉ်းစားနေသည်။

“ဟုတ်တယ် . . . ဒီကမိတ်ဆွေများအနေနဲ့က ပြေးကြရမှာပဲ . . . ကျုပ်တို့ အနေနဲ့က အခက်ရှိတယ် . . .”

အားလုံးမှာ ထူးဆန်းသော သွေးသောက်ကြီး၏ စကားကြောင့် အံ့အား သင့်သွားသည်။ သွေးသောက်ကြီးကသာ ဆက်ရှင်းပြသည်။

“ဒီလိုရှိပါတယ် . . . အခု ဗိုလ်ကျော်ခေါင်လွတ်သွားတယ် . . . ဒီလူဟာ ကျုပ်တို့နှစ်ဦးရဲ့ အဆက်အသွယ်တွေကို အားလုံးသိတယ် . . . သူ ရွှေမြို့တော်ပြန်ရောက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကျုပ်တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဟာ ရာဇဝတ်သင့်မယ့်ဘေးရှိနေတယ် . . .”

“ဒီလိုဆို သွေးသောက်မင်းက ဘာကြောင့် ခုနက ကျွန်တော်လိုက် သတ်မယ်လုပ်တာ ဆွဲထားရတုံး . . .”

“အကြောင်းရှိတယ် ပေါက်လု . . . ဗိုလ်ကျော်ခေါင်ဟာ တပ်မှူးကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်တယ် . . . သူ့ကို မသေစေလိုဘူး . . . ပြီးတော့ သူ့အနေနဲ့ ရွှေနန်းတော်ပြန် အမိန့်ခံရဦးမယ် . . . ဒီအတောအတွင်း တို့က ဖြတ်လမ်းကနေ ဗိုလ်မှူးတို့ကို အရင်အကြောင်းကြားထား နိုင်တယ် . . . ရှောင်တိမ်းဖို့ အချိန်ရပါလိမ့်မယ် . . . ကဲ . . . မင်း ပြန်တုံ့ မလား . . . ငါ သွားရမလား . . .”

“ဟော . . . အောက်က လာမယ့်လူတွေကို ကျွန်တော်မှ မသိတာ . . . ဒီတော့ ကျွန်တော် ပြန်မယ် . . . သွေးသောက်မင်း ဆက်သွား . . .”

“ကိုင်း . . . သွားဆို အခုသွားပေတော့ . . . လူမြင်ကွင်းမှာ ဒီသင်္ကန်းနဲ့ မြင်းနဲ့ မလျော်ဘူး . . . သင့်ရာမှာ အဝတ်လဲဖို့ မမေ့နဲ့ . . .”

ပေါက်လုသည် စကားဆက်မရှည်တော့ပဲ အားလုံးအား လက်ပြ နှုတ်ဆက်ကာ ဧကသီအား ပရုံးထက် စုရုံး တင်၍ မြင်းနှင့်ကဆုန်ချ လျက် မြို့တွင်းဘက်သို့ စိုင်းနှင်ပြေးသည်။

သွေးသောက်ကြီးက ကျန်လူများဘက်သို့ လှည့်လိုက်သည်။

“သွေးသောက်တို့ . . . တစ်ယောက်အကြောင်း တစ်ယောက် နောက်မှ ရှင်းကြတာပ . . . အခုလော လောဆယ် ခရီးဆက်ဖို့ ပြင်ကြရအောင် . . . လူလေးယောက် မြင်းသုံစီးပဲရှိတယ် . . .”

“ကိစ္စမရှိဘူး . . . မြို့တံခါးအတွင်းမှာ တံခါးစောင့်တွေရဲ့ မြင်းတွေ ရှိတယ် . . . နေ . . . ကျုပ်သွား ယူလိုက်မယ် . . .”

သင်္ကန်းဝတ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် တံခါးဆီပြန်ပြေးသည်။ မကြာမီပင် မြင်းတစ်စီးအားစီးလျက် ပြန်ပေါ်လာ၏။

လေးဦးသားသည် မြေပြင်၌ ကျဆုံးလျက်ရှိသူများအား တစ်ချက် ပြန်ကြည့်လျက် တောင်ဘက်သို့ မြင်းကိုယ်စီနှင့် စိုင်းထွက် လာခဲ့ကြ သည်။

မကြာမီ မြို့တော်၏တောင်ဘက် ရွှေကြိုးသတ်နယ်နမိတ်ဖြစ်သော ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်ခေါ် မြစ်ငယ်မြစ်သို့ ရောက် ရှိလာကြသည်။

မြစ်ကျဉ်းတစ်နေရာကို ရွေးရာကြ၍ မြင်းများအား ရေထဲဆင်းစေကာ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ခက်ခက်ခဲခဲ ကူးလာကြသည်။

တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်သော်လည်း စကားမဆိုနိုင်ကြသေးပဲ ရှမ်းရိုးမ တောင်တန်းကြီးအား လက်ဝဲဘက် တွင်ထားလျက် ဆက်လက်စိုင်းနှင့် ကြပြန်သည်။

ဤနည်းနှင့် ခရီးရှစ်တိုင်ခန့် ပေါက်လာကြသည်။ တောတို့ အတန်ထူ လာ၍ မြေမှာလည်း ကြမ်းလာခဲ့ သည်။ မြင်းများမှာလည်း အတော် ပင်ပန်းနေကြပေပြီ။

တောအုပ်ကလေးတစ်ခု၏ အထွက်တွင် ရှေ့ဆုံးရောက်နေသူ
သွေးသောက်ကြီးက ရုတ်တရက်ရပ်လိုက် သဖြင့် အားလုံးမှာ ထိတ်လန့်
တကြားဖြစ်လျက် မြင်းဇက်များအား သတ်လိုက်ကြသည်။

“ဘာလဲ . . . ဘာတွေ့လဲ . . .”

တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ဝိုင်းမေးကြသည်။ သွေးသောက်ကြီးက
ဘာမှမဖြေပဲ မြင်းထက်မှဆင်း၍ မြေပြင် တစ်နေရာကို ဒူးထောက်လျက်
သေချာစွာကြည့်နေသည်။

သွေးကွက်ကြီးတစ်ကွက်တည်း။

အားလုံးမှာ ပြိုင်တူ မြင်းပေါ်မှဆင်းလိုက်ကြသည်။

သွေးကွက်ကြီးမှ သွေးစက်များသည် ၎င်းတို့လာခဲ့သောလမ်းအတိုင်း
မြောက်ဘက်သို့ ဆက်ကျသွားသည်။

သွေးသောက်ကြီးသည် မြေပြင်မှ သွေးစက်များအတိုင်း မြောက်ဘက်သို့
ဆက်လိုက်ခဲ့သည်။

ကိုက်အစိတ်ခန့်ရောက်သော် သွေးစက်များသည် လမ်းမှဖွဲကာ အရှေ့
ဘက်သို့ မြေလမ်းလေးတစ်ခုအတိုင်း ချိုးဝင်ညွှန်ပြသွားသည်။

သွေးသောက်ကြီးက အဖော်များဆီ ပြန်လာခဲ့သည်။

“လူတစ်ယောက်ယောက်တော့ ဒုက္ခရောက်ခဲ့တဲ့သဏ္ဌာန်ပဲ . . . ကျုပ်တို့ မြင်းတွေလဲ မောပါပြီ . . . အမောဖြေရင်း သွေးစက်အတိုင်း အလိုက်ရင် ဒီလူကို တွေ့တန်ကောင်းရဲ့ . . . ဘယ့်နှယ်လဲ . . .”

အားလုံးသဘောတူကြသည်။

“ကဲ . . . ဒါဖြင့် ဟောဟိုလမ်းလေးထဲ ချိုးဝင်ရမှာပဲ . . . မလိုက်ကြခင် ဒီ သွေးစက်တွေကို ဖျက်ပစ် လိုက်ကြဖို့လိုတယ် . . . တော်တော်ကြာ ဒီ သွေးစက်တွေက ဟိုလူရှိရာကိုညွှန်သလို ကျုပ်တို့ရှိရာ ညွှန်နေဦးမယ်”

လူလေးဦးသည် လမ်းဘေးမှသဲမြေမှုန့်များအား လက်ခုပ်နှင့် အသီးသီး ကျုံးလျက် သွေးကွက်သွေးစက်များအား ဖုံးလွှမ်း ဖျောက်ဖျက်ပစ်ကြ သည်။

ခြေရာလက်ရာမကျန်ကြောင်း စိတ်ကျေနပ်ကြမှ မြင်းများပေါ်တက်ကာ ဆိုခဲ့သောလမ်းကလေးအတိုင်း အရှေ့ဘက်သို့ ဆက်ခဲ့ကြသည်။

တောချုံများသည် ထူထပ်ထူလာကာ လူများမှာလည်း တဖြည်းဖြည်း နှင့် တောင်စွယ်လေးတစ်ခုအနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာကြသည်။

ကိုက်ငါးရာခန့်သွားမီသော် ရှေ့မှသွေးသောက်ကြီးက ရုတ်တရက် “ဟို မှာ . . . တွေ့ပြီ . . .” ဟု ပြောလိုက်သည်။

ရှေ့၌ သစ်ပင်ကြီးများ စုပေါက်နေ၍ အရိပ်ကောင်းသော တစ်နေရာရှိ သည်။ စမ်းချောင်းလေးတစ်ခုမှာ တသွင်သွင်စီးကျနေလျက် စမ်းချောင်း ဘေးတစ်လျှောက် စိမ်းလန်းသောမြက်များ ပေါက်နေကြသည်။

မြင်းတစ်စီးမှာ အေးအေးလူလူ မြက်စားလျက်ရှိသော်လည်း စမ်းချောင်း ရေစပ်တွင်မူ လူတစ်ဦးမှာ အသက် ကင်းမဲ့သည့်ပမာ မလှုပ်မယှက် လဲမှောက်လျက်ရှိ၏။

မိတ်ဆွေလေးဦးသည် မြင်းများရေသောက်ရန် စမ်းချောင်းဆီသို့ လွှတ် လိုက်ပြီး လဲမှောက်နေသူ၏အနီးသို့ ပိုင်းရောက်လာကြသည်။

သွေးသောက်ကြီးသည် ထိုလူအားပွေ့၍ မိမိ၏ ပေါင်တစ်ဖက်ပေါ် မှေးလျက် ပက်လက်လှန်ထားလိုက် သည်။ ထိုလူ၏မျက်နှာအား မြင်လိုက်လျှင်မြင်လိုက်ချင်း သွေးသောက်ကြီး၏မျက်နှာ၌ အပြင်း အထန် တုန်လှုပ် ချောက်ချားသော သဏ္ဍာန်ပေါ်လာသည်။ နှုတ်မှ လည်း ထိတ်လန့်ရေရွတ်သံ ပေါ်လာ၏။

“အလို . . . ဘုရား . . . ဘုရား . . . အသက်မှရှိသေးရဲ့လား . . .”

သွေးသောက်ကြီး၏လက်သည် ထိုလူ၏ရင်ဘတ်ပေါ် ရောက်သွား သည်။ နှလုံးခုန်သံကို စမ်းမိသော် သွေးသောက်ကြီး၏ မျက်နှာသည် ဝင်းပကြည်လင်လာ၏။ လျင်မြန်စွာပင် သတိမေ့နေသူ၏အင်္ကျီအား ဆွဲဆုတ်ဖယ်ရှား လိုက်ရာ သွေးသောက်ကြီးသည် ထိုသူ၏ လက်ယာ ဘက်ရင်အုံ၌ ဒဏ်ရာကို တွေ့သည်။ ဒဏ်ရာမှာ မနက်လှသော ကြောင့် ထိုသူ သတိလစ်နေသည်မှာ သွေးလွန်ခြင်းကြောင့်သာဟု သွေးသောက် ကြီးမှာ သဘောပေါက်မိသည်။

သွေးသောက်ကြီးပြုလုပ်နေသမျှအား ငြိမ်သက်စွာ ပိုင်းကြည့်နေကြ သော မိတ်ဆွေသုံးဦးမှာ ဒဏ်ရာရှင်၏ မျက်နှာကို မြင်လိုက်ရသော် တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦးလှမ်းကြည့်မိသည်။ အကြောင်းမှာ သတိလစ်

နေသူ၏မျက်နှာ သည် သွေးသောက်ကြီး၏မျက်နှာနှင့် ဆင်လှသော
ကြောင့်တည်း။

သွေးသောက်ကြီးက မိတ်ဆွေသုံးဦးအား မော့ကြည့်လိုက်သည်။

“ကိုင်း . . . သွေးသောက်တို့ . . . မမျှော်လင့်ပဲ ကျုပ်ရဲ့ခရီးဟာ ဒီမှာ
ဆုံးနေပြီ . . . ဒီဒဏ်ရာရှင်ဟာ ကျုပ်တွေ့ဖို့ထွက်လာတဲ့ ကျုပ်ရဲ့
အစ်ကိုပဲ . . . သွေးသောက်တို့တတ်နိုင်ရင် ဒီလူ သတိရအောင် ကျုပ်ကို
ကူညီကြပါ . . .”

မိုးနဲဇော်ဘွားသည် အရင်လှုပ်ရှားလာသည်။ သူသည် မိမိ၏ရှမ်း
လွယ်အိတ်ကြီးအတွင်း အတန်ကြာရှာဖွေ နေပြီးနောက် နီကြန့်ကြန့်
ဆေးရည်များနှင့်ပြည့်နေသော ပုလင်းလေးတစ်လုံးအား ထုတ်ယူလိုက်
သည်။

“ဟောဒီဆေးရည်တိုက်ရအောင် . . . ဒီဆေးဝင်သွားရင် အားလဲပြည့်
လာမယ် . . . ဒဏ်ရာက နာကျင် တာလဲ သက်သာသွားမယ် . . .
နောင်တော်က ပါးစပ်ကို နည်းနည်းလှစ်ပေးပါ . . . ကျုပ်အစက် ချပါ
မယ်”

သွေးသောက်ကြီးက မိုးနဲဇော်ဘွားအမိန့်ရှိသည့်အတိုင်း ပါးစပ်ကို
လှစ်ပေးသည်။ မိုးနဲဇော်ဘွားက ဆေးရည်များကို တစ်စက်ပြီးတစ်စက်
ပါးစပ်တွင်းသို့ လောင်းထည့်နေ၏။ အတန်ကြာမှ ရပ်လိုက်သည်။

“စိတ်ချ . . . မကြာမီ သတိရလာပါလိမ့်မယ် . . .”

သွေးသောက်ကြီးက ရိုသေလေးစားသော အမူအရာနှင့် ဦးခေါင်းညွတ်လိုက်သည်။

“တော်ဘုရားကို စော်ဘွားမင်းတစ်ပါးအဖြစ် ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါပြီ . . .
. ဂမုန်း၊ ကြံ့သွေး၊ ကျောက်သွေးတို့နှင့် ဘိန်းဆီတစ်မျိုးရောစပ်အပ်တဲ့ ဤဆေး၏အစွမ်းကိုလည်း မကြာမီကပင် သိရှိခဲ့ရပါတယ် . . .”

“အလို . . . ဒီအကြောင်းကိုသိနေတယ် . . . ဟုတ်စ . . .”

“မှန်ပါတယ် . . . အလျဉ်းသင့်ရင် ကျွန်တော် အကျိုးအကြောင်း ပြောပြပါ့မယ် . . .”

ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအနက် မြန်မာကြီးကလည်း မိုးနဲစော်ဘွားအား ကိုယ်ကို ညွှတ်၍ အရှိအသေပြသည်။

ရဟန်းကသာ တည်ငြိမ်စွာကြည့်ရင်း ပြုံးနေသည်။

မိုးနဲစော်ဘွားက အနေရအထိုင်ရ ကျပ်သွားသည့်ဟန် လက်ကာတားဆီးနေသည်။

“သွေးသောက်တို့၊ နောင်တော်တို့ . . . ကျုပ်ကို စော်ဘွားအဖြစ် မေ့ထားလိုက်ကြပါ . . . တစ်လှေတည်းစီး တစ်ခရီးတည်းသွား အတူရင်ဆိုင်နေရသူချင်းအနေနဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ဦးလိုသာ သဘောထားပါ . . . ဆက်ဆံကြပါ . . . ဒီဟာထက် ဒဏ်ရာကို ဆေးထည့်ပေးဖို့ လိုမယ် . . . ကျုပ်မှာတော့ ထည့်ဆေးမပါ ဘူး . . . နောင်တော့ ဆီကော . . .”

မြန်မာကြီးက ခေါင်းညိတ်လိုက်၏။

“ကဲ . . . ဒါဖြင့် အနာကို ဆေးကြောသုတ်သင်နှင့်ကြပါ . . . ကျွန်တော် ပြင်ဆင်လိုက်ဦးမယ် . . .”

မိုးနဲဇော်ဘွားက စမ်းချောင်းမှ ရေသွားခပ်သည်။

“ကဲ . . . ဒကာကြီး . . . ညောင်းရောမယ် . . . ဒကာနဲ့ဦးပဉ္စင်း ဒီလူနာကို မပြီး ဟိုအရိပ်အောက်မှာ သွားချကြတာပ . . .”

သွေးသောက်ကြီးသည် သင်္ကန်းဝတ်ပုဂ္ဂိုလ်အား အံ့သြစွာမော့ကြည့်လိုက်သည်။ ဦးပဉ္စင်း၏ ပြောဟန်ဆိုဟန်နှင့် ဣန္ဒြေတော်ကို ထောက်ချင့်၍ ပေါက်လှကဲ့သို့ အရေခြုံမဟုတ်၊ တကယ့်ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း ရိပ်မိရသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာမှမပြော။ “တင်ပျံဘုရား . . .” ဟုသာ ဖြေလိုက်ရသည်။ ထို့နောက် ဦးပဉ္စင်း အကူအညီနှင့် လူနာအား သစ်ပင်ရိပ်အောက်ရွှေ့ကာ လွယ်အိတ်တစ်လုံးအား ခေါင်းအုံးစေ၍ ချထားသည်။

မြန်မာကြီးသည် မိုးနဲဇော်ဘွားခပ်လာသော ရေ၌ ဆေးမှုန့်တစ်မျိုးထည့်ကာ လူနာ၏ဒဏ်ရာအား ဆေးပေး သည်။ ထို့နောက် ဖယောင်းချက်နှင့် တူသည့် ဆေးတစ်မျိုးအား ဝါဂွမ်း၌သုတ်လိမ်း၍ ဒဏ်ရာအတွင်းသို့ စိတ်ရှည်စွာ ထိုးသွင်းသိပ်ပေး၏။ အဝတ်စတစ်ခုနှင့် ဒဏ်ရာအား အုပ်ကာ ပန်းမှသိုင်းစည်းပေးလိုက်သော် ကိစ္စမှာပြီးခဲ့သည်။

ဤအခါကျမှ မိတ်ဆွေလေးဦးတို့သည် ဆေးလိပ်သောက်သူသောက်၊ ကွမ်းဝါးသူဝါးနှင့် အေးအေးလူလူ စကားဆိုနိုင်ကြသည်။

“အိမ် . . . လူတွေကတော့ တကယ့်သတ္တိခဲတွေချည်းပဲ . . . ဘယ်သူ ဘယ်ဝါမှန်းသာ မသိကြတယ် . . . ဒကာတို့အသီးသီးမှာ လျှို့ဝှက် သောအရေးအခင်းများ ရှိဟန်တူတယ် . . . ဦးပွင်းကတော့ လျှို့ဝှက် စရာ မရှိလှပါ . . . ဦးပွင်းဘွဲ့က ဦးဥတ္တမလို့ ခေါ်တယ် . . . ရင်းနှီးတဲ့ ဒကာဒကာမတွေကတော့ တစ်ခါတစ်ရံ ကျီစယ်သမူနဲ့ ဗိုလ်ဥတ္တမလို့ ခေါ်ကြတယ်ဆို ထင်ပ . . . နေတာကတော့ မင်းဘူးနယ်မှာပါပဲ . . .”

“အရှင်ဘုရား ဒီကို ဘာကိစ္စနဲ့ ကြွလာပါသလဲ . . .”

“အိမ် . . . အကြောင်းက ရှိသပ . . . နယ်မှာလဲ မင်းမြှောင်ကပ်ပါး တွေက ဓားတဝင့်ဝင့်နဲ့ ခိုးဆိုးကြ၊ ဒီဓားပြလူဆိုးလေးတွေနဲ့ အောက်အရပ်က ကုလားဖြူဓားပြကြီးရဲ့ ရန်ကလည်း နေ့လားညလား ဆိုက်မယ်ဖြစ်နေတယ် . . . နက္ခတ်တာရာ ဂြိုဟ်သွားဂြိုဟ်လာတွေ ကလည်း မကောင်း၊ ကိန်းခန်းတဘောင် စနည်းနိမိတ်တွေက လဲ မလှ၊ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တိုင်းပြည်ကြီးအတွက် ဘေးရောက်စရာ အကြောင်းမြင်တာနဲ့ အခြေအနေ အရပ်ရပ် စုံစမ်းရင်းဆိုသလို နေပြည် တော်က ဆရာဖြစ်တဲ့ နရိန္ဒာဘိဇဇ အတုလမိပတိ သီရိမဟာ ဓမ္မရာဇာ မိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆီးဘနီ(ဆီးဘန်နီ)ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက်လာ ခေတ္တသီတင်းသုံးနေတာ . . . အခု အပြန်ပေါ့လေ”

“အရှင်ဘုရား ဘယ်လိုများ အခြေအနေတွေ နားလည်ခဲ့ပါသလဲ . . .”

“အခြေအနေတွေတော့ မကြိုက်လှပါဘူး . . . ဒီမင်း ဒီစိုး ဒီသူခိုးနဲ့ ဒီမိုး ဒီလေ ဆိုတာလို . . . ထားပါလေ . . . ဒကာတို့အကြောင်းလဲ ဆိုကြ ပါဦး . . .”

ဤနေရာတွင် မြန်မာကြီးက ဝင်ဆိုသည်။

“တပည့်တော်နာမည်မှာ ဦးမင်းရောင်ခေါ်ပါတယ် . . . နတ်မောက်မြို့၊ လုလင်သူကြီးဖြစ်ပါတယ် . . . သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက် ပင်း၊ နတ်မောက်၊ ကျောက်ပန်းတောင်း သုံးမြို့ဝန် သီရိဇေယျဦးပိန်၊ မကြာမီက ခိုင်းခင်ခင်အရေးကြောင့် အရာမှကျသွားတဲ့ မင်းကြီးသက် တော်ရှည် ခန်းမဝန်ကြီးဦးရွှေမောင်တို့ရဲ့ အနွယ်ထဲက ဖြစ်ပါတယ် . . . ဦးပဉ္စင်းလိုပဲ တပည့်တော်လဲ တိုင်းရေးပြည်ရေး သာသနာတော်ကြီး အရေးအတွက် စိတ်မအေး တာနဲ့ သတင်းစနည်းနာဖို့ နေပြည်တော်ကို ရုပ်ဖျက်ထွက်လာခဲ့တာပါ . . .”

“အင်း . . . အနွယ်တော်တွေကတော့ ကောင်းပ . . . ရုပ်ရည် သွင်ပြင်အကဲခတ်ပြီး ယောက်ျားကောင်း မျိုးရိုးမှန်း ဦးပဉ္စင်းလဲ ရိပ်မိပါရဲ့ . . . ခန်းမမင်းကြီးရဲ့ဖခင် အတွင်းဝန်မင်း ဦးရန်ဂူးဟာ ၁၁၈၆ ခုနှစ် ပထမ ကုလားကြီးအတိုက်တွင် မင်းကြီးမဟာဗန္ဓုလနဲ့ လိုက်ပါအမှုထမ်းရင်း သန်လျင်မြို့တပ်မှာ ကျဆုံးသွားကြောင်း ဦးပဉ္စင်း မှတ်သားဖူးပါရဲ့ . . . ကိုင်း . . . ဒီဘက်ကဒကာကြီးက ဆိုပါဦး . . .”

ဦးဥက္ကမက သွေးသောက်ကြီးဘက် လှည့်အမိန့်ရှိသည်။

“တပည့်တော်၏ အမည်မှာ မြတ်ကျော်ခေါ်ပါတယ် . . . အရာအထူး အားဖြင့် သွေးသောက်ကြီးတစ်ဦးဖြစ် ပါတယ် . . . တပည့်တော်တို့မှာ မတရားမင်းနှင့်တကွ တိုင်းခြား တစ်ပါးမင်းတို့၏ရန်မှ နိုင်ငံတော်အား ကယ်တင် နိုင်ရန် ကြိုးစားနေသူများဖြစ်ပါတယ် . . . တပည့်တော်တို့၏

အရှင်သခင်မှာ ယခုအခါ တစ်ပြည်လုံး တမ်းတ အားကိုး စောင့်မျှော်
နေကြသည့် ညောင်ရမ်းမင်းသား ကိုယ်တော်လေးပင် ဖြစ်ပါတယ် . . .”

“ညောင်ရမ်းကိုယ်တော် . . .”

ကျန်သုံးဦးက တစ်ပြိုင်နက် အသံထွက်သွားမိသည်။

“အင်း . . . ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ကို တစ်ပြည်လုံးက မျှော်တနေတယ်
ဆိုတာ မှန်ပေတယ် . . . ဦးပဉ္စင်းတို့လဲ ပါသပေါ့လေ . . .”

ဦးမင်းရောင်နှင့် မိုးနဲစော်ဘွားတို့ကလည်း သဘောတူကြောင်း ခေါင်း
ညိတ်ပြု၏။

ဦးမင်းရောင်က ဝင်ပြောသည်။

“ဘယ်လောက်တောင် မျှော်လင့်နေကြသလဲဆိုရင် အခုစစ်ဖြစ်ရင်
အင်္ဂလိပ်ကအနိုင်တိုက်ပြီး သီပေါဘုရင် ကို နန်းချလို့ ညောင်ရမ်းမင်းကို
နန်းတင်မယ်လို့ ကောလာဟလသတင်း ထွက်နေတယ် . . . ဒါကြောင့်
တစ်ချို့ က ဒီစစ်ပွဲကို သီပေါအတွက် သိပ်တိုက်မပေးချင်တဲ့ စိတ်ထား
တွေပေါ်နေတယ် . . . အင်္ဂလိပ်တွေက တကယ်ပဲ ညောင်ရမ်း ကိုယ်
တော်ကို နန်းတင်မလား . . . သွေးသောက်ကြီးတို့တော့ ပိုသိမှာ ပေါ့”

သွေးသောက်ကြီးက ခေါင်းကို လေးပင်စွာ ယမ်းခါလိုက်သည်။

“အင်္ဂလိပ်ကိုယ့်ရင် မှားကုန်လိမ့်မယ်ထင်တယ် . . . ကျွန်တော်တို့အနေ
နဲ့ ဒီကုလားဖြူတွေကို စိတ်မချတာ ကြာပြီ . . . ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်
ကို ဘာမှ အကူအညီမပေးတဲ့အပြင် ဘင်္ဂလားမြို့ဆီ ဖမ်းပို့ထားတယ် . .

. ဒီအချိန်ထိ ဘာသတင်းမှလဲမရဘူး . . . ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အထောက်
တော်တွေနဲ့လဲ လုံးဝအဆက်ပြတ်နေတယ် . . . ဟိုတစ်နေ့ကမှ
မြင်းခြံဆိပ်ကမ်းမှာ ညောင်ရမ်းရဲ့ အထောက်တော်တစ်ဦးလို့ ထင်ရတဲ့
လူတစ်ယောက်ကို မြန်မာတပ်တော်တွေက သတင်းအရလိုက်ဖမ်းတာ
လွတ်ထွက်သွားတယ် ကြားရတယ် . . . ဒါကြောင့် အရေးတကြီးစုံစမ်းဖို့
တပည့်တော်ထွက်ခဲ့တာပါ . . . အခုတော့ မမျှော်လင့်ပဲ လမ်းတွင်
တွေ့ခဲ့ပါပြီ . . . ဟောဒီ သတိလစ်နေတဲ့လူဟာ တပည့်တော်ရဲ့ အစ်ကို
အရင်း ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်နဲ့ ဘင်္ဂလားမြို့အထိ ပါသွားသူပါ . . . သူ
သတိရရင် အကြောင်းစုံ သိရမှာပဲ . . .”

လေးဦးစလုံးမှာ သတိလစ်နေသူထံ မျက်လုံးရောက်သွားကြသည်။ ထို
သူမှာ အသက်မှန်မှန်ရှူလျက် အိပ်မောကျနေကြောင်း ဝမ်းသာဖွယ်
တွေ့ကြရသည်။

မိုးနဲဇော်ဘွားက “အိပ်ပါစေ . . . အိပ်ပါစေ . . . မကြာခင် အားပြည့်ပြီး
ကြည်ကြည်လင်လင် နီးလာပါလိမ့်မယ် . . .” ဟု ဆိုပြီး သွေးသောက်
ကြီးဘက် လှည့်၍ မေးလိုက်သည်။

“မေးရဦးမယ် သွေးသောက်ကြီး . . . ဒီအတိုင်းဆိုရင် သွေးသောက်ကြီး
တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဟာ သပြေတန်းခံတပ်မှူး ဗိုလ်နေမျိုးသူရိန်ပေါ့ . . .
ဟုတ်စ . . .”

သွေးသောက်ကြီးမှာ ထိတ်လန့်အံ့သြဟန်နှင့် ဇော်ဘွားမင်းအား မော့
ကြည့်လိုက်သည်။

“အလို . . . ဇော်ဘွားမင်းက ဘယ်နှယ် ဆိုနိုင်ပါသတုံး . . .”

“ခုနကပဲ သွေးသောက်ကြီး ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား . . .”

“ကျွန်တော် ဘာပြောခဲ့ပါသလဲ . . .”

မိုးနဲဇော်ဘွားက ပြုံးလိုက်သည်။

“ဆေးရည်နဲ့ ပတ်သတ်လို့လေ သွေးသောက်ကြီးရဲ့ . . . အခု သွေးသောက်ကြီးရဲ့ နောင်တော်ကို ကျုပ် ဒီဆေးနဲ့ အသက်ကယ်လိုက်သလို အဲဒီတပ်မှူးကိုလဲ တစ်ယောက်ယောက်က ဒီဆေးနဲ့ပဲ အသက်ကယ်ခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား . . .”

သွေးသောက်ကြီးမှာ မငြင်းနိုင်တော့။ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ခေါင်းညိတ် ဝန်ခံလိုက်ရသည်။

မိုးနဲဇော်ဘွားက နားမလည်သဖြင့် တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦးကြည့်နေကြသော ဦးဥတ္တမနှင့် ဦးမင်းရောင် ဘက် လှည့်လိုက်သည်။

“ဦးပဉ္စင်းနဲ့ မိတ်ဆွေတွေအားလုံးကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ရှင်းပြဖို့ ဝတ္တရားရှိနေပါတယ် . . . ကျွန်တော်ဟာ မိုးနဲဇော်ဘွားခွန်ကြည်မှန်း သိကြတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ၁၂၄၂ ခုနှစ်ကစပြီး အပေါင်းပါ ဇော်ဘွားတို့ကို ခေါင်းဆောင်လို့ သိပေါ့ဘုရင်ကို တော်လှန်ပုန်ကန်နေသူတစ်ဦးမှန်းလဲ သိပြီးဖြစ်ကြပါလိမ့်မယ် . . . ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ဘာကြောင့် တော်လှန်ရတယ်ဆိုတာကိုတော့ သိကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး . . . ကျွန်တော်တို့ဟာ မြန်မာထီးနန်းကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံကြီးကိုလည်းကောင်း မလိုမှန်းထားစိတ် လုံးဝမရှိပါ . . . မြန်မာထီးနန်းသည် ကျွန်တော်တို့၏ ထီးနန်းပင်ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးသည် ကျွန်တော်

တို့ရှမ်းများအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားအားလုံး တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီးပင် ဖြစ်ပါတယ် . . . ကျွန်တော်တို့ ပုန်ကန်ရသည်မှာ မြန်မာမတရားမင်းတစ်ပါး ကိုသာ ဖြစ်ပါတယ် . . . ကျွန်တော် ရှင်းပြပါမယ်”

စောခွန်ကြည်သည် ဖြစ်ပျက်သမျှအား ပြန်စဉ်းစားသယောင် အဝေးသို့ စိုက်ကြည့်ရင်း ခေတ္တငြိမ်နေသည်။ စဉ်းစားနေစဉ်တွင် သူ့မျက်နှာမှာ မခံချင်မှု၊ ဝမ်းနည်းမှုတို့ဖြင့် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေသည်။

“ကျွန်တော်တို့ရှမ်းတွေဟာ မမှန်တာကို မလုပ်၊ မဟုတ်တာကို မပြောပါ . . . မိမိတို့အပေါ် မဟုတ်မတရား အညှဉ်းခံရရင်လဲ မမေ့တတ်ပါ . . . ကျွန်တော်တို့နယ်နဲ့ ဟော်ဟာဆိုရင် အလောင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်တော်ကတည်းက မြန်မာထီးနန်းအပေါ် သစ္စာရှိရှိနဲ့ အမှုတော်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းရွက်ခဲ့ပါတယ် . . . သီပေါဘုရင် နန်းတက်တဲ့အခါမှာ မလိုတမာသူတွေရဲ့အတင်အလျှောက်ကို နားဝင်ပြီး ကျွန်တော့်အပေါ် မထမ်း မဆောင်နိုင်အောင် ကြီးလေးတဲ့အခွန်ပဏ္ဏာတွေ ဆက်ရမယ်လို့ ဆင့်ဆိုတောင်းခဲ့တယ် . . . ကျွန်တော်က မဆက်သနိုင်တဲ့အခါ ရတနာပုံရွှေမြို့တော်ကို အမိန့်နဲ့ဆင့်ခေါ် အကျဉ်းချထားခဲ့ပါတယ် . . . နောက်ဆုံး ကျန်ရစ်တဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော်တွေနဲ့ နယ်သူနယ်သားတွေဟာ ဖြစ်သလိုစုဆောင်းပြီး တောင်းဆိုတဲ့ အခွန်ပဏ္ဏာတော်ကိုဆက်မှ ပြန်လွှတ်ခဲ့တယ် . . . ဒါပေမယ့် နောက်တစ်နှစ်မှာ ဒီလိုပဲ တောင်းပါလေရော . . . ဒီတစ်ချီတော့ ကျွန်တော်ဟာ ကျိုင်းတုံနယ်ကို ထွက်ပြေးပြီး ကံတူ အကျိုးပေးဖြစ်တဲ့ အညှဉ်းဆဲခံစော်ဘွားတွေကို စုရုံးလို့ ပုန်ကန်မိတာပဲ . . .”

စောခွန်ကြည်က ခေတ္တရပ်နားလိုက်သည်။

“ဒီအတိုင်းဆိုရင်တော့ သီပေါဘုရင်ဟာ သိပ်ဆိုးပါကလား . . .”

ဦးမင်းရောင်က မှတ်ချက်ချသည်။

“တကယ်တော့ သီပေါဘုရင်မှာ သိပ်အပြစ်တင်စရာမရှိဘူး . . . ဒါကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ သိပါတယ် . . . ဒီမင်းဟာ ပျော့တယ်၊ ညံ့တယ်၊ တိုင်းပြည်ရေးရာကို ဘာမှနားမလည်ဘူး . . . တရားခံကတော့ သူ့မိဖုရားနဲ့ အလိုတော်ရိ ပညာမဲ့မှူးမတ်တွေပါ . . . ခက်တာက ဒီမင်းရှိသမျှ ဒီမိဖုရား တန်ခိုးထက်ပြီး ဒီမှူးမိုက် မတ်မိုက်တွေက ထင်တိုင်းကြံနေဦးမှာပဲ . . .”

သွေးသောက်ကြီးက သူ့ထင်မြင်ချက်အား ပြောပြသည်။

“မှန်တယ် . . . ကျွန်တော်တို့လဲ ဒီအတိုင်း သဘောပေါက်ထားတယ် . . . ကျွန်တော်တို့ ပုန်ကန်စရာက တရုတ်ကလဲ တရုတ်အလျောက်၊ ကျိုင်းတုံနဲ့မဝေးတဲ့ တိုက်ကင်းဘက်မှာရှိတဲ့ ဖရန်စစ်တွေကလဲ ဖရန်စစ်အလျောက်၊ အင်္ဂလိပ်ကလဲ အင်္ဂလိပ်အလျောက်ပေါ့လေ . . . မြောက်ထိုးပင်ကော်လုပ်ပြီး သူတို့ဘက် သိမ်းသွင်းချင်ကြတယ် . . . ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဟာ မတရားမင်းကိုသာ တိုက်နေတာ . . . တိုင်းတပါးသားတို့ရဲ့ လက်အောက်မှာတော့ သူ့ကျွန်မခံပြီ . . . ဒါကြောင့်လဲ မြန်မာမင်းသား တိုင်းရင်းဖွားဖြစ်တဲ့ လင်းပင်ကိုယ်တော်ရဲ့ အလံတော်အောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဇော်ဘွားတွေစုရုံးပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ လင်းပင် ကွန်ဖက်ဒရေစီ (Linbin Confedracy) ဆိုတာကို ထောင်ခဲ့ကြတယ် . . .”

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ နားမလည်သူသုံးဦးက မိုးနဲစော်ဘွားအား မော့ကြည့်လိုက်ကြ၍ “အဲဒီ လင်းပင် ဘာစီ . . . အဲ . . . အဲဒါက ဘာလဲ . . .” ဟု ဝိုင်းမေးကြသည်။

“လင်းပင် ကွန်ဖက်ဒရေစီဆိုတာ လင်းပင်မင်းသားကို အမှူးပြုသော ပြည်ထောင်စုသမဂ္ဂကြီးလို့ အဓိပ္ပါယ် ရပါတယ် . . .”

ကျန်သုံးဦးမှာ ပိုနားရှုပ်သွားဟန်ဖြင့် တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦး ကြည့်လိုက်ကြသည်။

“ကျွန်တော် ရှင်းပြပါမယ် . . . ယခုလက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးဟာ လက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ် . . . အဲဒီနိုင်ငံတော်ကြီးအစား တိုင်းရင်းသားထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတွေ တညီတညွတ်တည်းစုဝေးပြီး တစ်ဦးရဲ့ဂုဏ်သိက္ခာ တစ်ဦးအလေးပြု၊ တစ်ဦးရဲ့လွတ်လပ်မှုကို တစ်ဦး မနှောင့်ယှက်၊ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တန်းတူချစ် ကြည်စွာ သဘောထားပြီး အားလုံးအကျိုးအတွက် စာချုပ်ဥပဒေအရ တရားသဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီးမျိုး က ပိုကောင်းပါတယ် . . . အဲဒါကို ပြည်ထောင်စု သမဂ္ဂကြီးလို့ ခေါ်ပါတယ် . . . အခု ကျွန်တော်တို့ အရေး တော်အောင် ရင် မြန်မာမင်းသား လင်းပင်ကိုယ်တော်က အဲဒီသမဂ္ဂကြီးရဲ့ အကြီး အကဲဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်လိမ့် မယ် . . . သဘောပေါက်ကြပါစ”

ဦးမင်းရောင်က အရင်ဆုံးခေါင်းညိတ်ကာ “ကျွန်တော်တော့ ကြိုက်တယ် . . . ဒီလို သမဂ္ဂကြီး ပေါ်စေရမယ် . . . ဘယ့်နှယ်လဲ . . .” ဟု ဆိုသည်။ အားလုံး သဘောတူကြောင်း ခေါင်းညိတ်ကြသည်။

မိုးနဲစော်ဘွားက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပြီးလိုက်၍ စကားဆက်ပြောသည်။

“အခု တိုင်းရေးပြည်ရေးတွေ ရှုပ်ထွေးလာလို့ သတင်းစုံစမ်းရအောင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ရုပ်ဖျက်ပြီး နေပြည်တော်ဆီ ဆင်းခဲ့တာပဲ . . . ကံအားလျော်စွာ ကံတူအကျိုးပေးဖြစ်တဲ့ သိန္နီဇော်ဘွားရဲ့လူတွေနဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့ရ တယ် . . . သူတို့နဲ့တွေ့တော့ ဟောဒီ သွေးသောက်ကြီး တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ကို အသက်ကယ်ခဲ့တဲ့ မင်းသမီးတစ်ပါးဆီက တစ်ဆင့် ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်တွေကို သိခဲ့ရပြန်တယ် . . . ဒီမှာ သွေးသောက်ကြီး . . . ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ညောင်ရမ်းအရေးတော် ကို ကျွန်တော်တို့ရှမ်းတွေအားလုံးက ထောက်ခံတယ် ဘယ်နှယ်လဲ”

ထိုအခိုက်တွင် မမျှော်လင့်သော အသံတစ်သံက ပေါ်လာသည်။

“ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ကို ထောက်ခံသူတွေဟာ ဘယ်သူတွေလဲ . . .”

အသံမှာ ဒဏ်ရာနှင့် သတိလစ်နေသူဆီမှ လာသည်။

အားလုံးမှာ အသံလာရာသို့ လှည့်ကြည့်လိုက်မိကြသည်။ ဒဏ်ရာရှင်မှာ သတိကောင်းစွာရနေဟန်နှင့် ကြည်လင်သောမျက်လုံးများဖြင့် မိမိတို့ အား စိုက်ကြည့်နေသည်။

သွေးသောက်ကြီးက ဝမ်းသာအားရ သူ့ထံပြေးသွားလျက် ပွေ့ထူသည်။

“အစ်ကို . . . အစ်ကို . . . သတိရပြီလား . . . ကျွန်တော်လေ . . . မြတ် ကျော်လေ . . .”

“မြတ်ကျော် . . . ငါ့ညီ မြတ်ကျော်လား . . .”

“ဟုတ်ပါတယ် အစ်ကို . . . အစ်ကို့ညီ မြတ်ကျော်ပါ . . .”

လူနာ၏ လက်မှာ ဆန့်ထွက်လာကာ သွေးသောက်ကြီးအား ပြန်လည် ပွေ့ဖက်ထားသည်။ ညီအစ်ကိုနှစ်ဦးမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပွေ့ဖက်လျက် ယောက်ျားကြီးတန်ဖဲ့ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ ဝေဒနာနှစ်ရပ်နှင့် မျက်ရည်များ ကျလာကြ သည်။ ဘေးမှကြည့်နေသူများပင် ရင်ထဲ၌ ထိခိုက်လာကြ သည်။

“အခု ငါ ဘယ်ရောက်နေလဲ မြတ်ကျော် . . .”

“မိတ်ဆွေတွေ အလယ်မှာပါ အစ်ကို . . . အစ်ကို သတိလစ်နေတာ တွေ့လို့ အသက်ကယ်ထားတဲ့ မိတ်ဆွေတွေ အလယ်မှာပါ . . .”

“ဒါဖြင့် ငါ့ကိုထူပါ မြတ်ကျော် . . . ငါ စကားပြောချင်တယ် . . .”

သွေးသောက်ကြီးက လူနာအားထူ၍ သစ်ပင်၌မှေးလျက် ထိုင်စေသည်။ ထို့နောက် မိတ်ဆွေသုံးဦးနှင့် မိတ်ဖွဲ့ပေးသည်။

“ကျေးဇူးတင်လှပါတယ်ခင်ဗျာ . . . ကျွန်တော့်မှာ အမေမွေးတဲ့အသက် မရှိတော့ပါဘူး . . . မိတ်ဆွေ များပေးတဲ့အသက်ပဲ ရှိပါတော့တယ် . . . ကျွန်တော့်နာမည် ဗိုလ်ထွန်းစံခေါ်ပါတယ် . . . ဟောဒီကညီ မြတ် ကျော်နဲ့ကွဲ သွားတာ ခုနစ်နှစ်ရှိပြီ ဆိုပါတော့ . . .”

“ဒါထက် ဗိုလ်မင်းက ဘယ်ကလာပါသလဲ . . .”

ဦးမင်းရောင်က ဝင်မေးသည်။

“ဘင်္ဂလားမြို့လို့ခေါ်တဲ့ ကာလကတ္တားမြို့ကပါ . . .”

“အို . . . ဘင်္ဂလားမြို့ကတောင် . . .”

ကျန်လူများမှာ အံ့သြသွားကြသည်။

“ဒါထက် ကိုယ်တော်လေးကောဟင် . . . ကိုယ်တော်လေးဆီက
ဘာများ အမှာတော်ပါလဲ . . .”

သွေးသောက်ကြီးက စိတ်အားထက်သန်စွာနှင့် မေးသည်။

လူနာ၏ ဖြူရော်သောမျက်နှာမှာ ညှိုးကျသွားသည်။ ရုတ်တရက် အဖြေ
မရ။

“ဆိုပါဦး အစ်ကို . . . ကိုယ်တော်လေးကော . . . ကျွန်တော်တို့နဲ့တကွ
တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံးက ညောင်ရမ်းအရှင်ကို မျှော်နေကြတယ် . . .”

ဗိုလ်ထွန်းစံ၏မျက်နှာမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အိုမင်းကျသွားသည်
ထင်ရသည်။ ဦးခေါင်းမှာ ညွတ်ကျသွားပြီး နှုတ်မှ လေသံထွက်၍
စကားလုံးခြောက်လုံးသာ ထွက်လာသည်။

“ကိုယ်တော်လေး မရှိပြီ . . .”

“ဘာ . . . အစ်ကို . . . ကိုယ်တော်လေးမရှိတော့ဘူး . . . ဟုတ်လား . .
. ဘာဖြစ်သွားတာလဲ . . .”

ဗိုလ်ထွန်းစံက အားတင်းလိုက်ဟန် အံ့ကြိတ်လျက်ဖြေသည်။

“ညောင်ရမ်းအရှင်ဟာ မနှစ် ၁၈၈၄ ခုနှစ်က ဘင်္ဂလားမြို့မှာ နတ်ရွာစံ
ကံကုန်တော်မူသွားပြီ ငါ့ညီ . . .”

သွေးသောက်ကြီး၏ ပါးစပ်မှာ ပွင့်ဟသွားသည်။ မျက်လုံးများမှာလည်း ကြောင်ကြောင်ပြူးလျက် နှုတ်မှ ဘာစကားမျှ ထွက်မလာ။ ကြားလိုက်ရသည့်စကားကို ယုံဟန်မတူ။ ခဏကြာလျှင် မျက်နှာကို လက်ဝါးနှင့် အုပ်လျက် ချိုးပွဲချငိုသည်။

ကျန်လူများမှာ စကားမဆိုနိုင်။ နားထဲတွင်သာ ကြားလိုက်ရသည့် အသံသည် ပဲ့တင်ထပ်နေသည်။

“ညောင်ရမ်းအရှင် နတ်ရွာစံ ကံကုန်တော်မူသွားပြီ . . .”

ဗိုလ်ထွန်းစံ၏လက်တစ်ဖက်က နှစ်သိမ့်သည့်ဟန် ညီဖြစ်သူ၏ ပခုံးထက် ရောက်သွားသည်။

“တရားနဲ့ဖြေပါ ငါ့ညီ . . . တို့အရှင် ကံတော်ကုန်ပေမယ့် ငါ့ညီတို့နဲ့ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတွေအတွက် အရေးကြီးတဲ့သတင်းတစ်ရပ်ကို အစ်ကို ယူလာတယ် . . . ဒီသတင်းကြောင့်ပဲ အစ်ကိုဟာ ခရီးတစ်လျှောက် အသက်ကို လုပ်ကြံခြင်း ခံခဲ့ရတယ် . . .”

သွေးသောက်ကြီးက မျက်ရည်ကိုသုတ်၍ အံ့ကြိတ်ကာ သူ့အစ်ကိုပြောမည့်စကားကို နားထောင်သည်။ ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း အာရုံစိုက်သည့်ဟန် ငြိမ်သက်နေကြသည်။

“ကျွန်တော်ဟာ ကိုယ့်အရှင်အလောင်း မြေကျတဲ့အထိတောင် မနေနိုင်ပဲ ရုပ်ဖျက်ပြီး မီရာသဘောနဲ့ မြန်မာ ပြည်ကို ပြန်ခဲ့ရတယ် . . . ဒါတောင် ဘေးရန်မလွတ်လို့ စစ်တကောင်းမှာ တစ်ချီဆင်းပြီး ပုန်းရှောင်နေခဲ့ရသေး တယ် . . . အဲဒီကမှ စစ်တွေ၊ စစ်တွေကနေ ကျောက်ဖြူ။

ကျောက်ဖြူကနေ ပုသိမ်ကို ခြေကျင်တစ်မျိုး၊ လှေနဲ့ တစ်မျိုး၊ လျှို့ဝှက် ခရီးနှင့်ခွဲရတယ် . . . တစ်နှစ်လောက်ကြာမှ ရန်ကုန်ကိုရောက်တယ် . . . ရန်ကုန်ရောက်တော့ ထင်တဲ့အတိုင်းပါပဲ . . . အင်္ဂလိပ်အစိုးရဟာ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော် နတ်ရွာစံတဲ့အကြောင်း အုပ်ထားတယ် . . . အုပ်ထားရုံတင်မက အခုဆို စစ်ပြင်နေပြီး မန္တလေးကို တက်သိမ်းဖို့ကြံ နေတယ် . . . တိုင်းသူပြည်သားတွေအပေါ် မှာတော့ သီပေါဘုရင်ကို နန်းချပြီး ညောင်ရမ်းအရှင်ကို နန်းတင်မယ်လို့ သတင်းလွှင့်ထားတယ် . . . အခုဆို ညောင်ရမ်းအရှင်နဲ့ ရုပ်ချင်းတူတဲ့ မောင်ဘသန်းဆိုတာကို မြစ်စဉ်တစ်လျှောက် သင်္ဘောဦးပေါ် တင်ခေါ်လာတာ ပြည်ကို ရောက်နေပြီ ကြားတယ် . . .”

သွေးသောက်ကြီးက တက်တစ်ချက်ခေါက်လိုက်၍ . . . “ရိုင်းလိုက်တဲ့ အကြံနယ်ကွယ် . . .” ဟု ဆို သည်။

“ကျွန်တော်လဲ ဒီအတိုင်းဆိုရင် အင်္ဂလိပ်ကလိန်ဉာဏ်ကြောင့် မြန်မာပြည်ရေတိမ်နှစ်တော့မယ် ဆိုပြီး ပြည် ကနေတစ်ဆင့် မြင်းခြံကို သင်္ဘောနဲ့ တက်လာခဲ့တယ် . . . ဒါကို အင်္ဂလိပ်စုံထောက်တွေ ဘယ်လို ခြေရာခံမိသွား တယ် မသိဘူး . . . မြင်းခြံကမြန်မာတပ်တွေကို လက် သိပ်ထိုးသတင်းပို့လိုက်တယ်နဲ့ တူတယ် . . . မြင်းခြံ ဆိပ်ကမ်းလဲ ရောက်ရော ဆီးဖမ်းမယ် လုပ်ကြတယ် . . . ကံအားလျော်စွာ ကျွန် တော်က ကြိုတင်ရိပ်မိလို့ သီသီ လေး ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခဲ့ရတယ် . . . ဒါပေမယ့် ဆက်သားတွေလွှတ်ပြီး အကြောင်းကြားထားတယ်နဲ့ တူပါ ရဲ့ . . . ရောက်လေရာအရပ်မှာ ရန်သူတွေနဲ့ပဲ တိုးခဲ့ရတယ် . . . ဒီနေ့မနက်ကတောင် ရန်သူငါးဦးတွေ့လို့ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရတာ ရင်မှာ

ဒက်ရာရပြီး လွတ်လာခဲ့တယ် . . . နောက် သတိလစ်သွားပြီး ဘယ်လို ဘယ်ပုံ ဒီနေရာရောက် ခဲ့တာလဲ ဆိုတာကို မသိတော့ဘူး . . .”

အားလုံးမှာ ငြိမ်နေကြသည်။ ကြားရသောသတင်းမှာ စိတ်မချမ်းသာစရာ ကောင်း၍ ကြောက်မက်ဖွယ် လည်းရှိလှသည်။

“ညောင်ရမ်းအရှင်ဟာ ဘာရောဂါနဲ့ ကံတော်ကုန်တာလဲ . . .”

မိုးနဲစော်ဘွားက မေးသည်။

“ခွေးရော ဥပါဒ်ရော ဆိုပါတော့ . . . အလုပ်အကိုင် ပင်ပန်းတာရော၊ နိုင်ငံကျွန်သပေါက်ဖြစ်မယ့် အရေးကြောင့် စိတ်မချမ်းသာတာရော၊ အင်္ဂလိပ်ရဲ့ လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းမှုကို မခံချင်ဖြစ်တာရော စုပေါင်း နှိပ်စက်လိုက်တာ အသက်တိုတဲ့ဘဝ ရောက်သွားတာပါပဲ . . .”

ဦးမင်းရောင်က အံ့ကိုကြိတ်၍ နံဘေးရှိစားအား ကောက်ကိုင်လိုက်ကာ မြေပြင်၌ ထိုးစိုက်လိုက်၍ ဆိုသည်။

“မခံချင်လိုက်လေကွယ် . . . ဒါပေမယ့် ဗိုလ်မင်း . . . အချိန်မနှောင်း သေးပါဘူး . . . အခု ဗိုလ်မင်း ယူလာတဲ့သတင်းက အရေးကြီးတယ် . . . ဒီပေါ်မှာမှီပြီး ဘာလုပ်ကြမလဲဆိုတာ စဉ်းစားရမယ် . . .”

“ဘာလုပ်ကြမလဲဆိုတာ စဉ်းစားဖို့က ဒီမှာ ဘယ်လိုအခြေအနေတွေ ရှိနေလဲ . . . ဒါကိုသိမှ ဖြစ်မယ် . . .”

ဤနေရာတွင် သွေးသောက်ကြီးက ဝင်ရင်းပြသည်။

“ဖြစ်နေပုံတွေကတော့ အင်္ဂလိပ်ဆင်ထားတဲ့ ထောင်ချောက်ထဲ ဝင်မယ့် ကိန်း . . . ဗမာတော်တော်များ များဟာ ညောင်ရမ်းမင်းကို အင်္ဂလိပ်က နန်းတင်လိမ့်မယ် ထင်နေတယ် . . . ရွှေနန်းတော်နဲ့ လွှတ်တော်ထဲက ဝန်ကြီးမင်းကြီး တွေပါ ဒီအယူအဆ ရှိနေတယ် . . . ဒီတော့ စစ်ဖြစ်လာ ရင် ညီညွတ်မှုရဖို့ ခဲယဉ်းလိမ့်မယ် . . .”

ဦးဥတ္တမက ငြိမ်နားထောင်နေရာမှ . . . “စစ်ဖြစ်ဖို့ အလားအလာကော ဘယ်နှယ်ရှိသလဲ . . .” ဟု မေးလိုက်သည်။

“စစ်ကတော့ အနွေးနဲ့အမြန် ဖြစ်တော့မှာပဲ . . . အခု နယ်စပ်မှာ အင်္ဂလိပ်တပ်တွေ စုရုံးနေတာ တွေ့တယ် . . . တစ်ခုတော့ ရှိတယ် . . . ဒီ သစ်မှုကိစ္စနဲ့ပတ်သတ်ပြီး မြန်မာမင်းက အမြော်အမြင်ကြီးကြီးနဲ့ အဆင်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရင်တော့ မပြောတတ်ဘူး . . . အင်္ဂလိပ်နိုင်ငံအစိုးရရော၊ ရန်ကုန်မှာရှိတဲ့ မဟာမင်းကြီး ကရော တတ်နိုင်ရင် စစ်မတိုက်ချင်ကြသေးဘူး . . . ဒါပေမယ့် အင်္ဂလန်မှာရှိတဲ့ ကုန်သည်ကြီးတွေ၊ ပြီးတော့ ရန်ကုန် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်ကြီးများအသင်း . . . အဲဒါတွေက အထက်မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို သိမ်းယူဖို့ အတင်း အကျပ် တောင်းဆိုနေကြပြီ . . .”

ဦးမင်းရောင်က တောက်တစ်ချက် ခေါက်လိုက်သည်။

“ဟုတ်လိုက်လေကွယ် . . . ဒီနိုင်ငံခြားသားတွေဟာ သားရေပေါ်အိပ် သားရေကိုစား . . . ကျေးဇူးမဲ့လှ ချည်ပါကလား . . .”

“သင်းတို့ ကျေးဇူးမဲ့ပုံကတော့ စာဖွဲ့လို့ ကုန်မှာ မဟုတ်ပါဘူး . . . ဗန်းမော်မြို့ကိုတောင် တရုတ် ငစက်ကျင်က ဝင်စီး လုပ်ကြံ

မင်းမူခဲ့သေးတယ် မဟုတ်လား . . . ဒါတွေထားတော့ . . .
ရန်သူတွေကတော့ ဝိုင်းနေ တယ် . . . ဦးပဉ္စင်းတို့ အမျိုးသားတွေက
ဘာလုပ်မလဲ . . .”

“တပည့်တော် သဘောပြောရရင် အခုအချိန်ကျမှတော့ မထူးပြီ . . .
တစ်မျိုးသားလုံး ပြန်လည်စုရုံးပြီး ပြည်ပရန်ကိုကာကွယ်ကြဖို့ပဲ . . .
အရေးအကြီးဆုံးကတော့ အခု တပည့်တော်ယူလာတဲ့သတင်းကို
ကင်းဝန်မင်း ကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တိုင်းသူပြည်သားတွေ မြန်မြန်သိဖို့
အရေးကြီးတယ် . . . ဒါမှ အငိုက်မမိမယ် . . .”

ဦးမင်းရောင်က မြေမှစားအား ဆွဲနှုတ်လိုက်ပြီး နေရာမှထသည်။

“ကိုင်း . . . တိုင်းသူပြည်သားတွေ ဒီသတင်းသိဖို့ ကျုပ်တာဝန်ထား . . .
အစကတော့ အေးအေးမှပြန် မလို့ပဲ . . . အခုတော့ ကျုပ်နယ်ကျုပ်
အမြန်ဆုံးပြန်ပြီး အရေးပေါ်လာရင် အဆင်သင့်ရှိအောင် လူသူလက်
နက် စုဆောင်းထားမယ် . . .”

ဦးဥတ္တမကလည်း စားကိုဆွဲ၍ ထလိုက်ပြန်သည်။

“မှန်တယ် . . . ဦးပဉ္စင်းလဲ အမြန်ဆုံးပြန်မှ ဖြစ်မယ် . . . အရေးပေါ်လို့
အင်္ဂလိပ်တပ်တွေ ရွှေမြို့တော်ကိုချီရင် နောက်ပိုင်းကဝင်တိုက်ဖို့
ဦးပဉ္စင်းတို့ တာဝန်ထား . . .”

မိုးနဲစော်ဘွားကလည်း အလားတူထသည်။

“ဦးပဉ္စင်း၊ သွေးသောက်နဲ့ နောင်တော်တို့ . . . အခုအချိန်ထိ
ကျွန်တော်ဟာ သီပေါဘုရင်ရဲ့ ရန်သူဖြစ်ခဲ့ တယ် . . . အမှန်ဝန်ခံရလျှင်

အင်္ဂလိပ်စစ်ရောက်လို့ သီပေါဘုရင်မီးခိုင်းတုန်း ကျွန်တော်
ရတနာပုံနေပြည်တော် အထိ ချီတက်အောင်ပွဲခံရန် အစီအစဉ်ရှိတယ် . .
. ဒီအကြံကို ဒီနေ့ ကျွန်တော် ပြောင်းလိုက်ပြီ . . . တစ်မျိုးသားလုံး
ကျွန်ဖြစ်မယ့်အရေးကို ကျွန်တော်တို့မလိုလား . . . ကျွန်တော့်နယ်ဆီ
ကျွန်တော်လဲ အမြန်ပြန်ရလိမ့်မယ် . . . ဒီနေ့ကစ၍ လင်းပင်သမဂ္ဂ၏
အားအစုစုသည် ကုလားဖြူရန်ကို တိုက်ဖို့သာဖြစ်လိမ့်မည် . . .”

အားလုံးမှာ မြင့်မြတ်လှသော မိုးနဲစော်ဘွား၏စကားကြောင့် ကြက်သီး
မွေးညင်းသမျှ အားရ ဝမ်းမြောက် သွားကြသည်။

ဦးဥတ္တမက သာဓုခေါ်ခိုက် ကျန်လူများက မိုးနဲစော်ဘွားကို ချစ်ကြည်
ရင်းနှီးစွာ ဝိုင်းဝန်းပွေ့ဖက်လိုက် သည်။

သွေးသောက်ကြီးက ဝမ်းသာစေ့ဖြင့် တုန်ယင်စွာ ဝင်ပြောသည်။

“ကျန်သောတာဝန်မှာ ကျွန်တော့်အတွက် ထားပါလေ . . . ရာဇဝတ်
သင့်နေသူဖြစ်သဖြင့် နေပြည်တော် တွင်းသို့ ကျွန်တော်ပြန်ဝင်ရန်မှာ
မလွယ်ပါ . . . ရှိစေ . . . မည်သည့်ရန်ပင် ဆီးတားလင့်ကစား
ကျွန်တော့်တာဝန်ကို ကျေပွန်ပါစေမည် . . . သမ္မာဒေဝ နတ်မြတ်
တို့အား တိုင်တည်၍ သစ္စာဆိုပါသည် . . . သူ့ကျွန်မခံပြီ . . .”

သွေးသောက်ကြီးက ဓားကိုဝင့်မြှောက်ကာ ကြိုးဝါးလိုက်သဖြင့် ကျန်လူ
သုံးဦးတို့မှာလည်း မိမိတို့၏ဓားများကို ကိုယ်စီဝင့်မြှောက်ကာ
သွေးသောက်ကြီး၏ဓားနှင့် ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည်။ နှုတ်မှလည်း ပြိုင်တူ
ကြွေးကြော်သံ ပေါ်လာ၏။

“သူ့ကျွန်မခံပြီ . . .” ထိုအခိုက်တွင်ပင် အဝေးမှ မြင်းခွာသံသဲ့သဲ့ ကြားလိုက်ရသဖြင့် အားလုံးမှာ ငြိမ်လျက် နားစွင့်မိကြသည်။

ပထမဆုံးလှုပ်ရှားလာသူမှာ မိုးနဲဇော်ဘွားဖြစ်သည်။

“အားလုံး ဟောဒီလူနာကို မြင်းပေါ်တင်ပြီး အဆင်သင့်လုပ်ထားကြပါ . . . ကျွန်တော် ဒီသစ်ပင်ပေါ်က အခြေအနေ တက်ကြည့်ပါ့မယ် . . .”

စောခွန်ကြည်သည် အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် ပေါ့ပါးစွာနှင့် သရက် ပင်ကြီးပေါ် တက်သွားခိုက် ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်များက သူပြောသည့်အတိုင်း လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ကြသည်။

သစ်ပင်အရွက်များကြားမှ စောခွန်ကြည်သည် မျှော်ကြည့်လိုက်သည်။ ခရီးတစ်တိုင်၏ တစ်မတ်ခန့်တွင် ဖုန်တထောင်းထောင်းနှင့် မိမိတို့ လာခဲ့သည့်လမ်းအတိုင်း ကဆုန်စိုင်းနှင့်လာသော မြင်းတပ်တစ်တပ်ကို တွေ့ရသည်။ စောခွန်ကြည်သည် ပတ်ဝန်းကျင် မြေအနေအထားပါ လေ့လာကြည့်ရှုပြီး ဆင်းခဲ့သည်။

“မြင်းတပ်နဲ့ကို လိုက်လာတာပဲဗျို့ . . . အဲဒီတော့ ဒီလိုလုပ်ကြမှပဲ . . . ကျွန်တော် သစ်ပင်ပေါ်က သေသေချာချာကြည့်ခဲ့တယ် . . . ဟောဒီ စမ်းချောင်းအတိုင်း အရှေ့ဘက်ကို လိုက်သွားရင် တစ်တိုင်လောက်မှာ ဒုဌဝတီမြစ်ဆီစီးမှာပဲ . . . ချောင်းတစ်ဖက်တစ်ချက်မှာ တောလဲထူတယ် . . . ဒီတော့ ဒီချောင်းအတိုင်း ဒုဌ ဝတီမြစ်ကို ပြန်သွားကြမယ် . . . ဒီကမှတစ်ဆင့် ကြွက်နဖားတောင်ခြေမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လျှို့ဝှက် စခန်းတစ်ခု ရှိတယ် . . . အဲဒီရောက် ရင်တော့ မပူနဲ့ . . . အားလုံး ရုပ်တစ်မျိုးဖျက်ပြီး ကိုယ်လိုရာသွားနိုင်တယ် . . . ဘယ့်နှယ်လဲ . . .”

Book-Shelf

ကျန်သောနည်းလမ်း မမြင်သဖြင့် အားလုံးက စောခွန်ကြည်၏အကြံကို သဘောတူကြသည်။ မကြာမီပင် မိတ်ဆွေတစ်သိုက်မှာ မြင်းကိုယ်စီနှင့် ဒဏ်ရာရသူအား ဖေးတွဲရင်း စမ်းချောင်းလေးအတိုင်း အရှေ့ဘက်သို့ ထွက်ခွဲ ကြလေသတည်း . . .။

၂၃

(၁၀)

မိတ်ဆွေလေးဦးတို့ ဤသို့ဖြစ်ပျက်နေချိန်တွင် ပေါက်လှမှာလည်း သင်္ကန်းကြီး ဖိုးရိုးဖားရားနှင့် အမရပူရ မြို့ဘက်သို့ မြင်းကို ဒုန်းစိုင်းနှင့် လျက် ရှိသည်။

ကံအားလျော်စွာ ယာယီတံတစ်ခု၏နောက်၌ လှမ်းထားသော အဝတ် အစားတစ်စုံကို တွေ့သဖြင့် ဝင်ရပ်ခဲ့ ပြီး ချုံကွယ်တစ်ခုတွင် သင်္ကန်း ချွတ်၍ လူဝတ်လဲလိုက်သည်။ ထို့နောက် ခရီးကို ဆက်ပြန်သည်။

အမရပူရအစွန်သို့ ရောက်သော် မြင်းတစ်စီးသည် မိမိ၏ရှေ့တူရှုမှ အပြင်းစိုင်းနှင့်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ပထမသော် ပေါက်လှသည် ရှောင်လွှဲသွားမည်ကြံသေးသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ဦးချင်းဖြစ်နေသည်ကို သတိရသဖြင့် မမူပဲ ရှေ့ဆက်တိုးလာသည်။ အနီးရောက်သော် ပေါက်လှမှာ အံ့အားသင့်သွားကာ နှုတ်မှလည်း လှမ်းခေါ်လိုက်မိ သည်။

“ဟေး . . . ကိုရင်ဒွန်းဦး . . . ဘယ်လဲ . . .”

ရှေ့မှလာနေသူမှာ ပေါက်လှနှင့် တစ်တပ်တည်းနေ အကြပ်ကြီးဒွန်းဦး ဖြစ်သည်။

“အလို . . . ပေါက်လှ . . . ဘယ့်နယ် လှည့်ပြန်လာလဲ . . .”

“အရေးရှိလို့ပေါ့ . . . တပ်ကို သွားမလို့ . . . ကိုရင်ကကော ဘယ်လဲ”

ဒွန်းဦးက ပတ်ဝန်းကျင်အား လှည့်ကြည့်လိုက်၍ ပေါက်လှနားကပ်ကာ တိုးတိုးဆိုသည်။

“တပ်ကိုသွားရင် သေမင်းပါးစပ်ထဲ ဝင်တာနဲ့ တူနေလိမ့်မယ် . . . အခု ဗိုလ်မှူးကိုဖမ်းသွားပြီ . . .”

ပေါက်လု၏ မျက်လုံးများမှာ ပြူးကျယ်သွားသည်။ သူ ခဲလေသမျှ သဲရေကျပေပြီ။ “ဖမ်းသွားပြီ . . . ဘယ်အချိန်ကလဲ . . .”

“နေထွက်တပြုကပဲ . . . ကျုပ်တောင် အသာ အလစ်ပုန်းရှောင်ထွက် လာပြီး မိလိုမိငြား ကိုရင်တို့နောက်လိုက်လာတာ . . . ဘယ့်နှယ် လုပ်ကြမလဲ . . .” ပေါက်လုသည် ခေတ္တတွေဝေသွားသည်။ သို့ရာတွင် သူသည် ကြာရှည်စွာ စဉ်းစားတတ်သူ မဟုတ်။ မြင်းဇက် ဆွဲလိုက်သည်။

“နေဦး ကိုရင် . . . ဒါ ဘယ်လဲ . . .”

“ဘယ်ရမလဲ . . . ရွှေနန်းတော်ဆီပေါ့ . . .”

“ဒီတိုင်း အရမ်းလုပ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ . . . ကျုပ်လဲ လိုက်မယ် . . . ဒီ အတိုင်းသွားလို့ မဖြစ်ဘူး . . . ရုပ်ကလေး ဘာလေး ပြောင်းကြဦးမှ . . .”

“ကိုရင်သဘောပဲ . . . ဒါပေမယ့် နောက်ကျလို့ မဖြစ်ဘူး . . . လာ မြန်မြန် . . .”

နှစ်ဦးသားသည် နေပြည်တော်ဘက်သို့ မြင်းများကို စိုင်းနှင်ကြသည်။

ဤသို့ ရွှေနန်းတော်ပြင်ပ၌ လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်နေချိန်တွင် ရွှေနန်းတော် တွင်း၌လည်း တီးတိုးဆွေးနွေးလျက် လူအပေါင်းတို့မှာ ဂနာမငြိမ် ဖြစ်နေ သည်။

မည်မျှပင် အုပ်ဆိုင်းထားသော်လည်း အက်ရှလေအီဒင် သဘောဆိုင်ရာ ခြင်းနှင့် ဤသဘောသည် သစ်မှုကိစ္စ နှင့်ပတ်သတ်၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ထံမှ ပြင်းထန်သော ရာဇသံတစ်ရပ် ဆောင်ယူလာကြောင်းကို တစ် ယောက်တစ်ဆင့် ပေါက်ကြား၍ နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားတို့ သိရှိကုန် ပြီ ဖြစ်သည်။

အစစအရာရာလျှို့ဝှက်သော နန်းတော်တွင်း၌ အခြေအနေအရပ်ရပ် သတင်းအတိုအထွာတို့အား ပေါင်းစပ် ၍ အဖြစ်မှန်ကို ကောင်းစွာ တွက်တတ်သော နန်းတွင်းသားတို့မှာ ဤနေ့၏ ထူးကဲသည့်အရိပ် အခြည်တို့ပေါ် မူတည်လျက် နေပြည်တော်၌ အရေးတစ်စုံတစ်ရာ ရောက်ခဲ့ပြီဆိုခြင်းအား နားလည်ယုံကြည်ကြပြီး ဖြစ်သည်။

ဤယုံကြည်ချက်မှာ တောင်ရွှေနန်းဆောင်တော်၌ နံနက်ပဟိုရ် တစ်ချက်တီးမှ စတင်ကျင်းပခဲ့သော နံနက် ညီလာခံသည် ခါတိုင်းထက် ရှည်ကြာလျက် အချို့ပွဲတော် သုံးချိန်နီးအထိ မစဲသေးကြောင်းတွေ့ရ သော် ပိုမိုခိုင်မာခဲ့သည်။

မှူးမတ်စုံညီသော ဤညီလာခံတွင် သီပေါဘုရင်သာမက မိဖုရားခေါင် ကြီး ထိပ်စုဖုရားလတ်နှင့် မယ်တော် ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရားခေါင်ကြီးပါ ထွက်စံပါယ်လျက်ရှိသည်။

ထိပ်စုဖုရားလတ်၏ အနီး သလွန်အောက်တွင် အထိန်းတော်ကြီး ခင်ဖွား သစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရားကြီး၏အနီးတွင် ခင်ဘုန်း တို့သည်လည်းကောင်း ဆေးလိပ်၊ မီးခတ်၊ ကွမ်းအစ်တို့နှင့် အသီးသီး ပျဝပ်စားလျက် ရှိကြ၏။

ညီလာခံ၏ ဆွေးနွေးပွဲမှာ စသည်ဆိုကတည်းက တစ်ဖက်စောင်းနင်း မညီမျှသော ဆွေးနွေးပွဲပင်တည်း။

နိုင်ငံခြားပြည်များသို့ မရောက်ဖူး၊ ကမ္ဘာ့ရေးရာ နားမလည်သူ စစ်လိုလား သည့် တိုင်တားမင်းကြီးတို့၏ ဘက်တော်သားမှူးမတ်များမှာ အများစု ဖြစ်နေသည်။ ဤထက် အင်္ဂလိပ်ကို အလျှော့မပေး၊ အရေးဆိုသော် မိမိ ၏ လက်ဝယ်ရှိ ထက်မြက်လှသော တန်ခိုးအာဏာမှန်သမျှအား အသုံးပြု လျက် တိုင်တားမင်းကြီးတို့ဘက်မှ ကူညီ ထောက်ခံမည့် မိဖုရားခေါင် ကြီးကလည်း ရှိနေသည်။

စစ်မလိုလားသူဟု သံကြီးတမန်ကြီးများအဖြစ် တိုင်းတပါးသို့ ရောက်ဖူး ပေါက်ဖူး အတွေ့အကြုံများသူ ကင်းဝန်မင်းကြီး၊ ကျောက်မြောင်း အတွင်းဝန်မင်းနှင့် စာရေးတော်ဦးမြဲတို့သာ လူနည်းစုအဖြစ် ရှိနေသည်။ လူနည်း စုအဖြစ်ရှိနေသည့် ဤလူစုအား ကူညီရန်မှာလည်း ယခုအခါ မြွေအစွယ်ကျိုး တန်ခိုးအာဏာ ဆံခြည်မျှင်မျှမရှိတော့သည့် မယ်တော် မိဖုရားကြီးတစ်ဦးသာလျှင် ရှိသည်။

မင်းကြီးနှစ်ဦး၏ အသွင်အပြင်မှာလည်း စိတ်ဓာတ်ချင်းကဲ့သို့ပင် ကွာခြား လှသည်။

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ အိုမင်းရင့်ရော်သောမျက်နှာမှာ ဝါတော်ကြီးသော ဆရာတော်တစ်ပါး၏ မျက်နှာအသွင် လေးနက်တည်ကြည်လှ၏။ အရောင်ကင်းမဲ့ခဲ့ပြီဖြစ်သော မျက်လုံးအစုံတို့မှာလည်း ဤလောကအား မိမိဖြစ်စေချင်သည်၊ မိမိထင်ရသည်အတိုင်း မကြည့်မမြင်၊ ရှိအပ် ဖြစ်အပ်သည်အတိုင်း မဖောက်မပြန် ကြည့်မြင်တတ်ပုံရ၏။ စင်စစ်သည်

လည်း ကင်းဝန်မင်းကြီးမှာ လောကဓံကို ပမာမလုပ်၊ ဟုတ်ရာမှန်ရာကို ဟုတ်ရာမှန်ရာအတိုင်း လက်ခံ ညှိနှိုင်း ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သူ (Realist) ပညာရှိတစ်ဦးအဖြစ် ကျော်ကြားပေ၏။

တိုင်တားမင်းကြီး၏ မျက်နှာထားမှာ အံ့မှိုင်းတင်းမာသမျှ စူးရှပြောင် လက်သော မျက်လုံးအစုံတို့မှာ စိတ်၏ ပြတ်သားခက်ထန်မှုကို ထာဝစဉ် အရောင်ဟပ်နေသည်။ ဟန်ပန်အမူအရာမှာ မောက်ကြွားဝင့်ဝါ မောက်မာသော သဏ္ဌာန်ကို ဆောင်နေသည်။ ဤမင်းကြီးကား ဇာတိမာန်ပြင်း ထန်သမျှ ပညာဉာဏ်ထက် လက်ရုံးအားကိုးလိုကာ မိမိအယူကို ဆန့်ကျင်သော် ရန်သူအဖြစ်သာမြင်တတ်သည့် အရှေ့တိုင်းမှူးမတ် အပီသကြီး ပီသသူတစ်ဦးတည်း။

ညီလာခံ၌ အောင်မြင်ပြတ်သားသမျှ တစ်ဖက်သား ကြားရသူ ကြောက်အားဝင်စေသည့် တိုင်တားမင်းကြီး၏ အသံမှာ လွှမ်းနေသည်။

“လျှောက်ထားပါသည် ဘုန်းတော်ကြီးဘုရား . . . ဤရာဇသံမှာ ဂုဏ်ခံ ဝင့်ဝါသည်နှင့်အမျှ မောက်မာ စော်ကားလှချေသည် . . . ပထမအချက် အနေနှင့် ခိုးသူကို ခိုးသူအလျောက် အပြစ်ဒဏ်နှင့်အညီ တရားဥပဒေ အရ စီရင်ပြီးသော သစ်မှုအမိန့်ကို ကုလားဖြူသံတမန်ရောက်သည်အထိ ရုပ်သိမ်းရွှေ့ဆိုင်းရမည်ဆိုခြင်းသည် ရေမြေ သနင်း တရားမင်း၏ အခွင့်အာဏာအား စော်ကားလှသည် . . . ဒုတိယအချက်အနေနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြား ရေးကိစ္စတို့အား အင်္ဂလိပ်အစိုးရက အုပ်ချုပ်စီမံရန် ဆိုသည်မှာ ဘေးတော်စဉ် ဘိုးတော်ဆက် မပျက်သော နန်းရိုး ဘုန်းသမ္ဘာတန်ခိုးနှင့် စိုးစံလာသော ဘဝရှင် ဧကရာဇ်မင်းစင်စစ်တို့၏ အခွင့်အာဏာအရာသာ ဖြစ်သည်ကို ကျူးကျော်ချင်းနင်း ဝင်စွက်ခြင်းပင်

ဖြစ်ပါသည် . . . ဘုရားကျွန်တော်ရင်းအနေနှင့် ဤမျှ ထိပါးရန်စ
လာသည်ကို သည်းခံရန်မထင်ပါ . . . ရွှေညက်ရှင် ဆင်ခြင်တော်မူရန်
ဖဝါးခြေခိုက် ဦးတိုက်လျှောက်ထားပါသည် . . .”

တိုင်တားမင်းကြီး စကားဆုံးသော် ညီလာခံသဘင်တစ်ခုလုံးမှာ လှုပ်လှုပ်
ရွရွနှင့် တီးတိုးတိုင်ပင် ခေါင်းညိတ် သူညိတ်နှင့် ဖြစ်ကုန်သည်။

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းကလည်း ထိပ်ထက်ဦးတင်၍ “မှန်ပါ . . . ထိပါး
ရန်စလာသည်ကို သည်းခံရန်မသင့်ပါ . . .” ဟု တင်လျှောက်သည်။
လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းက စလိုက်သော် မျူးမတ်အပေါင်းမှာ သူထက်ငါ
ဦးအောင် ရှိခိုးဦးတင်၍ တိုင်တားမင်းကြီး၏စကားကို ထောက်ခံ
လျှောက်ထားကြသည်။

တိုင်တားမင်းကြီး၏ မီးလောင်ရာလေပင့် သံတော်ဦးတင်ချက်ကြောင့်
မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ မျက်နှာမှာ ပိုမိုခက်တရော်လာသည်။ မယ်တော်
မိဖုရားကြီးမှာမူ ဖွာလက်စ ဆေးလိပ်ကြီးအား ပါးစပ်မှခွာလိုက်၍ သမက်
တော် မင်းတရားအား လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။

သီပေါဘုရင်မှာမူ ဖြူရော်သော သူ့မျက်နှာ၊ အိပ်ချင်မူးဝေဟန်ရှိ မျက်လုံး
တို့နှင့် ကျောက်ရုပ်ပမာ မျူးတော် မတ်တော်တို့အား ငေးကြည့်လျက်
ရှိနေခဲ့သည်။ ပင်ကိုယ်အားဖြင့် စိတ်နှလုံးနူးညံ့၍ တရားဓမ္မနှင့် စာပေ
၌သာ မွေ့လျော်လိုသူ ဖြစ်သဖြင့် ကံဆိုးသောဤမင်းမှာ တိုင်တား
မင်းကြီး၏လျှောက်တင်သံကြားသော်လည်း ဘာဖြေရမည်မသိ။ ပထမ
လျှောက်တင်သူ၏မျက်နှာအား လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက်
မျက်လုံးများမှာ ကင်းဝန်မင်း ကြီးထံ ရောက်သွားပြန်သည်။ နောက်

ဆုံး၌မူ မိမိအားကိုးရာလည်းဖြစ်၊ မိမိ၏အင်အားလည်းဖြစ်သော စုဖုရားကိုသာ အဖြေတောင်းဟန် လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။

ယခုအချိန်အထိ ကင်းဝန်မင်းကြီးမှာ နှုတ်ဆိတ်လျက်နေခဲ့သည်။ မင်းကြီးသည် သလွန်ထက်မှ တင့်တယ်သော မင်းမိဖုရားတို့အား စိုက်ကြည့်နေစဉ် မူးမတ်တို့၏ လျှောက်တင်ချက်ကို ကြားမိစဉ် ကုန်းဘောင်မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၏ ပြိုကွဲပျက်စီးအံ့သောဘေးကို လှမ်းမြင်နေသည်။ ဤမင်း ဤမိဖုရားနှင့် ကျက်သရေရှိလှသော ဤမင်းခမ်းမင်းနားတို့မှာ မကြာမတင် ရက်ပိုင်းလပိုင်းအတွင်း ဤနေရာတွင် ရှိပါလေတော့မည်လောဟု သံသယဖြစ်မိသည်။

မင်းကြီးသည် နောက်ပါးမှစားရင်း မိမိအား အားကိုးတကြီးလှမ်းကြည့်လိုက်သည့် ကျောက်မြောင်း အတွင်းဝန်မင်းအား တစ်ချက် လည်ပြန်ရှုမိ၏။

ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရားကြီးအနီးမှ စေားနေသူ ခင်ဘုန်းသည် ဤအရာအားလုံးကို မြင်သည်။ ရင်နှလုံးမှာ တုန်လှုပ်နေကာ လက်ဖဝါးများ၌ ချွေးစေးများပင် ပြန်နေရာ၏။

ထိုအခိုက်တွင် စိတ်နှလုံးတုံးတုံးချလိုက်ဟန်နှင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် လှုပ်ရှားလာသည်။ လက်မြှောက်ဦး တင်ရင်း မြေးမြစ်အရွယ်သာရှိသော မင်းမိဖုရားနှစ်ပါးအား ရဲဝံ့တည်ကြည်စွာ ကြည့်ရင်း တစ်လုံးချင်း အေးချမ်း တည်ငြိမ်စွာ လျှောက်သည်။

“တင်ပါသည် ဘုရား . . . ကုလားဖြူအင်္ဂလိပ်တို့၏ ရာဇသံမှာ ဂုဏ်ခံ မောက်မာ၍ ဇော်ကားသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည် . . . သို့အမှန်

ဖြစ်သည်က တစ်ကိစ္စ၊ မခံချင်၍ ဒေါသအလျောက် ငြင်းဆန်သင့်သည် မသင့် သည်မှာ တစ်ကိစ္စဖြစ်ပါသည် . . . စိတ်လိုက်မာန်ပါ တုံ့ပြန်ငြင်း ဆန်သော် နှစ်ပြည်ထောင်ဆက်ဆံရေး ပိုမိုတင်းမာလာ၍ စစ်ဖြစ်ပွား မည်ကို ဘုရားကျွန်တော် အလွန်စိုးရိမ်ပါသည် . . .”

ဤနေရာ၌ တိုင်တားမင်းကြီးက ဝင်ဖြတ်ပြောလိုက်သည်။

“စစ်ဖြစ်ပွားတော့ကော စိုးရိမ်စရာလော မင်းကြီးရဲ့ . . . ယောက်ျားပီပီ တင်စမ်းပါလေ . . .”

ညီလာခံသဘင်မှာ လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်သွားပြန်သည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီးမှာမူ တိုင်တားအား အမှုထားမဖြေ။ တည်ငြိမ်သောအသံနှင့်သာ ဆက် လျှောက်တင်သည်။

“စစ်တိုက်သည်ဆိုသည်မှာ လူချင်းလက်ငှေ့သတ်ဘိသကဲ့သို့ ကိုယ့် ဘက်က အနိုင်ရမှ ကောင်းပါကြောင်း . . . သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂ ခုနှစ် အတွင်းကစ၍ မိုးနဲဇော်ဘွားနှင့် အပေါင်းပါ ဇော်ဘွားတို့ ရိုင်းပြ ခြားနားသောကြောင့် ယခုတိုင် စစ်သည်ရဲမက်ချီတက်စေ၍ နှိပ်ကွပ် နေရသည့်အရေး၊ နိုင်ငံတော်အနောက်မျက်နှာတွင် ဓားပြလူဆိုးတို့ မငြိမ်မသက် ထကြွခြင်းကြောင့် နှိပ်ကွပ်နေရသည့် အရေး၊ အညာ မြစ်စဉ်တွင် ကချင်များနှင့် ပိုလ်ပြုသူ ငခါ ထကြွသဖြင့် နှိပ်ကွပ်ရသည့် အရေး၊ ဗန်းမော်မြို့တွင် တရုတ်စက်ကျင် ဝင်ရောက်စီးနင်း၍ မင်းမူ သောကြောင့် နှိပ်ကွပ်ရသည့် အရေးများ ရှိခဲ့သည်ဖြစ်၍ မြန်မာ နိုင်ငံတော်မှာ လူမမာကဲ့သို့ အင်အားနည်းပါးနေခဲ့ရာ ယခုအခါ စစ် တိုက်မည်ဆိုသော် ကြေးငွေလည်း မပြည့်စုံသေး၊ လက်နက်

ကိရိယာလည်း မပြည့်စုံသေး ဖြစ်သောကြောင့် သည်တစ်ကြိမ် သည်းခံ
တော်မူပြီးလျှင် သူတို့အလိုရှိရာ ခွင့်ပြုတော်မူပြီးကာလ နောင်ကို ကြေး
ငွေလက်နက် လူသူ အင်အားနှင့် ပြည့်စုံသောအခါမှ စစ်မက်ချီတက်
တိုက်ခိုက်သင့်ပါကြောင်း . . .”

ကင်းဝန်မင်းကြီးစကားဆုံးသော် တစ်ဖက်မှ မကြားတကြား သရော်
လှောင်ပြောင်ခန့်သံများ ထွက်လာသည်။ လှေသင်းအတွင်းဝန်ကမူ
အသံထွက်အောင်ပင် ပမာမခန့်ရယ်လိုက်သည်။

“ဒီမင်းကြီးပါးစပ်က ဒီစကားပဲ အမြဲထွက်တာပဲ . . . ဟား . . . ဟား . . .
ဟား . . .”

“မောင်ကောင်းပြောတာ သင့်မြတ်ပေတယ် . . . ဒီတစ်ကြိမ်တော့
သည်းခံထိုက်တယ် . . .”

မယ်တော်မိဖုရားကြီးက ဝင်ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် အသံအားလုံးအား စူးရှ
ခက်ထန်သော ထိပ်စုဖုရားကြီး၏ အသံက လွှမ်းမတ်လိုက်သည်။

ထိပ်စုဖုရားသည် မယ်တော်အား မျက်စောင်းတစ်ချက်ထိုးလိုက်ပြီး
သောက်နေသောဆေးလိပ်ကို ခင်ဖွား သစ်အား ပေးလိုက်၍ ကင်းဝန်
မင်းကြီးအား မီးထွက်မတတ် မျက်လုံးများနှင့် စူးစိုက်ကြည့်လျက်
လက်ညှိုးငေါက် ငေါက်ထိုး၍ အော်လိုက်သည်။

“ဒီအဘိုးကြီးဟာ အားရင် ကြောက်နေတာပဲ . . . အတူတူပဲ ဒီအဘွား
ကြီးကလဲ . . . သင်းတို့နှစ်ယောက် ပေးစားထားဖို့ ကောင်းတယ် . . .
အို . . . မဖြစ်ပါဘူး . . . မိန်းမလျာကြီးဟာ ဘယ်မိန်းမနဲ့မှ မတန် ဘူး . .

. ထဘီဝတ်ထားဖို့ ကောင်းတယ် . . . ဟဲ့ . . . ခင်ဖွားသစ် . . .
ညနေကျ ထဘီတစ်ထည်နဲ့ ကျောက်ပျဉ်တစ်ချပ် သင်းအိမ်ကို
ပို့လိုက်စမ်း . . .”

ထိပ်စုဖုရား၏ စကားရပ်များမှာ ထီးနှင့်မတန် နန်းမဆန် ကြမ်းတမ်း
လှသဖြင့် သီပေါဘုရင်မှာ ယောင် ယမ်းကာ မိမိ၏နားအား မိမိလက်ဝါး
နှင့် အုပ်ထားမိသည်။ နောက်မှ သတိရကာ မိဖုရား၏လက်အား ဆွဲကိုင်
လှုပ်ယမ်း၍ . . . “အို . . . မိမိ . . . ဘယ့်နှာတွေ တော်စမ်းပါ . . .
မောင်ဘုရားပြောပါ့မယ် . . .” ဟု တားရှာသည်။ တိုင်တား
မင်းကြီးပင်လျှင် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ် ရှက်စိတ်ဝင်ကာ ဦးခေါင်းငုံ့ထား
မိသည်။ မယ်တော်မိဖုရားကြီးမှာ ရှက်လှလွန်းသဖြင့် နေရာမှ ရုတ်တ
ရက်ထကာ ခင်ဘုန်းအားခေါ်၍ ညီလာခံမှ ထွက်သွားသည်။

ကင်းဝန်မင်းကြီးသာ မျက်လုံးများနီရဲသွားရုံကလွဲ၍ မတုန်မလှုပ်ရှိသည်။
ညီလာခံတစ်ခုလုံးမှာ မီးကို ရေနင့်သတ်သည့်ပမာ ငြိမ်ကျသွား၏။

စုဖုရားလတ်သည် အမြင့်မှနေ၍ မှူးမတ်များအား ဒေါသမပြေသေး
သည့်ဟန် ခက်ထန်စွာစိုက်ကြည့်လျက် “ကဲ . . . ပြောစမ်း . . . ဘယ်သူ
ကြောက်စကား ပြောဦးမလဲ . . . ဟင်း . . . စုလတ်အကြောင်း သိ
သွားမယ် . . .” ဟု ဆက်ကြိမ်းနေသည်။

မိဖုရားထိုင်သွားသော် ကင်းဝန်မင်းကြီးက ရဲရင့်တည်ကြည်စွာ မျက်နှာ
အား မော့လိုက်သည်။ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသော ဤပညာရှိကြီး၏
မျက်နှာမှာ ဝမ်းနည်းမှုနှင့် မခံချင်မှုများ ရောစွက်ပေါ်နေသည်။ သို့ရာ
တွင် လျှောက်တင်သံမှာ တုန်လှုပ်မှုမရှိ ပကတိ တည်ငြိမ်လှသည်။

"အရှင်နှစ်ပါးတို့ ထားရင်လဲ ရှင်ရပါမည် . . . သတ်ရင်လဲ သေရပါမည် . . . သို့ရာတွင် နတ်ရွာစံမင်း တရားကြီးဘုရား လက်ထက်မှစ၍ ယခု ရွှေနန်းရှင်လက်ထက်အထိ ခစားခဲ့သော ကျေးဇူးသစ္စာတို့ကိုထောက်၍ လျှောက်တင်ပါသည် . . . အို . . . မင်းမြတ် . . . ကျွန်တော်မျိုး ထပ်၍တင်ပါ၏ . . . အားအင်ချည့်ခဲ့၍ လူမမာသဖွယ်ရှိနေသော ဤနိုင်ငံသည် စစ်မက်ကို နိုင်အောင် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မတိုက်နိုင် . . . ကျွန်တော်မျိုး အား ကြောက်ရွံ့သူ ထဘီနှင့်သာ တန်သည်ဟု ဆိုပါလေ . . . ဆိုရုံမက အမျက်ထားတော်မူလျှင် စွဲသောဓားနှင့် အသက်ကို စီရင်တော်မူ . . . မိမိ၏အရှက် မိမိ၏အသက်အတွက် နိုင်ငံနှင့် အရှင်သခင်အပေါ်ကျရောက်မည့် ဘေးကိုမြင်လျက် မမြင်ကွဲပြုသည်မှာ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို အကယ်စင်စစ် စောင့်သိသူတို့ပြုအပ်ရာမဟုတ် . . . နောင်ရာဇဝင်ကြောင်း၌ မောင်ကောင်းရှိလျက် နိုင်ငံရေတိမ်နှစ် ရလေဟု ပညာရှိတို့၏ကဲ့ရဲ့မည်ကို ကျွန်တော် မခံလို ပါ . . . ဤသို့ ခံရမည်ထက် ဤနေရာတွင်အသက်ဆုံးရမည်က ပိုမြတ်ပါ၏ . . ."

ရင့်ကျက်သော ကုန္တေ၊ လေးနက်တည်ကြည်သော ဤအသံဝယ် ထူးခြားသော တန်ခိုးသတ္တိက ဝင်နေ သည်။ ထို့ကြောင့် စောစောက လျှင် ခက်ထန်ခဲ့သော စုဖုရားလတ်ပင် ဤဝန်အိုကြီးအား မမြစ်တားမိ။

"အို . . . မင်းမြတ် . . . ရှေးပညာရှိတို့ ဆိုခဲ့ပါ၏ . . . ကျွန်တော်လဲ မကြာခဏ တင်ခဲ့ပါ၏ . . . ပြည့်မျက်လုံးကို မဖောက်ရာ၊ ပြည့် လက်ရုံးအား မဖြတ်ရာ၊ ပြည့်ဝမ်းဗိုက်အား မပေါက်စေရာ . . . ယခု ပြည့်မျက်လုံးအများတို့ အဖောက်ခံရပြီးလေပြီ . . . ပြည့်လက်ရုံး အများတို့ ကျိုးပြတ်ပြီးလေပြီ . . . ပြည့်ဝမ်းဗိုက် တို့လဲ အဆန်မရှိ

အခွံနှင့်သာရှိခဲ့လေပြီ . . . ဤအခြေနှင့် တိုင်းခြားရန်စွယ်အား အဘယ်ပုံ ချိုးနှိမ်နိုင်အံ့နည်း . . . အင်္ဂလိပ်မင်း၏ အင်ပါယာနိုင်ငံဝယ် လူဦးရေကား ၄၈ ကုဋေ ၆ သန်းကျော် ရှိပါ၏ . . . အင်္ဂလိပ်မင်းပိုင် နိုင်ငံတော်အတွင်း တစ်နှစ်အတွင်း ကောက်ခံရ အရပ်ရပ်အခွန်တော်ငွေ ကျပ်သုံးဒင်္ဂါးပြားရေ ၁၁၉၉ ကုဋေကျော် ရှိပါ၏ . . . ဤသည်ကို လူဦး ရေ ၆၈၄၀၀၀၀ ကျော်၊ အရပ်ရပ်ကောက်ခံရ အခွန်တော်ငွေ ကျပ်သုံး ဒင်္ဂါးပြားရေ ၉၅၉၀၀၀ ကျော်သာရှိသော မြန်မာနိုင်ငံက စစ်မက်ဖက် ပြိုင်သည်ဆိုရာမှာ သတ္တိရှိရာ မမည်ပေ . . . အို . . . မင်းမြတ် . . . နောက်ဆုံး တောင်းပန်လျှောက်တင်ပါ၏ . . . သည်တစ်ကြိမ် သည်းခံ တော်မူ၍ ရာဇပရိယာယ်သုံး ကာ ပြည့်ရန်လုံးကို ဖယ်ရှား တော်မူပါ . . .”

စကားဆုံးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် ကျောက်ရုပ်ပမာ မလှုပ်မရှား ထိုင်နေတော့သည်။

ညီလာခံသဘင်မှာ ပို၍ပင် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သွားသည်။

သီပေါမင်းတရားသည် ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသော ဤဝန်အိုကြီး၏ မျက်နှာအား တစ်ချက်စိုက်ကြည့်မိ သည်။ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ဤ ဝန်အိုကြီး၏ စကားများအား မနာယူမိသည်ကို နောင်တရသယောင် ဖြစ်မိသည်။

မင်းတရားသည် သက်ပြင်းရှိုက်လိုက်သည်။ ဖြူရော်သောမျက်နှာဝယ် အလောင်းမင်းတရား၏ သွေးသည် ဝင်းထိန်လာသည်။ ပထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ်အဖြစ် မိဖုရား၏ သွေးဆေးချက်ကင်းသော စီရင်ချက်

ကိုပြု သည်။ ပထမဦးဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးသော မှန်ကန်သည့် စီရင်ချက် ပင်တည်း။

“မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ . . . ကင်းဝန်သက်တော်ရှည်ဘိုးဘိုး၏ လျှောက်တင်ချက်သည် သင့်မြတ်လှသည်ဟု ငါ့ကိုယ်တော်မြတ် ယုံကြည်တော်မူသည် . . . ဤအရေးကိစ္စသည် ကြီးလေးလှသည် ဖြစ်သဖြင့် အတန်တန် ဆင်ခြင်မှ ဖြစ်တော့မည် . . . ညညီလာခံ၌ တိုင် ပင်ဆွေးနွေး၍ အမိန့်တော်မြတ် ချမည် . . . ဤညီလာခံစေစေ မောင် မင်းများ . . .”

သီပေါကိုယ်တော်သည် အမိန့်ချပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မိဖုရားကိုပင် မစောင့်တော့ပဲ အပန်းဖြေရာ နံ့သာဖြူ စံနန်းဆောင်သို့ တစ်ကိုယ် တည်း ကြွချီတော်မူသည်။

တိုင်တားမင်းကြီးနှင့်တကွ ဘက်တော်သား မှူးမတ်အပေါင်းတို့မှာ အလျှိုလျှို ညီလာခံခန်းမမှ ထွက်သွား ကုန်သည်။

ကျန်ရစ်သူ ကျောက်မြောင်း အတွင်းဝန်မင်း၊ စာရေးတော်ကြီး ဦးမြို့တို့သည် ရွန်းပိတိအဖြာဖြာနှင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးအား ဦးသုံးကြိမ်ချ ကန်တော့ကြသည်။

ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် နေရာမှထထွက်ခဲ့စဉ် စိတ်တွင်း၌လည်း အောက် မေ့မိသည်။

မိမိတာဝန် ကျေပွန်ပေပြီ။ နိုင်ငံ၏ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ရပ်ကိုလည်း ပယ်ရှားခဲ့ပြီးလေပြီ။

သို့ရာတွင် ရွှေနန်းတော်ဆောင်နှင့် ကပ်လျက် အနောက်ဖက် မိဖုရား ခေါင်များ ခေတ္တစံမြန်းရာ အဆောင် ကြီး၌ ဘာတွေ ဆက်လက်ဖြစ်ခဲ့ သည်ကို ကင်းဝန်ပညာရှိကြီး မသိရှာ။

ထိပ်စုဖုရားလတ်သည် အဆောင်တော်ကြီး၏ သလွန်တော်ထက်တွင် ထိုင်မိစဉ် စိတ်တွင်း၌ မကျေမနပ်ဖြစ် နေသည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီး ကိုပင်လော၊ မောင်တော်ဘုရားကိုပင်လော၊ မိမိကိုယ်ပင်လော မဝေခွဲ တတ်။ ထိုအခိုက်တွင်ပင် သလွန်အောက်၌ တိုင်တားမင်းကြီးနှင့် အပေါင်းပါမှူးမတ်တို့ ခစားရောက်လာသည်။

တိုင်တားမင်းကြီးက လျှောက်တင်သည်။

“အရှင်မိဖုရား . . . ကင်းဝန်၏ ကလိမ်ဉာဏ်ကြောင့် ရွှေနန်းရှင် မဝေ ခွဲနိုင်၍ ပွဲတွေ့အမှားကို ကြုံရပါ တော့မည် . . . အရှင်မိဖုရား ကယ်တော်မူပါ . . .”

ထိပ်စုဖုရားသည် ခက်ထန်စွာ မှူးမတ်များအား ကြည့်လိုက်သည်။

“ဘာ အခုမှ ကယ်တော်မူပါလဲ . . . စောစောက ဟိုဝန်အိုကြီး တင်နေ တုန်းကတော့ အ,အကြီးတွေလို ပါးစပ်ပိတ်နေကြပြီး . . . ဟင်း . . .”

“အပြစ်တင်တော်မူရင် ခံရမည့်ကျွန်များပါ ဘုရား . . . အရှင်နှစ်ပါး၏ အလိုတော်ကိုပါ ကြည့်နေရ သူများ ဖြစ်ပါသည် . . . ရွှေနန်းရှင်ဖုရား ကိုယ်တော်တိုင် တစ်ဖက်စကားကို နားဝင်ယုံကြည်နေတော်မူနေရာမှာ ဖုရားကျွန်တော်မျိုးတို့ ဆင်ခြေမကွန့်ဝံ့ပါ . . .”

“ကိုင်း . . . ကိုရွှေဝန်အတို့ . . . တင်ကြစမ်း . . . ဘာကိစ္စလဲ . . .”

တိုင်တားမင်းကြီးက လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းဖက် လှည့်အချက်ပေး
လိုက်သည်။ အတွင်းဝန်မင်းက လျှောက်တင်၏။

“မှန်ပါ . . . ပရိသတ်ဗိုလ်ပုံအလယ် မလျှောက်အပ်သည့် အတွင်း
စကားကို တင်ပါသည် . . . ယခု ကင်းဝန်၏ တင်လျှောက်ချက်ကို
ထောက်သော် ဤဝန်အိုသည် အင်္ဂလိပ်နှင့်ပေါင်း၍ ညောင်ရမ်းမင်းသား
အား နန်း တင်ရန်အကြံရှိသည်မှာ လယ်ပြင်တွင်ဆင်သွားသည့်ပမာ
ထင်ရှားလှပါသည် . . . ယခုပင် ညောင်ရမ်းသူလျှို့တို့ အတွင်း၌
လှိုက်စား၍ ခြေရှုပ်သမျှကို ဖုရားကျွန်တော် မိထားပါသည် . . .”

ညောင်ရမ်းဟူသော အသံကိုကြားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် စုဖုရားလတ်၏
မျက်နှာမှာ ဖြူဖတ်ဖြူရော် ဖြစ်သွားသည်။

အတွင်းဝန်မင်းသည် မိဖုရား၏မျက်နှာထားအား အကဲခတ်လျက်
ဆက်လက်တင်လျှောက်သည်။

“အင်္ဂလိပ်သူလျှို့ ညောင်ရမ်း၏ကျေးကျွန်တို့မှာ အရှင်မိဖုရား၏ အရိပ်ကို
ခိုလှုံကာ ကျေးဇူးတော်ကိုပင် မထောက်၊ ဖောက်ဖောက်ပြားပြား သူလူ
ကိုယ့်ဘက်သားလုပ်နေသည်ကို သိသည်မှာ ကြာပြီဖြစ်သော်လည်း
သက် သေခံ မလုံလောက်၍ အရေးမယူနိုင်ခဲ့ပါ . . . ယနေ့မှ လက်ပူး
လက်ကြပ်မိပါသည် . . .”

“ကိုယ့်လူသူဘက်သားလုပ်သူ စုဖုရားရဲ့ကျေးကျွန်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ”

“မှန်ပါ . . . ရနောင်အရေး၌ နာမည်ရခဲ့သူ နေမျိုးဘွဲ့ အသနားခံရတဲ့
သူရိန်ငယ်ပါ . . .”

မိဖုရား၏မျက်နှာသည် မယုံကြည်နိုင်ဖွယ်သတင်းအား ကြားရသည့်ပမာ
တွေဝေသွားသည်။ ခဏ၌ပင် ထီးနန်းရာထူးအရေး၌ သွေးရင်းသားရင်း
တို့ပင် သစ္စာမရှိကြောင်း သတိရလာသည်။

“ဘာသက်သေများ ရထားရသတုံး . . .”

အတွင်းဝန်မင်းက လက်ခုပ်တစ်ချက်တီး၍ အချက်ပေးလိုက်သည်ခဏ၌
အဆောင်တွင်းသို့ ဒယီးဒယိုင်နှင့် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် ဝင်လာ၏။
သူ၏အဝတ်တို့၌ သွေးတို့ဖြင့် စိုရွဲနေကာ ဖုန်မှုန့်တို့လည်း လိမ်းပေ
နေသည်။

“အလို . . . တောင်ထားဝယ်စုသားထဲကပါလား . . . ကိုင်း . . . မချန်
မချွင်း သံတော်ဦးတင်စမ်း . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က သူသိခဲ့သမျှအား တင်လျှောက်သည်။ သူသိသမျှ
မှာလည်း ဦးသာဖြိုး ပြောခဲ့သမျှသာဖြစ်သည်။

“အဲဒီအကြောင်းတွေကြောင့် ကျွန်တော်မျိုးဟာ ဗိုလ်သူရိန်နဲ့တကွ
သူ့တပည့်တို့အား မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခဲ့ပါတယ် . . .
မနေ့ကတော့ သူ့တပည့် ပေါက်လှကို ခြေရာခံလိုက်ရာမှာ ဖရန်စစ်
သံရုံးမှ ထွက်ပြေးတဲ့ သွေးသောက်ငမြတ်ကျော်နဲ့ ချိန်းတွေ့တာ မိပါ
တယ် . . . အကြောင်းစုံသိလိုသဖြင့် မဖမ်းသေးပဲ ခြေရာခံ ဆက်
လိုက်ခိုက် မျက်ခြေပြတ်သွားပါတယ် . . . သို့ရာတွင် ခိုင်လုံသော
သက်သေခံရပြီဖြစ်၍ အတွင်းဝန်မင်းအမိန့် နဲ့ ဗိုလ်သူရိန်ကို
ကြိုတင်ဖမ်းထားသည်မှာ မိပါပြီ . . . ပေါက်လှကိုမူ တပ်မှာမတွေ့ပါ . .
. နောက်ဆုံး တလောက မြင်းခြံ၌ လွတ်ထွက်သွားခဲ့တဲ့ သူလျှိုမှုနဲ့

ဆက်စပ်ပြီး မြင်းခြံဘက် သင်းတို့ထွက်လိုထွက်ငြား ထွက်ခဲ့သော် မိလို မိငြား ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မြင်းငါးစီးနဲ့လိုက်ရာမှာ ကဲမြင့်တံခါးတွင် ကံအားလျော်စွာ မိမိပါတယ် . . . သို့ရာတွင် လက်ရမိလုဆဲဆဲ မမျှော် လင့်ပဲ မိုးနဲစော်ဘွားနှင့် အပေါင်းပါတို့ကပါ ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်ခြင်း ခံရပါ သဖြင့် ငယ်သားလေးဦး အသက်ဆုံးရှုံးပြီး ကျွန်တော်မျိုးမှာ ယခုကဲ့သို့ ဒဏ်ရာနှင့် အသက်လု ဆုတ်ခဲ့ရပါသည် ဘုရား . . .”

စုဖုရားလတ်သည် ငြိမ်သက်နေခိုက် အတွင်းဝန်မင်းက ဝင်လျှောက် သည်။

“ယခုအရေးမှာ သာမညအရေးမဟုတ်ပါ . . . အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူ၊ ညောင်ရမ်းမင်းသား၊ မိုးနဲစော်ဘွားတို့ တစ်ကျိတ်တည်း တစ်ဉာဏ် တည်း နေပြည်တော်နှင့် ရွှေနန်းတော်တို့ကို လုပ်ကြံနေသည်ပင် ဖြစ်ပါသည် . . . သို့ဖြစ်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူအား အလျှော့ပေး၍ ကင်းဝန်မင်း တန်ခိုးတက်ခဲ့သော် ရှေ့ရေးအား ကျွန်တော်မျိုး မတွေးဝံ့ တော့ပါ . . . သူလက်ဦးသည်ထိ မစောင့်ပဲ ကိုယ်ကဦးအောင် ပြင်ဆင် သင့်ပါသည် . . . စစ်တို့မည် သည် တစ်နေ့ဦးလျှင် ဦးသည့်အလျှောက် အရေးပေါက်လှပါသည် . . .”

အချက်ကျလာသဖြင့် တိုင်တားမင်းကြီးကပါ ဝင်တင်လျှောက်သည်။

“ဘုရား ရွှေဘုန်းတော်မြတ်ကြောင့် စစ်မက်တိုက်ခိုက်လျှင် အောင်တော် မူပါလိမ့်မည် . . . နေဖြူညောင် တုန်းမှစ၍ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်နှင့်တကွ ကျောက်တိုင်တောင်ဘက် မြစ်စဉ်တစ်လျှောက်မှာပင် အကြောင်းရှိလျှင်

အင်္ဂလိပ်တွေကို ခုတ်သတ်ပစ်ရန်ထားသော ကျွန်တော်မျိုး၏ အတွင်း
လူတွေ အခန့်သင့်ရှိကြောင်း . . .”

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းကလည်း “ကျွန်တော်မျိုး၌ လှေသင်းလေး
တပ်က လူလေးထောင်ကျော်၊ ထို့ပြင် ‘နောင် မဆိုးနှင့် သတိထား’ ဟူ၍
စာတန်းထိုးမှတ်ထားသည့် ဓားပြလုပ်ဖူးသူ လူသုံးထောင်ကျော်၊ ပေါင်း
ခုနစ်ထောင်ကျော်တို့ အမှုတော်ထမ်းရန် အသင့်ရှိကြောင်းပါ . . .” ဟု
လျှောက်တင်သည်။

ဤတွင် ပါရှိသောမှူးမတ်တို့ကလည်း ဆွေသားမျိုးသား လူပေါင်းငါးရာ၊
လူပေါင်းလေးရာ၊ လူပေါင်းသုံး ရာနှင့် အမှုတော်ကို ထမ်းနိုင်ပါကြောင်း
ကို အသီးသီးတင်လျှောက်ကြသည်။

စုဖုရားလတ်သည် မာန်ဖီသော ကျားမသဏ္ဌာန် သလွန်တော်မှ ထလိုက်
သည်။

“ရွှေနန်းရှင်မောင်တော်ဘုရား အခု ဘယ်မှာ စံနေသလဲ . . .”

“နံ့သာဖြူ စံနန်းတော်မှာပါ ဘုရား . . .”

“ကောင်းပြီ . . . ဒီညညီလာခံမှာ လိုအပ်သည့်အမိန့် ချမှတ်စေရမည် . .
. မပူကြနှင့် . . . ကိုယ့်တပ် ကိုယ် စုစည်း၍ အဆင်သင့်ရှိကြစေ . . .
မိထားသော သစ္စာဖောက်မှန်သမျှ မကြွင်းမကျန် အမှုကုန်အောင်စစ်
ဆေးပြီး သွားမြဲလမ်းသွားကြစေ . . . ကျန်ရှိနေသေးသော် မည်သူ
မျက်နှာမှမထောက်၊ ဖမ်းဆီးရန် မနေနှင့် . . .”

ဤသို့မိန့်တော်မူပြီးသော် စုဖုရားလတ်သည် ဒေါသမာန်ပါပါနှင့် သီပေါ
မင်းစံရာ နံ့သာဖြူနန်းဆောင်သို့ ကြွသွားလေသတည်း။

၂၃

ထိုအချိန်တွင် သစ်တပ်တော်ရှေ့ ရွေးတော်ယူတံခါး၏ လက်ယာဘက်ရှိ
ရာဇဝတ်ရုံး၏ အနီးတစ်ဝိုက်၌ အမှုဆိုင်လာကြသော လူပရိသတ်များ
အကြားတွင် မဟာမေဒင်ဘာသာဝင် ကုလားတစ်ဦးနှင့် တရုတ်တစ်ဦး
မှာ ယောင်လည်လည်နှင့် လမ်းသလားလျက် ရှိနေသည်။

စင်စစ် ကုလားမှာ ပေါက်လှဖြစ်၍ တရုတ်မှာ ဒွန်းဦးပင် ဖြစ်သည်။ ဤ
အဝတ်အစားများကို သူတို့ရခဲ့သည်မှာ မခက်လှ။ ရွှေမြို့တော်သို့အဝင်
လှုပ်ပြတ်ရာ၌ ပထမဆုံးတွေ့ခဲ့သော ကုလားနှင့် တရုတ်တို့ထံမှ ရိုက်လုခဲ့
ကြခြင်းဖြစ်သည်။

တရုတ်သည် လမ်းမတော်အားကျော်၍ ရွေးတော်ယူတံခါးလက်ဝဲဘက်ရှိ
တရားရုံးတော်ဘက်သို့ ကူးသွားသည်။ ထို့နောက် တရားရုံး၏ အရှေ့
ဘက်ရှိ ထောင်ကြီးသို့ မသိမသာ လှမ်းအကဲခတ်နေသည်။

ကုလားကမူ ရာဇဝတ်ရုံးအရှေ့ဘက်ရှိ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူတို့ကို
စီရင်ချက်မချမီ ချုပ်နှောင်ထားရာ လက်မထောက်တန်းဘက်သို့ ထွက်
လာသည်။

လက်မထောက်တန်းပတ်ပတ်လည်မှ အကဲခတ်ကြည့်သော်လည်း သူ
တွေ့လိုသူအား မမြင်မိ။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် အစောင့်တစ်ဦးက ကွမ်းတံတွေး ထွေးလိုက်သည်။
ကွမ်းတံတွေးမှာ ကုလားအနီးသို့ ကျလာသဖြင့် ကုလားမှာ လန့်ခုန်
လိုက်သည်။

အစောင့်ဖြစ်နေသူ ကျောက်လုံးမှာ . . . "ကန်တော့ . . . ကန်တော့ . . ."
ဟု ဆိုပြီးမှ ကုလားတစ်ဦးအား မြင်သဖြင့် လှမ်းဟောက်လိုက်၏။

"အံ့မာ . . . ငါ့လူမှတ်လို့ ခွေးကုလားကိုး . . . ဘာ ဒီနား ယောင်ပေ
ယောင်ပေ လာလုပ်နေလဲ . . . ငါ . . . တယ် . . . လိုက် နားရင်းအုပ်
လိုက်ရ . . ."

ကုလားပေါက်လှက အင်မတန်ကြောက်ရွံ့ဟန် ဆလံအထပ်ထပ်
ပေးသည်။

"ခွေးမသား ကုလား . . . လာစမ်း . . . နင် ပိုက်ဆံပါလား . . . ပေးစမ်း"

ပေါက်လှက ဟိုစမ်းဒီစမ်းလုပ်နေခိုက် အခြားအမှုထမ်းတစ်ဦးက
ကျောက်လုံးနားကပ်လာသည်။

"အလို . . . ကိုရင်ချစ်စံ . . . နောက်ရုံးမှာ အစောင့်ကျဆို . . . ဘာလာ
လုပ်လဲ . . ."

"အရေးကြီးလို့ ကိုရင်ရှေ့ . . . ကျုပ်တို့ အစောင့်ကျတုံး ဖရန်စစ်သံရုံးက
သွေးသောက်ကြီး ဦးမြတ်စံနဲ့ ပြေးတဲ့သူလျှို့ မိပြီဆိုပါလား . . ."

"ဟင် . . . ဟုတ်လား . . ."

“ဘယ်သူမှတ်သတိုး . . . ဗိုလ်သူရိန်တဲ့ . . . ကိုရင်ရှေ့ . . .”

“မြတ်စွာဘုရား . . . ဗိုလ်သူရိန် . . .”

“ဒါတင် ဘယ်ကမလဲ . . . သူတို့နဲ့ တစ်ဂိုဏ်းထဲသားတွေတောင်
လိုက်ဖမ်းကုန်ပြီ . . . အနောက်ဆောင်က ခင်ဘုန်းဆိုတဲ့ အပျိုတော်
တစ်ယောက်တောင် ဖမ်းလာတာ တွေ့ခဲ့ရတယ် . . .”

“ဟေ . . .”

ပေါက်လှသည် ဤနေရာတွင် ကြာကြာမနေသင့်တော့မှန်း သိသည်။
ထို့ကြောင့် နှစ်ဦးသား စကားကောင်းနေခိုက် အလစ်တွင် သွက်သွက်
ထွက်လာခဲ့သည်။

ရှေ့ရုံးနားတွင် ဒွန်းဦးနှင့် ပြန်ဆုံသည်။

“ဘယ့်နယ်လဲ . . .”

“မဖြစ်ဘူး ကိုရင် . . . ကျုပ် အကုန်သတင်းရခဲ့ပြီ . . . ဗိုလ်မှူးတော့
လက်မထောက်တန်းမှာ မရှိတာသေချာတယ် . . . ထောင်ကြီးထဲ
ရောက်နေမှာပဲ . . . ဒါတွင် မကဘူး . . . ကျုပ်တို့ အားကိုးစရာ ကုန်ပြီ .
. . ဗိုလ်မင်းထင် မပြောနဲ့ . . . ခင်ဘုန်းကိုပါ ဖမ်းသွားပြီတဲ့ . . .”

“ဟိုက် . . . အကျိုးနည်း . . .”

တရုတ်ဒွန်းဦး၏ တမင်မှေးထားသောမျက်လုံးသည် ပြူးထွက်လာသည်။

Book-Shelf

"ဒီတော့ ဒီထဲနေရတာ ဇက်ယားလာပြီ . . . လစ်လိုက်ကြဦးဖို့ ကိုရင်ရေ
. . . အပြင်ရောက်မှ တစ်မျိုးတစ်မည် ကြံကြတာပေါ့ . . ."

တရုတ်နှင့် ကုလားမှာ ယောင်ပေယောင်ပေနှင့်ပင် မြို့ရိုးတံခါးပေါက်
ဆီသို့ မသိမသာ ထွက်ခဲ့ကြသည်။

၆၂

(၁၁)

ပေါက်လှထင်သည်အတိုင်းပင် ဗိုလ်သူရိန်မှာ နာမည်ကျော်
ထောင်ကြီးအတွင်းရှိ မှောင်မည်းစိုထိုင်းသော အလုံခန်းလေးတစ်ခု
အတွင်း၌ ထိတ်တုံးခတ်လျက် ရောက်နေသည်။

ထောင်ကြီး၏ ကြောက်မက်ဖွယ် သတင်းဆိုးတို့အား ယခင်က ကြားသာ
ကြားခဲ့ဖူးသည်။ ယခုမူ ကိုယ်တိုင်ရောက်ရှိနေရလေပြီ။

မိမိ၏ ပယောဂမကင်းပဲ ဤထောင်တွင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့၍ ဤထောင်
တွင်း၌ပင် လည်မျိုကို ကတ်ကြေးနှင့် ထိုးကာ အသက်ကို အဆုံးစီရင်
သွားသည့် လူရမ်းကားကြီး ရနောင်မောင်မောင်တုတ်အား သွား
သတိရသည်။ ဤအခန်းသည်ပင်လျှင် မောင်မောင်တုတ်နေသွားသော
အခန်းပင်လော မပြောတတ်။ မိမိသည်လည်း မောင်မောင်တုတ်
နည်းတူ ဇာတ်သိမ်းရမည်လော၊ သို့မဟုတ် ပိုမိုဆိုးရွားစွာ ဇာတ်သိမ်း
ရမည်လောမသိ။

မိမိကိုယ်ရေးမှသည် ခရီးထွက်သွားသော ငယ်သားနှစ်ဦးအတွက်
ပူမိသည်။ လွတ်မှ လွတ်ကြပေမည်လော မပြောတတ်။ အတွေးတို့မှာ
ဆက်ခဲ့ကာ ဗိုလ်မင်းထင်နှင့် ခင်ဘုန်းတို့ထံ ရောက်သွားပြန်သည်။
တစ်နွယ်ငင် တစ်စင်ပါ လိုက်တတ်သော မြန်မာ့ရာဇဝတ်ထုံးစံကို
နားလည်သဖြင့် ၎င်းတို့အတွက်လည်း စိတ်မအေး။ ယခုအချိန်ဆိုလျှင်
ဤမောင်နံလည်း မိမိနည်းတူ ဤထောင်ကြီးအတွင်းသို့ ရောက်ချင်
ရောက်နေပေမည်။

လူတို့သည် ဘေးရောက်သည့်အခါ အားကိုးရာကို အမှတ်ရစမြဲ ဖြစ်သည်။

ပထမဦးစွာ နန်းတော်မှ စုဖုရားလတ်အား သွားသတိရသည်။ သို့ရာတွင် မိမိကဲ့သို့ ထင်ရှားသော တပ်မှူး တစ်ဦးအား ထောင်သွင်းအကျဉ်းချ ထားသည်အထိ အရေးယူသည့်ကိစ္စမှာ မင်းမိဖုရားတို့ မသိပေဖြစ် ကြောင်း နားလည်မိသည့်ခဏ၌ ဤမျှော်လင့်ချက်အား စွန့်လွှတ်လိုက်ရ ပြန်သည်။

နောက် မိမိ၏ဗိုလ်မင်း ဗိုလ်ဦးကြယ်အား သွားသတိရသည်။ ဗိုလ်ဦး ကြယ်အား သတိရမိသည့်ခဏ၌ အားတက်သွားသည်။ မိမိအား ကယ် နိုင်မည် မကယ်နိုင်သည် အပထား၊ ဗိုလ်ဦးကြယ်မှာ ဤကိစ္စ၌ လက်ပိုက်၍မူ ကြည့်မနေမှာ သေချာသည်။

ခဏမှာပင် မျက်နှာလေးတစ်ခုက မျက်စိတွင်းဝယ် ရေးရေးထင်လာ သည်။ စောရှင်ဦး . . . ။

ဒုက္ခရောက်နေသည့်ကြားမှ ဗိုလ်သူရိန်သည် ပြုံးလိုက်မိသည်။ ဇာတ်လမ်းဆုံးပြီထင်မှ ခြံစည်းရိုးအား ဗဟိုထားကာ ချစ်အားသန်သမျှ နှုတ်နှင့်မဆို၊ ကိုယ်အမူအရာနှင့် လှစ်ဟခဲရသည့်အဖြစ်မှာ ရင်၌ တသိမ့်သိမ့် ကြည်နူး ဖွယ်ပေါ်လာသည်။

ယခုအချိန်ဆိုလျှင် စောရှင်ဦးတစ်ယောက် မိမိဘယ်ရောက်နေသည်ကို သိပါလေစ။ သိချင်လည်း သိနေပေ မည်။ သိလျှင် . . .

ဗိုလ်သူရိန်က မရေရာသောအတွေးမျှင်တို့အား ဖြတ်ကာ လွတ်ထွက်ရန်
လမ်းရှိလိုရှိငြား ပတ်ဝန်းကျင်အား အကဲခတ်မိသည်။

သို့ရာတွင် ခဏချင်းပင် အားလျှော့မိသည်။

ခိုင်ခံ့ထူထဲသော နံရံများ၌ လူထွက်ရန်မဆိုထားနှင့်၊ အလင်းရောင်ပင်
ဝင်ပေါက်မရှိ။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းဟု စိတ်တုံးတုံးချကာ
အိပ်ပစ်ရန် ကြိုးစားသည်။ မရ။

အတွေးမျှင်တို့က မဆုံးတန်းဝင်လာသည်။

သည်လိုနှင့် တစ်နေ့ကုန်သည်။ အစားအသောက်လည်း မရ။ ရသော်
လည်း စားချင်စိတ်ရှိမည် မဟုတ်။ ရှိသည့်တိုင်အောင် ညှိပုပ်စော်နံ့သော
ဤအခန်းဝယ် မျို၍ကျမည်မဟုတ်။

ညဉ့်ဦး၌ အကျဉ်းတံခါးဖွင့်သံ ကြားရသည်။ မကြာမီ ပွင့်လာသောတံခါးမှ
မီးတုတ်၏ အလင်းရောင်ဝယ် အစောင့်နှစ်ဦးနှင့်အတူ မမျှော်လင့်သော
ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအား တွေ့ရသည်။ ဗိုလ်ဦးကြယ်နှင့် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်။

ဗိုလ်ဦးကြယ်မှာ ထိတ်တုံးခတ်လျက် ရှုရက်စရာမရှိသော မိမိ၏တပ်မှူး
အား မြင်မိစဉ် စိတ်ထိခိုက်ခြင်း ပြင်းပြဟန် စကားမဆိုနိုင်ပဲရှိသည်။
ဗိုလ်ကျော်ခေါင်ကိုယ်၌လည်း မျက်စိမျက်နှာပျက်နေ၏။

ဗိုလ်သူရိန်ကသာ တည်ငြိမ်စွာပြီးလျက် နှုတ်ဆက်သည်။

ဗိုလ်ဦးကြယ်က ဗိုလ်သူရိန်နားတွင် ခူးထောက်ထိုင်လိုက်သည်။

“သူရိန် . . . မင်းအဖြစ်ကို ငါမကြည့်ရက်ပါလား . . . ဒီနေရာက
ယောက်ျားကောင်းတို့နေရာ မဟုတ်ဘူးကွယ့် . . . ဆိုစမ်း . . . မင်း
ဘာတွေလုပ်ခဲ့လဲ . . .” ဗိုလ်သူရိန်က တည်ကြည်စွာပင် ဗိုလ်မင်းအား
မော့ကြည့်လိုက်သည်။

“ကျွန်တော် နိုင်ငံနဲ့အမျိုးကို အန္တရာယ်ရောက်အောင် ဘာမှမလုပ်ခဲ့ပါ
ဗိုလ်မင်း . . .”

“ဒါကို ငါယုံတယ် သူရိန် . . . ဒါပေမယ့် အရှင်နှစ်ပါးယုံအောင်
ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ . . .” ဗိုလ်သူရိန်က ဘာမျှမဖြေ။ မျက်နှာကျက်ကို
သာ မော့ကြည့်ငြိမ်နေသည်။ ဗိုလ်ဦးကြယ်က ဗိုလ်ကျော်ခေါင်ဘက်
လှည့်လိုက်သည်။ “ကဲ . . . ကျော်ခေါင် . . . အချိန်မရှိဘူး . . .
ပြောစရာရှိတာ ပြော . . .” ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က ရန်သူဖြစ်သော်လည်း
ရဲရင့်တည်ကြည်သူ ဗိုလ်သူရိန်အား စိတ်မကောင်းစွာ တစ်ချက်ကြည့်
လိုက်သည်။

“ဗိုလ်သူရိန် . . . ကျွန်တော့်ကိုခွင့်လွှတ်ပါ . . . ခင်ဗျားရဲ့ သတ္တိနဲ့
စွမ်းရည်ကို ကျွန်တော် လေးစားပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် အရှင်
နှစ်ပါးရဲ့သစ္စာတော်ကို ကျွန်တော် ပိုလေးစားရတယ် . . .” ဗိုလ်ကျော်
ခေါင်က နိဒါန်းဆင့်သည်။ “ဒီတော့ တိုတိုပဲ ကျွန်တော်ပြောပုံမယ် . . .
အရှင်နန်းမတော်ဖုရားက ဗိုလ်သူရိန်တို့အရေးကို ကျွန်တော့်ကို အကုန်
လွှဲလိုက်တယ် . . . ဒီလောက်ဆို နားလည်ရောပေါ့ . . .”

“နားလည်ပါတယ် . . .”

“ကောင်းပြီ . . . စစ်သားချင်း စစ်သားလိုပဲ လိုရင်းပြောမယ် . . .
ဗိုလ်သူရိန်ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ အပြစ်တွေကို ဝန်ခံပါ . . . ပြီးတော့ ဗိုလ်သူရိန်
တို့ အဆက်အသွယ်တွေ၊ အစီအစဉ်တွေ၊ ရှေ့လမ်းစဉ်တွေကို ဖြောင့်
ချက်ပေးပါ . . . ဗိုလ်သူရိန် ရှေ့က ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့အမှုတော်တွေကို
ထောက်ထားပြီး အသက်မသေစေရဘူး . . . ဒါကို ကျွန်တော်
အာမခံတယ် . . . ဟောဒီက ဗိုလ်မင်းလဲ အာမခံတယ် . . .”

“မှန်တယ် သူရိန် . . . ငါ အာမခံတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ပြုံးလိုက်သည်။

“ကျွန်တော် ဖြေပြီးပါရောလား . . . နိုင်ငံတော်နဲ့ အမျိုးအတွက် ဘာ
အန္တရာယ်မှ ကျွန်တော် မပြုခဲ့ဘူး . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က စိတ်မရှည်ဟန် ဝင်ပြောသည်။

“တန်ပါ ဗိုလ်သူရိန် . . . ကျွန်တော်တို့လဲ သက်သေခံသဲလွန်စ ရသင့်
သမျှ ရထားပါတယ် . . . ဗိုလ်သူရိန်အမှုကိုလဲ ပြန်စဉ်းစားနော် . . .
သူလျှိုမှု၊ သူပုန်မှု . . . သူလျှိုသူပုန်တို့ကို ဒီထောင်တွင်းမှာ ဘယ်လိုစစ်
တယ်ဆိုတာ ကြားဖူးမှာပဲ . . . အခုက ယောက်ျားကောင်းချင်းမို့ စကား
ဆိုနေတာ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ဗိုလ်ဦးကြယ်၏ မျက်နှာအား လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။
ဗိုလ်မင်းက မျက်ရိပ်မျက်ခြည်ပြသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က သက်ပြင်းချလိုက်သည်။

“ကောင်းပြီ . . . ဒီလိုဆို ကျွန်တော် ဒီညကစပြီး သုံးညစဉ်းစားခွင့် ပေးမလား . . .”

“သုံးညတောင်လား . . .”

“သုံးည တိတိပဲ . . . ဟိုဘက်လွန်ရင် သဘောရှိ . . .”

“ကောင်းပြီလေ . . . ဗိုလ်သူရိန်ကတိသာ တည်ပါစေ . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က သွားရန်ပြင်သဖြင့် ဗိုလ်ဦးကြယ်မှာ ထလိုက်သည်။

“သူရိန် . . . မမိုက်ပါနဲ့ကွယ် . . . ကြပ်ကြပ်စဉ်းစားပါ . . . တိုင်းပြည်မှာ အရေးပေါ်နေခိုက် ယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ဟာ အကျိုးမဲ့ မဆုံးပါးထိုက်ဘူး . . .”

သူတို့နှစ်ဦး ပြန်သွား၍ မှောင်မည်းမည်းတွင်ကျန်ခဲ့သော ဗိုလ်သူရိန် သည် ဦးနှောက်ကို အလုပ်ပေး၍ အခြေအနေအရပ်ရပ်အား ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့်သည်။

သူပုန်သူလှူမှုနှင့် အဖမ်းခံရသူကို မဆိုထားနှင့်၊ သာမန် ရာဇဝတ်ကောင်များကိုပင် ထောင်တွင်း၌ သက် ညှာစွာဆက်ဆံရိုးမရှိ။ ဘယ်အတွက်ကြောင့် မိမိကျခါမှ ထုံးစံမဟုတ်သည့် စဉ်းစားခွင့်များကို ပေးနေသနည်း။ တပ်မှူးဟောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်၍ အလဟဿ မသေ စေလိုသော ဆင်ခြေမှာလည်း ယုတ္တိမရှိပေ။ ဤထောင်တွင်းတွင် အလျင်အမြန် အသက်ပျောက်ရသည်မှာ များပေပြီ။

ဗိုလ်ဦးကြယ်အားလည်း အဘယ့်ကြောင့် မိမိနှင့်လာတွေ့ခွင့် ပေးသနည်း။ ထုံးစံမှာ လက်အောက်ခံတပ်မှူးတစ်ဦးအား သူပုန်မှုနှင့်မိလျှင် နီးစပ်ရာအထက်အရာရှိအားလည်း ချမ်းသာပေးရိုးမရှိ။ ယခုမူ ဘယ်အတွက်ကြောင့် ဗိုလ်ဦးကြယ်အား မဖမ်းပဲ ထားပါသနည်း။

အဖြေရှာလျက်ရှိသော ဗိုလ်သူရိန်၏ စိတ်သန္တာန်ဝယ် မိမိအား မဖမ်းမီလေးတွင် ဧရာဝတီမြစ်တစ်လျှောက် အပြင်းခုတ်မောင်း ဆန်တက်သွားသော အင်္ဂလိပ်သင်္ဘောမှာ ထင်လာသည်။ ဤသင်္ဘောက ဘာကိုဆောင်ယူလာသနည်း။

ခဏချင်း၌ပင် ဗိုလ်သူရိန်မှာ အဖြေကို ဝင်းခနဲရလိုက်၏။

စစ် စဖြစ်ပြီလော၊ သို့မဟုတ် စစ်ဖြစ်တော့မည်လော။ သေချာပေသည်။

ဗိုလ်ဦးကြယ်ကဲ့သို့ တပ်မှူးကြီးတစ်ဦးအား အရေးမယူ ခွင့်လွှတ်ထားပုံ ထောက်သော် စစ်ရေးပေါ်တော့မည်မှာ သေချာပေသည်။

ဤစစ်ရေးဖြင့် မိမိအပေါ်သက်ညှာမှုမှာ အထူးဆက်စပ် တွေးတောရန် မလိုတော့။

စစ်ဖြစ်သော် ညောင်ရမ်းကိုယ်တော် လာလိမ့်မည်ဟု ပြည်သူအများကလည်း ယုံနေသည်။ မင်းမိဖုရား မှူး မတ်တို့လည်း စိုးရိမ်နေသည်။ ယခုလောက်ဆိုလျှင် မိမိအား အရေးပါသော ညောင်ရမ်းဘက်တော်သားတစ်ဦးမှန်း သိကြပေပြီ။ ဤသို့သိသော် မိမိအား အမြန်သေစေလိုမည်မဟုတ်သေး။ သေစေရန်မှာ လွယ်ကူပါ၏။ ဤထောင်လယ်တွင် အချိန်မရွေး သတ်ပစ်နိုင်သည်။ မိမိအသက်ထက် မိမိထံမှ သတင်း

ဖြောင့်ချက်က ပို၍ အရေးကြီးပေ မည်။ ဖြောင့်ချက်ရရန် သုံးရိုးသုံးစဉ် ညည်းဆဲနည်းများမှာ မိမိကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အရာရောက်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် ကောင်းကောင်းသိပေမည်။ လိုရာသတင်းရပြီးသည့်နောက်၌မူကား မိမိအသက်မှာ ၎င်းတို့အတွက် ဘာမျှတန်ဖိုးရှိတော့မည်မဟုတ်။

အခြေအနေမှန်အား သုံးသပ်မိပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်သူရိန်မှာ စိတ်တွင်း၌ရှင်းသွားသည်။ မိမိ ချက်ချင်းမသေနိုင်သေးဟူသော အသိ ကပင် လောလောဆယ်အားဖြင့် စိတ်ချမ်းသာဖွယ်ဖြစ်သည်။

စိတ်အေးချမ်းသာသွားခါမှ စောစောက သတိမပြုမိသော ဆိုင်းသံများကို ကြားရသည်။ ဆိုင်းသံများသည် ရွှေနန်းတော်ကြီးရှိရာမှ လာသည်။

မရှေးမနှောင်းပင် ညပဟိုရ်တစ်ချက်တီးသံအား ကြားရသည်။ ထိုအခိုက် တွင်ပင် ညည်းညူသံလော၊ ငိုကြွေးသံလော မကွဲပြားသောအသံတို့အား မိမိအခန်းနှင့် မနီးမဝေးဆီမှ ကြားရ၏။ လေးလံသောအရာဝတ္ထုများကို မြေ၌ ဒယဉ်တိုက်ဆွဲသွားသံများလည်း ပေါ်လာခဲ့သည်။

ဗိုလ်သူရိန်၏ရင်မှာ ခုန်လာခဲ့သည်။ အဝေးမှ သာယာငြိမ့်ညောင်းသော ဆိုင်းသံက လွင့်မြဲ လွင့်လာနေသည်။

ရွှေနန်းတော်ကြီး၌ အတီးအမှုတ် အကအခုန်နှင့် ညပွဲဆင်ယင်နေခိုက် ထောင်ကြီးတွင် လူသတ်ပွဲကြီးများ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည့်အကြောင်းကို ဗိုလ်သူရိန်မှာ သတိရလာ၏။

မှောင်နှင့်မည်းမည်းဝယ် ထောင်နံရံအား လက်နှင့်စမ်းမိသည်။ ညဉ့်နက်၍ စိမ့်အေးလာမှ အညှီအနံ့တို့က ပိုဟောင်လာသည်။ သွေးနံ့တို့ပင်လော မသိ။

ထိုအခိုက်တွင် ဗိုလ်သူရိန်သည် မိမိကျရောက်နေသော ဌာနကြီး၏ သရုပ်မှန်ကို လေးလေးနက်နက် သဘောပေါက်မိသည်။

ဤဌာနကြီးကား ဝင်ခြေရာသာရှိ၍ ထွက်ခြေရာမရှိသော သေမင်းခံတွင်း ပေါက်ကြီးသာတကား။

ထိုခဏမှာပင် အသံနက်ကြီးဖြင့် စူးစူးဝါးဝါးအော်ဟစ်လိုက်သံ ပေါ်လာသည်။ အသံမှာ လည်ချောင်းအား တစ်စုံတစ်ခုနှင့် ရိုက်လိုက်သကဲ့သို့ ရုတ်ချည်း ငုံးတိတိနှင့် နစ်ပျောက်ဝင်သွားသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က စိတ်ပျက်ခြင်းကြီးစွာနှင့် ခေါင်းကို ထောင်နံရံ၌ လှန်မှီချလိုက်သည်။

ခဏတဖြုတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော စိတ်ချမ်းသာမှုလေးများမှာ လွင့်ထွက်ပျောက်ကွယ်ပြေးလေပြီ။

၂၃

နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစောဝယ် အကျဉ်းတံခါးသည် ပွင့်လာသည်။ အမှောင်တွင်း၌ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သော ဗိုလ်သူရိန်၏မျက်လုံးများမှာ ရုတ်တရက်ဝင်လာသော အလင်းရောင်ကြောင့် ပြာသွားကာ အစဉ်ဘာမျှမမြင်ရ။ ရှေးဦးစွာ တွေ့လိုက်ရသူမှာ အလင်းရောင်အား ကျောပေးလျက် ဘီလူးကြီးတစ်ကောင်ပမာ မည်းမည်းမြင်ရသည့် ထွားကျိုင်း

လှသော ပါးကွက်အာဏာသားကြီး တစ်ယောက်ပင်တည်း။ ၎င်းနောက်မှ 'အဝန်း' တစ်ယောက် ပါလာသည်။

ပါးကွက်အာဏာသားကြီးသည် အဝန်း၏ အကူအညီနှင့် ထိပ်တုံးပေါက်များမှ တစ်ဖက်သို့ထွက်နေသော ဗိုလ်သူရိန်၏ခြေထောက်များကို ပို၍ ရှည်ရှည်ထွက်လာအောင် ခပ်ကြမ်းကြမ်းဆွဲယူ၍ သံခြေချင်းခတ်လိုက်သည်။ သံခြေချင်းမှ သံကြိုး၏ အဆုံးတစ်ဖက်သည် အတော်လေးဟန်တူသော သစ်တုံးတစ်တုံး၌ အသေတွယ်ထားသည်။ သံခြေချင်းဝတ်နှင့် လမ်းလျှောက်သော် သွားလေရာ ဤသစ်တုံးကို သယ်ရမည်ဖြစ်သည်။

သံခြေချင်းခတ်ပြီးသော် ပါးကွက်အာဏာသားကြီးက ထိပ်တုံးအား ဖွင့်ရင်း . . . "အား . . . ထိပ်တုံး ထက်တော့ လွပ်လတ်သွားသပ လူရာ . . . နော . . . ဗိုလွတ်လပ်ချင်ရင်တော့ မြန်မြန်သေဖို့ ဆုတောင်းတာပ . . . ဟီး . . . ဟီး . . ." ဟု ဆိုသည်။

အဝန်းကမူ ဘာမျှမပြော။ သံခြေချင်း ခိုင်မခိုင် လိုက်စမ်းကြည့်နေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်မှာ ဗိုက်၊ လက်မောင်း၊ ပေါင်နှင့် မျက်နှာတို့တွင် မင်ကြောင်မင်ကွက်တို့ဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ် ရုပ်ပျက်ချင်တိုင်းပျက်နေသော ပါးကွက်အာဏာသားကြီး၏ ထွားကျိုင်းလှသည့် ခန္ဓာကိုယ်အား ကြည့်မြင်မိစဉ် တစ်စုံတစ်ယောက်အား သွားသတိရသည်။ အသံကို ကြားသော် ယောင်၍ ပါးစပ်ကိုဖွင့်မိသည်။ သို့ရာတွင် နှုတ်ကို စောင့်စည်း၍ ထွက်မည့်စကားအား ချုပ်တည်းထားလိုက်ရသည်။

ကိစ္စပြီးပြတ်သော် အဝန်းနှင့် ပါးကွက်အာဏာသားကြီးလည်း ထွက်သွားကြ၍ တံခါးမှာလည်း ပြန်ပိတ် သွားသည်။

ရုတ်တရက်တွေ့ခဲ့ရသော မျှော်လင့်ချက်ရောင်ခြည်ကြောင့် ဗိုလ်သူရိန်
မှာ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားနေသည်။ သတိလစ်ကာ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန်
လမ်းစလျှောက်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သစ်တုံးက ဆောင့်ဆွဲလိုက်
သဖြင့် မှောက်လျက် လဲကျသွား၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဒေါသနှင့် အသက်မဲ့နေသော သစ်တုံးအား ဖနောင့်နှင့်
ပေါက်မိသည်။ ခဏအကြာတွင် မိမိ ကိုယ်အား ပြန်ရယ်မိသည်။

ထို့နောက် လမ်းပြန်လျှောက်ကြည့်သည်။ ဤအကြိမ်တွင်မူ လမ်း
လျှောက်နည်းသိသွားသည်။ ခြေချင်းကြိုး တင်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်
ကြိုးအား လက်နှင့်ဆွဲယူလိုက်သော် လေးလံသောတုံးသည် ဒယဉ်တိုက်
ဆွဲပါလာသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က အကျဉ်းတံခါးအား မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာနှင့် ကြည့်နေမိ
သည်။ မိမိစိုးရိမ်သည်မှာ စောစောက ပါးကွက်အာဏာသားကြီး
ပြန်မလာမည်ကိုပင် ဖြစ်သည်။

ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ ဆုတောင်းပြည့်ခဲ့သည်။ တံခါးပွင့်လာ၍ ပါးကွက်
အာဏာသားကြီးသည် ထမင်းပန်း ကန်တစ်ချပ်အားကိုင်ကာ တစ်ဦး
တည်းပေါ်လာသည်။

“ရော့ . . . လူရ . . . စားဟ . . . မသေခင် ၀၀စားထားတာပ . . . ဒီ
ထမင်း ၀၀စားရင် မြန်မြန် သေချင်မှာပဲ . . . စိတ်ချ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ပါးကွက်အာဏာသားကြီးအား ပြုံးလျက် စိုက်ကြည့်လိုက်
သည်။

“စောစောကတော့ မြန်မြန်သေချင်ပါတယ်ကွယ် . . . အခု မောင်မင်းနဲ့ တွေ့မှ သေချင်စိတ် မရှိတော့ဘူး ဗလကြီးရယ် . . .”

ထမင်းပန်းကန်အား ကုန်းချနေရာမှ ပါးကွက်အာဏာသားကြီးသည် ပေါင်အား မီးစနှင့် အထိုးခံလိုက်ရသူပမာ ဆတ်ခနဲ မတ်တပ်ရပ် လိုက်သည်။ မျက်လုံးကြီးများမှာ ပြူးရင်း ဗိုလ်သူရိန်အားကြည့်ခိုက် နှုတ်မှလည်း ထစ်ထစ်ငေါ့ငေါ့ မေးလိုက်သည်။

“ဘ . . . ဘ . . . ဘသူ . . . ဗ . . . ဗ . . . ဗလကြီးတဲ့ . . . ဟုတ် . . . ဟုတ် . . . ဟုတ် လား . . .”

မေးရင်း လူမှာလည်း တစ္ဆေသရဲနှင့် တွေ့လိုက်ရသည့်ပမာ နောက် ဆုတ်သွားပြီး နံရံနှင့်ကျောကပ်လျက် မျက်လုံးများပြူးကာ ရပ်နေသည်။

“ဒီလောက်တောင်ပဲ ဖြစ်သွားရသလား ဗလကြီးရယ် . . . မင်းအသက် ကို တစ်ခါက ကယ်ခဲ့တဲ့ စကြာ ကိုယ်တော်ပါလေ . . .”

ဗလကြီး၏ပါးစပ်မှာ ပြိဟသွားသည်။ ခေတ္တတွေဝေနေပြီးနောက် အပေါက်ဝဆီသို့ထွက်သွားသည်။ လူရိပ် လူယောင်အား အကဲခတ်လိုက် ပြီးနောက် ဗိုလ်သူရိန်နား ဒူးထောက်၍ထိုင်လိုက်သည်။

“စကြာကိုယ်တော် . . . ဟုတ်စ . . . စကြာကိုယ်တော် ဘယ့်နယ် ဒီထဲ ရောက်လာရတာလဲ . . .”

“မသင့်မတင့်သောအကြံကို ကြံတယ်ဆိုတဲ့ စွပ်စွဲချက်နဲ့ပေါ့ ဗလကြီး ရယ်”

ဗလကြီး၏မျက်နှာ၌ စိတ်ထိခိုက်ဝမ်းနည်းသောသဏ္ဌာန် ပေါ်လာသည်။

“လက်စသတ်တော့ စကြာကိုယ်တော်ဟာ ဗိုလ်မှူးကိုး . . . အင်း . . .
ဟိုနေ့က တိုင်တားမင်းကြီးရဲ့ ခွေးမသားလူရမ်းကားတွေကို ဝင်ဆုံးမ
လိုက်ကတည်းက ညောင်ရမ်းသခင်ရဲ့လူလို့တော့ ထင်မိသားကပဲ . . .”

“အလို . . . မင်းက ငါ့ကို ဘယ့်နယ် ညောင်ရမ်းလူလို့ ဆိုသလဲကွဲ့၊
ဗလကြီးရဲ့ . . .”

“အနာလိုပဲ ပြောနေကြမင်းကိုး . . . သဟာထက် ကျွန်တော် အချိန်မရ
ဘူး . . . ဘာဆောင်ရွက်ပေးရမတုံး . . .”

“မင်းဆောင်ရွက်ပေးချင်ရင် တစ်ခါတုန်းက မင်းအသက်ကို ငါကယ်သလို
အခု ငါ့အသက်ကို ကယ်ပါလား . . .”

ဗလကြီးက စိတ်ရှုပ်ဟန် ခေါင်းကိုကုတ်လိုက်သည်။

“သူတစ်ပါးကို ဒီနေရာက လွတ်အောင်ထား . . . ကျွန်တော်တောင်
မလွတ်နိုင်လို့ ဒီအလုပ်ဝင်လုပ်နေ သဟာ . . . လူတွေသတ်ရတာ
တစ်ယောက်တစ်ကမ္ဘာဆို အဖန်ငါးရာ ငါးကမ္ဘာ အဝီစိက တက်လမ်း
မမြင်ပါဘူး . . .”

ဗလကြီးက ညည်းညည်းညူညူ ဆိုသည်။

“မင်း ဘယ့်နယ် ဒီအထဲ ရောက်လာလဲ . . .”

“ဓားပြအတိုက်ကောင်းလို့ပေါ့ . . . ငတ်သဟာကိုး . . . ဓားပြတိုက်ရတာပေါ့ . . . တစ်ခါနီး တစ်ခါ မိ၊ ထောင်ကျလာတော့ ပါးကွက်သားလုပ်ရင် လွတ်ခွင့်ပေးမယ်ဆိုတော့ ဝင်လုပ်ရတာပေါ့ . . .”

“အပြင်တွေ ဘာတွေ ထွက်ရလား . . .”

“ထွက်ရသား . . . ဒါပေမယ့် ဘယ်ထွက်ပြေးမလဲ . . . ထွက်ပြေးလို့ ပြေးစရာမြေကလဲ မရှိ . . . စားစရာငွေလဲ မရှိ . . . ဓားပြတစ်ခါတိုက်တစ်ခါ ပြန်ထောင်ကျဦးမှာပဲ . . .”

“ကဲ . . . ဗလကြီး . . . ပြန်ပေဦး . . . တော်တော်ကြာမှ ပန်းကန်ယူချင်ယောင်ဆောင် ပြန်လာခဲ့ . . .”

ဗလကြီးသည် သူ့အား မော့ကြည့်သည်။ ထို့နောက် စိတ်မကောင်းဟန် ခေါင်းကိုယမ်း၍ တံခါးပိတ်ထွက် သွားသည်။

ကျန်ရစ်သူဗိုလ်သူရိန်မှာ မျှော်လင့်ချက်ရောင်ခြည်မြင်သဖြင့် အားတက်လာသည်။ ထို့ကြောင့် သံရော၊ ခဲရောနှင့် ဆားသာပါသည့် လုံးတီးဆန်အား မဝါးပဲနှင့် မျိုချ အာဟာရဖြည့်လိုက်သည်။

ထို့နောက် လမ်းလျှောက်ရင်း စဉ်းစားပြန်သည်။ အနည်းဆုံးတော့ အပြင်လောကနှင့် ဆက်သွယ်ပေးမည့် သူ့အား တွေ့ရပေပြီ။ မည်သူနှင့် ဆက်ရမည်နည်း။

ခဏချင်းတွင်ပင် ဦးနှောက်၌ အလင်းရောင်ဝင်းလက်လာ၏။

နူးလည်ပိုင်းတွင် ရေတစ်မှုတ်ကိုင်လျက် ဗလကြီး ပြန်ပေါ်လာသည်။

“ဒီထဲမှာ ရေတောင်ရှားတယ် . . . အကျဉ်းသားကို ရေဝအောင် ပေးတာ မဟုတ်ဘူး . . . အကုန်သာသောက် . . . ညမှ တစ်ခါရမှာ . . .”
ဗိုလ်သူရိန်က ရေကို အားရပါးရ မော့ချလိုက်သည်။

“ကျေးဇူးပဲ ဗလကြီး . . . ဒါထက် မင်း ငါ့အသက်ကို မကယ်နိုင်ဘူးလား”

“ကယ်ချင်တာပဲ ဗိုလ်မှူးရာ . . . လူချင်းလဲနိုင်ရင် အလဲသား . . .”

“လူချင်းလဲဖို့တောင် မလိုပါဘူး . . . ငါပြောမယ် . . . ဒီအကြံအောင်ရင် ငါတောင် မဟုတ်ဘူး . . . မင်းပါ ဒီထဲကလွတ်စေရမယ် . . . စားဖို့လဲ မပူရဘူး . . .” ဗလကြီး၏မျက်နှာမှာ ဝင်းလက်သွားသည်။
မျက်လုံးများမှာလည်း အရောင်တောက်လာ၏။

“ပြောပါလေ ကျွန်တော် မလွတ်ချင်နေပါ ဗိုလ်မှူးလွတ်ရင် တော်ပြီ . . .”

“ဒါဖြင့်ရင် ဒီညနေ မြို့ထဲမြန်မြန်ထွက်ပါ . . . ဟောဒီမှာ သွားရမယ့် နေရာ ဆွဲပြမယ် . . . သေသေချာချာကြည့် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် မြေပေါ်၌ လက်သည်းနှင့်ခြစ်ကာ လမ်းစဉ်ကို သေချာ
စွာပြသည်။

“သွားတတ်ပြီလား . . .”

ဗလကြီးက ခေါင်းညိတ်သည်။

“အဲဒီခြံသွား . . . လူတစ်ယောက် ပန်းပင်ရေလောင်းနေတာ တွေ့လိမ့်
မယ် . . . တွေ့ရင် သခင်မလေးကို ပြောပေးပါလို့ . . . ထောင်တွင်း

ကျနေတဲ့ ဗိုလ်သူရိန်ကို ဒီညကစ နှစ်ညမြောက်မှာ နောက်ဆုံးထား
ကယ်ပါလို့ . . . မကယ်နိုင်ရင် နှစ်ညလွန်ရင် အသတ်ခံရတော့မယ်လို့ .
. . ကြားလား . . .”

ဗလကြီးက ခေါင်းညိတ်သည်။ ထို့နောက် တစ်စုံတစ်ခုကို
သတိရဟန်နှင့် . . . “နှစ်ည . . . ဟုတ်လား . . . ဒီည နက်ဖြန်ညပေါ့”

“ဟုတ်တယ် . . . ဘာဖြစ်လို့လဲ . . .”

“ဟန်ပြီ . . . ကျွန်တော် အကြံရပြီ . . . အဲဒီလူတွေမှာ မြင်းစီးကောင်း
ဓားခုတ်ကောင်းတဲ့လူတွေ မရှိ ဘူးလား . . .”

“ရှိတာပေါ့ . . . ဘာလုပ်မလို့လဲ . . .”

“နောက်မှပြောမယ် . . . ကျွန်တော့်အကြံအောင်ရင် ဗိုလ်မှူးကော
ကျွန်တော်ပါ လွတ်လမ်းရှိတယ် . . . ကဲ . . . သွားမယ် . . . စိတ်ချ”

ဗလကြီးထွက်သွားသော် ဗိုလ်သူရိန်မှာ အံ့သြလျက် ကျန်ရစ်သည်။

မြေပေါ်တွင်ထိုင်ကာ နံရံအားမှီရင်း အစဉ်းစားလွန်မိပြန်သည်။

စောရှင်ဦး၊ မိမိအသက်အား တစ်ကြိမ်ကယ်ခဲ့သော စောရှင်ဦး။ ယခု
တစ်ကြိမ်တွင် ကယ်နိုင်ပါဦးမည်လော။

စောရှင်ဦးအား သတိရမိသည့်ခဏ၌ မိမိနည်းတူပင် ဤထောင်ကြီး
တစ်နေရာတွင် ရှိနေမည်ဖြစ်သော စောနော်မောင်အား အမှတ်ရမိ၏။

“အစောရဲ့ကိုယ်ကို သိန္နီနယ်ကပိုင်သလို သိန္နီဟော်က ဆိုင်နေတယ်
ကိုသူရိန် . . .”

စောရှင်ဦး၏စကားသံက နားထဲ၌ ကြားယောင်လာသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က သက်ပြင်းချမိသည်။ အံ့ကြိတ်ကာ အဆင်မပြေသော
မိမိ၏ကံကြမ္မာအား စိတ်နာမိသည်။

စောရှင်ဦးနှင့် ခွဲခွာခဲ့စဉ်က ဟိုတစ်ကြိမ်ကမူ ဤဘဝဝယ် ချစ်မိလျက်
ရှင်ကွဲကွဲရတော့မည်ဟု စိတ်နှလုံး တိုးတိုးချမိသည်။ ယခုမူ
အဆင်မသင့်က သေကွဲပင် ကွဲရပေဦးတော့မည်။

ချစ်သူနှင့်သာ ကွဲရလေမည်မဟုတ်။ အနှစ်နှစ်အလလ ကြိုးပမ်းခဲ့ရသော
အရေးတော်ကြီးမှာ သဲထဲရေသွန် ဖြစ်ရပေတော့မည်။ လူ့သွေးနှင့်
တည်ဆောက်ခဲ့သော ဤထီးနန်းအားဖြုတ်ချရန် ကြံမိစဉ် မိမိ၏သွေးမှာ
လည်း မြေကျရပေတော့မည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် အကျဉ်းတံခါးအား မျှော်လင့်တကြီးနှင့် စိုက်ကြည့်
နေမိသည်။ ညနေစောင်းသော် တံခါး ပွင့်လာသော်လည်း ဗလကြီး
တော့မူ ပေါ်မလာ။ အခြားအာဏာသားတစ်ဦးက ရေတစ်မူတ်လာပေး
သည်။ ထမင်းမူ မပါတော့။

သို့နှင့် ညတိုင်အောင် ဗလကြီး၏အရိပ်အယောင်ကိုမျှ မမြင်ရ။

ထိုညတစ်ညလုံး ဗိုလ်သူရိန်မှာ စိုးရိမ်စိတ်နှင့် နားမချမ်းသာဖွယ် ဆိုင်းသံ
နှင့် အော်ဟစ်ညည်းညူသံတို့အား နာခံရင်း အချိန်ကုန်ရသည်။ နောက်
တစ်နေ့လွန်မြောက် ညရောက်၍မူ ဤထောင်ကမလွတ်နိုင်လျှင်

ဤဆိုင်းသံတို့အား နှာခံရင်း မိမိမှာ ဤညည်းညူသံတို့၏ နောက်သို့
ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်ရပေတော့မည်။

နံနက်၌ အကျဉ်းတံခါးပွင့်လာသောအခါ ဗိုလ်သူရိန်မှာ ရင်တထိတ်
ထိတ်နှင့် ကြည့်နေမိသည်။ ဗလကြီး ဝင်လာသည်ကို တွေ့ရသောအခါ
ထရုန်မိမိတတ် ဝမ်းသာမိသည်။

ဗလကြီးက ထမင်းပန်းကန်အားချ၍ လေသံနှင့် တိုးတိုးဆို၏။

“အားလုံးဟန်တယ် . . . ဒီညမှာ အဆင်သင့်ရှိပစေနော် . . .”

“ဆိုပါဦး . . . ဘယ်လိုဟန်တာလဲ . . .” ဗိုလ်သူရိန်က ရင်တထိတ်
ထိတ်နှင့် မေးသည်။

“ကျွန်တော် ဒီမနက် သခင်မလေးဆိုတာနဲ့ကို တွေ့တယ် ကျွန်တော့်
အကြံကို သူလက်ခံတယ် . . .”

“ဟုတ်လား . . . ဘယ်လိုလဲ . . .”

“သိပ်ကြာကြာပြောလို့ မဖြစ်ဘူး . . . လူရိပ်မိကုန်မယ် . . .
ဒီထောင်ထဲက လူသေတွေသာ ထွက်ရတယ် . . . ဗိုလ်မှူးလဲ လူသေ
လိုပဲ ထွက်ရမှာပဲ . . . ညပဟိုရ် သုံးချက်မတီးခင်လာခဲ့မယ် . . . အဲသ
ဟာပဲ . . .” ဗလကြီးသည် အမေးကို ထပ်မစောင့်တော့ပဲ လျင်မြန်စွာ
တံခါးပိတ်ထွက်သွားသည်။

ဗိုလ်သူရိန်မှာ တစ်ညလုံး မအိပ်ပဲစောင့်နေသည်။ ခါတိုင်းညကဲ့သို့ပင် ရွှေနန်းတော်ဘက်မှ တီးသံမှုတ်သံများ ကြားရသည်။ စိတ်ထင်၍လော၊ လေသင့်၍လော မသိ၊ ဤည၌ ပိုကျယ်သည်ဟု ထင်မိ၏။ ထောင်တွင်း ၌လည်း အော်ဟစ်သံ၊ ညည်းညူသံ၊ ရုန်းကန်သံ၊ ဒယဉ္ဇတိုက် ဆွဲသံတို့မှာ ပိုများနေသည်။ ညပဟိုရ်သို့ ဆက်ကာပြောင်းလာသည်။ တီးသံမှုတ်သံတို့မှာ ညဉ့်နက်လေ ကျယ်လာလေနှင့် မစဲချေ။

ထောင်တွင်းမှအသံတို့မှာလည်း မပျောက်၊ ညဉ့်နက်လေ တိုးလာလေ ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်သူရိန်မှာ အပြင်းအထန် ခုန်နေသောရင်နှင့် အကျဉ်း တံခါးကိုသာ စိုက်ကြည့်နေမိသည်။ တစ်စတစ်စနှင့် ထောင်တွင်းမှ အော်ဟစ်ညည်းညူသံတို့ ပျောက်ကွယ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အပြင်အပ၌ ခြေသံများ၊ လှုပ်ရှားသံတို့ကို ကြားနေရသည်။ ဗိုလ်သူရိန်သည် စိတ်ပျက်အားငယ်ချင်လာသည်။ ဤမျှ လှုပ်ရှားမှု ဗျာများနေသော ညဝယ် ဘယ်ပုံ ထွက်ပြေးနိုင်မည်နည်း။ သို့ရာတွင် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ခြေသံများအား မကြားရတော့။ မှောင်နှင့်မည်းမည်းဝယ် အသည်း တထိတ်ထိတ်နှင့် စောင့်နေရသူ ဗိုလ်သူရိန်အတွက် နာရီတို့မှာ ကုန်ခဲလှ သည်ထင်၏။ စိတ်အားလျော့တော့မည်ပြုစဉ် အကျဉ်းတံခါးသည် ဖြည်း ညည်းစွာ အသာဟလာ၍ အရိပ်သဏ္ဌာန် ဗလကြီး၏ မည်းမည်း ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမှာ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကာ တံခါးကိုပြန်ပိတ် သည်။

“ဗလကြီးလား . . .” ဗိုလ်သူရိန်က လေသံနှင့်မေးသည်။ “ဟုတ်တယ် . . . အသာငြိမ်ငြိမ်နေနော် . . . ခြေချင်းတွေ ဖြုတ်ရအောင် . . .”

ဗလကြီးသည် မှောင်မည်းမည်းတွင်စမ်း၍ သော့နှင့်တူသောအရာဖြင့်
ခြေချင်းများအား ဖြုတ်နေသည်။

ခဏအကြာတွင် ခြေချင်းနှစ်ခုလုံး ပြုတ်သွားသည်။

“ဘယ်လိုလဲ . . . ဆိုပါဦး . . .”

“ဒီည လူသုံးဆယ်လောက် ကွပ်မျက်တယ် . . . ထောင်အမှုထမ်းတွေ
အားလုံး ခြေကုန်လက်ပမ်း ကျနေ တယ် . . . ပြီးတော့ ထုံးစံအတိုင်း
အရက်နဲ့ ရဲဆေးတင်သတ်ကြပြီး အခု အရက်နဲ့ ကြောက်စိတ်ဖြေ
ထားကြတယ် . . . နောက် သောက်တဲ့အရက်တွေထဲမှာ ကျွန်တော်
ဆေးခတ်ထည့်ထားတယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဗလကြီးအား စိတ်တွင်းမှ ချီးကျူးလိုက်သည်။

“အခု ဗိုလ်မှူး ကျွန်တော့်နောက်လိုက်ခဲ့ . . . မိုးမလင်းခင် အလောင်း
တွေ မြို့ပြင်သချိုင်းပို့ရမှာပဲ . . . အပြင်ရောက်ရင် ကျွန်တော်ပြတုံ
နေရာမှာ ပုန်းနေ . . . နောက် လူသေကောင်တင်တဲ့ လှည်းတစ်စီးစီးထဲ
ဝင်လိုက်ရုံပဲ . . . အရမ်းတော့မဝင်နဲ့ . . . ကျွန်တော် အချက်ပေးမှဝင် .
. . မြို့ရိုးအတွက်မှာ တစ်ချီစစ်လိမ့်မယ် . . . မပူနဲ့ . . . ဒါပေမယ့်
လှည်းကို ကျွန်တော် မောင်းမယ် . . . ဘေးမှာတော့ အစောင့်
သုံးယောက် ပါလိမ့်မယ် . . . သချိုင်းရောက်ရင် သူတို့ကိုရှင်းမယ့်သူ
အဆင်သင့်ရှိနေတယ် . . . ကဲ . . . လာ . . .”

နှစ်ဦးသားသည် သတိနှင့် အပြင်အားချောင်းကြည့်လျက် ထွက်လာ
ခဲ့သည်။ အပြင်၌ မီးရောင်ဖျော့ဖျော့သာ ရှိသည်။ မလှမ်းမကမ်းတွင်

မေးကိုင်အစောင့်တစ်ဦးနှင့် အဝန်းတစ်ဦးမှာ တစ်ခေါခေါနှင့် အိပ်ပျော်နေကြသည်။ ဗလကြီးသည် အကျဉ်းတံခါးအား သေချာပိရိစွာ ပြန်ပိတ်ခဲ့ပြီး ဗိုလ်သူရိန်အား လက်တို့၍ လက်ယာဘက်သို့ ဦးဆောင်ခေါ်ငင်သွားသည်။

မကြာမီ မှောင်ရိပ်ကျနေသော မြေကွက်လပ်တစ်နေရာသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ကွက်လပ်၏ တောင်ဘက်အစပ်၌ ဆယ်တောင်ခန့်မြင့်သော အုတ်တံတိုင်းတစ်ခုရှိ၏။

တံတိုင်းနားရောက်သော် ဗလကြီးက ခေတ္တရပ်လိုက်သည်။

“ဗိုလ်မှူး . . . ဒီကကျော်ပြီး ဟိုတစ်ဖက်ကို သွားရလိမ့်မယ် . . . ဟိုဘက်ရောက်ရင် ဒီလိုပဲ ကွက်လပ် တစ်ခုတွေ့ဦးမယ် . . . နံရံနားက ကပ်လျှောက်သွား . . . အနောက်ဘက် ခြေလှမ်းနှစ်ဆယ်လောက်မှာ တွင်းတစ် တွင်းတွေ့လိမ့်မယ် . . . အဲဒီထဲ ဆင်းပုန်းပြီး အရိပ်အခြည်ကြည့်နေ . . . ကဲ . . . ဗိုလ်မှူး . . . ကျွန်တော့် ပခုံးပေါ်တက် . . .”

သူ့ပခုံးပေါ် ဗိုလ်သူရိန်ရောက်လျှင် ဗလကြီးသည် သာမန်လူမပြုနိုင်သောအမှုကို ပြုသည်။ သူသည် ဗိုလ် သူရိန်၏ခြေနှစ်ဖက်အား လက်နှစ်ဖက်နှင့်ဆုပ်ကိုင်ကာ တဖြည်းဖြည်းချင်း အပေါ်သို့ မတင်သည်။ သူ့လက်တစ်ဆန့်ဆုံးသော်လည်း နံရံထိပ်နှင့် ဗိုလ်သူရိန်၏လက်မီရန်မှာ တစ်တောင်ကျော်ခန့် လိုနေသေးသည်။

“အားယူ ခုန်ဆွဲ . . .”

ဗလကြီးက အောက်မှ တိုးတိုးပြောသည်။ ပြောရင်းလည်း လက်တစ်ဖက်ချင်း အသာထိန်းမြှုပ်ကာ လက်ဝါးဖြန့်၍ ဗိုလ်သူရိန်ခြေနှစ်ဖက်လုံး လက်ဝါးပေါ်၌ မတ်တပ်ရပ်သည်အထိ ပြုပြင်ပေးသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က ဗလကြီး၏လက်ဝါးများအား ကန်ကာ နံရံထိပ်အား ခုန်ဆွဲလိုက်၏။ ကံအားလျော်စွာ အချော်အတိမ်းမရှိ ဆွဲမိသည်။

နောက် ကျန်သောအပိုင်းမှာ မခက်တော့ချေ။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း၌ ဗိုလ်သူရိန်သည် ကြောင်၏ပမာ ပေါ့ပါးစွာ တစ်ဖက်မြေပြင်သို့ ရောက်သွားသည်။ ဗလကြီး ပြောသည့်အတိုင်း နံရံနားကပ်၍ အနောက်ဘက်သို့ ဆက်လျှောက်သွားရာ ခြေလှမ်းနှစ်ဆယ်ခန့်၌ လေးတောင်ခန့်နက်သော တွင်းတစ်တွင်းကိုတွေ့၍ ဗိုလ်သူရိန်သည် အသာ ခုန်ဆင်းပုန်းနေလိုက်သည်။

ကွမ်းတစ်ယာညက်ခန့်အကြာတွင် လှည်းတစ်စီး၏အသံကို ကြားရ၏။ ဗိုလ်သူရိန်သည် တွင်းနှုတ်ခမ်းမှ ခေါင်းပြုကာ အရိပ်အခြည်ကြည့်သည်။

လရောင်မှာ မှုန်မွှားစွာကျနေသော်လည်း ဤတစ်ဝိုက်တွင် အရိပ်များ ကျနေ၏။

လှည်းသည် ဗိုလ်သူရိန်ပုန်းနေရာနှင့် ဝါးတစ်ရိုက်ခန့်အကွာတွင် ဆိုက်ထားသည်။ လှည်းအိမ်မှာ သုံး တောင်ပတ်လည်အမြင့်ရှိ သစ်သားများ ကာရံထားသော သေတ္တာကြီးသဏ္ဌာန် ရှိသည်။

မကြာမီ မှောင်ရိပ်များကြားမှ ပါးကွက်အာဏာသားတစ်ဦး ပေါ်လာသည်။ သူ၏ကျောတွင်မူ လူသေတစ်လောင်းအား ပိုးလာ၏။ ပါးကွက်

အာဏာသားသည် လှည်းတွင်းသို့ မိမိ၏ပစ္စည်းအား ပစ်ထည့်လိုက်သည်။

“ဘယ့်နှယ်လဲ . . . ဟိုပြိတ္တာကြီး မလာသေးဘူးလား . . .”

လှည်းဦးမှ လူတစ်ဦးက မေးသည်။

“လာပါလိမ့်မယ် . . . ဟော . . . ပြောရင်းဆိုရင်း လာပြီ . . .”

မကြာမီ ဗလကြီးသည် ကျောထက်၌ လူသေနပ်လောင်းကိုထမ်းကာ ပေါ်လာသည်။

မြင်ရသည်မှာ အသည်းထိတ်စရာပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ့်ဘေးနှင့်ကိုယ် ဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်မှာ မကြောက်အား။ အရိပ်အခြည်ကိုသာ သတိနှင့်ကြည့်နေရသည်။

ဗလကြီးသည် ပန်းထက်မှ အလောင်းများအား လှည်းတွင်းသို့ ပစ်ထည့်လိုက်၍ . . . “ကဲ . . . ငါ့လူ သွားထမ်းချေဦး . . . ငါက လှည်းမောင်းပြီး ဒီမသာတွေ သချိုင်းပို့ရဦးမှာ . . .” ဟု ဆိုသည်။

လှည်းဦးမှာ ပါးကွက်အာဏာသားကလည်း . . .

“ကြိုက်ပဲ့၊ ငါ့လူ . . . ကြိုက်ပဲ့၊ . . . ငါ့လူသာ ဒီမှာနေရစ်ပြီး သချိုင်းအထိ မပျင်းမရိ သွားချည်ပ . . .” ဟုဆို၍ ထောင်အတွင်းဘက်သို့ ထွက်ခွာသွားသည်။

ဗလကြီးထံမှ ချောင်းဟန့်သံပေါ်လာသည်။ ဗိုလ်သူရိန်သည် မဆိုင်းတော့ပဲ လှည်းဆီသို့ချဉ်းကပ်လာ သည်။ ထို့နောက် အရိပ်အခြည်ကြည့်ကာ လှည်းတွင်းသို့ တက်ဝင်လျောင်းအိပ်လိုက်သည်။

လှည်းတွင်း၌မူ မြင်မကောင်းရှုမကောင်း ခေါင်းပြတ်၊ လက်ပြတ်၊ သွေးသံရဲရဲနှင့် အလောင်းများမှာ အတုံး အရုံးရှိနေကာ သာမန်သွေးကြောင်သူအတွက် ရူးလောက်ပေသည်။ ဗိုလ်သူရိန်ကိုယ်၌ပင် အသည်းတွင်း၌ စိမ့်ခနဲ ဖြစ်သွားမိသည်။

မကြာမီ နောက်ထပ်တစ်လောင်းမှာ မြောက်တက်ကျလာပြန်သည်။ ဤနည်းနှင့် အလောင်းများမှာ တစ်လောင်းပြီးတစ်လောင်း ဗိုလ်သူရိန်၏ ကိုယ်ပေါ်သို့ ကျကျလာသည်။ အလောင်းများမှ အေးစက်စိုရွှေသော သွေးတို့မှာ သူ့ကိုယ်ကိုပင် ကူးစက်၍ ရွှေ့စိုစေသည်။ နောက်တစ်လောင်းကျအပြီးတွင် ဗလကြီး၏အသံ ပေါ်လာသည်။

“ကဲဟေ့ . . . ဆယ်လောင်းရှိပြီ ထွက်မယ် . . . အစောင့်တွေကော”

“ဟိုမှာ လာပြီ . . .” ခဏကြာလျှင် လှည်းသည် တအိအိနှင့်ထွက်သည်။ ထောင်မှူးဝတွင် ဝတ်ကျေဝတ်ကုန် စစ်ဆေးသည်ကို ခံရပြီး လှည်းမှာ ဆက်ထွက်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်သူရိန်မှာ စိတ်တထင့်ထင့်နှင့်လိုက်ခဲ့ရာ ကွမ်းနှစ်ယာညက်ခန့်၌ လှည်းရပ်လိုက်ပြန်သဖြင့် မြို့ရိုးတံခါး အထွက်သို့ ဆိုက်မှန်း ရိပ်မိလိုက်သည်။

“ဟော . . . လာပြန်ပြီတစ်လှည်း . . . မပြီးသေးဘူးလား . . .”

တံခါးစောင့်နှင့်တူသူတစ်ဦးက မေးသည်။

“မပြီးသေးဘူး . . . နောက်ထပ်နှစ်လှည်းကို လာဦးမှာ . . .”

အစောင့်၏ ဆဲဆိုရေရွတ်သံ ပေါ်လာသည်။

“ကဲ . . . စစ်ရင်လဲ မြန်မြန်စစ်ပါလေ . . . သွားရဦးမယ် . . .”

“စစ်မနေပါဘူး . . . သွားမှာသာ မြန်မြန်သွားစမ်းပါ . . . ကျက်သရေယုတ်လွန်းလို့ . . .”

“အံ့မာ . . . လူသေကောင်များ ကျက်သရေယုတ်သတဲ့ . . . တစ်နေ့ ကိုယ်လည်း ဒီလမ်းသွားရမှာပဲဟာ”

“တော်စမ်း . . . ဒီ အာဏာသားတွေ ပါးစပ်ပုပ်က ထွက်လိုက်မှဖြင့် . . . ကြွ . . . ကြွ . . . မြန်မြန် ကြွ . . .” ဗလကြီး၏ အော်ဟစ်ရယ်မောသံကြားလိုက်ရပြီး လှည်းမှာ ဆက်ထွက်ခဲ့သည်။ ယခုမှ ဗိုလ်သူရိန်မှာ သက်ပြင်းချမိသည်။ လှည်းဘီးသံမှာ တကျီကျီနှင့် ကျက်သရေကင်းမဲ့စွာ တဖြည်း ဖြည်း လှိုင့်သွားနေသည်။ လမ်းဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်မှ ခွေးအူသံများကလည်း မစဲတော့။

“တောက် . . . စစ်မြေပြင် ဆယ်ခါလောက် ထွက်လိုက်ချင်သေးတယ် . . . ဟောဒါကြီးတွေ လိုက် လိုက်ပို့ရတာတယ် ကျောချမ်းသဗျ . . .” အစောင့်လိုက်ပါလာသူတစ်ဦးက ဆိုသည်။ ကျန်တစ်ဦးက . . . “အမှန်ပဲဗျို့ . . . ဟောဒီလှည်းမောင်းနေတဲ့ ပြိတ္တာကြီးကိုက ငရဲသားလို ကြောက်စရာကြီး . . .” ဟု ဆိုသည်။ ဗလကြီးကမူ ဘာမျှပြန်မဖြေ၊ တဟဲဟဲနှင့် ရယ်နေသည်။

“ငါ့လူတို့ညောင်းရင် တက်လိုက်ခဲ့ပါလား . . .”

“တော်စမ်းပါ . . . လူတွေကို ခင်ဗျားတို့အာဏာသားတွေလို အစိမ်း
သရဲများ မှတ်နေသလား . . .”

ဗလကြီးက ရယ်လိုက်ပြန်သည်။ “အခုနေ့များ အဲဒီကောင်တွေ ဖုတ်
ဝင်ပြီး ငါတို့အပေါ် ခွစီးရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ . . .”

“ဟေ့ . . . သတ္တဝါကြီး . . . ကြောက်ပါတယ်ဆိုမှ ဖြစ်ခြောက်နေနဲ့နော် .
. . ဒါပဲ . . . လစ်ပြေးမှာ . . .”

“ပြေးရင်လဲ ပြေးတာပဲ . . . ရာဇဝတ်သင့်မှ ငါ့လူတို့လဲ အခုလို လှည်း
ကြီးစီးပြီး အမြိုင့်သား လိုက်လာရမှာ . . . ဟား . . . ဟား . . .”

“ဟာ . . . ခက်တော့တာပါပဲ . . .”

“ဒီမှာ ကိုရင် . . . ဒီပြိတ္တာကြီးနဲ့ ဖက်ပြောမနေပါနဲ့ . . . ကြောက်ရင်
ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဣတိပိသော ရွတ်လိုက် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာ လှည်းတွင်းမှ ကျိတ်ပြီးမိသေးသည်။

ကြာကြာမပြီးနိုင်။ အပေါ်မှပိနေသော အလောင်းများ၏ အအေးဒဏ်ကို
ခံစားရစပြုသည်။ သွေးညှို့နံ့များကြောင့် လူမှာလည်း အော့အန်ချင်
လာ၏။

လှည်းမှာ နောက်ထပ် ထမင်းအိုးတစ်လုံးချက်ခန့် ဆက်သွားနေပြီး
ထိုးရပ်လိုက်သည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် မြင်းခွာသံများကြားလိုက်ရပြီး အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်းသံ ကြားလိုက်ရ၏။

“အကုန်ငြိမ် . . . အားလုံးသေကုန်မယ် . . . မလှုပ်နဲ့ . . .”

ခဏမှာပင် ဗလကြီး၏အသံမှာ ပေါ်လာသည်။

“ကဲ . . . ဗိုလ်မှူး . . . ထတော့ . . . လွတ်ပါပြီ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အလောင်းများအား ဖယ်ရှားပြီး ထကြည့်လိုက်သည်။

အစောင့်သုံးဦးအား မြင်းစီးသမားငါးဦးက ဓားများနှင့် မိုးချိန်ထားသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က လှည်းထက်မှ လျင်မြန်စွာ ခုန်ဆင်းလိုက်သည်။

ဗလကြီးကမူ ဘယ်နေရာက ရခွဲသည်မသိ၊ ကြိုးတစ်ချောင်းနှင့် အစောင့်သုံးဦးအား ချုပ်နှောင်ကာ အနီးရှိ သစ်ပင်တစ်ပင်၌ ပူးတွဲချည်ထားလိုက်သည်။

ထိုအခိုက် ဗိုလ်သူရိန် မမျှော်လင့်သော အသံကလေးတစ်ခုက ပေါ်လာသည်။

“ကိုသူရိန် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အသံလာရာသို့ လှည့်ကြည့်လိုက်သောအခါ သချိုင်းကုန်း၏ တစ်ဖက်အဝဉ်း စောရှင်ဦး၏ ကြောရှင်းသောသဏ္ဍာန်အား လှမ်းမြင်ရသည်။

သေတွင်းမှ လွတ်ထွက်လာခဲ့ရသော တပ်မှူးမှာ ဝမ်းသာဇောနှင့် လက်ကိုဆန့်ကာ စောရှင်ဦးထံ ပြေးသွား သည်။

စောရှင်ဦးက နောက်သို့ဆုတ်လှမ်းလိုက်ရင်း တိုးတိုးသတိပေးသည်။

“အို . . . ကိုသူရိန် . . . သတိထားပါ . . . အစောတစ်ယောက်တည်း မဟုတ်ဘူး . . . ဟိုမှာ လူတွေနဲ့ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က သည်တော့မှ ကိုယ်ရှိန်သတ်မိသည်။

“အစော . . . အစော . . . အစောရဲ့ကျေးဇူးကို ကိုသူရိန် ဘယ်လိုဆပ်ရမလဲ . . .”

“အစောကိုချည်း ကျေးဇူးမတင်နဲ့ ကိုသူရိန် . . . ဗလကြီးကိုလဲ ကျေးဇူးတင်ဦး . . .”

ထိုအချိန်တွင် ဗလကြီးတို့လူသိုက်မှာ အစောင့်သုံးဦးအား ချည်နှောင်ပြီးစီးခဲ့သဖြင့် သူတို့နှစ်ဦး ရှိရာဘက် သို့ လာခဲ့ကြသည်။

“ကဲ . . . ကိုသူရိန် . . . နောက်မှ စကားပြောကြတာပေါ့ . . . ခရီးဆက် ကြရဦးမယ် . . . ဟောဒါ အစောရဲ့မြင်း . . . ဒီဟာက ကိုသူရိန်ဖို့ . . . ဒီကောင်ကြီးကတော့ ဗလကြီးအတွက် . . .”

စောရှင်ဦးက မှောင်ရိပ်တွင်ထားသော မြင်းများအား ညွှန်ပြသည်။

မကြာမီပင် လူအားလုံးမှာ မြင်းကိုယ်စီနှင့် သင်္ချိုင်းမှထွက်လာကြသည်။
မထွက်ခွာမီ ဗလကြီးက အစောင့် သုံးဦးအား လှမ်းနှုတ်ဆက်လိုက်
သည်။

“သွားပြီဟေ့ ငါ့လူတို့ရေ . . . အဲဒီမှာ လိပ်ပြာလွင့်ပြီး သေချင်လဲ
သေကြ . . . မသေရင်လဲ အဲဒီ လှည်းစီးပြီး နောက်တစ်နေ့ကျမှ
အေးအေးဆေးဆေး ဒီနေရာ ပြန်လာကြပေါ့ . . . ဟား . . . ဟား . . .”

၂၃

(၁၂)

ရတနာပုံနေပြည်တော်၏ အရှေ့တောင်စူးစူးဝယ် ရှမ်းရိုးမတောင်တန်းကြီးနှင့် ကပ်ယှဉ်လျက် သစ်၊ မြက်၊ ဝါးရုံတော အဖုံဖုံတို့ ဝိုင်းအုံရုံညှပ် ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်လျင် သွင်သွင်ခွေပတ် ဝိုက်လည်အပ်သော ဘုံထွတ်ဆောင်ဆောင်ဖြင့် မိုင်းမှောင်မြင့်မားလှသည့် မြလိပ်တောင်ခေါ် ကြွက်နဖားတောင်တန်းကြီး ရှိသည်။

တန်ဆောင်မုန်း ဆောင်းဦးကာလ၏ ညတစ်ညဖြစ်သဖြင့် နင်းမှုန်တို့ ကျဆင်းနေသည်။ ကြယ်တာရာ နက္ခတ် ပြည့်စုံလတ်သည့် ကောင်းကင်၌ လေးရက်သား ဆန်းစလအကွေးသည် မြွေးမြွေးမြမြ ထွန်းပလျက် ရှိ၏။

ကြွက်နဖားတောင်၏ အနောက်ဘက်နံရံ တောင်စွယ်တစ်ခု၏ထိပ် ဝါးရုံရိပ်၌ စောရှင်ဦးသည် ဗိုလ်သူရိန်၏ ရင်ခွင်၌ မှီလျောင်းရင်း မြို့တော်ဘက်သို့ ငေးကြည့်နေသည်။

ချစ်သူနှစ်ဦးမှာ စကားမဆိုကြ၊ ဆိုစရာလည်းမလို၊ ဆိုဖွယ်တို့သည် ကုန်ခဲ့ပေပြီ။

ထောင်အတွင်းမှ အသက်ဆံဖျား လွတ်လာခဲ့ပြီးသည့် နောက်ပိုင်း ရက်များအတွင်း ဗိုလ်သူရိန်မှာ ဤတောင်ခြေတစ်နေရာ၏ လျှို့ဝှက်စခန်း၌ အပြင်းဖျား၍ လဲလျက်နေခဲ့သည်။ သူ့အား ရန်သူ့ဓားထက်မှ အသက်ကယ်ခဲ့သော စောရှင်ဦးနှင့် ဗလကြီးတို့မှာ အဖျားလက်မှ ဆက်လက် အသက်လုပြုစုခဲ့ရပြန်သည်။ ယခုမူ နာလန် ထ၍ ကောင်းစွာ အားအင်ပြည့်ခဲ့လေပြီ။ ဤအချိန်တွင်ပင် တစ်ညကာလ

ခွဲမည်ခက၌ ကျိုးပျက်ခဲ့ရသည့် ဟန် ဆောင်မှုတာရိုးမှ တိုးလွှတ်ခဲ့သော မေတ္တာရေစင်ဦးတို့လည်း ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်တို့လျှင် သွင်သွင်စီးလျက် တံယုက်ကြည်နူး အလှယ်လှယ် ကူးခဲ့ရ၏။

သို့ရာတွင် မိမိတို့၏ မေတ္တာရေလျင်မှာ ဤဒုဋ္ဌဝတီမြစ်သို့လျှင် ထာဝစဉ် စီးလျက်မနေသာသည်ကို နှစ်ဦး သားမှာ ကောင်းစွာသိပြီး ဖြစ်၏။

စောရှင်ဦးက ငြိမ်ငေးနေရာမှ . . . "ကြည့်စမ်း ကိုသူရိန် . . . မသာယာဘူးလား . . ." ဟု ရှေ့ တစ်ခွင်သို့ ညွှန်ပြရင်း မေးလိုက်သည်။

အမြင့်မှ မျှော်ကြည့်ရသည်ဖြစ်သဖြင့် စိမ်းစိုသော တောအုပ်တို့ အလယ်တွင် တောင်ခြေမလှမ်းမကမ်း၌ ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်နဖူးဝယ် လရောင်မှုန်မှုန် အောက်မှ သပ္ပာယ်ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ရွှေစာရံစေတီတော်အား ထင်ရှားစွာ ဖူးမြင်နေရ သည်။ ကြွက်နဖူးတောင်တန်း၏ တောင်ဘက်အစွန်းမှ လျှိုမြောင်တို့တစ်လျှောက် မြောက်ဘက်သို့ ကွေ့ကောက် ဝိုက်လည် စီးလာပြီး ရွှေစာရံစေတီအား ဦးတိုက်ပြီးသော် အနောက်ဘက်သို့ စီးသွယ်ဆင်းသွားသည့် ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်အား လည်း လရောင်ဝယ် စိတ်အေးချမ်းသာဖွယ်ရာ မြင်နေရ၏။

မြောက်ဘက်အဝေးတွင်မူ မန္တလေးတောင်တော်အား နောက်ခံထားလျက် လရောင်၌ ရွှေရောင်တလက်လက် ရှိသည့် မြေနန်းပြသာဒ်တော်ကြီးအားလည်းကောင်း၊ အရှေ့ဘက်တစ်ခွင်ဝယ် ငွေသားသင်ဖြူးခင်းသို့ လရောင် ကြယ်ရောင်တို့ ဝင်းဝင်းလျှပ်လျှပ် ရောင်ပြန်ဟပ်ရာ ပင်လယ်ပြင်တမျှ ပြန့်ပြောကျယ်ဝန်းလှသော အောင်ပင်လယ်၊ နန္ဒာစသော ကန်တော်ကြီးများကိုလည်းကောင်း မြင်နိုင်သည်။

“သာယာတာပေါ့ အစောရယ် . . . သာယာပြီကော . . . သာယာလွန်း
တော့ လွမ်းသလိုတောင်ဖြစ်မိ တယ် . . .”

“ဘာတွေကိုများ လွမ်းရသတဲ့လဲ မောင်ရယ် . . .”

“ဪ . . . အစောရယ် . . . ဒီလို သာယာတဲ့ တောတောင်ရေမြေ
တွေနဲ့ ကိုယ်ချစ်တဲ့နေပြည်၊ ကိုယ်ချစ်တဲ့ အစောတို့ကိုခွဲပြီး ဘယ်လို
ကံကြမ္မာတွေ စောင့်စားနေမယ်မသိတဲ့ တစ်ပါး ရေခြားမြေခြားကို သွားရ
တော့မယ့် ကိုသူရိန်အတွက် လွမ်းမောတသဖွယ်တွေဟာ များလှသပေါ့
. . . ကိုသူရိန်လိုလူ မပြောနဲ့ . . . တရားသဘော ပြည့်ဝတဲ့ မင်း
ဧကရာဇ်စစ်စစ်ဖြစ်တဲ့ ဟံသာဝတီမင်းတရားကြီးတောင် ညည်းသွား
ရှာတာ ကြည့်စမ်း . . . ကိုသူ ရိန် ရွတ်ပြမယ် . . . အစော နားထောင်
မလား . . .”

“အို . . . နားထောင်မှာပေါ့ ရှင်ရယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မတိုးမကျယ် သံနေသံထားနှင့် ရွတ်ပြသည်။

“မင်းနေအောင်ချာ၊ မှန်လှစွာ၍၊ ရတနာရွှေငွေ၊ မြဲတေရောင်ဝင်း၊
သလင်းနှင့်စိန်၊ လှူထိန်တောက်ပ၊ ဇန့် မှန်မြနှင့်၊ နဝလှူပတ်၊ မျက်မြွှာ
ခတ်သည်၊ ပြသာဒ်တော်ကြီး၊ မိုးထိနီးမျှ၊ ညီးညီးသွန်းသွန်း၊ နန်းလည်း
ဆိုင်းဆိုင်း၊ မြို့တံတိုင်းနှင့်၊ မိုင်းမိုင်းညိုညို၊ သူရဲခိုက၊ ထိုထိုပတ်ကုံး၊
ကျုံးလည်းခွေကာ၊ ယဉ်သီတာလည်း၊ ဟေမာမနော၊ တောလည်း
သွယ်မြှောင်၊ တောင်လည်းဝန်းကာ၊ သို့ချိန်တာကို၊ ရတနာပူရ၊ ရွှေပြည်
မဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ရေကြည်၊ တံ ဝန်းလည်လိမ့် . . . တဲ့ . . . သနားစရာ
မကောင်းဘူးလား အစော . . .”

“သနားစရာကောင်းတာပေါ့ မောင်ရယ် . . .”

“အဲဒီလို သာယာတဲ့ တိုင်းတော်ပြည်တော်ကြီးရဲ့ ကံကြမ္မာကို ညည်းထားတာက သာစိတ်နှလုံးထိခိုက်ဖို့ ကောင်းသေးတယ် . . . ကိုသူရိန်ဆိုပြမယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်ကရွတ်ပြစဉ် စိတ်၌ထိခိုက်သည်နှင့်အမျှ အသံမှာ ဆွေးဆွေးမြည်မြည် ဖြစ်နေသည်။

“လူဖွဲ့တိတိ ပလူဖွဲ့တိတိလောကော၊ သဘောနိယံ၊ လောကဓံနှင့်၊ ဆက်ဆံကြုံကြုံ၊ ကိန်းခန်းလိုက်ဖြင့်၊ ရစ်ဝိုက်ဖြစ်ဆုံ၊ ရွှေဘုံအဝ၊ ပူရိန္ဒကား၊ နရသနင်း၊ မင်းလည်းရှင်းကွာ၊ ပြည်ရွာပျက်စီး၊ တောကြီးဟူလောက်၊ မျက်မှောက်ကင်္ကာ၊ သာသနာလည်း၊ ရောင်ဝါမလင်း၊ သို့ဖြစ်ခြင်းကို၊ မြော်တင်းစေ့စေ့၊ ကြံအောက်မေ့သော် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာ ဆက်မဆိုရ။ စောရှင်ဦးက . . . “အို . . . ကိုသူရိန် . . .” ဟု ဆိုကာ သူ့ပါးစပ်အား လက်ဝါးလေးနှင့်အုပ်လိုက်သည်။

“ဘာလဲ အစော . . .”

“မဆိုပါနဲ့တော့ ကိုသူရိန် . . . နိမိတ်မရှိ နမာမရှိ . . . အစောစိတ်ထဲ မချမ်းသာလွန်းလို့ပါ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အသာပြုံးလိုက်သည်။

“အစော မဆိုစေချင်ရင် ကိုသူရိန် ဆက်မဆိုတော့ပါဘူး . . . ဒါပေမယ့် အစော စဉ်းစားကြည့်စမ်း . . . အခု ကိုသူရိန်တို့ တိုင်းပြည်ကြီး ဖြစ်ပျက်

နေပုံဟာ အဲဒီခေတ်က ဖြစ်ပျက်ပုံမျိုးဆီ ရှေးရှုနေတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား
. . . တိုင်းတပါးလက်အောက် ကျွန်သပေါက်ဖြစ်ပလားဆိုမှဖြင့် ထီးနန်း
တွေသာ ပျက်စီးရတာ မဟုတ်ဘူး . . . ကိုသူရိန်တို့ အစောတို့ မြတ်
မြတ်နိုးနိုးကိုးကွယ်ကြတဲ့ သာသနာကြီးပါ မှေးမှိန်တိမ်ကောရတတ်
တယ်”

“မြင့်မြတ်လှတဲ့ အစောတို့ သာသနာကြီး မတိမ်ကောအောင် သာသနာ
တော်စောင့် သမ္မာဒေဝ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တို့ စောင်မကြပါစေလို့
အစောဆုတောင်းတယ် . . .”

စောရှင်ဦးက သက်ပြင်းလေးရှိက်ရင်း ဆိုသည်။

အတန်ကြာ ငြိမ်နေမိကြပြီးမှ စောရှင်ဦးကပင် စမေးသည်။

“ကိုသူရိန်က စစ်မှုထမ်းသာဖြစ်တယ် . . . စာပေကဗျာတွေ နှိုက်နှိုက်
ချွတ်ချွတ် ရသားပဲနော် . . .”

“ဪ . . . ဒါတော့ အစောရယ် . . . နတ်သူင်နောင်တို့လို၊ မြဝတီ
မင်းကြီးတို့လို စစ်ဘုရင်ကြီးတွေဟာလဲ စာပေပညာရှင်ကြီးတွေပဲ
မဟုတ်လား . . .”

“ဟုတ်ပါရဲ့ . . . ဒါထက် မြဝတီမင်းကြီးဆိုလို့ မြဝတီမင်းကြီး
ရဲ့သီချင်းတွေဟာ သိပ်ကောင်းတာပဲနော် . . . ကိုသူရိန် ရလား . . .”

“ကိုသူရိန်ရတာတွေတော့ အများကြီးပေါ့ . . . ဒါပေမယ့် ကိုသူရိန်
အကြိုက်ဆုံး ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်တော့ ရှိတယ် . . .”

“ဘယ်လိုတဲ့လဲ . . .”

“လဲ့လဲ့ကြီးညို၊ သည်ကိုယ်မှာမဆည်တန်နိုင်ဘူး၊ နွေးရန်အပြု၊ စောရွှေ
မှုန်၊ မယုံမပုံရသည်မို့၊ သောက တောင်ထု . . .”

စောရှင်ဦးက အသာရယ်ရင်း သူ့ရင်အား လက်သီးလေးများနှင့် ထုလိုက်
သည်။

“အစောကြားဖူးတာက စောရွှေဆုံပါတဲ့ရှင်ရယ် . . . ဘယ်နှယ် စောရွှေ
မှုန်ရမလဲ . . .”

“ဪ . . . အစောရယ် . . . ကိုသူရိန်က စောရွှေမှုန်ကိုသာ သိတာ
ကိုး”

စောရှင်ဦးက ရင်ခွင်တွင်းမှနေ၍ သူ့အား မော့ကြည့်လိုက်သည်။

“အစောကို ဘာများ မယုံမပုံ ဖြစ်နေရသတဲ့လဲ မောင်ရယ် . . .”

“အစောကို ယုံပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် လှကြေးမျှင်စိန်မှုန်နှစ်ကို
ဘုန်းချစ်ရနည်း ဆိုသလို ကိုသူရိန်အဖြစ်က မယုံနိုင် မပုံသာတဲ့
ဘဝကြီးပါကွယ် . . .”

စောရှင်ဦးက သက်ပြင်းလေး ရှိုက်လိုက်၍ သူ့မျက်နှာအား ဝိုင်ဝိုင်
မော့ကြည့်ရှာသည်။ ထို့နောက် သူ့ရင်ခွင် မှထလိုက်ကာ ချစ်သူမျက်နှာ
အား လက်ဝါးနုလေးများဖြင့် ပွေ့ယူမလျက် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရင်း
ညည်းလိုက်သည်။

“ဪ . . . ကိုသူရိန် . . . ကိုသူရိန် . . . ကလေးကြီးလိုပါပဲလား
မောင်ရယ် . . . ဒီရွှေဖူးစာ ကံကလဲ အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ကို တစ်သက်လုံး
ပေါင်းစေမယ့် အဟုန်မပါတဲ့အတူတူ အစကတည်းက အကြောင်းမဆုံ
ပေးရင် ကောင်းလေသား . . . အခုတော့ အစောလဲ သူရိန်မောင့်ကြောင့်
တစ်ရေးမှောင့်ရဦးတော့မယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏ခါးလေးမှ ပွေ့ဖက်ကာ ကိုယ်လေးကို သိမ့်
သိမ့်တုန်အောင် ခါရင်း ခေါ်လိုက်၏။

“အစော . . .”

“ဘာလဲ ရှင်ရယ် . . .”

“ကိုသူရိန်ကို ဖြစ်စမ်းပါ အစော . . . အစောကိုယ်ကို သိန္နီနယ်က
ပိုင်တယ် ဆိုတာ ကိုသူရိန် နားလည်တယ် . . . ဒါပေမယ့် ဘာကြောင့်
သိန္နီဟော်ကလည်း ပိုင်နေရသလဲ . . .”

စောရှင်ဦးက သက်ပြင်းကိုသာရှိုက်သည်။ ဘာမျှတော့ မဖြေ။

“ဖြေပါဦး အစော . . .”

“ဪ . . . ခက်တော့တာပဲ ရှင်ရယ် . . .”

“အစော . . .”

“ဘာလို့ အစောကို ဒီလောက်တောင် ခေါ်နေရတာလဲ မောင်ရယ် . . .”

“ကိုသူရိန်မေးတာကို ဖြေပါဦး အစောရယ် . . .”

စောရှင်ဦးက သူရင်အား အသာတွန်းကာ လူချင်းခွာလိုက်သည်။
မျက်နှာလေးမှာလည်း တစ်ခါကကဲ့သို့ပင် တည်ငြိမ်လာသည်။

“ဒီအမေးကို မမေးဖို့ အစောတောင်းပန်ခဲ့ပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် ကိုသူ
ရိန်က မေးလွန်းတော့ ဖြေရတော့မယ် . . .”

မျက်နှာကဲ့သို့ပင် အသံမှာလည်း တည်ငြိမ်နေသည်။

“အစောတို့ဟော်နဲ့ အစောတို့နယ်ဟာ ခွဲလို့ မရဘူး ကိုသူရိန် . . . ဒါကို
အရင်နားလည်ထားစမ်းပါ . . .”

တည်ငြိမ်ရာမှ အသံမာ၍ပင်လာသည်။

“အစောတို့ဟော်ရဲ့အင်အားဟာ အစောတို့နယ်ဖြစ်သလို အစောတို့
ဟော်ဟာလဲ အစောတို့နယ်ရဲ့ အားကိုးရာပဲ ဖြစ်တယ် . . . အစောက
ချစ်သလို အစောကိုပါချစ်တဲ့ အစောရဲ့လူအားလုံးဟာ အစောကို
အစောတို့ဟော်ပေါ် မှာပဲ စံနေတာမြင်ချင်တယ် . . . အခုအချိန်အထိ
အစောတို့အပေါ်မှာ သစ္စာရှိခဲ့တဲ့နယ်သားတွေရဲ့ မျှော်လင့်တောင့်
တမှုကို အစောမဖျက်ရဲပါဘူး . . . မဖျက်ချင်ဘူး . . .”

အသံမာရာမှ ငိုသံဘက်လှလာသည်။

“ဒါပေမယ့် အစောဟာ ပုထုဇဉ်လူသားပါ မောင်ရယ် . . . အစောရဲ့
နယ်ပေါ်မှာ အစောချစ်တာက တခြား၊ မောင့်ကို အစောချစ်တာက
တခြားပဲ . . . ဒါကိုတော့ ယုံစမ်းပါ . . .”

ငိုသံဝယ် ရှိုက်သံ ရောစွက်လာခဲ့သည်။

“ဒါပေမယ့် ချစ်တာက တခြား၊ ချစ်ထိုက်တာက တခြားဆိုတာ အစော
နားလည်တယ် . . . ကုသိုလ်ကံကိုက ဒီလိုဖန်လာတာတော့ အစော
မတတ်နိုင်ဘူး . . . အဆင်မပြေပုံကို ကြည့်စမ်းရှင် . . . အစောချစ်ပေ
မယ့် အစော မပေါင်းနိုင်တဲ့မောင့်ကို ဒီထောင်တွင်းက အစောကယ်
ထုတ်လာစဉ်မှာ အစောမချစ်ပေမယ့် အစောကိုဆိုင်နေ သူတစ်ယောက်
ဟာ အဲဒီထောင်တွင်းမှာ ကျန်ရစ်တုန်းပဲ . . . ဒီလောက်ဆို နားလည်ပါ
တော့ . . .”

စောရှင်ဦးက ရှိုက်သံကို မျိုသိပ်ကာ ဆိုသည်။

“ဟောဟိုမှာကြည့်စမ်း ကိုသူရိန် . . . ရွှေစာရံစေတီဟာ ရှမ်းဗမာ
ချစ်ကြည်ရေးမှာ မမှားကြဖို့ တရားရ စရာ ထာဝရအထိမ်းအမှတ်နဲ့
ရပ်တည်နေတော်မူတယ် . . . အစောတို့ဟာ အသည်းနှလုံးကကျခဲ့တဲ့
သွေးနဲ့ရေးခဲ့တဲ့ ရွှေစာရံ သမိုင်းရာဇဝင်ကြွေးကို အသည်းနှလုံးက
သွေးနဲ့ပဲ ပေးဆပ်ကြရဦးမယ် . . . ဒီနေ့ ဒီနေရာမှာ အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ရဲ့
အသည်းတွေဟာ ကွဲကောင်းကွဲလိမ့်မယ် . . . ဒါပေမယ့် အစောတို့ရဲ့
အသည်းကွဲကြေမှု ဟာ ရှမ်း ဗမာတို့ရဲ့ ပြန်လည်နီးစပ်မှုဖြစ်ရင်
အစောတို့ ဖြေပျော်ပါပြီ . . . ဘယ်နှယ်လဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ပြန်မဖြေနိုင်။ ဦးခေါင်းကျိုးလျက်သာ ဝိုင်းနေသည်။

“ဟော . . . ဒီခေါင်းကြီးက ငုံ့နေပြန်ပါပြီ . . . မော့စမ်းပါဦး . . . ပြီးတော့
အစောမေးတာကိုလဲ ဖြေစမ်းပါဦး ရှင်ရဲ့ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မချီတရိပြီးရင်း ခေါင်းကို မော့လိုက်သည်။

“တစ်ခါတုန်းကလိုပဲ ကိုသူရိန်မှားပါတယ်လို့ ဝန်ခံပါတယ် အစောရယ် . . .
. မှားမှန်းသိပေမယ့် အစော ပြောသလိုပဲ ပုထုဇဉ်လူဆိုတော့ အခက်
သားကလား . . . အစောနဲ့ တွေ့ကတည်းက ကိုသူရိန်ဘဝဟာ အိပ်
မက်ပမာ ဖြစ်ခဲ့ရတယ် . . . လွမ်းမောတသဖွယ် အိပ်မက်တစ်ခုပါပဲ
အစောရယ် . . . ဒါပေမယ့် အစောလဲ ကြုံဖူးမှာပေါ့ . . . ဆွတ်ပျံ့
သာယာတဲ့ အိပ်မက်တစ်ခုကိုမက်နေစဉ် ကာယကံရှင်ဟာ မိမိကိုယ်ကို
အိပ်မက်မက်နေ မှန်းလဲသိလို့ လန့်နိုးမှာကို စိုးရိမ်နေတဲ့အဖြစ်လေ . . .
အခုဆိုရင် အိပ်မက်ဟာ ဆုံးမှန်းသိနေပါပြီ . . . ဆုံးမှန်း သိလျက်
ဆုံးတာကို အဆုံးအဖြစ်လက်ခံဖို့ ကိုသူရိန်မှာ ခက်နေတယ် . . .”

စောရှင်ဦးက ဂရုဏာပြည့်သောမျက်လုံးနှင့် ဗိုလ်သူရိန်အားကြည့်ရင်း
သူပြောသမျှအား ငြိမ်နားထောင်နေ သည်။ ခဏမှာပင် မျက်နှာလေး၌
ပြီးယောင်သမ်းလာသည်။

“ကိုသူရိန်ပြောတာကို အစောလက်မခံနိုင်ဘူး . . . အစောနဲ့ ကိုသူရိန်က
တစ်မျိုးပြန်တွေးကြရအောင် . . .”

“ဘယ်လိုလဲ အစော . . .”

“လူ့ဘဝကြီးတစ်ခုလုံးဟာ အိပ်မက်ဆိုးကြီးဆိုရင်ကောဟင် . . .”

“အို . . . အစောကလဲ . . .”

“ဟုတ်တယ် ကိုသူရိန် . . . လူ့ဘဝကြီးတစ်ခုလုံးဟာ အစောအတွက်
တော့ အိပ်မက်ဆိုးကြီးပါပဲ . . . တစ်ခါတရံ လန့်နိုးစဉ် စိတ်အေးချမ်းသာ
ဖွယ် အခိုက်အတန့်လေးတွေတော့ ရှိနေသပေါ့လေ . . . အခု ကိုသူ

ရိန်နဲ့ အစောဟာ ဒီလို သာယာတဲ့ အခိုက်အတန့်လေးအတွင်းမှာ ဆိုကြပါစို့ . . . ဘာကြောင့် အစောနဲ့ ကိုသူရိန်ဟာ ဆက်မက်ရဦးမယ့် အိပ်မက်ဆိုးကြီးကို ခေတ္တမေ့ထားနိုင်ရမှာလဲ . . . ကြုံတောင့်ကြုံခဲ စက်နိုးသာယာတဲ့ဒီအခိုက် ကို ပျော်ပျော်ကြီးနေလိုက်ကြရအောင်လား”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦးအား တအံ့တဩ မော့ကြည့်လိုက်သည်။ ဒုက္ခသံသရာဘုံအလယ်မှာ ကြုံသမျှသုခအား ရှာဖွေမြင်တတ်သည့် သတ္တိကိုပင် အံ့ဩလိုက်မိသည်။

ထိုစဉ် စောရှင်ဦးက လက်တစ်ဖက်နှင့် သူ့လည်ပင်းအား နောက်ပြန်သိုင်းရစ်ဖက်တွယ်လျက် ကျန်တစ်ဖက်နှင့် ရှေ့သို့ ညွှန်ပြကာ ရင်ခွင်ထက် ပက်လက်မှီရင်း ဆက်ပြောနေသည်။

“ကြည့်စမ်း ကိုသူရိန် . . . သာယာတင့်ဆန်း အံ့မခန်းတဲ့ ရတနာပုံရွှေမြို့တော်ကြီးရယ်လေနော် . . . မကြာမီ သက်ရောက်တော့မယ့် အိပ်မက်ဆိုးကြီးကို သိမှသိပါလေစ . . . မသိတာပဲ ကောင်းကြပါလိမ့်ဦးမယ် ထင်ပါရဲ့နော် . . .”

စောရှင်ဦးက ရင်ဝယ်ဘာရှိသည်မသိ။ ရတနာပုံနေပြည်တော်ဆီ မျှော်ရင်း အေးညင်းသာယာစွာ တေး တစ်ပုဒ်ကို ညည်းနေသည်။

“နန္ဒာရေ ဝန်းရံခပတ်လည်ကာ . . . ရွှေမန်းတောင်တော်သာ . . . အို . . . ဆန်းပါလှ . . . မြို့နန်း ရွှေဝတီသာ . . . အိုလေ . . . ဆန်းလှ . . . မြို့နန်းရွှေဝတီသာ . . . မြန်ရာ ဖန်လာနေညွန့်မှာ . . . ဘုန်းလေမြတ်ဝေဆာ . . . စံကာမြန်းသည့် မန်းလေရွှေပြည် တိုင်းလေဌာနီ . . .”

တောတို့မှာ ငြိမ်သက်၍ တောင်အလုံးမှာ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ စောရှင်
ဦး၏ သာယာသောတေးသံမှာ မတိုးမကျယ် ပေါ်ထွက်နေသည်။

သူပြောခဲ့သလိုပင် အိပ်မက်ဆိုးမတိုင်မီ ဝေရီနင်းမြ ဆောင်း၏ညမှာ သာ
ယာသော ရတနာပုံ ရွှေမြို့တော်၏ တဒင်္ဂဟန်အား ဖွဲ့ညွှန်းဂုဏ်ပြု
လေဘိသည်လော မသိ။

၂၃

ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်၏ ကမ်းနဖူးထိပ်အထိ စောရှင်ဦးက လိုက်ပို့သည်။

မြစ်ကိုဖြတ်ကူး၍ ဗလကြီးမှာမူ တစ်ဖက်ကမ်းဦး၌ ရောက်ရှိနေပေပြီ။

လအကွေးမှာ အနောက်ဘက် မင်းဝံတောင်ရိုး၌ ဝင်လုဆဲ မေးတင်
နေ၏။

ခွာလျှပ်နေသော မြင်းညိုကြီး၏ဘေးတွင် ချစ်သူနှစ်ဦးက တစ်ဦးလက်
တစ်ဦး ပွေ့ဆုပ်ကိုင်ရင်း နှုတ်မှမဆို သော ရင်မှစကားတို့အား ကူးလှယ်
ယှက်သွယ်လျက် ငြိမ်နေကြသည်။

ဆောင်းလေသည် ညည်းညူသံပြုလျက် ဝှေ့တိုးလာ၏။ တောင်ဆီမှ
ချေငယ်တစ်ကောင်၏ ဟောက်သံသည် သဲ့သဲ့ပါလာသည်။

စောရှင်ဦးက စကားစဆိုသည်။

“ကိုသူရိန် ဘယ်အထိ ခရီးနှင့်ရမယ် ထင်လဲ . . .”

“မပြောတတ်ဘူး အစော . . . ပထမ သေလေ ရှင်လေသလားမသိတဲ့ ကိုသူရိန်တပည့်နှစ်ဦးကို ရှာရမယ် . . . မတွေ့သည်ဖြစ်စေ ပြတ်နေလေတဲ့ ကိုသူရိန်တို့ရဲ့ အဆက်တွေကို ပြန်ဆက်ယူရမယ် . . . ဘယ်လောက် ကြာပြီး ဘယ်ထိအောင်သွားရမယ်ဆိုတာ ကိုသူရိန် မသိဘူး”

“သတိနဲ့လဲ သွားပါ ကိုသူရိန် . . . တော်တော်ကြာ စစ်နှစ်ဖက်ကြားမှာ ညှပ်မိနေပါဦးမယ် . . .”

“ခက်သားပဲ အစောရယ် . . . စစ်နှစ်ဖက်ကြား ညှပ်မိလို့ သေလေတာကမှ မြတ်ဦးမယ် . . . ဒီနေပြည် တော်မှာက ရာဇဝတ်သင့်နေသူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘာထူးလဲ . . . ကိုသူရိန်ဟာ ရှင်ရက်နဲ့သေနေသူပဲ မဟုတ် လား . . . အခုလို စွန့်ထွက်သွားတာကမှ ကံကောင်းထောက်မလို့ ကိုသူရိန်အရှင်သခင်နဲ့တွေ့ရင် ကိုသူရိန် အတွက်ရော နိုင်ငံအတွက်ပါ ပြတ်ပြတ်သားသား ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ သိရဦးမယ်”

“ဒါဖြင့် ကိုသူရိန် ဒီကိုပြန်ရောက်မယ်လို့ မျှော်လင့်သေးလား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ခေါင်းကို ဖြည်းညင်းစွာခါသည်။

“တကယ်လို့ စစ်ဖြစ်ပြီး ရတနာပုံရွှေနန်းက အောင်ပန်းရတယ်ဆိုရင် ကိုသူရိန်အတွက် ပြန်လမ်းမရှိပေဘူး . . . အကယ်၍ အင်္ဂလိပ်တွေနိုင်လို့ ကိုသူရိန်မသင်္ကာနေသလို သင်းတို့တွေဟာ နိုင်ငံကိုကျွန်လုပ်မယ်ဆိုရင်လဲ ဘယ်စစ်မြေပြင်မှာ ကိုသူရိန်သေလေမည်လဲ မခန့်မှန်းနိုင်ဘူး”

စောရှင်ဦးက စိတ်ထိခိုက်ဟန်နှင့် သူ့လက်အား တင်းကျပ်စွာ ဆုပ်ညှစ်လိုက်သည်။

“တစ်ကြိမ်က ကိုသူရိန်ကို အစော နောက်ထပ်မတွေ့ပါရစေနဲ့လို့ တောင်းပန်ခဲ့တာ မှတ်မိသေးလားဟင် ကိုသူရိန် . . .”

“မှတ်မိပါတယ် အစော . . .”

“ဒီတစ်ကြိမ်တော့ အစောမပြောတော့ပါဘူး . . . အစော ကိုသူရိန်ကို ထပ်ပြီးတွေ့ချင်ပါသေးတယ် မောင် ရယ် . . . ဘယ်အခြေ ဘယ်အနေမှာပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်နေ့တစ်ချိန် တစ်နေရာမှာ တစ်နည်းနည်းနဲ့ တော့ အစော မောင့်ကို ပြန်တွေ့ချင်ပါသေးရဲ့ . . . အဲဒီတစ်နေ့ဟာ နောင်ဘဝဆီမှာများလားတော့ မပြောတတ်ဘူး . . .”

သူက အံ့ကြိတ်ကာ စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးအား စေ့စေ့ကြည့်မိသည်။
ထို့နောက် နဖူးပြင်အား ယုယစွာ နမ်းလိုက်၏။

“သွားမယ် အစော . . .”

“သွားပေတော့ မောင် . . .”

“မောင်သွားပေမယ့် အစောပြောသလိုပဲ နောင်ဘဝဆီမှာဖြစ်ဖြစ် အစော ဆီ မောင်ရောက်အောင် ပြန်ခဲ့မယ် . . .”

သူက မြင်းညှိကြီးပေါ်သို့ လွှားခနဲခုန်တက်ကာ ကမ်းထိပ်မှဆင်း၍
မြစ်ရေကိုဖြတ်ကာ တစ်ဖက်ကမ်းဆီ ကူးခဲ့သည်။

ကမ်းနဖူးထက်မှ တစ်ဖက်ကမ်းဆီသို့ ပြန်လှည့်ကြည့်မိ၏။ ဖျော့ဖျော့သာ
ကျန်သောလရောင်ဝယ် မြစ်ရေ ခြားရာမှ လက်ပြကျန်ရစ်သူ ချစ်သူအား

Book-Shelf

မြင်ရသည်။ မလှမ်းမကမ်းတွင်မူ ရွှေစာရံစေတီမှာလည်း မတုန်မလှုပ်
စံပြယ်တော်မူနေ၏။

ဗိုလ်သူရိန်က သက်ပြင်းကိုရှိုက်ကာ မြင်းဇက်ကိုလျှော့၍ တောင်ဘက်
ဆီသို့ ဗလကြီးနှင့်အတူ စိုင်းနှင်ခဲ့ သည်။ သာယာသောစက်နီးစဉ် လွန်
မြောက်၍ ကြောက်မက်ဖွယ်အိပ်မက်ဆိုး၏ အစပေလော မပြောတတ်။

၂၃၂

(၁၃)

ရတနာပုံရွှေမြို့တော်၏ အိပ်မက်ဆိုးမှာလည်း စခဲ့သည်။

သီတင်းကျွတ်လကွယ် ၁၄ ရက်နေ့၌ အင်္ဂလိပ်ရာဇသံအား ငြင်းဆန်ကာ နှစ်ပြည်ထောင်၏ မပြေလည်သော ပြဿနာအရပ်ရပ်အား ကြားနေ မဟာမိတ်နိုင်ငံတစ်ခုခု၏ ခုံပြုအဆုံးအဖြတ်ကို နာခံမည်ဟု ပြန်ကြား လိုက်သည်။

မကျေနပ်သော အင်္ဂလိပ်တို့က စစ်ကြေညာကာ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၈ ရက်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ တွင် နယ်စပ်ကျောက်တိုင်ကို ကျော်ကာ ဟမ်ရှင်းယားနှင့် လီဗာပူးတပ်သားများ၊ ဝေလပြည်နှင့် စကော့တလန်ပြည် သားတပ်သားများ၊ ဘင်္ဂလားခြေလျင်တပ် အမှတ် ၂ နှင့် အမှတ် ၁၁ တပ်သားများ၊ မဒရင်ခြေလျင်တပ် ၁၁-၂၁-၂၅ တပ်သားများ စသည်ဖြင့် အမြောက်နှစ်တပ်အပါအဝင် စစ်သည် အင်အားတစ်သောင်းကျော်အား ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရင်ဒါဂတ်စ် (Major General Prenderagast V.C) အုပ်ချုပ်၍ ရေကြောင်းချီတက်လာသည်။ ပထမနေ့တွင်လည်း အီတာလျံဗိုလ်မှူး ကွမ်မိုတို၏ သင်္ဘောအား အင်္ဂလိပ်တို့ လက်ရဖမ်းမိသည်။ မင်းလှရောက်သော် အင်္ဂလိပ်စစ်ကူ တစ်သောင်းငါးထောင် နောက်ထပ် ဆိုက်ရောက်လာသည်။ မင်းလှ ခံတပ်မြို့နှင့် ငွေးချောင်းကံမြို့တွင် တစ်ချို့ အပြင်းအထန် ရင်ဆိုင် တိုက်ရပြီးနောက် မြန်မာစစ်သည်တို့ မရှုမလှဆုတ်ရသည်။ ကွမ်မိုတိုနှင့် သူ့ရဲဘော် မိုလီနာရီ (Molinari) တို့မှာလည်း မကွေးမြို့တွင် အင်္ဂလိပ် ထံ လက်နက်ချရသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း ရှင်းလေပြီ။

သို့ရာတွင် မြင်းခြံ၌ သီပေါဘုရင်၏ အားအကိုးရဆုံး ရေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း ကိုယ်တိုင် စစ်သည်သူရဲ ကိုးထောင့်သုံးရာနှင့် စောင့်နေလေသည်တကား။

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းသည် စစ်တစ်ပွဲမှ မန္တရမီ အင်္ဂလိပ်တို့အား အောင်နိုင်ပါကြောင်း နေပြည်တော်သို့ သံကြိုးဖြင့် ရိုက်ကြား လျှောက်တင်လိုက်၏။

၁၂

မြင်းခြံအရပ် ဧရာဝတီမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းထိပ်တိုက်ပွဲမှာ စသည် ဆိုကတည်းက မညီမျှသော တိုက်ပွဲပေတည်း။

မြန်မာတပ်နှင့် အင်္ဂလိပ်တပ်တို့ စက်နာရီ နေ့ ၁၁ ချက်ခန့်တွင် စတင် တွေ့ရှိ ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်ကြသည်။ မြန်မာတို့၏ လက်နက်ကျည် ဆန်တို့ အင်္ဂလိပ်ဆီ ထိထိခိုက်ခိုက်မရောက်။ ရေလည်မှပစ်လိုက်သော အင်္ဂလိပ်ကျည်ဆန်တို့မှာ တက်ဦးထိပ်ဖျားမှ စွန့်စားခုခံနေကြသော မြန်မာတပ်သားတို့၏ ဇီဝိန်ကို တဖြုတ်ဖြုတ်ချွေနေ သည့်နည်းတူ ၎င်းတို့၏ တစ်ပေခန့်ရှည်သော စက်အမြောက်ကျည်ဆန်တို့မှာ တပ်လယ်၊ တပ်နောက်ပိုင်းမကျန် မပြတ်မစဲ ကျလာပေါက်ကွဲလျက် ရှိသဖြင့် အတုံးအရုံး ကျဆုံးကုန်သူတို့လည်း မနည်းတော့။ ဤသည်ကို အတွင်းဝန်မင်းမှာ ရွှေထီးဆောင်းလျက် စစ်မြေနောက်ပိုင်းတစ်နေရာမှ ပတ်ပတ်လည်တွင် တဖွဲဖွဲကျလာသည့် အမြောက်ဆန်တို့အား ပမာ မပြုပဲ စိတ်မချမ်းသာခြင်းကြီးစွာဖြင့် မျှော်ကြည့်နေသည်။

စင်စစ် ဤမင်းကြီးမှာ ခေတ်အလျောက် ချွတ်ယွင်းချက်၊ ခေါင်းမာ ချက်များရှိသော်လည်း သူရသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသမျှ မိမိနိုင်ငံအား တစ်ဝက်ကျော်သိမ်းယူထားသည့် မတရားမင်းကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ မုန်းတီးသူ၊ မိမိနည်း နှင့်မူမိမိ မျိုးချစ်ကြီးပီသသူတစ်ဦးသည် မြန်မာပီပီ သူရသတ္တိနှင့် ဓားအားကိုးကာ လက်နက်ချင်းမည်မျှသာသည့် မည့်သည့် ရန်သူအားမဆို အသက်သွေးကို မတွန့်မဆုတ် ရက်ရက်ပေးလှူခြင်းဖြင့် နိုင်ရမည်ဟု ယူဆထားသူတစ်ဦး လည်း ဖြစ်သည်။

ယခုမူ ရှေ့မှမြင်သမျှအား မသာယာသောနှလုံးဖြင့် ငေးကြည့်နေမိစဉ် မိမိ၏ အယူအဆလွဲမှားမှုတို့အား ယူကျုံးမရ သိရှိနေရသည်။ တစ်ကြိမ်က မိမိအထင်သေးမုန်းတီးမိသူ ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ စကားသံ တို့မှာလည်း နောင်တရဖွယ် နား၌ ကြားယောင်လာသည်။

မိမိ၏ ရှေ့ကိုက်သုံးရာကွ၌ အမြောက်စုတပ်သားတစ်သိုက်သည် ကြီးမားလေးလံလှသော အမြောက်ကြီးများအား ရန်သူ၏ အမြောက် ဆန် ငုံ့ဆန်များကြားမှ ဂျွဲနွားများနှင့်အတူရုန်းကာ ရန်သူထံ ပစ်ကွင်းမိ သည့် ရှေ့ခံကတုတ်ကျင်းတစ်နေရာအထိ အပြင်းသယ်ဆောင်လျက် ရှိ၏။

အမြောက်များ နေရာတကျရှိ၍ စတင်ပစ်ခတ်သဖြင့် မီးခိုးလုံးများ မှောင် တက်လာသည့် တစ်ခဏ၌ ရန်သူ သင်္ဘောများဆီမှ အဆက်မပြတ် တရစပ်ပစ်ခတ်လိုက်သော စက်အမြောက်သံများ ကြားရသည်။ မြန်မာ ကတုတ် ကျင်းတစ်ဝိုက်၌လည်း အပြင်းအထန် ပေါက်ကွဲသံများ ကြားရပြီး မီးခိုးလုံးများ မှောင်တက်လာ၏။

မီးခိုးလုံးနှင့် ဖုန်မှုန့်များ စဲသည့်အခါတွင် မြေပြင်၌ကျန်ရစ်သော ကျင်းကြီးများထဲ၌ မြန်မာအမြောက်ကြီးများမှာ တုံးလုံးပက်လက် ကစဉ်ကလျား လွင့်စဉ်နေသည်။ တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင် နေခဲ့ကြသော အမြောက်စုသား သူရဲကောင်းတစ်သိုက်မှာမူ နေရာတွင် တစ်ဦးမျှ မကျန်လေတော့။ ထိုစဉ် စက်နာရီ နေ့နှစ်ချက် တီးခန့် မြင်းခြံမြို့ အောက်ဆွယ်၌ အင်္ဂလိပ်တပ် သင်္ဘောအချို့ ဆိုက်ကပ်မိပြီး လျှင် မြင်းတပ်များ ကုန်းပေါ်သို့ တင်နေကြောင်း လျှောက်ထား အစီရင်ခံချက် ရောက်လာ၏။

လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်းသည် ဆောင်စားလွယ်ကြီးအား ဆွဲထုတ် ဝင့်ကာ ကိုယ်ရံတပ်သား ကိုးရာဇးဆယ် တို့အား ဆင့်ဆိုလျက် ကိုယ်တိုင် ရှေ့တက်တိုက်မည်ပြင်သည်။ သို့ရာတွင် တပ်မှူးစစ်ကဲ အပေါင်းတို့က ဝိုင်းဝန်း တားမြစ်ကြ၏။

ထိုအခိုက်ဝယ် စစ်ဗိုလ်လေးတစ်ဦးသည် အတွင်းဝန်မင်းရှေ့မှောက်သို့ မြင်းနှင့်ရောက်လာသည်။

“ဟဲ့ . . . တင်စမ်း . . . မင်းကျော်သိဒ္ဓိ . . . ဘာအရေးများလဲ . . .”

“တင်ပါသည် . . . ရေကြောင်းခံတပ်များ အရေးမလှရှိနေပါသည် . . . ကိုယ်တော်တိုင် အရေးအရာကို ကြည့်ရှု၍ အမိန့်မှတ်တော်မူပါရန် . . . ရတနာယာဉ်ပျံ၊ ရတနာယာဉ်မွန် သင်္ဘောတော်တို့လည်း အထိနာလှပါပြီ . . . ပြည်လုံးအံ့လှေသင်းစစ်သည် ငါးရာကျော်အနက် လည်း တစ်ဝက်ကျော် ကျဆုံးခဲ့ပါပြီ ဘုရား . . .”

လေ့သင်းအတွင်းဝန်မင်းသည် မျှော်စင်တစ်ခုထက်တက်ကာ မြစ်ပြင်သို့ မှန်ပြောင်းနှင့် ရှုစားသည်။

အဝေးဝယ် ဒေါင်းအလံကြီးတဝင့်ဝင့်နှင့် သင်္ဘောတော်နှစ်စင်းမှာ မြောက်ဘက်သို့ ဆန်တက်ဆုတ်ခွာနေ သည်ကို မြင်ရသည်။ မဆုတ်သာ မတက်သာဘဝတွင် မထူး၊ သင်္ဘောတော်များ လွတ်လျှင် ပြီး၏ဟု သဘောထားလေကြသည်လောမပြောတတ်။ မြန်မာ ရဲလေ နောလေ တို့မှာ မြစ်ပြင်ဝယ် မြားဦးသဏ္ဌာန်စစ်ဆင်၍ ဆင်ပြောင်ကြီး အား ဝိုင်းဝန်းထိုးဆိတ်ကြသော ပျံလွှားငှက်များသဖွယ် အင်္ဂလိပ်သင်္ဘော တပ်ကြီးအား အတင်းတိုးဝင်တိုက်ခိုက် လျက် ရှိသည်။ လေ့တို့ထက်မှ နေရောင်၌ ဝင်းဝင်းပြောင်နေသော ဓားရောင်တို့အား တဖွေးဖွေး မြင်ရသည်။ ခဏတွင်ပင် ဓားရောင်တို့ မည်းမှောင်သော မီးခိုးများ အရောင်တွင် ပျောက်ကွယ်သွားကြသည်။ ဆင်ပြောင်ကြီးမှာ တန့် သွားပါ၏။ ပျံလွှားငှက်ငယ်တို့ကား မြစ်ပြင်ဝယ် စုံးစုံးမြှုပ်လေပြီ။

စိတ်ပျက်ခြင်းကြီးစွာနှင့် ဆင်းလာသော အတွင်းဝန်မင်းအား ဗိုလ်မှူး စစ်ကဲတို့က ဝိုင်းအုံစောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။

“ထားလျှင်လဲ နေရပါမည် . . . တင်ဝံ့ပါသည်ဘုရား . . . အင်္ဂလိပ်တို့က ကြည်းရေ နှစ်ဖက်ညှပ်၍ လုပ်ကြံဖို့ရာ မြင်းတပ်များ ကုန်းပေါ်သို့ တင် နေပါသည် . . . ယခု တပ်တွင်းမှာလည်း လက်နက်၊ လူအင်အား နည်းပါးနေသေးသဖြင့် ခံရပ်နိုင်စရာမရှိပါ . . . သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် သူတို့က မဝိုင်းမိခင် ဤနေရာမှ ရွှေ့ပြောင်းမှ သင့်ပါမည် . . .”

ပခန်းကြီးမြို့ဝန်မင်း သေနတ်ဗိုလ်မောင်သာမှုန်က တင်လျှောက်သည်။

“မှန်ပါသည် . . . ယခု ရေကြောင်းခံတပ်များလဲ ပျက်ခဲ့သဖြင့် အင်္ဂလိပ်
ရေတပ်အချို့ ကျွန်တော်တို့အား မြင်းတပ်နှင့် ဝိုင်းညှပ်တိုက်ခိုက်ထားစဉ်
အချို့ မြောက်သို့ကျွံ၍ မြို့တော်ကို ရန်ပြုမည့်အကြံရှိဟန်တူပါသည် . .
. သူ့အကြံမဦးခင် ကျွန်တော်တို့တပ် နှုတ်ဆုတ်ခံပါမှ နေပြည်တော်ကို
ကာကွယ်နိုင်ပါလိမ့်မည် . . .”

ဤသို့ တရုတ်မြို့ဝန် မဟာမင်းထင်မင်းခေါင်သူရိန်ကပါ ဝင်လျှောက်
သော် ကျန် တပ်မှူးစစ်ကဲအပေါင်းတို့ကလည်း တပ်နှုတ်ဆုတ်ခံရန်
တညီတညွတ်တည်း ထောက်ခံကြသည်။

အံကြိတ် နားထောင်နေသူ အတွင်းဝန်မင်းမှာ တပ်မှူးစစ်ကဲတို့၏
ဆန္ဒအား မလွန်ဆန်သာအောင် ဖြစ်နေသည်။

မိမိအနေနှင့် အရှင်နှစ်ပါးတို့ယုံစား၍ ပေးအပ်တော်မူသော အမှုတော်
အား မကျေပွန်သည့်အတူ လူ့ပြည်၌ နေလိုစိတ်မရှိတော့။ အရှက်ကွဲခံ
မည်ထက် ဤမြေနေရာမှ တစ်လက်မ မရွေ့ပဲ မင်းကြီးမဟာဗန္ဓုလထုံး
နုလုံးမူ၍ အသက်ကိုစွန့်မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချထားသည်။

သို့ရာတွင် ရှေ့၌ မြင်မကောင်းရှုမရဲအောင် တဖွဲဖွဲကျဆုံးနေသော
ရဲမက်တို့၏အဖြစ်က ဤသန္နိဋ္ဌာန်ကို ပျက်စေသည်။ မိမိတစ်သက်
အနေနှင့်မူ မထောင်းသာ။ တာဝန်ကျေပွန်သော ဤသူရဲကောင်းတို့
အကြောင်းမဲ့ အသက်သေရမည်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကောင်းတစ်ယောက်
အနေနှင့် မကြည့်ရက်။ ဆက်လက်ခုခံပါလျှင်လည်း စစ်သည် သူရဲ
သုံးထောင်ပင် မပြည့်တတ်တော့သည့် မိမိ၏တပ်များမှာ တစ်သောင်း
ကျော်သော ရန်သူအပေါင်းတို့၏ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် နာရီပိုင်းအတွင်း

ထောင်းထောင်းညက်ညက် ကြွေသွားပေတော့မည်။ ယခုပင် မိမိတို့ ပစ်ခတ်သည့် အမြောက်ဆန်တို့ကား ရန်သူရှိရာမရောက်။ ရန်သူက ပစ်ခတ်သည့် ဗုံးဆန် အမြောက်ဆန်တို့သာလျှင် မြန်မာတပ်သို့ မရပ်မခံ နိုင်အောင် ထိမှန်နေလေပြီ။

ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အတွင်းဝန်မင်းသည် ခေတ်နောက်ကျမှုအား ပြစ်တင်ဆုံးမ မြစ်တားလေသော ကင်းဝန်မင်းကြီး၏စကား မှန်ကန်ကြောင်း ရင်တွင်း၌ ဝန်ခံမိသည်။

ခဏချင်းမှာပင် ခက်ထန်သော ဝန်မင်း၏မျက်နှာထားမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အိုမင်းကျသွားသည်။

"ဗိုလ်မင်းတပ်မင်းတို့ . . . လျှောက်ပတ်သင့်မြတ်သော သင်တို့၏အကြံကို ငါလက်ခံပြီ . . . ယခုပင် တပ်ကိုနှုတ်၍ အုပ်စည်းမပျက် ကျောက်ရံအရပ်သို့ ဆုတ်ခံမည် . . . ဆင့်ဆိုကြလေလော့ . . ."

ဤသို့လျှင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် လေးရက်နေ့ ညနေသုံးနာရီအချိန်တွင် မြန်မာဘုရင်၏ နောက် ဆုံး အဓိကအားထားရာတပ်မကြီးမှာ မြင်းခြံမှ ဆုတ်ခွဲရ၏။ ဆုတ်ခွာခွဲရခြင်းအားလည်း ရတနာပုံနေပြည်တော်သို့ သံကြိုးဖြင့် အကြောင်းကြားလိုက်လေသတည်း။

၂၃

အတွင်းဝန်မင်း၏ တပ်မကြီး ကျောက်ရံသို့ဆုတ်ခွာစဉ် နောက်ခံတပ်အဖြစ် ကျန်ရစ်သော တပ်များအနက် တပ်မှူးလေး ဗိုလ်ကျော်ခေါင်

အုပ်ချုပ်သည့် လူငါးဆယ်ခန့်ရှိ တပ်ကလေးမှာ အင်္ဂလိပ်မြင်းတပ်၏ အပိုင်းကို ခံနေရကာ ထွက်ပေါက်မရှိအောင် ဖြစ်နေသည်။

လူတို့မှာလည်း တစ်စထက်တစ်စ အတုံးအရုံး ကျဆုံးနေကာ ကျည်ဆန်တို့လည်း ကုန်စပြုပေပြီ။ ရန်သူ ကျည်ဆန်များအကြားတွင် မြင်းကြီးကို တလွှားလွှားစီးရင်း ကတုတ်ကျင်းများမှ ခုခံပစ်ခတ်နေသူ တပ်သားများထံ လှည့်ပတ်လိုက်လံ အားပေးနေခိုက် ဗိုလ်ကျော်ခေါင် သည် မိမိတပ်အနေနှင့် နောက်ထပ် စက်နာရီ နာရီဝက်မျှ ဆက်လက် ရပ်ခံနိုင်တော့မည်မဟုတ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းရိပ်မိသည်။

ထို့ကြောင့် နေရာတွင်သေမည့်အစား လူသူရှိသမျှစုရုံး၍ ရန်သူမြင်း တပ်သားနှစ်ရာကျော်အား ဖောက်ထွက်ရင်း အသေခံတော့မည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်၏။

ဤအခိုက်တွင်ပင် မမျှော်လင့်သော အဖြစ်အပျက်တစ်ရပ်က ပေါ်ပေါက် ခဲ့သည်။

မိမိတို့အားပိုင်းထားသည့် ရန်သူတပ်အရှေ့ဘက်၊ လက်ယာစွယ်နှင့် တောင်ဘက်နောက်ကျောဆီမှ သေနတ်သံများ ရုတ်တရက် ပေါ်လာသည်။ ချက်ချင်းပင် မြင်းခွာသံများကြားရပြီး ဘယ်က ရောက်လာသည်မသိ၊ မြန်မာ မြင်းတပ်သားတစ်ရာခန့်သည် ရန်သူ တပ်အား အပြင်မှ တစ်ဟုန်ထိုး ထိုးခုတ်နှင်းဖောက် ဝင်လာကြသည်။

ရှေ့သို့သာမဲနေသော အင်္ဂလိပ်မျက်နှာဖြူ မြင်းတပ်သားတို့မှာ အငိုက်မိ သဖြင့် မရှုမလှ ခံလိုက်ရသည်။ အသစ်ရန်သူအားရင်ဆိုင်ရန် ၎င်းတို့ပြင် လိုက်သည့်ခဏမှာပင် စိတ်အားပြန်ကြွလာသူ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နှင့်

ရဲမက်တို့ က ဖြိုင်ဖြိုင်ထကာ အတွင်းမှ အတင်းထိုးဖောက်တိုက်ခိုက်သည်။

ခဏ၌ပင် ဤနေ့၌ မြန်မာတို့ ပထမဆုံးသောအောင်ပွဲ ရသည်။ အင်္ဂလိပ် မြင်းတပ် ပြန်ဆုတ်သွားသော အခါ လူငါးဆယ်ကျော် ကျကျန်ရစ်၍ မြင်း အကောင်နှစ်ဆယ်အား မြန်မာတို့ ရလိုက်သည်။

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်သည် ကျေးဇူးတင်အားရစွာဖြင့် နောက်ရောက်လာသော တပ်သားတို့အလယ်မှ ဗိုလ်လုပ်သူထံ မြင်းကြီးကိုစီးလျက် ရောက်လာသည်။

တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင်မိကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နှစ်ဦးလုံး ၏ နှုတ်မှ အံ့ဩစွာ အသံထွက်လာသည်။

“အို . . . ဗိုလ် . . . ဗိုလ်သူရိန် . . .”

“အလို . . . ဗိုလ်ကျော်ခေါင် . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က ဦးစွာပင် ရန်ပြေခြင်းအထိမ်းအမှတ်နှင့် စားအား အိမ်တွင်းသွင်းလိုက်၍ မြင်းပေါ်ထိုင် လျက်နှင့် လက်နှစ်ဖက်ဆန့်တန်း ကမ်းသည်။ ဗိုလ်သူရိန်က အလားတူပြုလိုက်၍ တုံ့ပြန်သည်။ မကြာမီပင် နှစ်ဦး သားမှာ မြင်းချင်းယှဉ်လျက် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဖက်ထားမိသည်။

“ဒါထက် သွေးသောက် . . . ဘယ့်နယ် ဘယ်လို ဒီရောက်လာလဲ . . .”

“ဒီလိုပါ သွေးသောက် . . . ကျွန်တော်က ရာဇဝတ်သင့်နေသူ မဟုတ်လား . . . နေပြည်တော်က လွတ်အောင်ပြေးတုန်း မင်းလှမှာ စစ်နဲ့ဝင်

တိုးတယ် . . . ဒါနဲ့ သေရင်လဲ မထူးပြီ၊ ကုလားဖြူရန်ကို ကာကွယ်ရတာ အမြတ်ဆိုပြီး တောင်ဝန်မင်း မဟာမင်းထင် မင်းလှသီဟသူ ရှိနေတဲ့ ထူးပေါက်ကတုတ်ဝင်တယ် . . . ဝန်မင်းခွင့်လွှတ်လို့ အပွဲပွဲနဲ့ခွဲတာ နောက်ဆုံး ပန်းတော်ပြင်ကတုတ်၊ ထူးပေါက်ကတုတ်နဲ့ မင်းလှခံမြို့ပါ ပျက်လို့ အားလုံးနဲ့ အတူ ကစဉ့်ကရဲပြေးခဲ့ရတယ် . . . လမ်းမှာ တွေ့သမျှရဲမက်တွေကို စုစည်းပြီး မြင်းခြံမှာ အတွင်းဝန်မင်းကိုယ်တော် တိုင်ရှိတယ်ဆိုလို့ ခိုဝင်အလာ အခု သွေးသောက်တို့နဲ့ တွေ့တာပဲ . . .”

“ပြည်ချစ်သား ယောက်ျားစစ်ပီသပါတယ် သွေးသောက် . . . ဒါထက် အတွင်းဝန်မင်းတော့ ကျောက်ရံ အရပ်ကို ဆုတ်ခွာသွားပြီ . . . အခု ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်မလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ပတ်ဝန်းကျင် အနေအထားအား ခေတ္တအကဲခတ် လိုက်သည်။

“ဒီနေရာဟာ သင်းတို့အမြောက်ပစ်ကွင်း မလွတ်ဘူး . . . အခု ဆုတ် ပြေးတဲ့ မျက်နှာဖြူကောင်တွေ သဘောပြန်ရောက်ရင် အမြောက်ဆန် တွေ လိုက်လာမှာပဲ . . . ဒီတော့ လွတ်ရာရောင်ပြီးမှ စဉ်းစားကြ ရအောင်”

ဗိုလ်နှစ်ဦးသည် တိုင်ပင်၍ ချက်ချင်းပင် မိမိတို့အကြံအစည်အား အော်ဟစ်အမိန့်ပေးသည်။

မကြာမီပင် ရဲမက်တို့သည် ဒဏ်ရာရသူများအား မြင်းများပေါ် ဆွဲတင် သူတင်၊ မြေပြင်၌ ကျနေသော လက်နက်မျိုးစုံအား ကောက်သူ ကောက်နှင့် စစ်ဆုတ်ရန် ပြင်ဆင်နေကြသည်။

“အလို . . . ဟိုသတ္တဝါကြီးဟာ ဘယ်သူလဲ . . . စောစောကလဲ
ဓားနဲ့ပိုင်းတာ မြင်းလည်ပင်းပြတ်သွားတယ် . . . အင်္ဂလိပ်တစ်ယောက်
ကိုလဲ လည်ပင်းညှစ်သတ်လိုက်တယ် . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က မြင်းများထက်သို့ အင်္ဂရာရထားသူများကို
ပွေ့ချီမြှောက်ပစ်သကဲ့သို့ ပစ်တင်ပေးနေသော ထွားကျိုင်းလှသည့်
စစ်သားကြီးတစ်ဦးအား ညွှန်ပြရင်း မေးသည်။

“အဲဒါပေါ့ . . . ကျွန်တော့်ကိုကယ်ခဲ့တဲ့ ပါးကွက်အာဏာသားကြီး . . .
ဗလကြီးလို့ ခေါ်တယ် . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က ကြက်သီးထဟန်လုပ်ပြရင်း “ကြောက်စရာကောင်
ကြီးပဲ . . .” ဟု ဆိုသည်။

ကွမ်းတစ်ယာညက်ခန့်အကြာတွင်မူ မြင်းနှင့်လူများသည် မြောက်ဘက်
သို့ ရှေးရှုဆုတ်ခွာလာကြသည်။

ခရီးနှစ်တိုင်လောက် ပေါက်မိသော် အဝေးရပ်မြစ်ဘက်ဆီမှ အမြောက်
သံများကို ကြားရသည်။ ဗိုလ်သူရိန် ခန့်မှန်းသည့်အတိုင်းပင် စောစောက
မိမိတို့ရပ်နေခဲ့သည့် နေရာတစ်ဝိုက်သို့ အမြောက်ဆန်များ တဖွဲဖွဲ
ကျရောက် ပေါက်ကွဲနေသည်ကို ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မြင်ရသည်။

မှန်ပြောင်းများအား ထုတ်၍ကြည့်မိရာ အင်္ဂလိပ်မြင်းတပ်များသာမက
ခြေလျင်တပ်သားများပါ ကုန်းထက် သို့ ပြန်လည်တက်ရောက်
နေကြောင်း တွေ့ကြရ၏။

တောတန်းကလေးတစ်ခု၏ ထိပ်တွင် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နှင့် ဗိုလ်သူရိန်
သည် နားလိုက်သည်။

“ကဲ . . . သွေးသောက် . . . ဘာဆက်လုပ်မလဲ . . .”

ဗိုလ်ကျော်ခေါင်ကမေးသည်။

“ဒီလိုရှိတယ် . . . ဒီကောင်တွေဟာ ဝန်မင်းရဲ့တပ်ခြေကြွကို မိအောင်
လိုက်ကြပုံပဲ . . . ဒါပေမယ့် နေဝင်ရင်တော့ မြေအနေအထား
မကျွမ်းကျင်တာနဲ့ လိုက်ရဲမှာမဟုတ်ဘူး . . . ဒီတော့ နေဝင်တဲ့အထိ
ဒီကောင်တွေ ရှေ့ကမဆက်နိုင်အောင် တားထားဖို့အရေးကြီးတယ် . . .
ဒီလိုဆို ဒီညတစ်ညလုံး ကျောက်ရံမှာ နေသားတကျရှိဖို့ ဝန်မင်း
စီစဉ်နိုင်လိမ့်မယ် . . . ကျွန်တော်တို့ နောက်ထပ် စက်နာရီ နှစ်နာရီ
လောက်တော့ ခံရလိမ့်မယ် . . .”

ဗိုလ်နှစ်ဦးမှာ ခံစစ်အတွက် ချက်ချင်းပြင်ဆင်ကြပြန်သည်။

ရှေးဦးစွာ အကျိုးအကြောင်းကို အစီရင်ခံရန် ဆက်သားမြင်းသည်
တော်နှစ်ဦးအား တပ်မဆီသို့ လွှတ်လိုက်သည်။ ဒဏ်ရာရသူများအား
တဖြည်းဖြည်းချင်း နောက်မှလိုက်စေ၏။

တစ်ရာကျော်ရှိသော မြင်းတပ်ကိုမူ လေးစုခွဲလိုက်သည်။ တစ်စုမှာ
တောတွင်းတစ်နေရာမှ ပုန်းနေစေသည်။ ကျန်သုံးစုက မြေပြန့်မှ
အဆင်သင့်နေသည်။

ကျန်ရှိသော လူ့စုနှစ်ဆယ်ခန့်အားလည်း သုံးစုခွဲပြန်သည်။ နှစ်စုမှာ သေနတ်ကိုယ်စီနှင့် တော၏အပြင်ဘက် ချုံများကြား၌ တပ်ဖျောက် နေသည်။ တစ်စုကမူ တောတွင်းသစ်ပင်များထက် တက်၍နေ၏။

အင်္ဂလိပ်တပ်များအား လှမ်းမြင်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တောအပြင်မှ ဗိုလ်သူရိန်ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာ မြင်းတပ်များသည် ပစ်လွှတ် လိုက်သော ရန်သူ၏ ကျည်ဆန်များကြားမှ တစ်ဟုန်ထိုးဝိုင်းနှင်လျက် ရန်သူတပ်အား ကြိုဆို ရင်ဆိုင်သည်။

မကြာမီပင် မြန်မာမြင်းတပ်တို့သည် ရန်သူကျည်ဆန်ဒဏ်အား မခံနိုင်ဟန်နှင့် ကစဉ့်ကရဲ နောက်ပြန်ဆုတ် ပြေးသည်။ အင်္ဂလိပ် မြင်းတပ်ကလည်း ဖိတိုက်၏။

တောအနီးရောက်သော် မြန်မာမြင်းတပ်သည် သုံးစုခွဲ၍ နှစ်စုက တော၏ လက်ဝဲလက်ယာ လွှင့်ပြင်များဆီ လည်းကောင်း၊ တစ်စုမှာ တော အတွင်းသို့လည်းကောင်း အသီးသီးထွက်ပြေးရာ အင်္ဂလိပ်မြင်းတပ် ကလည်း သုံးစုခွဲ လိုက်သည်။

တောတွင်းသို့ကျွံဝင်လာသော အင်္ဂလိပ်မြင်းတပ်ဗိုလ်မှူးသည် မြန်မာ တို့၏ပရိယာယ်အား ရိပ်မိကာ မိမိ၏ တပ်သားများအား နောက်ဆုတ်ရန် အမိန့်ပေးသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ကျလေပြီတကား။

သစ်ပင်ထက်ပုန်းနေသော မြန်မာစစ်သည်တို့သည် မြင်းများပေါ် ခုန်ချကာ တခဲနက်ထိုးခုတ်ကြ၏။

တောတစ်ဖက်တစ်ချက်မှ မြန်မာမြင်းတပ်များအား ထိုးလိုက်မိသော အင်္ဂလိပ်မြင်းတပ်များမှာလည်း မိမိတို့ နောက်ပါးဝယ် တောတွင်းမှ ရုတ်တရက်ပေါ်လာသည့် ရန်သူ၏မြင်းတပ်များက ပိတ်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

နောက်မှလိုက်လာသော ခြေလျင်တပ်မှာလည်း တပ်ဖျောက်နေသော မြန်မာတပ်လူနည်းစုလေး၏ ရုတ်တရက် ချောင်းမြောင်းတိုက်ခိုက်ခြင်း ခံရသည်။

တစ်နာရီကျော်ခန့် တိုက်ပွဲမှာ အပြင်းအထန်ဖြစ်ပွားသည်။ နေဝင်သော် တစ်ဝက်ကျော် အကျအဆုံးနှင့် အင်္ဂလိပ်မြင်းတပ်သည် ခြေလျင် တပ်သားများနှင့်အတူ ပြန်ဆုတ်သွားသည်။

မြေပြင်၌မူ အင်္ဂလိပ်မျက်နှာဖြူနှင့် ကုလားမည်းအလောင်းများ ပြန့်ကြဲ ကျန်ရစ်သည်။

ထိုနည်းတူစွာ တပ်ဖျောက်ကျန်ရစ်သော မြန်မာစစ်သားလေးဆယ် ကျော်အနက် အသက်နှင့် တစ်ယောက်မှ မကျန်တော့။

၂၃

နောက်တစ်နေ့ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့ စက်နာရီ ကိုးနာရီခန့်တွင်မူ အခိုင်အခံ့ စွဲမိပြီ ဖြစ်သော ကျောက်ရံတပ်၏အလယ် လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း၏ရှေ့တွင် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နှင့် ဗိုလ်သူရိန်မှာ ခူး ထောက်စားလျက် ရှိကြသည်။

စိတ်မချမ်းသာမှုနှင့် အိုမင်းရင့်ရော်နေသော အတွင်းဝန်မင်းသည် မချီလှစွာပြီးရင်း ဗိုလ်ကျော်ခေါင်အား မြလက်စွပ်တစ်ကွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗိုလ်သူရိန်အား ပတ္တမြားကျောက်စီမားမြှောင်တစ်ချင်းကိုလည်းကောင်း ပေးသနားသည်။

"ဗိုလ်သူရိန်ငယ် . . . သင်သည် အဖေကောင်းသား ပီသပါပေ၏ . . . သင်၌ ပြုမားခဲ့သော ငါ့အပြစ်တို့အားလည်း ခွင့်လွှတ်ပါလေ . . . ယခုအချိန်၌ ငါသည် ဤစားနှင့် ဤရာဇဝတ်ပြစ်မှု ခွင့်လွှတ်စာအားသာ သင့်အားပေး နိုင်တော့သည် . . . နောင်အတွက်ကိုမူ ငါလည်း အစိုးမရ . . . ရှိစေ . . . ကျော်ခေါင် ငယ်နှင့်အတူ နေပြည်တော် အမြန်ပြန်၍ သင့်မိတ်ဟောင်းတို့အား အရှင်နန်းမတော်ထံခွင့်ပန်လျက် အကျဉ်းမှ လွှတ်လေလော့ . . . ဤတွင် တိုက်ဖွယ်မရှိပြီ . . . စစ်ရပ်နားစေ အမိန့်အား ယခုပင်ရခဲ့သည် . . . အင်္ဂလိပ်ကုလားဖြူတို့ တောင်းသမျှအား လိုက်လျောအလျော့ပေး၍ စစ်ပြေငြိမ်း မဟာမိတ် စာချုပ်ကို ချုပ်မည့် သံတော်တို့လည်း ဤအချိန် လမ်း၌ရှိနေပြီဟု ငါထင်၏ . . . အသိဉာဏ်ပညာကျိုးခဲ့၍ သန်စွမ်းလျက် ငါ့ခြေလက်တို့ ကျိုးခဲ့ပြီတည်း"

ဝန်မင်းသည် နောက်ဆုံးစကားတို့အား ကြေကွဲဝမ်းနည်းစွာဆို၍ မျက်နှာလွှဲလေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်နှင့် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်တို့နှစ်ယောက်မှာ စိတ်မချမ်းသာခြင်းကြီးစွာဖြင့် ဗလကြီးအား အဖော်ဆောင်၍ တပ်မှထွက်ကာ ရတနာပုံနေပြည်တော်သို့ ရှေးရှုစိုင်းနှင်ခဲ့ကြသည်။

ရွာသစ်ကြီးအထက်လွန်သော် အတွင်းဝန်မင်း အမိန့်ရှိသည့်အတိုင်းပင်
မှန်စီရွှေချ၊ ခိုတောင်ရွှေခဲခတ် လှေတော်ကိုတွဲ၍ အပြင်းမောင်းသွား
သော ရတနာယာဉ်မွန်သင်္ဘောတော်အား တွေ့ကြရသည်။

ဗလကြီးနှင့် မိတ်ဆွေနှစ်ဦးတို့မှာ ဆက်လက်ခရီးနှင့်ခဲ့ကြရာ မြင်းများ
ခရီးပန်းသဖြင့် လမ်း၌ တစ်ညအိပ်ကြရသည်။

နောက်တစ်နေ့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြရာ အင်းဝမြို့မရောက်မီ ခရီးတစ်တိုင်ခန့်၌
ခရီးသည်သုံးလေးဦးနှင့် သွား တိုးကြသည်။

“အို . . . ဗိုလ်မှူး . . . ဟောဟိုမှာ ဗိုလ်မှူးရယ် . . .”

အသံမှာ သွေးသောက်ကြီးမြတ်ကျော်၏ အသံပင်ဖြစ်သည်။
ကျန်လူသုံးဦးမှာ ဗိုလ်ထွန်းစံ၊ ပေါက်လှနှင့် ဒွန်းဦးတို့ဖြစ်၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဝမ်းသာအားရနှင့် တပည့်များရှိရာသို့ ရှေ့မှတက်ခဲ့
သည်။

ပေါက်လှကမူ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်အား မြင်မြင်ချင်း ဓားကိုဆွဲထုတ်
လိုက်သေး၏။

“တော် . . . တော် . . . ပေါက်လှ . . . တို့အချင်းချင်း အခု
မိတ်ဆွေဖြစ်သွားပြီ . . . အတွင်း ဝန်မင်းဘုရားဆီက မင်းတို့နဲ့တကွ
အားလုံး လွတ်ငြိမ်းခွင့်အမိန့်လဲ ခံခဲ့ပြီ . . . ဒါထက် ဗိုလ်ထွန်းစံ . . .
ဘာသတင်းထူးသလဲ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ဗိုလ်ထွန်းစံနားကပ်ကာ မျက်နှာရိပ်မျက်နှာကဲပြရင်း တိုးတိုးမေးသည်။ ဗိုလ်ထွန်းစံတို့လေးဦးမှာ တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦးကြည့် လိုက်သည်။ ရုတ်တရက် ဘာမျှတော့ မဖြေ။

“ဆိုကြပါဦး . . . ဘာဖြစ်ကြလဲ . . .”

ဗိုလ်ထွန်းစံက ခေါင်းကိုမော့၍ တစ်လုံးချင်းဖြေလိုက်သည်။

“ကျွန်တော်တို့သခင် မရှိပြီ . . .”

“ဘာ . . .”

“ညောင်ရမ်းသခင် နတ်ရွာစံခဲ့တာ တစ်နှစ်နီးပါးရှိပါပြီ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ပါးစပ်မှာ အဟောင်းသားပွင့်သွားသည်။ ကြားရသည်ကို မယုံကြည်သကဲ့သို့ မျက်လုံးများမှာ ပြူးလျက် ပြောသူအား ငေးစိုက် ကြည့်နေသည်။ ထို့နောက် ခေါင်းကျိုးကျသွားသည်။

ဤအချိန်တွင် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်မှာ အနီးသို့ရောက်နေပြီဖြစ်၏။ ဗိုလ်ထွန်း စံက ဗိုလ်သူရိန်၏ ပခုံးကိုပုတ်၍ တည်ငြိမ်စွာဆက်ပြောသည်။

“အခုမှတော့ မထူးဘူး . . . ဒီကသွေးသောက်လဲ ဗမာချင်းပဲ . . . နား သာဆင်ပေရော့ . . . ကျွန်တော် တို့ဟာ ညောင်ရမ်းသခင်ရဲ့ ကျေးကျွန် တွေပဲ . . . ဒါပေမယ့် အခု ညောင်ရမ်းသခင်ဟာ နတ်ရွာစံခဲ့တာကြာပြီ . . . ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်ဟာ ဒီသတင်းကို ဖုံးပြီး သီပေါဘုရင်ကိုနန်းချ၊ ညောင်ရမ်းကိုယ်တော်ကို နန်းတင်မယ်လို့ သတင်းလွှင့်ထားတယ် . . . ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ သင်းတို့ရောက်လာရင် ဗမာတွေ ခံမတိုက်

အောင်ပဲ . . . ဒီသတင်းကိုပေးဖို့ ဘင်္ဂလားကနေ ကျွန်တော် ဒီအထိ ပြေးလာခဲ့ရတယ် . . . ဒါပေမယ့် ဟောဒီကဗိုလ်မှူးနဲ့လဲ လွဲနေ . . . ကျွန်တော်တို့တစ်မြို့လုံးဟာလဲ ဦးခေါင်းထက် ဆုငွေနဲ့ တွေ့ရာသချိုင်း ဓားမဆိုင်း အမိန့်ထုတ်ခံ ထားရတာမို့ အရေးပါတဲ့ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ မတွေ့နိုင်တော့ဘူး . . . ဒါကြောင့် ပြည်သူတွေ အငိုက်မမိအောင် နယ် လှည့်ပြီး တွေ့ရာလူကို ဒီသတင်းလျှောက်ဖြန့်ချိနေတာ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်၏ခေါင်းမှာ ပြန်မော့လာသည်။ သူသည် သခင်ဆုံးသည့် သတင်းကိုသာ ကြားရသည်မဟုတ်၊ ပြည်ပါဆုံးမည့် အကြံရိုင်းကိုပါ သိရလေပြီ။

“မှန်တယ် . . . ဒီအတိုင်းဆိုရင်တော့ အပျက်ပျက်နဲ့ နှာခေါင်းသွေး ထွက်တော့မယ် . . . ကျွန်တော် မင်းလုကနေ မြင်းခြံအရောက် တက်ခဲ့ တာမှာ ပြည်သူပြည်သားအားလုံးဟာ အင်္ဂလိပ်ဆင်ထားတဲ့အတိုင်း ယုံနေကြ တယ် . . . ဘယ်သူမှ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ အင်္ဂလိပ်တိုက်ရာမှာ မကျကြဘူး . . . အဲဒါထက် အရေးကြီးတာက ရွှေလွှတ်တော်ကြီးက မျူးတော်မတ်တော်တစ်ချို့ပါ ဒီအတိုင်းယုံနေပုံရတယ် . . . ဒီတော့ ဒီ သတင်းကို အမြန်ပို့မှ . . . အခု အာဏာကို ဘယ်သူကိုင်နေလဲ ဗိုလ် ကျော်ခေါင် . . .”

“အဆင်ကြည့်ရတာ ကင်းဝန်မင်းကြီး တန်ခိုးပြန်တက်ပြီနဲ့ တူတယ်”

“ကင်းဝန်မင်းကြီး ဒီသတင်းကို အမြန်သိဖို့ အရေးကြီးတယ် . . . ကိုင်း . . . လာ . . . မဆိုင်းကြနဲ့ . . . သွားကြမယ် . . .”

မြင်းခုနစ်စီးမှာ လေကိုခွင်းလျက် မြားကိုပစ်သည့်နှယ် နေပြည်တော်သို့ ဦးတည်စိုင်းခဲ့သည်။

အပြင်း မနားတမ်းလာခဲ့ကြသဖြင့် နေမွန်းတည့် ပဟိုရ်နှစ်ချက်၌ နန်းမြို့ ရိုးတွင်းသို့ ဝင်မိကြသည်။

တံခါးနှီရှေ့တွင် လမ်းခွဲကြသည်။

“ကဲ . . . ဗိုလ်ကျော်ခေါင် . . . ကျန်လူတွေခေါ်ပြီး အရှင်မိဖုရားနဲ့ တွေ့လို့ ဆောင်ရွက်စရာရှိတာ ဆောင်ရွက်ပေတော့ . . . အကျိုး အကြောင်းစုံကိုလဲ သံတော်ဦးတင်ပါလေ . . . ကျွန်တော်နဲ့ ဗိုလ်ထွန်းစံ၊ ဗလကြီးတို့ ရွှေလွှတ်တော်ထက်မှာ မင်းကြီးကိုတက်ရှာမယ် . . .”

ပြောပြောဆိုဆို ဗိုလ်သူရိန်နှင့် အသိုက်သည် တံခါးနှီမြို့ရိုးပြင်ဘက် လက်ယာဘက်ရှိ လွှတ်တော်ကြီးရှိရာ သို့ ထွက်ခဲ့သည်။ အရေးတော် ပေါ်ခိုက် တမန်ဆက်သားများ ဤသို့ ရုတ်တရက်ရောက်လာတတ် သဖြင့် အထွေအထူး မဖြေဆိုရတော့ပဲ ဇေတဝန်ဆောင်ရှိ ကင်းဝန် မင်းကြီးရှေ့မှောက်သို့ အလွယ်တကူ ရောက်သွားကြ၏။

ဤအခိုက် မင်းကြီးမှာ ရှေ့ရှိ စာချုပ်တစ်ခုအား အာရုံစူးစိုက်ဖတ်လျက် ရှိသည်။ ဤဒုက္ခ ဤဘေးကိုမြင် သဖြင့် လွန်ခဲ့သောရက်ပိုင်းအတွင်းက မိမိအသက်အန္တရာယ်ကိုပင် မထောက်၊ အင်္ဂလိပ်အလိုအား လိုက်လျော ၍ ဤစာချုပ်မျိုးအား ချုပ်ဆိုပါရန် မိမိ အတန်တန်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ မိုးလွန်မှထွန်ချသည့်ပမာ မြန်မာက ပေးလျက် စစ်နိုင်သူ အင်္ဂလိပ် ဗိုလ်ချုပ်သည် ဤစာချုပ်ကို ပမာမပြု ငြင်းပယ်ခဲ့လေပြီ။

မင်းကြီးသည် ဝါးဆေးတံရှည်အား ပါးစပ်မှချွတ်လျက် ဗိုလ်သူရိန်တို့ကို တည်ငြိမ်စွာကြည့်ရင်း မေးသည်။

“ဘယ်သူနည်း . . .”

“ဗိုလ်မြတ်ထွန်း၏သား ငသူရိန်ပါ ဘုရား . . .”

“ဗိုလ်သူရိန်ငယ် . . . သင်သည် ညောင်ရမ်းအရေးကြောင့် ရာဇဝတ် သင့်နေသူ မဟုတ်လော . . . အကြောင်းဘယ်သို့နည်း . . .”

“မှန်ပါ . . . ညောင်ရမ်းလူပါပင် ဘုရား . . . သို့ရာတွင် ညောင်ရမ်းသခင် ၏ နာမည်တော်ကို အလွဲသုံးစား၍ အင်္ဂလိပ်တို့ နိုင်ငံအား သူ့ကျွန်ပြုမည့် အကြံကို လာတင်လျှောက်ပါသည် . . .”

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ဖြူဖွေးသောမျက်ခုံးတို့မှာ တွန့်ကြုတ်သွားသည်။

“အဘယ်သို့ ကြံသနည်း . . .”

“မှန်ပါ . . . ညောင်ရမ်းသခင်မှာ လူ့ပြည်၌မရှိ . . . ကံတော်ကုန်ခဲ့ပါပြီ ဘုရား . . .”

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ကျောက်ရုပ်သဏ္ဌာန် တည်ငြိမ်သောမျက်နှာထားမှာ ပထမဦးစွာ လှုပ်ရှားသွား၏။

“ဒီသတင်း မှန်သလား . . .”

“မှန်ပါကြောင်း . . . သက်သေအဖြစ် ဘင်္ဂလားမြို့မှပင် တိမ်းရှောင်ပြေး လာရသူ ဤဗိုလ်မင်းကိုပင် ရှုတော်မူပါ . . .”

မင်းကြီးသည် ဗိုလ်ထွန်းစံအား စေ့စေ့ကြည့်သည်။ ကောင်းမွန်လှသော မင်းကြီး၏ မှတ်ဉာဏ်ဝယ် ညောင်ရမ်းမင်း၏ ကျွန်ရင်းရုပ်မှာ ပီသစွာ ထင်နေသည်။ ထိုခဏ၌ မင်းကြီး၏မျက်နှာမှာ အဆမတန် ပိုမိုအိုမင်း ကျသွားသည်။ ပညာရှင်ပီပီ ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အခြေအနေကို ရိပ်မိလိုက် ပြီးဖြစ်၏။ နှုတ်မှလည်း စကားလုံးတို့ တုန်ယင်စွာ ထွက်လာသည်။

“အင်္ဂလိပ် . . . သင်းအကြံ ဦးလေပြီ . . .”

မင်းကြီး၏ခေါင်းနှင့်တကွ ဆေးတံကိုကိုင်ထားသော လက်များမှာ တုန်ယင်လာသည်။

မင်းကြီးသည် ရှေ့တူရှုသို့ ငေးကြည့်နေမိစဉ် မြန်မာနိုင်ငံအား ကယ်တင်ရန် မိမိ အတန်တန် ကြိုးစားခဲ့ရသမျှ သဲထဲရေသွန် ဖြစ်သွားရပြီကို နားလည်လိုက်သည်။ မိမိအနေနှင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် သင်းတို့အလိုကိုလိုက်လျောက အနည်းဆုံး သီပေါဘုရင်အား နန်းချ သည့်တိုင်အောင် ညောင်ရမ်းမင်းအား နန်းတင်လိမ့်မည်ဟု ယုံစား မိခဲ့သည်။ ယခုမူ မိမိမှာ အလိမ်မိချေပြီ။ ရာဇဝင်၌လည်း စေတနာ ကောင်းလျက်နှင့် မိမိ၏နာမည်မှာ အမည်းစက် စွန်းထင်ရစ်တော့မည်။

“သူ့အကြံ ဦးလေပြီ . . .”

မင်းကြီးသည် မိမိတစ်ဦးတည်းရှိသည့်ဟန် ဤသို့သာ ထပ်တလဲလဲ ညည်းညူနေသည်။ အတန်ကြာမှ သတိရသည့်ဟန် ရှေ့မှလူတို့အား ကြည့်လိုက်သည်။

“အမောင်တို့၊ ဗိုလ်မင်းတို့ . . . ဤသတင်းကား အလာကောင်းသော်လည်း အခါနှောင်းလေပြီ . . . သူ့ကိုယုံ၍ တပ်မတော်တို့အား အပစ်အခတ်ရပ်စဲ လက်နက်ချရန် အမိန့်ပြန်ပြီးသည်မှာ လွန်လေပြီ . . . ယခုပင် အခုအခံမရှိသော သင်းတို့သဘောတို့ မြို့ကိုဖျက်နိုင်သော လက်နက်တို့နှင့် ချဉ်းကပ်လာလေပြီ . . .”

ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် ကြီးစွာသော စိတ်မချမ်းသာမှုအား ရင်၌ လေးပင်စွာ ဆွဲယူရသူပမာ ကိုယ်ကို အနိုင်နိုင်သယ်၍ ဘာမျှဆက်မပြောတော့ပဲ ဗြိတိန်တော်သို့ အရေးတကြီး ကူးကြွသွားသည်။

ငြိမ်ကျန်ရစ်နေသူများအနက် ပထမဆုံးလှုပ်ရှားလာသူမှာ ဗိုလ်သူရိန်ဖြစ်သည်။ စကားမဆိုတော့ပဲ လွှတ်တော်မှ အမြန်ဆုံးဆင်းခဲ့သည်။

နန်းတွင်းတစ်ခုလုံး၌လည်း အအုပ်အစည်းပျက်၍ ရုတ်ရုတ်ရက်ရက်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဗိုလ်သူရိန်မှာ သူရူးသဖွယ် မြင်းပေါ်သို့ခုန်တက်၍ စိုင်းနှင့်ထွက်ခဲ့သဖြင့် ကျန်လူနစ်ယောက်မှာ ဘုမသိဘမသိနှင့် နောက်မှ လိုက်ခဲ့ကြရသည်။

မြို့တွင်း၌လည်း အုတ်အော်သောင်းတင်း ဗရန်းဗရင်းနှင့် ပြေးသူပြေးလွှားသူလွှားဖြစ်နေသည်။

ဗိုလ်သူရိန်ကမူ မြင်းကိုသာ ဇက်လွှတ်၍ သပြေတန်းခံတပ်ရှိရာသို့ အတိုဆုံးလမ်းကိုရွေးကာ တရကြမ်း စိုင်းနှင်လာသည်။ နေစောင်းစတွင် ခံတပ်ဆီသို့ ရောက်ခဲ့ပါ၏။ သို့ရာတွင် ခံတပ်မဟုတ်တော့ပြီ။

လက်နက်ချအမိန့်အား လက်မခံနိုင်သူ ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့ ကိုယ်စွဲရာ ကိုယ်ယူ၍ ခံတပ်ကိုစွန့်ကာ တောနှင့် တောင်တို့ဆီ ထွက်သွားခဲ့ကြပြီး လေပြီ။

သတိလက်လွတ်သူပမာ ဗိုလ်သူရိန်သည် လူသူမဲ့သော ခံတပ်ထိပ်ဆီသို့ ပြေးတက်သွားသည်။ ထိုစဉ်ဝယ် အမြောက်သံတစ်ချက် ပွင့်ထွက် လာကာ တောတောင်တို့ဆီသို့ ပဲ့တင်ရိုက်ဟည်း ပျံထွက်သွားသည်။

ခံတပ်ထိပ်ဆီမှ မျှော်လင့်ကမူ အရံသင်္ဘောအများ ဝန်းဝိုင်းလျက် သုံးဆယ့်ရှစ်စင်းမျှသော ဗိုလ်ချုပ်ပရင် ဒါဂတ်(စ်)၏ ရေတပ်ကြီးမှာ တရွေ့ရွေ့နှင့် အင်းဝမြို့ဆီ ချဉ်းကပ်လာလေပြီတကား။

၂၃

(၁၄)

တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ခုနှစ်ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်တပ်သင်္ဘော သုံးဆယ့်ငါးစင်းအနက် နှစ်ဆယ့်ရှစ်စင်းသည် အမြောက်တင် တွဲသမ္ဗန် ကြီးများနှင့် ဆန်တက်လာ၍ မန္တလေး ရတနာပုံရွှေမြို့တော် အနောက် မျက်နှာ ဂေါဝိန်တံတားဆိပ်ကမ်း၌ ဆိုက်ကပ်မိသည်။

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ကင်းဝန်မင်းကြီးထံ စာစေသည်။ စာ၏အဓိပ္ပါယ်မှာ . . . "ကင်းဝန်မင်းကြီး . . . ဂေါဝိန်သင်္ဘောဆိပ်သို့ နံနက် ဆယ့်တစ်နာရီအချိန် လာပါ။ ဤအချိန် မြန်မာဘုရင်မင်းမြတ် ပါလျှင် သာ၍ကောင်းပါသည်။ မလာရောက်ခဲ့လျှင် အလိုရှိရာ ပြုရပါ လိမ့်မည်။" ဟု ပါရှိသည်။

ယင်းသည့်အခါ ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် ကွမ်းရေကိုင် နောက်ပါလူ အနည်းငယ်နှင့် ဆင်စီး၍ ဂေါဝိန်ဆိပ်ရှိရာသို့ အပြေးအလွှား ထွက်ခဲ့ သည်။ သို့ရာတွင် မြစ်ဆိပ်မရောက် အင်္ဂလိပ်စစ်သည်တို့ ဂေါဝိန် ဆိပ်ကမ်းမှ ကုန်းကြောင်းချီတက်၍ လာနေသည်ကို မြတောင် ကျောင်းတိုက် အနောက်ဘက်လမ်းခရီးတွင် တွေ့ရှိသည်နှင့် မရပ်မနား ပဲ ပြန်လာခဲ့ရသည်။

အင်္ဂလိပ်စစ်သည်တို့ နေ့နာရီပြန်တစ်ချက်တွင် လွှတ်တော်သို့ ဆိုက် ရောက်လာကြသည်။ ထို့နောက် နန်းတော်သစ်တပ်တွင်းရှိ လက်နက် တိုက်မှ အမြောက်စိန်ပြောင်း၊ သေနတ်၊ ဓား၊ လှံ၊ ခဲယမ်းကျည်ဆန် စသည်များအား သိမ်းယူ၍ ဗဟိုရဲစင်အနီးသို့ စုပုံစီတန်းထားကြသည်။

နန်းတော်သစ်တပ်ပတ်လည်နှင့် မြို့တံခါး ဆယ့်နှစ်ရပ်တို့မှာ ရန်သူတပ် နှင့်ချည်း ရှိနေလေပြီ။

လွှတ်တော်တောင်ဘက် အုတ်တိုက်တွင် မှူးတော်မတ်တော်တို့ ကာနယ်စလေဒင်အား စောင့်ကြရသည်။ ၎င်းနောက် ကာနယ် စလေဒင်၏ ဆန္ဒအတိုင်း ကင်းဝန်မင်းကြီး၊ တောင်ခွင်မင်းကြီး၊ ရွှေတိုက်အတွင်းဝန်၊ ညောင် ရွှေစော်ဘွားကြီး၊ ကာနယ်စလေဒင်နှင့် အခြားစစ်ဗိုလ်ကြီးတစ်ဦး၊ စကားပြန် စာရေးကြီး နီကိုလပ်စ်တို့ ဘုရင့် ရှေ့တော်သို့ ဝင်ကြသည်။ သီပေါဘုရင်သည် မြေနန်းပြဿာဒ်တော်ရှိ သီဟာသန ရာဇပလ္လင်ထက် နောက်ဆုံးစံခြင်းကိုပြုလျက် ကာနယ် စလေဒင်အား တွေ့ဆုံသည်။

မင်းတရား၏ မျက်နှာမှာ ခါတိုင်းကဲ့သို့ပြင် ဖြူရော်ခြင်းရှိ၍ မကြည် လင်လှ။ အင်္ဂလိပ်တမန်အား ပလ္လင်ပျံထက်မှ ရှုကြည့်မိစဉ် မိမိမြတ်နိုး လှစွာသော ဤမင်းစည်းစိမ်မှာ ဆုံးခန်းသို့ရောက်ပြီကိုမူကား ကောင်းစွာ သိနေ သည်။ မည်သို့ ဆုံးခန်းရောက်မည်ကိုသာ မဆိုတတ်။

မင်းတရားကြီး၏လက်ဝဲဘက်ရှိ မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ မျက်နှာထက်၌လည်း ခါတိုင်းကဲ့သို့ မောက်မာသော မာနရှိန်အား မတွေ့ရ။ သို့ရာတွင် အလောင်းဘုရား၏ သွေးသည် စဖြုရားလတ်၏ မျက်နှာမှ စွန့်ခွာ မပြေးသေး။ ဤပလ္လင်ထက်ဝယ် ချစ်လှစွာသော မောင်တော်နှင့် နောက်ဆုံးသာ စံနေရမှန်း သိနေလင့်ကစား မိဖုရား၏မျက်နှာမှာ တုန်လှုပ်မှုမရှိ။

ထုံးတန်းစဉ်လာ တင်လျှောက် ပန်ကြားချက်များပြီးသော် မင်းတရားသည် တိုးညှင်းသော်လည်း တည်ငြိမ် သောလေသံနှင့် မိန့်တော်မူ၏။

“ကာနယ်စလေဒင်ကို မေးပါလေ . . . ခမည်းတော် မင်းတရားကြီး လက်ထက်တော်ကစ၍ မဟာမိတ်ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း နှစ်တိုင်းနှစ်ပြည် ရန်စစ်ပြေငြိမ်းရန် မဟာမိတ်လက္ခဏာ မပျက်မယွင်း သင့်တင့်ညီညွတ်ကြရန် အလိုတော်မြတ်ရှိသည်နှင့် အင်္ဂလိပ်မင်းက အခွင့်တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း အလုံးစုံကို အခွင့်အရေးပေးတော်မူသည် ဖြစ်၍ ရဲမက်လက်နက်ကိုင် အမှုထမ်းတို့ကို တစ်စုံတစ်ရာ ခုခံပစ်ခတ်ခွင့် မရှိစေပဲ စစ်ကိုရှုပ်သိမ်းလိုက်သည်အရ အဝစစ်ကိုင်းကရပ်နေ၍ မူးကြီးမတ်ကြီးများနှင့် စကားပြောဆိုပြီးလျှင် စာချုပ်ရန်အကြောင်းမျှ ရှိတော့သည်ဖြစ်လျက် ယခု ရွှေမြို့တော်ရောက်ဆန်၍ ရွှေနန်းတော်တိုင်အောင် ချီတက်လာသည်မှာ မည်သည့်အကြောင်း ရှိသေးသနည်း . . .”

မင်းတရား၏အမေးကို စကားပြန်မှတစ်ဆင့် ကာနယ်စလေဒင်ကြားလျှင် ချက်ချင်းပင် ပြန်ကြားသည်။ ကာနယ်စလေဒင်၏အသံမှာ သိမ်မွေ့၍ စကားမှာ ယဉ်ကျေးပါ၏။ သို့ရာတွင် အဓိပ္ပါယ်မှာမူ စစ်နိုင်သူ၏ မြဲမြံခိုင်မာသော အမိန့်ပေး ရာဇသံမျှသာတည်း။

“အမိန့်တော်မြတ်ရှိသည့်အတိုင်း မှန်ပါသည် . . . သို့သော်လဲ မန္တလေးရတနာပုံ ရွှေမြို့တော်ရောက် ဆန်တက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို သိမ်းယူရမည် . . . အရှင်နှစ်ပါးကိုလည်း အသက်တော်ကို စောင့်ရှောက်၍ ဆောင်ယူခဲ့ရမည်ဟု အိန္ဒိယဘုရင်ခံမင်း၏ အမိန့်ပါ၍ ဆန်တက်လာရပါကြောင်း . . .”

အဖြေကိုသိလျှင် ဘုရင်၏မျက်နှာတော်မှာ သိသိသာသာ ညှိုးကျသွား၏။ အဆိုးဆုံးမှာ မိမိမျှော်လင့်ထား သည်ထက် လွန်လေပြီတကား။ မိမိအနေနှင့် မိမိနန်းကျသော် အများပြည်သူတို့ ယုံကြည်ထားသည့် နည်းတူ နောင်တော် ညောင်ရမ်းမင်း နန်းတက်လိမ့်မည်ဟု ထင်ခဲ့သည်။ တရားဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော နောင်တော်တက်လျှင် ခမည်းတော် လက်ထက်၌ ဘထွေးတော် နန်းကျပုဂံမင်းနည်းတူ အခွင့်ပန်လျက် အိမ်နိမ့်၌ တရားဓမ္မကွန်နှင့် အေးချမ်းစွာ စံတော်မူမည် အောက်မေ့၏။ ယခုမူ နောင်တော်လည်း မရှိပြီ။ မိမိအားလည်း ကုလားနိုင်ငံသို့ ခေါ်နေပေပြီ။ နိုင်ငံအလုံး ကျွန်ဇာတ်ခင်းသည့်ကိန်း ဆိုက်ခဲ့လေပြီတကား။

မင်းတရား၏ မျက်လုံးများသည် ကင်းဝန်မင်းကြီးထံ ရောက်သွားသည်။ ထိုအခိုက်တွင်ပင် မင်းကြီးသည်လည်း လွန်ပြီးသောအမှုအား နောက်ဆုံးပြုပြင်ခြင်းအဖြစ် စတင်စကားဆိုသည်။ လိုရင်းအချုပ်မှာ အရှင်နှစ်ပါးကို မယူပဲ ချမ်းသာရအောင် အင်္ဂလိပ်မင်း နောက်ဆုံး တောင်းဆိုသော အလုံးစုံအခွင့်အရေးများကို ပေးတော်မူပြီးလျှင် လက်နက်ကိုလည်းအပ်၍ စစ်ကိုရုပ်သိမ်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့ လိုရာရပြီ ဖြစ်သဖြင့် မင်းမိဖုရားနှစ်ပါးအား ထားခဲ့ကာ အင်္ဂလိပ်တို့ အသာတကြည် မိတ်မပျက် ထွက်ခွာသွားသင့်ကြောင်း ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ကာနယ်စလေဒင်္ဂလီမ္မာပါးနပ်စွာဖြင့် မင်းကြီး၏စကားကို ပြန်မချေပ။ စစ်နိုင်သူအနေနှင့် ထင်ရာပြုသာသည့်အဖြစ် ဖြစ်၍ စကားစစ်မထိုး။

“အရှင်နှစ်ပါးကို ဆောင်ယူမည်၊ မဆောင်ယူမည့်အခွင့်မှာ ကျွန်တော် အရေးမပိုင်ပါ . . . ဝိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျင်နရယ် ပရင်ဒါကတ်(စ်)သာလျှင် အရေးပိုင်သော အခွင့်ဖြစ်ပါကြောင်း . . . မနက်ဖြန် နာရီပြန်နှစ်ချက်

အချိန်၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် ရှေ့တော်သို့ ဝင်လိမ့်မည်ဖြစ်ရာ ဤအတောအတွင်း၌ ရွှေနန်းတော်ကြီးအား အင်္ဂလိပ်တပ်များ သိမ်းပိုက်အစောင့်အနေ ရှိပါလိမ့်မည် . . . ဘုရင်မင်းမြတ်မှာ တောင်ဥယျာဉ် စံနန်းတော်၌ သက်ဆင်းစံနေတော်မူပါရန် လျှောက်ထားပါသည် . . .”

ကာနယ်စလေဒင်၏ စကားဆုံးသော် သီပေါဘုရင်သည် မိဖုရား၏ မျက်နှာအား လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ထိပ်စုဖုရားလတ်သည် တံတွေးကို မျိုချလိုက်၍ မောင်တော်၏ အကြည့်အား အားပေးသောအပြုံးရောင်နှင့် တုံ့ပြန်ကြို ဆိုလျက် ဦးခေါင်းကို မသိမသာညိတ်ပြသည်။

“ကောင်းပြီလေ . . . သင်တို့အလိုအတိုင်းရှိစေတော့ . . .”

ဤမျှသာမိန့်၍ ဘုရင်သည် ကမ်းပေးလေသော မိဖုရား၏လက်ကို အားပြုကာ ညီလာခံမှထွက်၍ စံမြဲ တောင်နန်းတော်သို့ ဖြည်းညင်းစွာ ကြွတော်မူလျှင် ကာနယ်စလေဒင်နှင့် မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့ပါ ထွက်လာကြသည်။

ထိုအချိန်၌ ဆင်ဖြူမရှင်မိဖုရားကြီး၏ အဆောင်တော်တွင် ထောင်တွင်းမှလွတ်စ ခင်ဘုန်းတစ်ယောက်မှာ မျက်စိသူငယ်နှင့် ကျီးလန့်စာစား ဖြစ်နေခဲ့ရသည်။

ထိတ်လန့်တကြားဖြစ်နေသော နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားတို့၏ ပါးစပ်မှ အမျိုးစုံသောသတင်းတို့သည် ထွက်ပေါ်နေ၏။

မကြာမီပင် နန်းတွင်းအမှုထမ်းတို့ကို နန်းတွင်းမှ ထွက်ခွင့်သာရှိ၍ ဝင်ခွင့်မရှိကြောင်း အမိန့်ထွက်ပေါ်လာ သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင်ပင်

အရှင်နှစ်ပါးအား အင်္ဂလိပ်တို့ သုံးပန်းအဖြစ် ဖမ်းထားသည့်သတင်းများ
တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်ထွက်လာသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် မယ်တော်မိဖုရားကြီးသည် သမီးတော်၏ အဆောင်မှ
ပြန်ကြွလာသည်။

အထုတ်ပြင်သူပြင်၊ ပစ္စည်းသိမ်းသူသိမ်းနှင့်ဖြစ်နေသော အပျိုတော်၊
အထိန်းတော်တို့မှာ မိဖုရားကြီးနား ဝိုင်းအုံလာသည်။

“မယ်မင်းတို့ . . . တို့တစ်တွေ ကျွန်ဖြစ်ပြီ . . .”

ရှေး၌ ခက်ထန်သမျှ တည်ငြိမ်လှသော ဆင်ဖြူမရှင်မိဖုရားကြီးသည်
မြွေစွယ်ကျိုးပမာ မျက်လွှာကိုအောက် ချရင်း မိန့်တော်မူသည်။

“မယ်မင်းတို့၏ အရှင်သခင်နှစ်ပါးသည် နက်ဖြန်၌ ကုလားခေါ်ရာသို့
လိုက်ရတော့မည် . . . ငါ့အား မခင်တွယ်ကြနှင့် . . . သင်တို့လဲ
အချိန်ရှိခိုက် လွတ်ရာပြေးကြလေ . . . ငါ့ခွင့်လွှတ်၏ . . .”

အပျိုတော်ခြွေရံအပေါင်းတို့မှာ သောင်းသောင်းဖြဖြ ဦးချညွတ်တွား
ငိုကြွေးကြသည်။

ခင်ဘုန်းမှာမူ ဆင်ဖြူမရှင်မိဖုရားကြီးအား ဦးချကန်တော့၍ ရွှေနန်း
တော်ကြီးမှ အလျင်တဆော ထွက်ခဲ့ သည်။

အနောက်မျက်နှာ အလယ်ပါပ ဓာတ်တံခါးဖြစ်သည့် စည်ရှည်တံခါးမှ
ထွက်မည်အပြုတွင် ရှေ့၌ လူတစ် သိုက်အား ခင်ဘုန်းမြင်မိသည်။

အဝတ်အစား အဆင်အပြင် ညှိုးနွမ်းပိန်လိုသော အသွင်အပြင်တို့ကို ထောက်၍ ဤလူသိုက်မှာ ယခုပင် ထောင်တွင်းမှလွတ်လာသူများအဖြစ် ခင်ဘုန်းမှတ်မိသည်။

မြို့တံခါးထွက်သည်ခဏ၌ ထောင်မှထွက်လာသူတို့အနက် ရှမ်းတစ်ဦး အနီး ချောမောလှပသော မိန်းမပျိုတစ်ဦး ပြေးကပ်လာသည်ကို ခင်ဘုန်း တွေ့ရ၏။

သို့ရာတွင် မဟာနဖူးကျယ်ကျယ်၊ မေးရိုးလေးထောင့်၊ အရပ်မြင့်မြင့်နှင့် မြန်မာထောင်ထွက်တစ်ဦးမှာမူ ကြိုဆိုသူတွေ့ဟန်မရှိ ယောင်တိယောင် ချာနှင့်ဖြစ်နေသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် လူတောထဲတွင် မမျှော်လင့်သူတစ်ဦးအား ခင်ဘုန်း တွေ့လိုက်ရသည်။

အရပ်ဝတ်အရပ်စားနှင့် ဗိုလ်သူရိန်သည် ယောင်ချာချာဖြစ်နေသူ မြန်မာ ထောင်ထွက်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်သွားသည်။

ဤအခိုက်အတန့်၌ ရှမ်းလူမျိုးအား ကြိုဆိုလာသည့်မိန်းမပျိုသည် ဗိုလ် သူရိန်အား တွေ့သွားသည်။

ဗိုလ်သူရိန်နှင့် မိန်းမပျိုတို့ တစ်ဦးအားတစ်ဦး ငေးမောစိုက်ကြည့်လိုက် ကြသည်ကို ခင်ဘုန်းသည် သေချာမြင်လိုက်ရသည်။ ခဏ၌မူ ဗိုလ်သူ ရိန်နှင့် စောစောကမြန်မာသည် ရှမ်းတစ်သိုက်ဆီ ချဉ်းကပ်သွား၍ မြို့ရိုး မှ အလျင်အမြန် ထွက်ခွာသွားကြသည်။

၎င်းတို့နောက်သို့ ခင်ဘုန်းသည် အပြေးကလေးလိုက်သည်။

“မောင်ကြီးသူရိန် . . . မောင်ကြီးသူရိန် . . .”

ခင်ဘုန်း၏ ခေါ်သံကြောင့် ရှေ့မှသွားနေသော ဗိုလ်သူရိန်တို့အသိုက်မှာ ရပ်သွားသည်။

“အလို . . . ခင်ဘုန်း . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာလည်း အံ့အားသင့်သွားပုံရသည်။ ခင်ဘုန်းသည် မောကြီးပန်းကြီးနှင့် ဗိုလ်သူရိန်နား ကပ်လာသည်။

“မောင်ကြီး . . . မောင်ကြီးကို ခင်ဘုန်း အရေးတကြီးပြောစရာရှိတယ်”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ခင်ဘုန်းကို လက်မောင်းကလေးမှဆုပ်ကိုင်ဆွဲကာ လူသိုက်မှဝေးရာသို့ ခေါ်လာခဲ့၏။

“ဆိုစမ်း ခင်ဘုန်း . . .”

“မောင်ကြီး . . . အရှင်နှစ်ပါးကို ကုလားဖြူတို့ ဘင်္ဂလားဆောင်ကြဉ်းတော့မယ် . . .”

“ဒါ တကယ်ပဲလား . . .”

“တကယ်ပဲ မောင်ကြီး . . . နက်ဖြန်ဆို သူတို့ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် လာဆောင်ကြဉ်းမတဲ့ . . . ခင်ဘုန်း ကြားကြားချင်း ပြေးခဲ့တာ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ဘာမျှပြန်မပြောတော့ပဲ ခင်ဘုန်းအား စောစောက လူတစ်စုဆီသို့ ပြန်ဆွဲခေါ်လာသည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် ပတ်ဝန်းကျင်အား အကဲခတ်ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် စကားဆိုသည်။

“ဟောဒီ ကျွန်တော်ကြိုဆိုခဲ့သူဟာ ကြားဖူးကြမယ့် မြင်းစိုင်းကိုယ် တော်ပါ . . . ဒီကပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သိန္နီ ကျမိုင်း စောနော်မောင်ပဲ ထင်ပါ တယ် . . . ကျွန်တော်ကတော့ ယခုအခါ နတ်ရွာစံလွန်ပြီဖြစ်တဲ့ ညောင်ရမ်းအရှင် ရဲ့ကျေးကျွန်တစ်ဦးပါ . . . အခု ဒီက ကျွန်တော့်ရဲ့ နှမလေး ခင်ဘုန်းဟာ မြန်မာဘုရင်နဲ့ မိဖုရားကို ကုလားဖြူတို့ နိုင်ငံအား ဆောင်ကြဉ်းပြီး တစ်မျိုးသားလုံးအား ကျွန်ဇာတ်သွင်းမယ့်သတင်းကို လာပို့ပါတယ် . . . ကျွန်တော်တို့ အချင်းချင်း မည်မျှ သဘောကွဲလွဲလင့် ကစား တစ်ပါးမင်းရန်ကို တညီတညွတ်တည်းဖြိုခွင်းရန် သန္နိဌာန်ချပြီး ဖြစ်ကြ ပါတယ် . . . မိုးနဲဇော်ဘွား စောခွန်ကြည်ပင် ဤရည်ရွယ်ချက်ကို လက်ခံပြီးဖြစ်ပါတယ် . . . ဒီက သိန္နီထိပ်ထား စောရှင်ဦးသခင်မလဲ သိပြီးဖြစ်ပါတယ် . . . ယခု ကျွန်တော်တို့ရှေ့ရေးကို ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရန် ပင် ဖြစ်ပါတယ် . . .”

စောနော်မောင်သည် စောရှင်ဦးအား လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ စောရှင်ဦး ထံမှ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ခေါင်းညိတ် ဝန်ခံသည်ကိုတွေ့သော် ဆို၏။

“ကျွန်ုပ်သည် သီပေါဘုရင်၏ထောင်တွင်းမှ ယခုထွက်ခဲ့သည် . . . သို့ရာ တွင် တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးအား သစ္စာမဖောက် . . . စိတ်ချလေ သွေး သောက် . . .”

မြင်းစိုင်းမင်းသားကလည်း ကတိခံဝန်ပြုသည်။

“ကျွန်ုပ်လဲ ဤကုလားဖြူတို့အား နူးထောက်မည်မဟုတ် . . . ယုံလေ
လော့ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ကျေနပ်စွာပြုံးလိုက်သည်။

“ဒီအတိုင်းဆိုရင် အရေးတော်လှလေပြီ . . . အရှင်မင်းသားနှင့် ကျမိုင်း
ကိုယ်တော်တို့ကို ထိပ်ထားစောရှင်ဦးက ဘေးကင်းသင့်တင့်ရာသို့
ဆောင်ကြဉ်းပါလိမ့်မယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က သတိရဟန်နှင့် ခင်ဘုန်းဘက်လှည့်လိုက်သည်။

“ခင်ဘုန်းရော ဘယ်သွားမလဲ . . .”

“အို . . . ခင်ဘုန်းမှာ ပြေးစရာမြေမရှိပါဘူး မောင်ကြီး . . .”

“ဗိုလ်မင်းထင်ရော . . .”

“ထောင်ကလွတ်လွတ်ချင်း မောင်မောင် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နဲ့ ထွက်သွား
တာပဲ . . . ခင်ဘုန်းမသိဘူး . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦးတို့ဘက် ပြန်လှည့်လိုက်သည်။

“ဒီက ကျွန်တော့်နှမငယ်ကိုပါ ဆောင်ကြဉ်းသွားကြပါ . . . ကျွန်တော့်
အနေနဲ့ အရေးပေါ်၍ သွားစရာရှိ နေပါတယ် . . . မကြာမီ ပြန်ဆုံပါ့မယ်”

ဗိုလ်သူရိန်သည် ပြောပြောဆိုဆို နေရာမှလှည့်ထွက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင်
စောရှင်ဦးက လျင်မြန်စွာလိုက်လာ ၍ ရှေ့မှ ကာဆီးရပ်လိုက်၏။

“ကိုသူရိန် . . . ဒါ ဘယ်လဲ မောင် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က အပြီးမဟုတ်သော အပြီးကိုပြီးလျက် စောရှင်ဦးအား စိုက်ကြည့်လိုက်သည်။

“အစော . . . အစောတာဝန်ကို အစောထမ်းပါ . . . ကိုသူရိန်က ကိုသူရိန်တာဝန် ထမ်းရဦးမယ် . . .”

သူသည် စောရှင်ဦးထံမှ စကားပြန် မစောင့်၊ နေရာမှ လျင်မြန်စွာ ထွက်ခဲ့၏။

ဤသို့ဖြစ်နေခိုက် ကမ္ဘာမီးလောင်စဉ် ဆီမီးခွက်တောက်နေသူတစ်ဦး ရှိသည်။

ရွှေနန်းတော်တွင်းသို့ အင်္ဂလိပ်တပ်များ ဝင်လာသည်ကို ဝန်စာရေးဦးသာဖြိုးသည် စိတ်မချမ်းသာခြင်းကြီးစွာနှင့် ကြည့်နေခဲ့သည်။ ဦးသာဖြိုး၏စိတ်မချမ်းသာပုံမှာ တစ်မျိုးတည်း။

ဦးသာဖြိုးသည် ဝင်လာသောအင်္ဂလိပ်တပ်များအား ကြည့်နေခိုက် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ ပျက်သုဉ်းကြွေ လွင့်ပြီကို နားလည်လိုက်သည်။ မင်းလိုလိုက်၊ မင်းကြိုက်လိုက်၍ ရွှေလွှတ်တော်ထက် အရာရှိအဖြစ် မှန်းထားသမျှတို့မှာ ရေ၌မျောလေပြီ။ ဖရန်စစ်တို့နှင့် အစုဝင်ကာ သူဌေး ဖြစ်ရေး စိတ်ကူးချက်တို့မှာလည်း လေ၌လျှောပေပြီ။

ဤသို့တွေးလျက် အနောက်ဆောင်အထွက်၌ ရပ်ဖျက်ကာ မထင်မရှားရပ်နေခဲ့သော ဦးသာဖြိုးသည် ရေးကြီးသုတ်ပျာ ထွက်ခွာ

သွားသော ခင်ဘုန်းအားတွေ့ရသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ခင်ဘုန်း
နောက်သို့ လိုက်ခဲ့ရာမှ ဖြစ်ပျက်သမျှအား မလှမ်းမကမ်းမှ တွေ့ခဲ့သည်။

တစ်ဦးမှာ မြန်မာထီးညွန့်နန်းလျာတစ်ပါး၊ တစ်ဦးမှာ ရှမ်းကျမိုင်းတစ်ပါး၊
တစ်ဦးမှာ လက်ရုံးရည်နှင့်ပြည့် စုံသမျှ မာန်တက်နေသော ဗိုလ်မှူး
တစ်ဦး။

ခဏ၌ ဦးသာဖြိုးသည် ၎င်းတို့အသိုက်၏ရည်ရွယ်ချက်ကို ရိပ်မိသည်။
ဤခဏ၌ပင် ဦးသာဖြိုး၏ ကောက်ကျစ်သောဉာဏ်၌ တစ်မင်း
ပြောင်းသော ဤခေတ်ဝယ် အသစ်ဖြစ်သော ကြီးပွားမှုလမ်းစဉ်သည်
ထင်းထင်း ပေါ်လာ၏။

ဦးသာဖြိုးသည် မဆိုင်းတော့ပဲ လာလမ်းအတိုင်း ပြန်တုံ့လာသည်။

ရွှေနန်းတော်ကြီးအနီး ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သူသည် ရှေးဦးစွာ
တွေ့သော မျက်နှာဖြူဗိုလ်တစ်ဦးထံ ရှေးရှုသွားလေသတည်း။

၂၃

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၈ ရက်၊ ခရစ်
သက္ကရာဇ် ၁၈၈၅ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့ ညနေသုံးနာရီအချိန်ကား
မြန်မာ့ရာဇဝင်သမိုင်း၌ ကံမှန်တိုင်းကျသော ကာလပေတည်း။

ထိုနေ့ ထိုအချိန်ဝယ် မြန်မာ့သေဌ်နင်း ပြည့်ရှင်မင်းသည် ရန်သူ၏
အားကို အတင်းခံ၍ ငြင်းဆန်ခြင်း အလျှင်းမပြုနိုင်ချေသောကြောင့်
သီရိပဝရဝိဇယာနန္ဒိယ သတိလောကာတိ ပဏ္ဍိတမဟာဓမ္မရာဇာ
တံဆိပ်နာမခံတော် မူသော မင်းတရားကြီးဘုရား၊ သီရိပဝရဝိဇယာ

မဟာရဇိန္ဒာဓိပတိ ပဒုမရတနာဒေဝီမည်သော မိဖုရားခေါင်ကြီး ဘုရား၊ သမီးတော် ထိပ်စုဖုရားကြီး၊ ထိပ်စုဖုရားလတ်၊ အစ်မတော် သီရိသုရတနာမင်္ဂလာဒေဝီမည်သော မိုင်းနောင် မြို့စားမိဖုရားကြီး၊ ညီမတော် သီရိသုသင်္ဂါရတနာဒေဝီ၊ ရမည်းသင်းစုဖုရား၊ မယ်တော် သီရိပရတိလောက မဟာ ဇိန္ဒာဓိပတိ ပဒုမရတနာ ဒေဝီမည်သော ဆင်ဖြူမရှင်မိဖုရားနှင့်တကွ အထိန်းတော်၊ အပျိုတော်၊ စာရေးတော်ကြီး၊ သံတော်ဆင့်မင်းတို့ ရွှေနန်းမှ ထွက်၍ ကုလားလက် ပါရချေသည်။

အမြောက်ဝန် မဖဲမြို့စားနှင့် အတွင်းဝန် ရွှေတိုက်ဝန် မြိုင်မြို့စား မင်းကြီး မင်းလှမဟာဇေယျာနန္ဒသင်္ကြံ တို့၏ ဗီရိလှည်းနှစ်စီးထက်သို့ သား၊ မယ်တော်ခုနစ်ပါးတို့ ရွှေစက်တင်တော်မူရသည်။ ဝက်မစွတ်မြို့စား ဝန်ထောက်တော်မင်း မင်းကြီး မင်းထင်မဟာစည်သူ၊ ပင်းတလဲ ဝန်ထောက်မင်း မင်းကြီး မင်းခေါင်မဟာကျော်ထင်တို့ က ထီးဖြူတော် နှစ်ချက် အုပ်မိုးလျက် အင်္ဂလိပ်စစ်သည်တို့ ဝဲယာသွယ်တန်းခြံရံပြီးလျှင် ရွှေနန်းတော်ဦး ရွေးတော် ယူတံခါးကထွက်၍ မြို့တော် တောင်မျက်နှာ ကျော်မိုးတံခါးမှ အနောက်သို့ ဂေါပိန်သင်္ဘောဆိပ်ရောက် ထွက်တော် မူရသည်။

ယင်းသို့ မင်းပါပြည်လုံး ထီးနန်းသုဉ်းအောင် အဓိကမိသော မြန်မာတို့ခံရလေရာ လမ်းတစ်လျှောက်၌ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဘုရင် ကင်းလစ်သည့်ခေတ်နှင့် စင်စစ်တိုက်ဆိုင် ကျွန်ဖြစ်လိုက်ပြီကို သိသော ပြည်သူအများမှာ ဆံပင်မြေကျ ရင်ဝလှိုက်ပြု သောကမူနှင့် မြေထု ကမ္မလာဝယ် လူးလှိုမ့်ကာ ငိုကြွေးသူ ငိုကြွေး၊ ဟိုပြေးသည်ဝင်

ဇာတိမာန် နာကျင်ထိခိုက်သူ ထိခိုက်နှင့် ဝက်ဝက်ကွဲအောင်ရှိတော့သည်။

မြတောင်ရွှေကျောင်းတိုက်ရှေ့မှ မြက်ခင်းမှာမူ ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် မိဖုရားအား မကြည်ညိုသူတို့အဖို့ပင် ကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်သည်။

မင်းတရားသည် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်တို့အား တောင်းပန်၍ လမ်းခရီး၌ပင် လှည်းပေါ်မှ ရွှေကျောင်းတော်ကြီးအား ရေစက်ချ လှူတော်မူရသည်။

ထိုအချိန်၌ ရွှေကျောင်းတော်အတွင်း သံဃာတော်တို့မှာ ဗိုလ်သူရိန်၊ ဗလကြီး၊ ပေါက်လှတို့နှင့်အတူ နီးရာ ဓား၊ တုတ်၊ လက်နက်တို့အားဆွဲ၍ မင်းဧကရာဇ်အား လှူယူရန် ပြင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တပ်နှင့် ကျောင်းရှိ သံဃာတော်တို့အကြားမှ ထေရ်ကြီးဝါကြီး ဆရာတော်တို့က အကြောင်းပြ ဖျောင်းဖျတားမြစ်ကြသည်။

ဤအခိုက်တွင်ပင် ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နှင့် ဗိုလ်မင်းထင်တို့မှာ လူအုပ်ကြားမှ တိုးကာ ဗိုလ်သူရိန်တို့ဆီ ရောက်လာသည်။

“ဘယ့်နယ်လဲ သွေးသောက်တို့ . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မေးသည်ကို ဗိုလ်ကျော်ခေါင်က ဦးခေါင်းယမ်းခါရင်း ဖြေသည်။

“မဟန်ဘူး သွေးသောက် . . . အနီးအနားမှာ ရဲမက်တွေလဲ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး . . . တစ်မြို့လုံးလဲ သူ့တပ်ချည်းပဲ . . . ဘုရားကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဝန်းသိုဇော်ဘွားကြီးရဲ့လူတွေနဲ့အတူ ထိုင်နိုင်ငံသားတွေနဲ့ပေါင်း လူစုပြီး ရွှေနန်းရှင်ကို လုမယ် ကြံကြသေးတယ် . . .

ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်တပ်ကို တိုးမပေါက်ဘူး . . . ပြီးတော့ သင်းတို့ အမြောက်တွေက မြို့တော်တစ်ခုလုံးကို အဆင်သင့်ချိန်ထားတယ် . . . တစ်ခုခုဖြစ်ရင် မြို့သူမြို့သား ကလေးသူငယ် ရဟန်းသံဃာတွေနဲ့ ဘုရားကျောင်းကန် စေတီအိုးအိမ်တွေ စိမ့်ညက်ညက်ကြေကုန်မယ် . . . ဒီအကြံ လက်လျှော့ကြစို့ . . . ခု ကျွန်တော်တို့တာဝန်က ဘုရင်ကို လုဖို့မဟုတ်ဘူး . . . အင်္ဂလိပ် လက်အောက်ရောက်နေတဲ့ နိုင်ငံကို အကြံယူပြန်လုဖို့ပဲ . . .”

ကြောင်းကျိုးဆီလျော်သော ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ စကားကြောင့် အကြံကို လက်လျှော့ကာ ရဟန်းအုပ်ကြားမှ တိုးထွက်၍ အဖော်များနှင့်အတူ ဂေါဝိန်ဆိပ်သို့ ပြေးထွက်လာခဲ့သည်။

ဆောင်းနေမှာ မင်းဝံတောင်ရိုး၌ ဝင်လုဆဲ မေးတင်နေလေပြီ။

ဂေါဝိန်ဆိပ်ဝယ် သူရိယသဘောဆီ သွယ်ထားသော ကုန်းပေါင်ထက် မတက်မီ မင်းတရားသည် နေပြည် တော်အား တစ်ချက်လှည့်ကြည့်ရှာသည်။

ထိပ်စုဖုရားသည်သာ မတုန်လှုပ်၊ အင်္ဂလိပ်စစ်သည်တို့အားလည်း ကောင်း၊ ဝိုင်းဝန်းကြည့်ရှုနေသူ ဗိုလ်လူ ပရိသတ်အားလည်း မမှု၊ ကုန်းပေါင်ထက် ရှေ့မှကြွကာ မောင်တော်အား လက်ကမ်းလိုက်သည်။

ဤသို့ အတူပင်တွဲ၍ ဤလက်နှင့်ပင် မောင်တော်အား ရွှေနန်းထက် တင်ခဲ့သည်။ ယခု ဤလက်နှင့်ပင် မောင်တော်မင်းတရားအား ဆွဲကူ၍ ရန်သူ့သဘောထက်သို့ တက်ခဲ့ရပေပြီ။

စုဖုရားမှာ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ ထက်မြက်သောစိတ်တော်ကို မချလေ တကား။

မရှုရက်သူ ဗိုလ်သုံးဦးသည် မျက်နှာကို လက်ဝါးနှင့်အုပ် ရှိတ်လိုက်ကြ သည်။

ဤသို့ ဂေါဝီန်ဆိပ်၌ ဖြစ်ပျက်နေခိုက် ရွှေနန်းတော်အနောက် အင်္ဂလိပ် ဗိုလ်တစ်ဦးထံ ဦးသာဖြိုးသည် အပြေးအလွှားရောက်လာကာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာနှင့် ဝင်သတင်းပို့သည်။

“မြန်မြန် ကပ္ပတိန် . . . နံနက်က ကျွန်ုပ်သတင်းပို့ခဲ့တဲ့ မြန်မာနန်းကို ပြန်အရယူနိုင်တဲ့ မင်းသား တစ်ပါးနဲ့ အပေါင်းပါတို့ရဲ့ နေရာကို တွေ့ခဲ့ပြီ”

“ဘယ်မှာလဲ . . . လူ ဘယ်နှစ်ယောက်လဲ . . .”

“အို . . . ဟောဒီဆာဂျင်ကို ကျွန်ုပ် နေရာပြထားပြီးပါပြီ . . . တပ်သား နှစ်ဆယ်လောက်ဆို လုံလောက် ပြီ . . .”

“ကောင်းပြီ . . . နေရစ်ဦး . . . အထက်ဗိုလ်မှူးဆီ အမိန့်ခံလိုက်ဦးမယ်”

မျက်နှာဖြူကပ္ပတိန်သည် ဆာဂျင်နှင့်အတူ ထွက်ခွာရန်ပြင်သည်။

“ကျွန်ုပ် ဒီမှာ စောင့်နေမယ် ကာနယ် စလေဒင်ကို ပြောပြပါ အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းရဲ့ အကျိုးကိုဆောင်တဲ့ မောင်သာဖြိုးကို မမေ့ပါနဲ့လို့ . . .”

ဦးသာဖြိုးသည် စကားဆုံး၍ လက်ဝါးနှစ်ဖက်ကိုပွတ်ကာ ကျေနပ်စွာ အစောင့်စနွဲ့ရီနှစ်ဦးအနားတွင် ကျန် ရစ်သည်။ သို့ရာတွင် . . .

“ဟယ် . . . ငသာဖြိုး . . . နင့်နာမည်ကို တို့မမေ့ . . .”

ဤအသံနှင့်အတူ ဓားသွားတစ်ခုသည် ဦးသာဖြိုး၏ကျောမှ ရင်ထိ ထုတ်ချင်းပေါက် ဝင်ရောက်လာသည်။

လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း အနီးရှိ မျက်နှာဖြူစစ်သားတို့ မလှုပ်ရှားနိုင်မီ ဗိုလ်ထွန်းစံသည် အသက်ကုန်နေပြီ ဖြစ်သော ဦးသာဖြိုး၏ကိုယ်မှ ဓားအားဆွဲနှုတ်လျက် လမ်းတစ်ဖက်ထိပ်သို့ ထွက်ပြေးခဲ့သည်။

အဆင်သင့်စောင့်နေသော သွေးသောက်ကြီးမြတ်ကျော်ကို တွေ့လျှင် . . . “ငါ့ညီ . . . မြန်မြန် . . . ဗိုလ်မှူးတို့ကို တွေ့အောင်ရှာ . . . ဟိုနေရာ အမြန်လိုက်ခဲ့လို့ . . .”

ဗိုလ်ထွန်းစံမှာ စကားမဆုံး၊ အင်္ဂလိပ်တို့ထံမှ ပစ်လွှတ်လိုက်သော ကျည်ဆန်သည် ကျောမှခင်းထွက် ထိမှန် သွားသဖြင့် မြေပြင်သို့ ပုံလျက် လဲကျသွားသည်။ သွေးသောက်ကြီးမှာ ခေတ္တကြောင်လျက် အစ်ကိုဖြစ်သူအား ကြည့်နေမိသည်။ ခဏ၌ပင် သေနတ်သံများ ဆူညံလာသဖြင့် စိတ်ကိုဖြတ်ကာ အနောက်ဘက်သို့ ကွေ့ကောက်ပြေးထွက်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် နာရီပိုင်းအတွင်း၌ပင် အရှေ့ပြင်ရှိ ဗိုလ်သူရိန်နှင့် စောရှင်ဦးတို့ စတင်တွေ့ဆုံခဲ့ရာ အိမ်ကလေးမှာ တိုက်ပွဲတစ်ပွဲ၏နေရာ ဖြစ်နေပေပြီ။ မမျှော်လင့်ပဲ အင်္ဂလိပ်တပ်စုလေး၏ ပိုင်းဝန်း တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံကြရသူ မြင်းစိုင်းမင်းသားတို့ လူတစ်စုမှာ အိမ်လေးအတွင်းမှ ရသမျှလူအင်အားနှင့် အပြင်းအထန် ခုခံကြရသည်။ တိုက်ပွဲမှာ ခဏမျှအကြာတွင် အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်နှစ်ဦးမှာ ကျဉ်းမြောင်းသောတံခါးကို ကျုံ့ဝင်၍ ရောက်လာ၏။ မြင်းစိုင်းမင်းသားနှင့် စောနော်မောင်မှာ

လက်တွင်းရှိဓားများနှင့် ၎င်းတို့အား ရင်ဆိုင်လိုက်ကြသည်။ အိမ်
လေး၏ရှေ့ခန်း၌ ကြောက်ဖွယ်သောဓားချင်းတိုက်ပွဲသည် စခဲ့၏။
အိမ်အတွင်းခန်း၌ရှိသည့် နှစ်ဦးတည်းသော မိန်းမသားဖြစ်သူ
စောရှင်ဦးနှင့် ခင်ဘုန်းမှာ ရုတ်တရက် ဘာလုပ်ကြရမည်ကို မသိ။
မြင်းစိုင်းမင်းသားနှင့် စောနော်မောင်အပြင် ကျန်ရှိသော ယောက်ျား
ငါးဦးမှာလည်း အိမ်အဝ၌ အကြိတ် အနယ် ခုခံပစ်ခတ်နေကြသည်။
အခန်းတွင်း၌ မည်သည့်လက်နက်မှလည်းမရှိ၊ ထိုအခိုက်တွင် အပြင်း
နှင်လာသော မြင်းခွာသံများအား ကြားရ၏။ နှစ်ဦးသားမှာ ထရံကြားမှ
ချောင်းကြည့်လိုက်ကြသည်။ ဘယ်ကပေါ်လာသည်မသိသော ဗိုလ်သူ
ရိန်ခေါင်းဆောင်သည့် တပ်များတည်း။ မိန်းမသားနှစ်ဦးသည် အားတက်
ကာ အပြင်ခန်းသို့ ထွက်သည့်တံခါးဝသို့ ပြေးထွက်လာကြသည်။
အပြင်ခန်း၌ ဓားပွဲမှာမဆုံးသေး။ ဤအခိုက်တွင်ပင် မြင်းစိုင်းမင်းသားနှင့်
စောနော်မောင်တို့ ကျောပေးထားရာ အိမ်နောက်တံခါးသည် ပွင့်ထွက်
လာ၍ လှံစွပ်သေနတ်ကိုင်လျက် အင်္ဂလိပ်စစ်သားတစ်ဦးသည် တစ်ဟုန်
ထိုးဝင်လာသည်။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျက်တစ်ပြက်အတွင်းသာ ဖြစ်
သည်။

စောရှင်ဦးသည် ရုတ်တရက်ဝင်၍ ကျောပေးခုခံနေသူနှစ်ဦးအနက်
တစ်ဦး၏နောက်ဆီ ချိန်ထိုးလိုက်သော စစ်သား၏လှံစွပ်အား ဇွတ်ဝင်
စီးကာ လှသည်။ သို့ရာတွင် လှံစွပ်ကိုမမိ၊ လှံစွပ်အသွားသည်သာ
စောရှင်ဦး၏နံဘေးသို့ တိုးနှစ်ဝင်သွားသည်။

ခင်ဘုန်းမှာ သွေးရှူးသွေးတန်းနှင့် လန့်အော်မိပြီး မိမိကိုယ်မိမိ ဘာလုပ်
မိသည်မသိမီ စစ်သားအား ဝင်လုံး၍ သေနတ်ကိုလှသည်။

ခဏတွင်ပင် ဓားကိုင်းထားသော ပေါက်လှ၏သဏ္ဌာန်သည် အိမ် အနောက်ပေါက်မှ ပေါ်လာခဲ့၏။ ပေါက် လှ၏ဓားဦးသည် စစ်သား၏ ကျောပြင်အား ဝင်သွားသည့်ခဏ၌ မြင်းစိုင်းမင်းသားတို့နှင့် ခုတ်နေသော စစ်ဗိုလ်နှစ်ဦးထံမှလည်း အသံနက်ကြီးများ ပေါ်လာသည်။

အခန်းတွင်း၌ သွေးစွန်းသော ဓားကိုယ်စီနှင့် ဗိုလ်သူရိန်၊ ဗိုလ်ကျော် ခေါင်နှင့် ဗိုလ်မင်းထင်တို့မှာ ရပ်လျက်ရှိပေပြီ။

ဗိုလ်သူရိန်သည် လဲလျက်ရှိသော စောရှင်ဦးထံ ပြေးသွားကာ ဒူးထောက် ပွေ့ယူလိုက်သည်။

“အစော . . . အစော . . .”

စောရှင်ဦးမှာ မထူးနိုင်ပြီ။ ဗိုလ်သူရိန်၏ လက်ဝါးတစ်ဖက်မှာမူ သွေးတို့ဖြင့် ရွှံ့ရွှံ့စိုက်နေသည်။

“အစော . . . အစော . . . ရေတိမ်မှာ နစ်မြီလားကွယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်မှာ ရင်ထုမနာ ရေရွတ်လိုက်ပြီး လက်သည် ရင်ထက်ရောက်သွားသည်။ ရင်မှာမူ ခုန်နေသေး ၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် လှုပ်ရှားလာကာ . . . “ပုဝါဖြူတစ်ထည်ပေးပါ . . . ပုဝါဖြူတစ်ထည်ပေးပါ . . .” ဟု အော်ဟစ်လိုက်သည်။

ပုဝါရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဒဏ်ရာကိုစမ်းကာ ပုဝါနှင့် ထိုးသိပ်ပိတ်ဆို့လိုက်သည်။

ဤအချိန်ကျခါမှ ဘယ်ကဝင်လာသည်မသိ၊ ဒေါ်နန်းက ပေါ်လာသည်။

“ဒေါ်နန်း . . . မြန်မြန် . . . ဟို . . . ဟိုဆေးမရှိဘူးလား . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မှတ်မိမှတ်ရာ အရူးသဖွယ် အော်တောင်းသည်။

အားလုံးမှာ ကြက်သေသေကာ ဝိုင်းကြည့်နေသည်။ ချုံတစ်ခုခုတွင် ပုန်းအောင်းလာဟန် ဆံပင်နှင့်အဝတ် တို့ဝယ် ဖုန်များကပ်လျက်ရှိသော ဒေါ်နန်းမှာလည်း ပထမသော် ကြောင်နေ၏။ သို့ရာတွင် ချက်ချင်းပင် အခန်းတွင်းသို့ ပြေးဝင်ကာ လွယ်အိတ်တစ်လုံးအား ဆွဲထုတ်လာသည်။ ကြာရှည်မရှာရ၊ ဗိုလ်သူရိန်တွေ့လိုသော ဆေးပုလင်းကို ရသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က သတိလစ်နေသော စောရှင်ဦး၏ ပါးစပ်တွင်းသို့ ဆေးများ ကို အစက်ချလောင်းထည့်ပေးသည်။

ထိုအခိုက်တွင်ပင် အပြင်ဘက်မှ သွေးသောက်ကြီး၏ အော်ဟစ်သံကို ကြားရသည်။

“မြန်မြန်ပြေးကြ . . . နောက်ထပ် ကုလားတပ်တစ်တပ် လိုက်လာပြီ” အသံတွင်မက လူပါဝင်လာသည်။

“မြန်မြန် . . . အိမ်နောက်မှာ မြင်းတွေ အသင့်ရှိတယ်” ဗိုလ်သူရိန်သည် အံ့ကြိတ်ကာ ဆေးလွယ်အိတ်အား ပေါက်လှထံ ပစ်ပေးလိုက်သည်။ ထို့နောက် စောရှင်ဦး၏ ကိုယ်လေးအား မြှောက်ခနဲပွေ့ယူကာ ထလိုက်သည်။ “ကိုင်း . . . သွေးသောက်တို့ ပြေးကြပေရော . . . ဤ သခင်မလေးအတွက် ကျွန်တော့်တာဝန်ထား . . . သွေးသောက်ကြီးနဲ့ ပေါက်လှ ငါ့နောက်ကမကွာ လိုက်ခဲ့ကြ . . .” ဗိုလ်သူရိန်သည်

Book-Shelf

စောရှင်ဦး၏ကိုယ်အား ကလေးသဖွယ်ပွေ့မ၍ အိမ်ရှေ့ရှိမြင်းဆီသို့ ပြေးသည်။ အဆင်သင့်စောင့်နေသော ဗလကြီး၏အကူအညီဖြင့် သတိလစ်နေသောစောရှင်ဦးအား မြင်းပေါ်တင်ပွေ့ထိန်း၍ နောက်သို့ လှည့်မကြည့်၊ ဦးတည့်ရာ အရှေ့ဘက်သို့ တရကြမ်းစိုင်းနှင်ခဲ့သည်။

၂၃

(၁၅)

ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်လျှင် စီးသွင်ညိုရစ် ဝိုက်လည်အပ်သော ကြွက်နဖားတောင်
ခြေမှာပင် ဖြစ်ပါ၏။ လမ္မဲသဖြင့် ကြယ်ရောင်တို့သာ မှုန်မှုန်ဝါးဝါးရှိသည်။
ဗိုလ်သူရိန်သည် စောရှင်ဦး၏ကိုယ်ကလေးအား ဝါးရုံပင်ရိပ် မြေညီညီ
ဝယ် အသာချလိုက်သည်။ ဘေးရှိလူများအား ဂရုမပြုမိ။ ရှက်ရန်လည်း
မသိ။ စိုးရိမ်ရန်လည်း သတိမရ။ ချစ်သူ၏ ဖြူဖျော့သောမျက်နှာအား စူး
စိုက်ကြည့်ရင်း အံ့ကြိတ်လျက်မှ မျက်ရည်များ ပေါက်ပေါက်ကျမိသည်။

ခင်ဘုန်းနှင့် စောနော်မောင်က အနီးတွင် ဒူးထောက်ထိုင်လာသည်။

“ဘယ့်နယ်လဲ သွေးသောက် . . . မျှော်လင့်ချက် ရှိပါ့မလား . . .”

စောနော်မောင်က မေးသည်။

ဗိုလ်သူရိန်က မော့မကြည့်။ ခေါင်းကိုသာ ဖြည်းလေးစွာခါသည်။

“အောင်ပင်လယ်ရွာမှာ ဝင်ပြီး ဒဏ်ရာကို ဆေးတစ်ခါထည့်ခဲ့ပြီးပြီ . . .
ဒါပေမယ့် ခုတောင် သတိမရ သေးဘူး . . .”

အံ့ကြိတ်ရင်း ဗိုလ်သူရိန်က ဆိုသည်။

ထိုအခိုက်တွင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ လူသံသူသံများ ကြားရသည်။ မကြာမီပင်
သွေးသောက်ကြီးမြတ်ကျော် ပေါ်လာသည်။

“ဗိုလ်မှူးတို့ . . . တောင်ခြေမှာ မိုးနဲ့စော်ဘွားမင်းနဲ့ နတ်မောက်မြို့မှ
အထောက်တော်များ ရောက်နေတယ် . . . ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးလဲ

လဲချားမိဖုရားနဲ့ မင်းသားကိုဆောင်၍ ကုလားဖြူတို့ကိုတိုက်ရန်
ရှောင်ထွက်လာပါ တယ် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က ဗိုလ်ကျော်ခေါင်နှင့် ဗိုလ်မင်းထင်တို့အား မော့ကြည့်
လိုက်သည်။

“သွေးသောက်တို့ . . . ကျွန်တော့်ထိပ်မှာ မြွေခဲသကဲ့သို့ ပူလောင်နေပြီ .
. . သွေးသောက်တို့ပဲဆုံတွေ့ပြီး အရေးအရာကို ဆွေးနွေးကြပါတော့”

ခင်ဘုန်း၊ ပေါက်လှနှင့် ဗလကြီးမှတစ်ပါး အားလုံးက ဗိုလ်သူရိန်အား
ဂရုဏာသက်စွာကြည့်လျက် ထွက်ခွာရန်ပြင်သည်။ ဗိုလ်သူရိန်က
စောနော်မောင်၏ လက်အား ဆွဲထားလိုက်သည်။

“သွေးသောက်တော့ ခေတ္တနေရစ်ပါလေ . . .”

စောရှင်ဦးမှာ သတိလည်မလာသေး။

ခင်ဘုန်းသည် စောရှင်ဦး၏ ကိုယ်လက်များအား စမ်းကြည့်သည်။
ကိုယ်ငွေ့မပြေသေး။ ရင်ခုန်သံမှာ မြန်လာသည်ထင်ရ၏။ ခဏအကြာ
တွင် ခင်ဘုန်းက ဝမ်းသာအားရ အော်လိုက်သည်။

“ဟော . . . သတိရတော့မယ် . . .”

အားလုံးမှာ စောရှင်ဦးအား ဝိုင်းကြည့်လိုက်ကြသည်။

ရင်လေးမှာ တစ်စတစ်စနှင့် ဖိုလှိုက်လာသည်။ အသက်ရှူမှာ မှန်၍
လာ၏။

ဗိုလ်သူရိန်က ပေါက်လှထံမှ ဆေးပုလင်းအားတောင်းကာ ပါးစပ်တွင်းသို့ အစက်ချပေး၍ စောင့်ကြည့်နေသည်။

ညမှာ နှင်းတို့ဖြင့် အေးချမ်းနေ၏။ ထိုအခိုက် ဗလကြီးက သစ်ရွက်၊ မြက် ခြောက်၊ သစ်ကိုင်းစများအား ယူလာကာ ကြိုးစားမီးမွှေးသည်။ မကြာမီ မီးတောက်လာကာ အနွေးဓာတ်လည်း ရလာ၏။

လူနာမှာလည်း သဲ့သဲ့ညည်း၍ လှုပ်ရှားလာသည်။ အတန်ကြာသော် မျက်လုံးမှေးမှေးပွင့်လာ၍ ပြန်မှိတ် လိုက်သည်။

ဗိုလ်သူရိန်သည် စောရှင်ဦး၏ကိုယ်လေးအား ပွေ့ယူကာ ရင်ခွင်တွင်း သွင်းလိုက်၍ အရူးပမာ တတွတ်တွတ်ခေါ်၏။

“အစော . . .”

စောရှင်ဦး၏မျက်လုံးများမှာ ပြန်ပွင့်လာသည်။

“အစော . . . ကိုသူရိန် ခေါ်နေတယ်လေ အစော . . .”

စောရှင်ဦး၏မျက်နှာ၌ ပြုံးရိပ်ငွေ့ငွေ့ပေါ်လာသည်။ လက်ကလေး များမှာ လှုပ်ရှားလာ၍ ပွေ့ထားသူအား စမ်းသပ်သည်။

“ကို . . . သူ . . . ရိန် . . . လား . . .”

“ဟုတ်ပါတယ် အစောရယ် . . . ကိုသူရိန်ပါ . . .” စောရှင်ဦးက သူ့ လက်မောင်းများကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်သဖြင့် ဗိုလ်သူရိန်က ပိုမိုတင်းကျပ် စွာ ပွေ့ထားလိုက်သည်။

“ကိုသူရိန် . . . ဘယ်သူတွေရှိသေးလဲ . . .”

သဲ့သဲ့မျှသောအသံနှင့် စောရှင်ဦးကမေးသည်။

“ရှိကြပါတယ် အစောရယ် . . . စောနော်မောင်လဲ ရှိတယ် . . . ခင်ဘုန်းလဲ ရှိတယ် . . . ပေါက်လှလဲ ရှိတယ် . . . ဗလကြီးလဲ ရှိတယ် . . . အားလုံးရှိကြတယ် . . .”

စောရှင်ဦး၏ ရီဝေဟန်တူသော မျက်လုံးများက လှည့်လည်ကာ စောနော်မောင်ထံ ရောက်လာသည်။

“မောင်တော် . . . အစောကို ခွင့်လွှတ်ပါ . . .”

“အို . . . နမတော် . . . တာဝန်ကျသော နမတော်ကို မောင်တော် ဘာခွင့်လွှတ်ရမလဲ . . .”

စောရှင်ဦးက အသာပြုံးသည်။

“နမတော် တာဝန်ကျပြီ . . . ဒါပေသိ . . .”

စောရှင်ဦး၏လေသံမှာ ပြတ်သွား၏။

“ဒါပေသိ . . . ဘာဖြစ်လဲ နမတော် . . .”

စောရှင်ဦးထံမှ အဖြေမရ။ မျက်လုံးရီဝေဝေတို့မှာ ဗိုလ်သူရိန်အား အဓိပ္ပါယ်နက်နဲစွာနှင့် စိုက်ကြည့်နေသည်။ ဗိုလ်သူရိန်က သက်ပြင်းရှိုက်လိုက်၍ စောနော်မောင်အား လှမ်းကြည့်သည်။

စောနော်မောင်က နားလည်လိုက်ပေပြီ။ သူက ချစ်သူနှစ်ဦးအား စိတ်ထိခိုက်စွာ တစ်ချက်စိုက်ကြည့်လိုက်၏။ ထို့နောက် စောရှင်ဦး၏ ပခုံးလေးအားဆုပ်ကိုင်ကာ ယုယကြင်နာစွာ ဆိုသည်။

“နမတော် . . . မောင်တော် နားလည်ပြီ . . . နမတော်တို့ ချစ်သူချင်း လွတ်လပ်စွာနေရစ်လေ . . . မောင်တော် အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်တယ်”

စောနော်မောင်က နေရာမှထသဖြင့် ကျန်အားလုံးမှာ ထလိုက်သွားသည်။

ထိုအခါကျမှ ဗိုလ်သူရိန်သည် စောရှင်ဦး၏ပါးအား မိမိ၏ပါးနှင့် ကပ်ထားလိုက်သည်။

“ကိုသူရိန် . . .”

“ဗျာ . . . ဗျာ . . . အစော . . .”

“အစော တာဝန်ကျေပါတယ်နော် . . . ဒါပေမယ့် . . .”

“ဒါပေမယ့် ဘာဖြစ်လဲ အစော . . .”

“ဒါပေမယ့် အစောချစ်တဲ့ သိန္နီနယ်ကို အစောမြင်ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး”

“အို . . . အစောရယ် . . . အားတင်းမှပေါ့ . . .”

“ပြီးတော့ အစောချစ်တဲ့ ကိုသူရိန်နဲ့လဲ ဒီတစ်ကြိမ် တစ်ကယ်ခွဲရတော့မယ် . . .”

“အို . . . အစောရယ် . . .”

“တကယ်ပါ ကိုသူရိန် . . . အစောရဲ့အချိန်ဟာ စေ့ခါနီးပြီ . . .”

“မော့ပါ့မယ် အစောရယ် . . . နားနေနော် . . . ကိုသူရိန် ဆေးတစ်ခွက် ထပ်တိုက်မယ် . . .” စောရှင်ဦးက လက်ဝါးကာသည်။ “တော်တော့ မောင် . . . အစောတို့ဆေး ဘယ်လောက်စွမ်းလဲဆိုတာ အစောသိတယ် . . . အစော မောင်နဲ့ စကားပြောနိုင်ရုံတင်ပါ . . . အစော မောင့်ကို အများကြီး စကားပြောချင်တယ် . . .” ဗိုလ်သူရိန်၏ရင်မှာ ဆို့သွားသည်။ တင်းဆည်ထားလျက်မှ မျက်ရည်များကကျလာသည်။ သူလည်း သိပေသည်။ ဤဒဏ်ရာကြီးဖြင့် ဆေးဝါးမစုံသည့် ဤတောမြို့အလယ်တွင် . . .

“မောင် ငိုနေလား . . .”

“မငိုပါဘူး အစောရယ် . . . မောင် မငိုပါဘူး . . .”

“မငိုနဲ့လေ မောင် . . . အစောနဲ့မောင် အခုလိုမခွဲရလဲ ရှင်ကွဲကွဲရမှာပါ မောင် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏မျက်နှာလေးအား ပါးနှင့်ကပ်ထားမိသည်။ မျက်ရည်ချင်းမှာ ပေါင်းဆုံမိကြသည်။ စောရှင်ဦး၏ကိုယ်ခန္ဓာမှ အနွေးဓာတ်သည် တဖြည်းဖြည်းလျော့ပါးလာသည်။ မီးပုံမှ မီးတောက်တို့လည်း တဖြည်းဖြည်းလျော့နည်းလာသည်။

“အစောမရှိတဲ့အခါ မောင့်တာဝန်တွေကို ဖြောင့်ဖြောင့်ထမ်းနိုင်လိမ့်မယ် . . . အစောတာဝန်လဲ ကျေပါပြီ မောင် . . .”

ဗိုလ်သူရိန်ရင်ထဲတွင် ဆို့ကျပ်လျက် ဘာမှမပြောနိုင်၊ မပြောတတ်၊ ပြော
စရာလည်း မရှိ။

“လူ့ဘဝကြီးဟာ အိပ်မက်ဆိုးကြီးပါ မောင်ရယ် . . . အစော အခု အိပ်
မက်ဆိုးကြီးကို မက်ရတော့မယ် . . .”

မီးပုံမှအရောင်တို့မှာ မှိန်သထက် မှိန်လာသည်။ စောရှင်ဦး၏အသံတို့
မှာလည်း လေးသထက် လေး၍ တိုးသထက် တိုးခဲ့လေပြီ။

“မောင့်ကို အစော ပြန်တွေ့ချင်သေးတယ် . . . တစ်နေ့၊ တစ်ချိန်၊ တစ်
နေရာ၊ တစ်ဘဝ . . .” စောရှင်ဦး၏အသံမှာ မြုပ်နစ်ဝင်သွားသည်။
ဗိုလ်သူရိန်က ထိတ်လန့်တကြား မီးရောင်ပိုးဝါးဝယ် ဝင်းလက်လျက်
ရှိသော ချစ်သူမျက်နှာလေးအား ငုံ့ကြည့်လိုက်၏။ မျက်လုံးတို့မူ
မှိတ်လျက်ရှိလေပြီ။ ထိုခဏတွင်ပင် မီးပုံမှ နောက်ဆုံးမီးတောက်သည်
ငြိမ်းသွားခဲ့သည်။ ဗိုလ်သူရိန်က စောရှင်ဦး၏ကိုယ်လေးအား မလွှတ်၊
လက်တစ်ဖက်မှ ဓားအားဆွဲယူလိုက်သည်။ အရူးပမာ ဟစ်အော်ခြင်း
ကိုလည်း ပြုမိသည်။ “ကမ္ဘာမကြေဘူးကွ . . . ကမ္ဘာမကြေဘူး . . .”
နောက်တစ်ခဏတွင် ဓားအား မြေ၌ ဆောင့်စိုက်လိုက်၍ စောရှင်ဦး၏
ပူနွေးခြင်းကင်းပြီဖြစ်သော ရင်ခွင်ထက် မျက်နှာမှောက်ကာ ကလေးပမာ
ချိုးပွဲချ ငိုကြွေးလိုက်သတည်း။

၁၃

လဆုတ်ရှစ်ရက်လသည် ရိုးမထက်မှ ထွန်းတက်လာသည်။ ရှမ်းပြည်
ဘက်တက်သူတို့လည်း လမ်းခွဲခဲ့လေပြီ။ နတ်မောက်မှ ဦးမင်းရောင်၏
အထောက်တော်က ဦးဆောင်လျက် ဗိုလ်သူရိန်၊ ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၊

ဗိုလ်မင်းထင်နှင့် ခင်ဘုန်းတို့သည် တပည့်များနှင့်အတူ ဒုဌဝတီမြစ်ကို ဖြတ်ကူးလိုက်ကြသည်။ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းထိပ်မှ ဗိုလ်သူရိန်သည် မြောက်ဘက်သို့ မြင်းထက်က လည်ပြန်ကြည့်မိသည်။ လရောင် မှုန်ဝါးဖြစ်သဖြင့် ရွှေရောင်ဝင်းသော မြေနန်းပြသာဒ်တော်ကြီးအားလည်း မမြင်ရပြီ။ မြင်ရသည့်တိုင် နရသေဌိနင်း မင်းလည်းရှင်းကွာ၍ ရန်သူ့ လက် သက်ဆင်းရရှာသည့် ရတနာပူရရွှေမြို့တော်ကား လွမ်းလှအံ့ ဖွယ် မရှိပြီတကား။ ခရီးထိပ်မှ မည်သူက လွမ်းလွမ်းဆွေးဆွေး ဆိုသည်မသိ၊ တေးသံသည် ကြေကြေကွဲကွဲ ပေါ်လာသည်။ “နန္ဒာရေ ဝန်းရံခ ပတ်လည်ကာ . . . ရွှေမန်းတောင်တော်သာ . . . အို . . . ဆန်းပါလှ နန်းရွှေတီသာ . . . အိုလေ . . . ဆန်းပါလှ မြို့နန်းရွှေတီသာ . . .” မရှိတော့၊ မဟုတ်တော့ပြီဖြစ်သော အတိတ်အား ပြန်လည် လွမ်းဆွတ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဗိုလ်သူရိန်၏ မျက်လုံးများက မြစ်ကွေ့မှ ရွှေစာရံစေတီဆီသို့ ရောက်လာသည်။

တစ်ကြိမ်တစ်ခါက ဤနေရာဝယ် ဖျော့ဖျော့သာကျန်ရှိသောလရောင်၌ မြစ်ရေခြားရာမှ လက်ပြကျန်ရစ်သူ ကမ္ဘောဇ၏ အလှသက်မျှ ချစ်သူ၏ ရွှေဝါရည်ဝင်း ကြော့ကြော့ရှင်းသည့် သဏ္ဍာန်အား မြင်ယောင်မိသည်။

ယခုမူ မြစ်ရေမက ဘဝခြားပေပြီ။

ထီးနန်းလည်း ရှုံး၊ ချစ်သူလည်း ဆုံးနှင့် နှလုံးပေါက်ကွဲမတတ် ဝေဒနာ နှင့် ဗိုလ်သူရိန်မှာ ကျောက်ရုပ်ပမာ ငြိမ်နေမိသည်။

ထိုစဉ်ဝယ် လက်တစ်ဖက်က ပန်းထက် ပိုက်ပွေ့ကျလာသည်။ တည်ငြိမ် လေးနက်သော ဗိုလ်ကျော်ခေါင်၏ အသံမှာလည်း ထွက်ပေါ်လာသည်။

“နောက်ကို ပြန်မတွေးပါနဲ့တော့ သွေးသောက်ရယ် . . . ရှေ့ကိုသာ
ချီကြစို့ရဲ့ . . . ဟော . . . ဟိုနတ်မောက်ဆီက ထွန်းတက်လာတဲ့
ကြယ်တစ်ပွင့်ဟာ သွေးသောက်တို့ ကျုပ်တို့ရဲ့ အနာဂတ်ကြယ်မင်းပင်
မဟုတ်လေလော . . .”

ဗိုလ်သူရိန်က မြင်းစီးလျက် ဗိုလ်ကျော်ခေါင် ဓားဦးနှင့် ညွှန်ပြရာဆီသို့
လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်သည်။

အဝေးဝယ် တောင်ဘက် မည်းမည်းမှောင်သောမိုးပြင်၌ ကြီးမားသည့်
ကြယ်တစ်ပွင့်သည် ရဲရဲနီထွန်း ပြောင်နေ၏။

ဗိုလ်သူရိန်သည် သက်ပြင်းကိုရှိုက်၊ အံ့ကိုကြိတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက်
မြင်းဇက်ကိုလွှတ်ကာ ကြယ်မင်း ဥက္ကာ ရွန်းရွန်းဖြာလျက်ရှိသည့်
နတ်မောက်ရှိရာဦးတည်၍ တစ်ဟုန်ထိုး စိုင်းနှင်ခဲ့လေသတည်း။

၁၃

တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်

ပြီးပါပြီ။